

Pecyn Cyhoeddus

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
ceredigion.gov.uk

Dydd Iau, 14 Hydref 2021

SYLWCH: Fe fydd y cyfarfod hwn gael ei ddarlledu'n fyw ar safle Facebook y Cyngor. Hefyd gallai'r lluniau a'r sain a recordir gael eu defnyddio at ddibenion hyfforddi yn y Cyngor.

Ar ddechrau'r cyfarfod, bydd y Cadeirydd yn cadarnhau a fydd y cyfan neu ran o'r cyfarfod yn cael ei ddarlledu ai peidio.

Annwyl Syr / Fadam

Ysgrifennaf i'ch hysbysu y cynhelir Cyfarfod o Cyngor o bell trwy fideo-gynhedledda, ar Dydd Iau, 21 Hydref 2021 am 10.00 am i drafod y materion canlynol:

1. Ymddiheuriadau
2. Datgelu buddianau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu
3. Materion Personol
4. Diweddariad ar lafar gan Arweinydd y Cyngor parthed COVID-19
5. Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd 23 Medi 2021 (Tudalennau 3 - 14)
6. Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod Arbennig o'r Cyngor a gynhaliwyd ar 27 Medi 2021 (Tudalennau 15 - 26)
7. Ystyried Adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol ar Strategaeth Gydol Oes a Lles 2021 - 2027 a Chynllun Gweithredu (Tudalennau 27 - 88)
8. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd ar Adroddiad Blyneddol Drafft ar yr Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21 (Tudalennau 89 - 136)
9. Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio ar goblygiadau lefelau ffosffadau yn nalgyloch ardal cadwraeth arbennig Afon Teifi ar gyflwyno'r Cynllun Datblygu Lleol newydd. (Tudalennau 137 - 214)
10. Ystyried Adroddiad Blyneddol y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd 2020-21 (Tudalennau 215 - 228)
11. Ystyried Adroddiad y Prif Weithredwr ar Orchymun Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021 (Tudalennau 229 - 238)

Darperir Gwasanaeth Cyfieithu ar y Pryd yn y cyfarfod hwn ac mae croeso i'r sawl a fydd yn bresennol ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg yn y cyfarfod.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "L Edwards". The signature is written in a cursive style with a large initial 'L'.

Miss Lowri Edwards

Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd

At: Gadeirydd ac Aelodau Cyngor

**Cofnodion Cyfarfod o CYNGOR
a gynhaliwyd o bell drwy gynhadledd fideo
ddydd Iau, 23ain Medi, 2021**

YN BRESENNOL: Cynghorydd Paul Hinge (Cadeirydd), Y Cynghorwyr

Gareth Davies, John Adams-Lewis, Ellen ap Gwynn, Bryan Davies, Ceredig Davies, Clive Davies, Euros Davies, Gethin Davies, Ifan Davies (Is-Gadeirydd), Marc Davies, Meirion Davies, Odwyn Davies, Peter Davies, Rhodri Davies, Dafydd Edwards, Endaf Edwards, Lloyd Edwards, Elizabeth Evans, Keith Evans, Rhodri Evans, Hag Harris, Catherine Hughes, Gwyn James, Alun Lloyd Jones, Gareth Lloyd, Lyndon Lloyd MBE, Dai Mason, Catrin Miles, Dan Potter, Ray Quant MBE, Rowland Rees-Evans, John Roberts, Mark Strong, Lynford Thomas, Wyn Thomas, Alun Williams ac Ivor Williams

(10.00 am - 2.05 pm)

Gweithdrefn

Croesawodd Cadeirdd y Cyngor, y Cynghorydd Paul Hinge, bawb i'r cyfarfod a chadarnhaodd fod y cyfarfod yn cael ei weddarlluedu.

1 Ymddiheuriadau

- a) Ymddiheurodd y Cynghorwyr Steve Davies, Elaine Evans, Matthew Woolfall-Jones a Maldwyn Lewis am nad oeddent yn gallu bod yn bresennol yn y cyfarfod.

2 Datgelu buddianau personol / buddiannau sy'n rhagfarnu

- a) Datganodd y Cynghorydd Elizabeth Evans fuddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu mewn perthynas â chofnod 11 isod, a gadawodd y cyfarfod yn ystod yr eitem hon.
- b) Datganodd Eifion Evans, Prif Weithredwr, fuddiant personol a buddiant sy'n rhagfarnu mewn perthynas â chofnod 13 isod, yn unol â'r Cod Ymddygiad ar gyfer Awdurdodau Lleol, a gadawodd y cyfarfod yn ystod yr eitem hon.

3 Materion Personol

- a) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Josh Tarling, sy'n cystadlu ym Mhencampwriaeth Beicio Iau y Byd ar hyn o bryd. Ddydd Mawrth fe wnaeth gystadlu yn y treial amser Iau am y tro cyntaf, gan ennill y fedal arian. Bu hefyd yn cystadlu yn y digwyddiad Ewropeaidd bythefnos yn ôl gan ennill 2 fedal aur: un yn y Ras Cwrso Tîm ac un yn yr Omnium. Fe wnaeth hefyd ddal y crys melyn am 2 o'r tri diwrnod o rasio yn y gystadleuaeth 'Tour of Wales' Iau;
- b) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Finlay Tarling, aelod o Dîm Beicio Ieuencid Cymru, am ennill y Ras Cwrso Tîm, y Ras Maddison a'r Ras Gylchdaith yn ystod y digwyddiad 3 diwrnod yng Ngemau Ysgol y DU;
- c) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Lowri Richards, aelod o Dîm Beicio Ieuencid Cymru, am ennill y Ras Cwrso Tîm yng Ngemau Ysgol y DU;
- d) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Griff Lewis ar ennill ail gam y gystadleuaeth feicio 'Tour of Wales' Iau, ac am ennill y Bencampwriaeth Iau ym Mhencampwriaeth Criterium Cenedlaethol

Tudalen 4

- Cymru, gan ennill ei drwydded Categori 1;
- e) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Ieuan Andy Davies ar ennill y ras feicio ffordd 50+ ym Mhencampwriaeth Criteriwm Cenedlaethol Cymru yn y Rhyl;
 - f) Llongyfarchodd y Cynghorydd Paul Hinge Gruff Lewis ar ennill y treial amser ym Mhencampwriaeth Genedlaethol Cymru yng Nghastell Newydd Emlyn, ac ef bellach yw Pencampwr Treial Amser Cenedlaethol Cymru. Llongyfarchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn ef hefyd ar ennill y sprint yn y Borth yn y 'Tour of Britain' a gynhaliwyd yn ddiweddar, a thalodd y Cynghorydd Dai Mason deyrnged iddo hefyd;
 - g) Llongyfarchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn Gwenallt Llwyd Ifan ar ennill y Gadair yn yr Eisteddfod Genedlaethol;
 - h) Llongyfarchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn Lleucu Roberts ar ennill Gwobr Goffa Daniel Owen a'r Fedal Ryddiaith yn yr Eisteddfod Genedlaethol;
 - i) Llongyfarchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn Katie Hall, Cynorthwydd Gofal Dydd o Dregaron ar ennill Gwobr Sêr Gofal Cymdeithasol am y gofal ardderchog y mae'n ei ddarparu i drigolion Bryntirion;
 - j) Mynegodd y Cynghorydd Ceredig Davies ei gydymdeimlad â theulu Mr William Edwards, cyn Gynghorydd a fu farw yn ddiweddar;
 - k) Mynegodd y Cynghorydd Ceredig Davies ei gydymdeimlad â theulu Mr John Davies a fu farw'n ddiweddar;
 - l) Llongyfarchodd y Cynghorydd Ray Quant y Cynghorydd Dan Potter ar ennill Medal am 40 mlynedd o wasanaeth gwirfoddol gyda'r RNLI;
 - m) Llongyfarchodd y Cynghorydd Ray Quant y Cynghorydd Marc Davies ar ennill Medal am 20 mlynedd o wasanaeth fel swyddog wrth gefn gyda'r gwasanaeth tân;
 - n) Diolchodd y Cynghorydd Ray Quant i'r Gwasanaeth Tân a'r Awdurdod Heddlu am eu gwasanaeth rhagorol wrth ymateb i dân yn Y Borth. Diolchodd i'r Awdurdod Lleol am eu gwaith cyflym wrth drefnu i gau ffyrdd a dargyfeiriadau a threfnu llety wrth gefn, nad oedd ei angen yn ffodus, a diolchodd i James Davies am roi gwybod i'r gwasanaethau am y digwyddiad yn brydlon;
 - o) Llongyfarchodd y Cynghorydd Gareth Lloyd Dion a Cara ar drefnu digwyddiad codi arian llwyddiannus i godi arian ar gyfer y Ward Ganser yng Nglangwili;
 - p) Llongyfarchodd y Cynghorydd Catherine Hughes Zara Evans, cyn-ddisgybl yn Ysgol Henry Richard, sy'n cynrychioli Cymru yn y naid driphlyg yn Derby ddydd Sadwrn.

4 Diweddariad ar lafar gan Arweinydd y Cyngor parthed COVID-19

Rhoddodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn ddiweddariad ar lafar mewn perthynas â COVID-19 yng Ngheredigion.

Nododd fod y ffigur heintio wedi cynyddu ers iddi adrodd i'r Cyngor ddiwethaf ym mis Mehefin o 12.4 i 376.9 fesul can mil o'r boblogaeth yng Ngheredigion, a bod y gyfradd ar gyfer Cymru gyfan wedi cynyddu o 22.5 i 559.9 fesul can mil o'r boblogaeth. Mae'r rhan fwyaf o achosion ymhlith disgyblion ysgolion, ac er nad oes ysgol yng Ngheredigion wedi cau, mae

Tudalen 5

rhai staff mewn ysgolion cyfagos yng Nghaerfyrddin yn dysgu o bell, ac mae un ysgol ym Mhowys wedi gorfod cau.

Bydd disgyblion rhwng 12 a 15 oed yn derbyn llythyr gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda yn fuan yn eu gwahodd i gael eu brechu o 4 Hydref ymlaen, a byddant yn gallu mynd i naill ai Canolfan Brechu Torfol Llanbadarn neu Gwmcou. Mae myfyrwyr wedi dychwelyd i Brifysgol Aberystwyth a Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant, Campws Llambod, ac mae'r ddwy brifysgol yn monitro'r sefyllfa'n agos mewn perthynas ag achosion COVID-19.

Mae'r Gwasanaeth Iechyd dan bwysau aruthrol ar hyn o bryd, fel yr adroddwyd. Yn ogystal, mae'r Gwasanaethau Gofal hefyd dan bwysau sylweddol, gyda mwy o alw am becynnau gofal a gostyngiad yn nifer y staff sydd ar gael o fewn y tîm canolog a chyda darparwyr contractau. Mae'r Cyngor yn hysbysebu am staff ychwanegol ar hyn o bryd, a gofynnodd yr Arweinydd, os oedd unrhyw un yn gwybod am rywun sy'n chwilio am yrfa ym maes gofalu, i'w hannog i wneud cais nawr gan fod angen brys am eu gwasanaeth.

Mae 7 cartref yn y categori coch ar hyn o bryd, ac mae'r achosion positif i gyd ymhlith y staff. Mae rhai lleoedd gwag yn y cartrefi gofal ar hyn o bryd, ond hyd nes y bydd Llywodraeth Cymru yn newid ei rheolau o ran galluogi pobl i fynd i rannau penodol o'r cartrefi sydd yn y categori coch, ni allwn gefnogi'r ysbytai i ryddhau cleifion o'r ysbyty. Gobeithiwn y gallwn ddyllanwadu ar Lywodraeth Cymru ar y mater hwn.

Mae'r llyfrgell symudol yn dal i fod ar gael ar gyfer gwasanaeth clicio a chasglu, ac mae llyfrgelloedd y dref yn dal i fod ar agor. Dim ond nifer cyfyngedig o bobl sy'n gallu mynd i mewn ar unrhyw adeg ac am gyfnod cyfyngedig yn unig, ac nid yw'r cyfrifiaduron ar gael ar hyn o bryd.

Mae'r gwaith o gau ffyrdd yn rhan o'r Parthau Diogel bellach wedi dod i ben. Bydd y Cyngor yn cynnal ymgynghoriad er mwyn casglu barn pawb ynghylch gweithredu ar strydoedd yn ystod yr haf, a fydd yn cynnwys y cyhoedd, busnesau etc. Mae llawer o'r busnesau wedi bod yn ddiolchgar am y cyfle i weithredu yn yr awyr agored ond mae angen i ni ddeall barn ystod eang o bobl.

5 Cadarnhau Cofnodion Cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 17.06.2021
PENDERFYNWYD cadarnhau bod Cofnodion cyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 17 Mehefin 2021 yn rhai cywir.

6 Ystyried y cynnig canlynol a gyflwynwyd o dan Reol 10.1 Rheolau Gweithdrefnau'r Cyngor:
Cynigydd: Y Cyngorydd Ifan Davies
Eilydd: Y Cyngorydd Ray Quant

Mae'r Cyngor yn nodi:

Mae'r Grŵp Annibynnol yn gofyn i Gyngor Sir Ceredigion alw ar Lywodraeth Cymru ddeddfu fel y bydd:

Tudalen 6

1. *Unrhyw gymhorthdal a geir yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol drwy unrhyw gynlluniau gan y llywodraeth ar gyfer rheoli carbon:*
 - a) *Yn cael ei gadw fel credyd carbon er budd economi Cymru a'r bobl,*
 - b) *a bod gan bob Sir enillion canrannol o unrhyw gredyd a gynhyrchir yn y Sir dan sylw y gellir eu gosod yn erbyn gwasanaethau cyhoeddus a nwyddau o'r Sir honno,*
 - c) *a hefyd, na ellir symbylu unrhyw werthiant neu les trydydd parti ar gredyd carbon y tu allan i Gymru oni bai bod Cymru yn garbon niwtral a lle y mae credyd o 10% dros ben.*

Rhoddodd y Cynghorydd Ifan Davies amlinelliad o'r sefyllfa bresennol gan nodi bod Llywodraeth Cymru wedi gosod targed i Gymru fod yn garbon niwtral erbyn 2050 ac i'r sector cyhoeddus fod 95% yn garbon niwtral erbyn diwedd y degawd. Nodwyd, fodd bynnag, bod argyfwng yng nghefn gwlad Cymru ar hyn o bryd gan fod cwmnïau o wledydd eraill yn prynu ffermydd mewn ardaloedd gwledig ac yn plannu coed ar y fferm gyfan er mwyn cael mynediad at y grantiau rheoli carbon. Dywedodd y Cynghorydd Davies ei fod yn ymwybodol o bedair fferm sydd wedi cael eu prynu yn ddiweddar at y diben hwn, tair yn Sir Gâr ac un yng Ngheredigion.

Dywedodd y Cynghorydd Davies bod ffermwyr yn sylweddoli bod angen plannu coed ar eu ffermydd. Maent yn cael eu plannu ar dir o ansawdd gwael, ac mae gweddill y tir yn cael ei gadw ar gyfer cynhyrchu bwyd. Bydd y datblygiad diweddar hwn yn effeithio ar ein cymuned, ein diwylliant a'n hiaith Gymraeg. Ni fydd ein pobl ifanc yn gallu aros yma, a gellir cymharu hyn â boddi Tryweryn. Nid yw Cymru ar werth ar gyfer credydau carbon.

Mae angen i ni dynnu sylw Llywodraeth Cymru at y gwir berygl sy'n wynebu ardaloedd gwledig. Mae ein hôl troed carbon yng Ngheredigion yn dda iawn, ond canlyniadau anfwriadol y polisi yw, os caiff credydau eu trosglwyddo y tu allan i Gymru, na fyddwn yn gallu cynhyrchu cig, llaeth, caws a chynhyrchion bwyd eraill a bydd yn rhaid i ni fewnforio pethau o'r fath.

Nododd y Cynghorydd Ray Quant ei bod yn bleser eilio'r Cynnig hwn, gan nodi bod hwn yn ddatganiad strategol lefel uchel i Lywodraeth Cymru ar ran Cyngor Sir Ceredigion.

Yn ystod y drafodaeth, nododd yr Aelodau eu bod yn cefnogi'r Cynnig gan nodi y gallai prynu credydau carbon gael ei ystyried yn ffordd i gorfforaethau mawr ddadlwytho eu cyfrifoldebau, tra bod ein hunangynhaliath a'n gallu i ddiwallu ein hanghenion ein hunain yn cael ei leihau. Nododd yr aelodau fod Llywodraeth Cymru yn darparu grantiau i ffermwyr dyfu coed, a bod yr arian hwn yn cael ei roi i'r corfforaethau mawr hyn. Nododd yr aelodau hefyd y gallai credydau carbon dros ben ddenu busnesau i'r ardal. Nodwyd hefyd y gall Carbon gael ei ddal yn effeithiol mewn tir, ac nad plannu coed ym mhobman yw'r unig ateb.

Nododd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn y byddai'n codi'r mater hwn gyda Llywodraeth Cymru.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD** yn unfrydol i gytuno ar y cynnig fel y'i cyflwynwyd.

7 **Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Democrataidd ar Ddatganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth**

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Cynghorydd Ellen ap Gwynn, Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet dros Bolisi, Perfformiad a Phartneriaethau, gan nodi bod Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wedi bod yn cymryd camau i hybu cydraddoldeb rhywiol ac amrywiaeth mewn democratiaeth leol a sicrhau bod y rhwystrau a'r heriau i ddenu cynghorwyr mwy amrywiol yn cael eu dileu. Gall y rhwystrau hyn gynnwys ymrwymiad amser ac amseroedd cyfarfodydd, diwylliant gwleidyddol a sefydliadol, gofal plant a chyfrifoldebau gofalu eraill, beirniadaeth gyhoeddus a cham-drin ar-lein, cydnabyddiaeth ariannol ac effaith ar gyflogaeth, a diffyg modelau rôl a deiliaid swyddi o gefndiroedd amrywiol.

Cytunodd Cyngor Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru yn unfrydol y dylai'r holl Awdurdodau Lleol gytuno i Ddatganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth gan roi ymrwymiad cyhoeddus clir i wella amrywiaeth, gan gytuno ar y Datganiad canlynol:

Mae'r Cyngor hwn yn ymrwymo i fod yn Gyngor Amrywiol. Rydym yn cytuno i wneud y canlynol:

- *Rhoi ymrwymiad cyhoeddus clir i wella amrywiaeth mewn democratiaeth*
- *Arddangos diwylliant agored a chroesawgar i bawb, gan hybu'r safonau ymddygiad uchaf*
- *Ystyried amrywio amser cychwyn cyfarfodydd y cyngor a chytuno ar gyfnodau toriad i gefnogi cynghorwyr sydd ag ymrwymadau eraill; a*
- *Nodi Cynllun Gweithredu o weithgarwch cyn etholiadau lleol 2022.*

Cydnabu'r Aelodau fod diffyg amrywiaeth o fewn y Cyngor ar hyn o bryd, gan annog pobl o bob cefndir i sefyll yn yr etholiad nesaf. Roeddent hefyd yn cydnabod yr heriau a'r anhawster wrth berswadio unigolion i sefyll yn etholiadau'r Cyngor yn yr hinsawdd bresennol, a nodwyd y byddai'r Cyngor yn ceisio denu gwahanol garfanau drwy'r llwyfannau ar y cyfryngau cymdeithasol.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD**:

(i) cymeradwyo'r Datganiad Amrywiaeth fel y cytunwyd gan Gyngor Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru fel a ganlyn:

Mae'r Cyngor hwn yn ymrwymo i fod yn Gyngor Amrywiol. Rydym yn cytuno i wneud y canlynol:

- *Rhoi ymrwymiad cyhoeddus clir i wella amrywiaeth mewn democratiaeth*
- *Arddangos diwylliant agored a chroesawgar i bawb, gan hybu'r safonau ymddygiad uchaf*
- *Ystyried amrywio amser cychwyn cyfarfodydd y cyngor a chytuno ar gyfnodau toriad i gefnogi cynghorwyr sydd ag ymrwymadau eraill; a*
- *Nodi Cynllun Gweithredu o weithgarwch cyn etholiadau lleol 2022.*

- (ii) cymeradwyo bod y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, ar y cyd ag Arweinwyr y Grwpiau, yn cytuno ar gynllun gweithredu yn arwain at etholiadau lleol 2022 gyda'r bwriad o wella amrywiaeth mewn democratiaeth, ac yn ei gyflawni.

8 Ystyried Adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Democrataidd ar Ddatganiad Caeredin

Cyflwynodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn, Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet dros Bolisi, Perfformiad a Phartneriaethau yr adroddiad, gan nodi bod llythyr wedi dod i law gan Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd, yn gwahodd Awdurdodau Lleol i ymuno â Llywodraeth Cymru i gefnogi 'Datganiad Caeredin: cynnwys rôl awdurdodau lleol a dinasoedd yn fwy o fewn y fframwaith bioamrywiaeth byd-eang ar ôl 2020 - gan sicrhau newid trawsnewidiol i natur dros y degawd nesaf'.

Mae Datganiad Caeredin yn nodi ymrwymadau i weithredu'r fframwaith bioamrywiaeth byd-eang ar ôl 2020 yn lleol, gan sicrhau bod pobl sy'n byw mewn awdurdodau lleol ledled Cymru yn gallu byw mewn cytgor â natur a diogelu ecosystemau lleol gwerthfawr ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Roedd yr aelodau'n cydnabod pwysigrwydd bioamrywiaeth ac ecosystemau lleol, ond roedd pryder bod diffyg manylder yn y llythyr gan y Gweinidog, ac nad oedd wedi ystyried canlyniadau anfwriadol megis yr effaith ar benderfyniadau cynllunio.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD** cymeradwyo bod y Cyngor yn cofrestru i addo ei gefnogaeth i Broses a Datganiad Caeredin.

9 Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd ar y Polisi a Gweithdrefnau Diwygiedig o ran Pryderon a Chwynion gan gynnwys adroddiad gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol

Cyflwynodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn, Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet ar gyfer Polisi, Perfformiad a Phartneriaethau, yr adroddiad i'r Cyngor, gan nodi bod Polisi a Gweithdrefnau'r Cyngor o ran Pryderon a Chwynion wedi'u diweddarau er mwyn ymgorffori'r newidiadau sefydliadol a gweithredol helaeth sydd wedi digwydd ers yr adolygiad diwethaf yn 2015, gan gynnwys canoli'r Gwasanaeth Cwynion a Rhyddid Gwybodaeth, ac er mwyn sicrhau bod trefniadau'r Cyngor ar gyfer rheoli pryderon a chwynion corfforaethol yn cydymffurfio â'r gofynion a bennir gan yr Awdurdod Safonau Cwynion a gyflwynwyd o dan Ddeddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2019, rhoi awdurdod i'r Ombwdsmon ymchwilio heb atgyfeiriad gan achwynydd.

Mae'r gofynion hyn wedi'u cynnwys yn nogfen Gweithdrefnau Cwyno'r Cyngor, sy'n cynnwys darparu adroddiadau ddwywaith y flwyddyn i Bwyllgor y Cabinet o Aelodau Etholedig, a rhoi gwybodaeth i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu o leiaf ddwywaith y flwyddyn am berfformiad cwynion y Cyngor.

Diolchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn i'r Swyddogion am eu gwaith wrth lunio'r adroddiad ac am ddiwygio'r polisi yn unol â hynny.

Nododd y Cynghorydd Ivor Williams, Cadeirydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Adnoddau Corfforaethol, fod y pwyllgor wedi adolygu'r adroddiad yn ei gyfarfod ar 7 Gorffennaf 2021, gan argymhell ei fod yn cael ei gyfeirio at y Cyngor i'w gymeradwyo.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD** cymeradwyo'r Polisi a'r Gweithdrefnau diwygiedig (2021) o ran Pryderon a Chwynion, a'u gweithredu a'u cyhoeddi.

10 **Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu ar ddefnydd y Cyngor o Ddeddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 (RIPA)**

Cyflwynodd y Cynghorydd Ray Quant, Dirprwy Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a Gwasanaethau Democraataidd yr adroddiad, gan nodi bod Swyddfa'r Comisiynydd Pwerau Ymchwilio (IPCO) wedi cynnal adolygiad yn ddiweddar o'r ffyrdd y mae awdurdodau cyhoeddus yn trin data, gan gynnwys unrhyw ddata a gafwyd o dan Ddeddf Pwerau Ymchwilio 2016 a Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio (RIPA) 2000.

Mae Polisi Corfforaethol a Dogfen Weithdrefnau RIPA RHAN II Gwyliadwriaeth Gyfeiriedig, Ffynonellau Cuddwybodaeth Ddynol a Data Cyfathrebu wedi cael eu diweddarau, ac mae'r newidiadau hyn ynghyd â'r Polisi Cyfryngau Cymdeithasol RIPA drafft wedi cael eu hystyried gan Bwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu'r Cyngor ar 15 Medi 2021, a benderfynodd argymhell bod y Cyngor yn eu cymeradwyo.

Diolchodd y Cynghorydd Ray Quant i Swyddogion am eu gwaith caled wrth baratoi'r dogfennau a'u cyflwyno i'r Pwyllgor Cydlynu Trosolwg a Chraffu.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD**:

1. Cymeradwyo'r newidiadau a wnaed i Bolisi RIPA'r Cyngor (yn unol ag Atodiad 1 yr adroddiad);
2. Cymeradwyo'r Polisi Cyfryngau Cymdeithasol RIPA drafft (yn unol ag Atodiad 2 yr adroddiad).

11 **Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Economi ac Adfywio ar Ffosffadau ar Ardal Gadwraeth Afon Teifi**

Cyflwynodd y Cynghorydd Rhodri Evans, yr Aelod Cabinet dros Yr Economi ac Adfywio, yr adroddiad gan amlinellu'r sefyllfa mewn perthynas â Ffosffadau o fewn Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi a gofyn am Bwerau Dirprwyedig i benderfynu ar Geisiadau Cynllunio a fyddai'n effeithio'n andwyol ar integreidd yr Ardal Cadwraeth Arbennig. Nodwyd y cyflwynwyd adroddiad i'r Cabinet ar 13 Gorffennaf 2021 ac fe'i cymeradwywyd.

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn 'awdurdod cymwys' o dan y Rheoliadau Cynefinoedd, ac felly mae'n ofynnol yn gyfreithiol i'r cyngor asesu effeithiau posibl prosiectau a chynlluniau ar safleoedd o bwysigrwydd rhyngwladol, sy'n cynnwys Ardal Cadwraeth Arbennig afon Teifi a dalgylchoedd. Lle mae

'Effaith Arwyddocaol Debygol', rhaid i'r cyngor gynnal 'Asesiad Priodol' er mwyn penderfynu, gyda sicrwydd gwyddonol, na fyddai dim 'Effaith Niweidiol ar Integredd' ar y safle dynodedig yn sgil y cynllun neu'r prosiect, naill ai ar ei ben ei hun neu mewn cyfuniad â chynlluniau a phrosiectau eraill.

Nodwyd bod gan yr Awdurdod Cynllunio Lleol 45 o geisiadau na ellir eu penderfynu oherwydd y mater uchod, ac mae angen gwrthod y ceisiadau, ond ar hyn o bryd nid oes gan Swyddog Arweiniol Corfforaethol Yr Economi ac Adfywio'r pwerau dirprwyedig i wrthod, ac ar ben hynny ni all Aelodau Lleol ofyn bod ceisiadau'n cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Rheoli Datblygu i'w penderfynu, gan nad oes gwybodaeth ddigonol i gefnogi cynnig a byddai penderfyniad i gymeradwyo yn arwain at benderfyniad anghyfreithlon.

Nododd yr Aelodau eu pryderon ynghylch yr effaith ar geisiadau cynllunio a'r effaith ar fasnachwyr megis adeiladwyr, trydanwyr a phlymwyr; yr effaith ar ddatblygiadau pwysig megis Cylch Carol, y Canolfannau Lles a thai cymdeithasol; y diffyg manylion a ddarparwyd gan Dŵr Cymru ynghylch y dull samplu; pryder y gellir ymestyn hyn i gynnwys ardaloedd arfordirol lle y gallai fod effaith ar yr amgylchedd morol; pryder ynghylch gwaith trin carthion preifat nad yw Dŵr Cymru wedi'i fabwysiadu a'r costau a drosglwyddir i breswylwyr a'r diffyg amserlen gan Lywodraeth Cymru ar gyfer darparu canllawiau ar sut y dylid gwneud y penderfyniadau hyn.

Nodwyd bod Arweinydd y Cyngor a'r Prif Weithredwr wedi cyfarfod â Dŵr Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru, ond ychydig iawn o wybodaeth oedd ar gael. Mae Russell Hughes-Pickering, Swyddog Arweiniol Corfforaethol Yr Economi ac Adfywio, wedi sefydlu Bwrdd Rheoli Maetholion, a fydd yn cael ei gadeirio gan y Cyngorydd Rhodri Evans. Bydd y bwrdd hwn yn gallu ymchwilio i'r pryderon hyn yn fanwl.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD** cymeradwyo rhoi Pwerau Dirprwyedig i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Yr Economi ac Adfywio mewn ymgynghoriad gyda'r Aelod Cabinet i benderfynu ar geisiadau cynllunio lle mae ffoffadau yn broblem (yn unol â Rheoliadau Cadwraeth Cynefinoedd a Rhywogaethau 2017), ac a dderbyniwyd ar ôl 1 Mehefin 2021. Byddai ceisiadau sy'n disgyn i'r categori hwn, ac a ddaeth i law cyn 1 Mehefin 2021, yn cael eu dal yn ôl hyd nes y ceir arweiniad clir ar gyfer penderfynu ar geisiadau.

12 **Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu ar newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor**

Cyflwynodd y Cyngorydd Ray Quant, Dirprwy Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad gan nodi bod y newidiadau arfaethedig wedi cael eu hystyried a'u cymeradwyo gan y Gweithgor Trawsbleidiol, gan gynnwys:

- Newidiadau sy'n ymwneud â'r Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i adlewyrchu gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ('Deddf 2021');

Tudalen 11

- Diwygiad i ffi'r Cyfansoddiad i adlewyrchu y caiff copïau o'r Cyfansoddiad eu darparu ar gyfer tâl sy'n cynrychioli dim mwy na chost darparu'r copi;
- Diwygiadau i'r canllaw i'r Cyfansoddiad;
- Cyfeiriad at Ddatganiad/Polisi Atal Caethwasiaeth y Cyngor
- Esboniad a diwygiadau i ddirprwyaethau mewn perthynas â Channel a CONTEST;
- Diwygiadau i'r dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd i adlewyrchu newidiadau deddfwriaethol mewn perthynas ag anifeiliaid gwylt a syrcau teithiol, rheoliadau ysmegu, coed peryglus a sbwriel;
- Cael gwared ag Ein Rhanbarth ar Waith ('ERW');
- Diwygiadau ynghylch Rhybuddion o Gynnig y penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymhell i'r Cyngor eu cymeradwyo;
- Diwygiadau i'r broses galw i mewn y penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymhell i'r Cyngor eu cymeradwyo;
- Diwygiadau i egluro'r gweithdrefnau pleidleisio;
- Diwygiadau sy'n ymwneud â Phwyllgorau Rheoleiddio sy'n cyfeirio at weithdrefnau pleidleisio;
- Cyfeiriad at y Ddyletswydd Economaidd-Gymdeithasol;
- Dirprwyaethau i Swyddog Arweiniol Corfforaethol Yr Economi ac Adfywio mewn perthynas â Ffosffadau mewn Ardaloedd Cadwraeth Arbennig;
- Diwygiad i Dai gan gynnwys cyflwyno a threfniadau dirprwyo Rheoliadau Effeithlonrwydd Ynni (Eiddo Rhent Preifat) (Cymru a Lloegr) 2015 a Deddf Rhentu Cartrefi (Ffioedd etc.) (Cymru) 2019;
- Diwygiad i eiriad, gan ddileu'r cyfyngiad ar Swyddog Monitro Awdurdod Lleol i fod yn Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021; i gael ei ddiwygio o fis Mai 2022;
- Diwygiad i enw Porth Cymorth Cynnar;
- Diwygiadau i'r dirprwyaethau i'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol ar gyfer Cyswllt Cwsmeriaid i gadarnhau'r cyfrifoldeb ar gyfer cydnerthedd seiber;
- Diwygiad i'r geiriad, gan ddisodli'r gair 'cyflog' â 'taliad cydnabyddiaeth' mewn perthynas â'r Prif Weithredwr yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 a ddaeth i rym o 20 Mawrth 2021 ymlaen, a diwygio'r teitl o 'Pennaeth y Gwasanaeth Cyflogedig' i 'Prif Weithredwr';
- Diwygiad i adlewyrchu gofyniad i ymgynghori ar brosesau gwneud penderfyniadau a pherfformiad yn unol â Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Nodwyd nifer o fân welliannau hefyd yn ymwneud â newidiadau o ran arddull a fformat, a chywiriadau i enwau pwyllgorau.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD:**

1. Nodi cynnwys yr adroddiad

2. Cymeradwyo'r newidiadau i'r Cyfansoddiad, fel yr argymhellwyd gan Weithgor Trawsbleidiol Cyfansoddiad y Cyngor ac fel y'u rhestrir yng Nghynigion 1-20 yr Adroddiad; ac
3. Awdurdodi'r Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu/Swyddog Monitro i ddiweddar Cyfansoddiad y Cyngor.

13 **Ystyried adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol ar Adolygu cydnabyddiaeth ariannol swydd y Prif Weithredwr**

Cyflwynodd y Cynghorydd Ray Quant, Dirprwy Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu, Pobl a Threfniadaeth a Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad yn nodi bod Camau 1 a 2 ailstrwythuro'r Cyngor wedi cael eu cytuno gan y Cyngor yn 2018 a 2019. Nodwyd, o ganlyniad i'r ailstrwythuro hwn, fod 3 rôl yn llai ar lefel Uwch Reolwyr bellach. Mae Cam 3 yr ailstrwythuro yn mynd i'r afael â lefel cydnabyddiaeth ariannol y Prif Weithredwr drwy gyflwyno strwythur tâl newydd ac ystod pedwar pwynt er mwyn sicrhau ei bod yn gyson ag ystod cyflog holl Brif Swyddogion eraill y Cyngor. Nodwyd bod y cynigion wedi'u cyflwyno a'u cymeradwyo gan Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol ar 11 Mehefin 2021.

Diolchodd y Cynghorydd Ellen ap Gwynn i Caroline Lewis, Cyfarwyddwr Corfforaethol am arwain ar elfen olaf y broses ailstrwythuro, gan ddiolch hefyd i'r Prif Weithredwr a'r holl Uwch Swyddogion am yr holl waith ychwanegol a wnaed yn ystod y cyfnod heriol diweddar.

Nodwyd bod mesurau wedi'u rhoi ar waith i sicrhau y byddai strwythur cyflog deuol yn cael ei gynnal pe na bai Swyddog yn derbyn dyfarniad cyflog i sicrhau nad oedd y sefyllfa hon yn codi eto.

Yn dilyn pleidlais, **PENDERFYNWYD:**

1. derbyn y cynnig i ddiwygio cydnabyddiaeth ariannol ac ystod cydnabyddiaeth ariannol swydd y prif swyddog fel y nodir uchod ac fel y cymeradwywyd gan y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol;

cymeradwyo gweithredu'r newidiadau i ystod cydnabyddiaeth ariannol swydd y Prif Weithredwr, a'u bod yn dod i rym o 1 Ebrill 2021.

14 **Ystyried adroddiad y Swyddog Arweiniol Corfforaethol Gwasanaethau Democrataidd ar Enwebu cynrychiolydd o'r Cyngor Sir ar Gyngor Iechyd Cymunedol Hywel Dda**

Esboniodd y Cynghorydd Alun Williams ei resymau dros roi'r gorau i'r rôl hon, er mwyn parhau i ddarparu'r brechlyn COVID-19, a diolchodd i'r Cyngor Iechyd Cymuned Lleol ac Aelodau eraill y Grŵp Gweithredol am eu holl waith caled. Nodwyd bod y grŵp hwn yn eiriolwyr dros gwynion cleifion ac yn gyfrifol am ddwyn Bwrdd Iechyd Hywel Dda i gyfrif. Yn ogystal â hyn, maent wedi gweithio'n galed i sicrhau bod sgrinio am ganser y coluddyn a chanser y fron yn cael ei ailgyflwyno, a nhw oedd y Bwrdd Iechyd cyntaf yng Nghymru i ddarparu i-Pads ar bob ward ysbyty.

Tudalen 13

Yn dilyn pleidlais, enwebwyd y Cynghorydd Gareth Davies i gynrychioli Cyngor Sir Ceredigion ar Gyngor Iechyd Cymuned Hywel Dda.

15 Ystyried Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 2020/21

Cyflwynodd y Cynghorydd Rowland Rees-Evans, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio, yr adroddiad i'r Cyngor gan nodi'r gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn.

Diolchodd i'r Swyddogion am eu gwaith caled trwy gydol y flwyddyn, a diolchodd i Aelodau'r Pwyllgor Archwilio am eu cyfraniad.

Nododd y Cyngor gynnwys yr adroddiad.

Cadarnhawyd yng Nghyfarfod y Cyngor a gynhaliwyd ar 21 Hydref 2021

CADEIRYDD: _____

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Cyngor
Dyddiad y cyfarfod:	21 Hydref 2021
Teitl:	Strategaeth Gydol Oes a Lles 2021 – 2027 a Chynllun Gweithredu
Pwrpas yr adroddiad:	I'r Cyngor ystyried y Strategaeth Gydol Oes a Lles 2021 – 2027 i'w hargymhell i'w chymeradwyo i'r Cyngor.
Er:	Penderfyniad
Portffolio'r Cabinet ac Aelod y Cabinet:	Y Cyngorwyr Alun Williams a Catherine Hughes

Ystyriwyd y Strategaeth Gydol Oes a Lles 2021 – 2017 gan y Cabinet ar 5 Hydref 2021 a chytunwyd i argymhell i'r Cyngor ei gytuno.

Cytunwyd yn 2017 y dylid cynnal adolygiad systematig o'r holl strwythurau a meysydd gwasanaeth i sicrhau bod gan wasanaethau ar draws y Cyngor y gallu a'r cynhwysedd i gyflawni blaenoriaethau'r Cynlluniau a'r Amcanion Corfforaethol.

Datblygodd y trawsnewid yn dda gyda'r prif newid terfynol sef integreiddio gofal cymdeithasol a dysgu gydol oes i'r tri gwasanaeth Porth Cymorth Cynnar, Porth Gofal a Porth Cynnal ynghyd â Chyswllt Cwsmeriaid yn ffurfio'r 5 prif faes sy'n dod o fewn y raglen drawsnewid Gydol Oes a Lles.

Cychwynnodd ailstrwythuro ffurfiol y gwasanaethau hyn ddiwedd 2019 gyda chyflwyno strwythur Rheolwyr Corfforaethol ar draws y gwasanaethau. Gohiriwyd oherwydd cynnydd yn y pandemig yn ystod 2020 ond yna aethpwyd ymlaen â hyn ymhellach o fis Medi 2020 ymlaen. Cydnabuwyd bod angen strategaeth glir i yrru a chyfathrebu'r angen am newid a sut y byddai hyn yn cael ei gyflawni.

Mae diweddariadau a gweithdai gydag aelodau wedi digwydd trwy gydol y cyfnod newid. Ymgynghorwyd â Staff ac Undebau Llafur yn ystod pob rhan o'r broses.

STRATEGAETH A CHYNLLUN GWEITHEDU

Ar ddechrau'r rhaglen crëwyd gweledigaeth a oedd yn adlewyrchu'r rhaglen drawsnewid uchelgeisiol:

'Sicrhau y bydd pob plentyn, person ifanc ac oedolyn yng Ngheredigion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn.. Sicrhau mynediad teg at wasanaeth rhagorol – rhai cyffredin a rhai wedi'u targedu – sy'n diogelu ac yn cefnogi iechyd a lesiant pob dinesydd.

Datblygu sgiliau a gwytnwch a fydd fyn para am oes ac yn galluogi unigolion i ymdopi'n dda â'r heriau a'r pwysau sy'n eu hwynebu.'

Mae'r Strategaeth Gydol Oes a Lles yn egluro'r weledigaeth a'r cynlluniau ar gyfer ei gweithredu, yn gosod y weledigaeth a'r dulliau perthnasol a gymerir i drawsnewid sut

Tudalen 16

mae lles a diogelwch pobl Ceredigion yn cael eu cefnogi. Rhoddir llinell amser o 2021-2027 i gyflawni'r newidiadau.

Mae'r strategaeth yn disgrifio'r siwrnai y bydd y Cyngor yn ei chymryd, ochr yn ochr â'i bartneriaid, i drawsnewid ei ffordd o weithio. Mae'n darparu'r cyd-destun strategol i yrru comisiynu yn y dyfodol, darparu gwasanaethau gweithredol, rheoli gofal a rôl u Cyngorau wrth integreiddio gwasanaethau. Mae'r strategaeth yn nodi sut y byddwn yn:

- Rhoid Model Cyflenwi Gydol Oes a Lles newydd ar waith
- Lleihau'r galw ar ofal a chymorth wedi'i reoli a chanolbwyntio adnoddau ar y rhai sydd eu hangen fwyaf
- Cefnogi ein gweithlu i ddatblygu dulliau newydd o gefnogi unigolion yng Ngheredigion
- Canolbwyntio ar wasanaethau ataliol sy'n helpu pobl i aros yn annibynnol neu adennill yr annibyniaeth y maen nhw ei eisiau a'i werthfawrogi
- Darparu gwasanaethau o fewn y gyllideb
- Gweithio gyda phartneriaid i ddarparu system iechyd, lles a gofal cymdeithasol mwy cyd-gysylltiedig

Mae'r Strategaeth yn tynnu sylw at 5 amcan allweddol, sy'n cael eu sylfaeni gan 12 maes ffocws angen sy'n edrych ar achosion sylfaenol pam y gallai fod angen gwybodaeth, cyngor, cefnogaeth a/neu ofal ar deuluoedd ac unigolion.

Pwrpas y Cynllun Gweithredu yw amlinellu'r glir yr hyn sy'n ofynnol dros y tair blynedd nesaf (a nodi beth sy'n debygol yn y blynyddoedd y tu hwnt i hynny) i fynd i'r afael â'r achosion sylfaenol er mwyn cwrdd â 5 amcan allweddol y Strategaeth ac, ochr yn ochr a'n partneriaid, ail-gydbwyso'r gofal a'r gefnogaeth i ddarparu gwasanaethau cynaliadwy yng Ngheredigion.

Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os nad oes, dywedwch pam Oes, ac mae'n parhau

**Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol:**

**Crynodeb:
Hirdymor:
Integreiddio:
Cydweithio:
Cynnwys:
Atal:**

Argymhelliad:

**I'r Cyngor gytuno'r Strategaeth Gydol Oes a Lles
2021-2027 a'r Cynllun Gweithredu**

**Rheswm dros y
penderfyniad:**

I gytuno'r Strategaeth Gydol Oes a Lles 2021-2017

Trosolwg a Chraffu:

Ystyriwyd y strategaeth a'r cynllun gweithredu gan Bwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau Iachach a

Tudalen 17

Chymunedau Dysgu ar 17 Medi 2021 ac argymhellwyd eu cymeradwyo

Fframwaith Polisi:	Deddf Gwasnaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014 Deddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 RISCA
Blaenoriaethau Corfforaethol:	Galluogi gwytnwch unigolion a theuluoedd
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Ar ôl cwblhau'r Cynllun Gweithredu, y nod yw y bydd y gwasanaethau'n fwy gwydn yn ariannol
Goblygiadau Cyfreithiol:	Mae'r Strategaeth yn cwrdd â gofynion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014
Goblygiadau staffio:	Ailstrwythuro parhaus gwasanaethau a thimau i gyflawni'r strategaeth
Goblygiadau eiddo / asedau:	Ddim yn berthnasol
Risg(iau):	Methu â gweithredu'r Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu
Pwerau Statudol:	Deddf Gwasnaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014 Deddf Lles Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
Papurau Cefndir:	Dim
Atodiadau:	Cynllun Gweithredu'r Strategaeth Gydol Oes a Lles
Swyddog Adrodd:	Caroline Lewis
Dyddiad:	11.10.21

Cyngor Sir Ceredigion – Strategaeth Gydol Oed a Lles – Cynllun Gweithredu

Mae'r Strategaeth Gydol Oed a Lles yn egluro'r weledigaeth a'r cynlluniau ar gyfer gweithredu'r rhaglen Gydol Oed a Lles. Mae'r Strategaeth yn tynnu sylw at 5 amcan allweddol ac yn eu tro mae 12 maes angen â ffocws, sy'n edrych ar achosion sylfaenol pam y gallai fod angen gwybodaeth, cyngor, cymorth a/neu ofal ar deuluoedd ac unigolion, yn sail i'r rhain. Y rhain yw:

Camdefnyddio Sylweddau

- Camdefnyddio sylweddau yw defnyddio alcohol, cyffuriau anghyfreithlon, neu feddyginiaethau dros y cownter neu feddyginiaethau ar bresgripsiwn mewn ffordd nad ydyn nhw i fod i gael eu defnyddio a all effeithio'n negyddol ar iechyd a bywyd beunyddiol yr unigolyn, ei berthnasoedd a'i deulu. Bydd y Strategaeth Gydol Oed a Lles yn rhoi gwybodaeth a chynngor i addysgu trigolion Ceredigion, darparu gweithgareddau iach i ddiyfrru sy'n hybu dewisiadau cadarnhaol ac yn rhoi cymorth uniongyrchol lle bo angen i unigolion a theuluoedd y mae camdefnyddio sylweddau yn effeithio arnynt.

Iechyd Meddwl

- Mae problemau iechyd meddwl yn effeithio ar oddeutu un o bob pedwar o bobl mewn unrhyw flwyddyn benodol. Mae problemau o'r fath yn amrywio o broblemau cyffredin fel iselder ysgafn a gorbryder lefel isel i gyflyrau mwy difrifol fel sgitsoffrenia ac anhwylder deubegynol. Maent yn costio oddeutu £34 biliwn y flwyddyn i economi'r Deyrnas Unedig. Gallai'r gallu i gyfeirio, rhoi cynngor/gwybodaeth a neu ymyrryd mewn ffordd amserol yn gynnwys eu hatal rhag cyrraedd argyfwng a'u grymuso i reoli eu lles eu hunain.

Pryderon ariannol

- Gall teuluoedd sydd â phryderon neu ofidiau ariannol fynd i argyfwng, bydd y gallu i gyfeirio at gyngor a gwybodaeth ynghylch ystod o faterion ariannol gan gynnwys rheoli budd-daliadau a dyledion yn cefnogi teuluoedd ac unigolion i reoli eu hamgylchiadau eu hunain ac atal caledi ariannol ac anawsterau o ran tai.

Teimlo'n ynysig

- Gall y teimlad o deimlo'n ynysig oddi wrth deulu a ffrindiau beri i unigolion, fel plant a phobl ifanc, teuluoedd ag un rhiant, gofawyr a'r henoed fynd yn ofidus ac yn orbryderus. Trwy nodi'r problemau hyn yn gynnwys, gellir rhoi cymorth ar waith i liniaru rhag gwaethygiad posibl. Gellir rhoi cynngor a chymorth a gellir cyfeirio pobl at grwpiau, clybiau neu sefydliadau cymunedol lle bo hynny'n berthnasol.

Eiddilwch

- Mae eiddilwch yn cyfeirio at gydnerthedd meddyliol a chorfforol unigolyn, waeth beth fo'i oedran ac a yw'n gadarn o gorff neu fel arall, neu, ei allu i gael ei sbonc yn ôl a gwella o ddigwyddiadau fel salwch ac anaf. Nid yw'n golygu bod gan berson ddiffyg gallu neu na all fyw bywyd llawn ac annibynnol. I bobl sydd mewn perygl o eiddilwch mae yna ffactorau neu amodau risg y gellir eu hatal neu eu haddasu. Mae'r rhain yn cynnwys gormodedd o alcohol; nam gwybyddol, cwmpiau, nam ar weithgaredd, problemau clyw, problemau hwyliu, cyfaddawd maethol, anweithgarwch corfforol, amlgyffuriaeth, smygu, problemau golwg, ynysigrwydd cymdeithasol ac unigrwydd. Mae'n bwysig bod gan bobl sy'n byw gydag eiddilwch neu sydd mewn perygl o eiddilwch fynediad at wasanaethau ataliol a chymorth cynnar sy'n lleol, wedi'u cynllunio'n dda ac yn cydgyssylltiedig i osgoi problemau rhag codi yn y lle cyntaf a gwasanaethau ymateb a ddefnyddir yn gyflym pe bai unrhyw beth yn mynd o'i le.

Cam-drin Domestig

- Mae cam-drin domestig yn ddigwyddiad neu'n batrwm o ddigwyddiadau o ymddygiad rheoli, gorfodol, bygythiol, diraddiol a threisgar, gan gynnwys trais rhywiol, gan bartner neu gyn-bartner neu gan aelod o'r teulu neu ofalwr. Mae plant/pobl Ifanc yn cael eu heffeithio'n andwyol gan fyw gydag effeithiau Cam-drin Domestig yn eu bywydau ac ynghyd â phroblemau o ran iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau, cam-drin domestig yw achosion mwyaf cyffredin plant yn destun gweithdrefnau amddiffyn plant ac mewn rhai achosion, yn dod yn plant sy'n derbyn gofal. Trwy ddatblygu strategaeth i fynd i'r afael â cham-drin domestig ar lefel ymyrraeth gynnar/atal a hefyd lle bo angen, rhoi cymorth dwys i deuluoedd pan fydd eu sefyllfa ar adeg dyngedfennol yn eu bywydau, ein nod yw lleihau, ymhen amser, nifer y plant sy'n mynd i ofal gan yr Awdurdod Lleol a galluogi a chefnogi plant i fyw bywydau hapus a chyflawn, gan ffynnu yn eu teulu a'u cymuned eu hunain,

Annibyniaeth

- Mae bywyd annibynnol gwerthfawr yn un lle rhoddir parch, urddas a phreifatrwydd i berson ac a gefnogir i wneud ei ddewisiadau ei hun ym mhob agwedd ar ei fywyd. Mae gwell ymwybyddiaeth o'r rôl y gall cymryd risg yn bositif ei chwarae wrth helpu pobl i gadw neu adennill eu hannibyniaeth yn ganolog i unrhyw strategaeth cymorth ac ymyrraeth, fel y mae sgiliau dyfnach o amgylch asesu ar sail cryfderau, cymorth o ran eiriolaeth a nodau wedi'u teilwra'n unigol; pob un yn canolbwyntio ar lais, dewis a rheolaeth.

Addysg Cyflogaeth Hyfforddiant

- Mae'r rhagolygon ar hyn o bryd yn awgrymu y bydd yr economi'n profi dirwasgiad gyda diweithdra'n cynyddu'n sylweddol, yn enwedig mewn ardaloedd fel Ceredigion, oherwydd strwythur ei heconomi, h.y. mentrau bach sy'n fwy bregus ar adegau o argyfwng ariannol. Efallai y bydd angen cyngor a chymorth, cymorth o ran cyflogadwyedd a chyfle i gael gafael ar hyfforddiant sgiliau er mwyn eu helpu yn ôl i waith ar rai unigolion a allai fod mewn mwy o berygl o galedi ariannol a dibynnu ar gymorth ariannol.

Tai o Ansawdd Gwael / Digartrefedd

- Gall amodau tai ddylanwadu ar ein hiechyd corfforol a chael dylanwad negyddol ar ein hiechyd a'n lles meddyliol. Mae plant sy'n byw mewn cartrefi gorlawn yn fwy tebygol o fod dan straen, yn orbryderus ac yn isel eu hysbryd, o dangyflawni (yn addysgol ac yn gymdeithasol) a bod ag iechyd corfforol gwaeth. Cartref diogel, sefydlog yw'r conglaen mae unigolion a theuluoedd yn adeiladu gwell ansawdd bywyd arno, yn cael gafael ar wasanaethau sydd eu hangen arnynt ac yn cael mwy o annibyniaeth. Mae bod yn ddigartref yn cael effaith negyddol ar iechyd pobl ac yn ei gwneud yn anodd cael gafael ar wasanaethau cymorth ac yn cynyddu'r risg o argyfwng.

Dementia

- Mae mynychder dementia penodol i henaint yn gostwng ac mae corff cynyddol o dystiolaeth yn cefnogi'r rhagosodiad o ffactorau risg y gellir eu haddasu ar gyfer dementia ar draws pob grŵp oedran. Mae'r rhain yn cynnwys lefelau addysg, pwysedd gwaed uchel, nam ar y clyw, smygu, gordewdra, iselder ysbryd, anweithgarwch corfforol, diabetes, cyswllt cymdeithasol isel, yfed alcohol, anaf trawmatig i'r ymennydd a llygredd aer. Mae'r potensial ar gyfer atal/oedi yn uchel, yn enwedig pan fydd ffocws ar gadw'n wybyddol, yn gorfforol ac yn gymdeithasol weithgar yng nghanol ac yn ddiweddarach mewn bywyd a phan mae cyfleoedd i gyfeirio at ymyrraeth gynnar yn dilyn diagnosis (i bobl a'u gofalwyr) yn gwella bob blwyddyn.

Iechyd Corfforol Gwael

- Mae unigolion y nodwyd eu bod mewn iechyd corfforol gwael fel arfer yn dangos cyflyrau iechyd fel diabetes, asthma, arthritis a chlefyd y galon, a allai fod wedi cael eu hachosi gan ffactorau ymddygiadol fel smygu, yfed, defnyddio cyffuriau, diffyg ymarfer corff a diet gwael. Gall iechyd corfforol gwael arwain at risg uwch o ddatblygu problemau iechyd meddwl. Trwy weithio gyda phartneriaid, e.e. Iechyd, i nodi'r achosion hyn yn gynnar, a thrwy roi cyngor a gwybodaeth i unigolion ynghylch ystod o wasanaethau sydd ar gael iddynt trwy'r Canolfannau Lles ac allan yn y gymuned, bydd yn eu galluogi i reoli eu hiechyd eu hunain yn well, a fydd yn atal problemau iechyd corfforol rhag datblygu.

Esgeuluso Plant

- Mae esgeuluso plant yn fath o gamdriniaeth, y mae ei ganlyniadau yn amddifadu plentyn o'i anghenion sylfaenol a gall gynnwys y methiant i ddarparu goruchwyliaeth ddigonol, gofal iechyd, dillad, neu dai, yn ogystal ag anghenion corfforol, emosiynol, cymdeithasol, addysgol a diogelwch eraill. Trwy ddiogelu a chynnig cymorth i rieni a theuluoedd trwy wasanaethau ataliol fel cymorth magu plant, cyllidebu a rheoli ymddygiad yn bositif, gall eu galluogi i ddiwallu anghenion eu plant eu hunain yn well.

Pwrpas y Cynllun Gweithredu canlynol yw amlinellu'n glir yr hyn sy'n ofynnol dros y tair blynedd nesaf (a nodi beth sy'n debygol yn y blynyddoedd y tu hwnt i hynny) i fynd i'r afael â'r achosion sylfaenol er mwyn cwrdd â 5 amcan allweddol y Strategaeth ac, ochr yn ochr â'n partneriaid, ail-gydbwyso'r gofal a'r cymorth a roddir yng Ngheredigion.

Blaenoriaeth 1: HYBU IECHYD A LLES CADARNHAOL A CHEFNOGI POBL I HUNAN-GEFNOGI					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
1.1 Model newydd ar gyfer darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth					
1.1.1 Gwella'r wybodaeth a'r cyngor sydd ar gael ynghylch Taliadau Uniongyrchol a hybu recriwtio Cynorthwyywr Personol	1 2 3 4	Teimlo'n ynysig Annibyniaeth Addysg, hyfforddiant a chyflogaeth, Iechyd meddwl, Camddefnyddio sylweddau, Dementia	Datblygu gwasanaeth cymorth taliadau uniongyrchol sy'n rhoi ystod o wybodaeth, mewn fformatau hygyrch a fydd yn galluogi defnyddwyr gwasanaethau i ystyried dulliau gweithredu creadigol a grymusol i gefnogi eu lles gyda llai o ddibyniaeth ar wasanaethau arbenigol a rhoi cyfleoedd i recriwtio cynorthwyywr personol.	Porth Gofal	Blwyddyn 1
1.1.2 Sefydlu gwasanaeth cyngor a chymorth ariannol mewnol	1 2 3 5	Pryderon ariannol Tai o Ansawdd Gwael, Annibyniaeth	Rhoi gwybodaeth a chynghor i deuluoedd ac unigolion y gwasanaeth a fydd yn caniatáu iddynt reoli eu harian ac atal caledi ariannol gan gynnwys anawsterau o ran tai. Cysylltu hyn â strategaeth y Ganolfan Lles, datblygu a chynllunio'r gwasanaeth	Cyllid i weithio gyda'r Pwrth i gytuno ar ddull gweithredu	Blwyddyn 2
1.1.3 Mae dull gweithredu cydgysylltiedig o ran Cyngor a Chymorth Gwybodaeth trwy ein gwefan yn cynnwys gwybodaeth am yr holl wasanaethau; hyrwyddo gwasanaethau presennol	1 2 3 4	Pob un	Gwybodaeth glir, hygyrch a chyfredol am yr ystod o wasanaethau a chymorth yng Ngheredigion a fydd yn cefnogi pobl i helpu eu hunain a gwybod sut i gael gafael ar gymorth	Grŵp dan arweiniad TGCh gyda staff o'r Pwrth.	Blwyddyn 1
1.1.4 Sefydlu strategaeth farchnata/gyfathrebu i hyrwyddo cynigion a gwybodaeth ataliol am	1 2 3 5	Pob un	Rhoi arwydd i Gorfforaethol ynghylch y cymorth sydd ei hangen i godi ymwybyddiaeth o ffyrdd newydd o weithio a gwasanaethau newydd a gynigir a sut i gael gafael arnynt	I'w benderfynu - Angen cysylltu â 1.1.3	Blwyddyn 2

wasanaethau sy'n cael eu cynnig gan ein partneriaid					
1.1.5 Datblygu Clic fel y pwynt cyswllt cyntaf a gwasanaeth gwybodaeth	1 2 3	Pob un	Bydd yn hyrwyddo mynediad sengl a hawdd at wasanaeth gwybodaeth ac atgyfeirio ac yn lleihau'r baich ar Weithwyr Cymdeithasol i roi'r wybodaeth hon	Cyswllt Cwsmeriaid (Clic)	Blwyddyn 1
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwyso gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
1.1.6 Datblygu gwasanaethau cyffredinol â ffocws a fydd ar gael yng nghanolfan lles Llanbedr Pont Steffan	1 2 3	Pob un (Byddai angen pennu ffocws gwasanaeth y ganolfan)	<ul style="list-style-type: none"> • Gwella lles meddyliol, emosiynol, corfforol a chymdeithasol y trigolion yn ardal Llanbedr Pont Steffan/Canol y Sir • Gwella'r arweiniad a'r cymorth sydd ar gael i unigolion a theuluoedd agored i niwed sy'n wynebu heriau • Datblygu ymhellach wasanaethau ar gyfer dinasyddion sy'n seiliedig ar gryfderau ac sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau • Diogelu a meithrin y rhai mwyaf agored i niwed • Lleihau'r baich ar wasanaethau statudol 	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 1/2
1.1.7 Datblygu gwasanaethau cyffredinol â ffocws a fydd ar gael yng nghanolfan lles Plascrug	1 2 3	Pob un	<ul style="list-style-type: none"> • Gwella lles meddyliol, emosiynol, corfforol a chymdeithasol y trigolion yn ardal Aberystwyth/Gogledd y Sir • Gwella'r arweiniad a'r cymorth sydd ar gael i unigolion a theuluoedd agored i niwed sy'n wynebu heriau • Datblygu ymhellach wasanaethau ar gyfer dinasyddion sy'n seiliedig ar gryfderau ac sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau • Diogelu a meithrin y rhai mwyaf agored i niwed • Lleihau'r baich ar wasanaethau statudol 	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 2/3
1.1.8 Datblygu gwasanaethau cyffredinol â ffocws a fydd ar gael yng nghanolfan lles Aberteifi	1 2 3	Pob un	<ul style="list-style-type: none"> • Gwella lles meddyliol, emosiynol, corfforol a chymdeithasol y trigolion yn ardal Aberteifi/De'r Sir • Gwella'r arweiniad a'r cymorth sydd ar gael i unigolion a theuluoedd agored i niwed sy'n wynebu heriau 	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 3/4

			<ul style="list-style-type: none">• Datblygu ymhellach wasanaethau ar gyfer dinasyddion sy'n seiliedig ar gryfderau ac sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau• Diogelu a meithrin y rhai mwyaf agored i niwed• Lleihau'r baich ar wasanaethau statudol		
--	--	--	--	--	--

Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
1.1.9 Datblygu gwasanaethau cyffredinol â ffocws a fydd ar gael mewn trefi eraill trwy ddarpariaeth dros dro a thrwy'r ddarpariaeth allgymorth symudol	1 2 3	Pob un	<ul style="list-style-type: none"> • I wella lles meddyliol, emosiynol, corfforol a chymdeithasol y trigolion yn yr ardaloedd 'anodd eu cyrraedd / gwledig yng Ngheredigion • Gwellu'r arweiniad a'r cymorth sydd ar gael i unigolion a theuluoedd agored i niwed sy'n wynebu heriau • Datblygu ymhellach wasanaethau ar gyfer dinasyddion sy'n seiliedig ar gryfderau ac sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau • Diogelu a meithrin y rhai mwyaf agored i niwed • Lleihau'r baich ar wasanaethau statudol 	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 4+
1.1.11 Gwellu Cyngor a Chymorth Gwybodaeth ar dechnoleg gynorthwyl, cymhorthion a theclynnau sydd ar gael (Hyrwyddo'r rhaglen "Cysylltu")	1 2 3 4 5	Teimlo'n ynysig Eiddilwch Annibyniaeth Tai Dementia Iechyd gorfforol gwael	Darparu cyfleoedd hunangymorth ar gyfer cymorth cynnar yng nghartref y person a chymunedau lleol er mwyn grymuso unigolion i gynnal annibyniaeth a chydnerthedd unigol	Porth Gofal	Blwyddyn 2
1.2 Agwedd haenog atal.					
1.2.1 Datblygu Cynllun Lles ac Atal	1 2 3 4 5	Pob un	Datblygu Cynllun Lles ac Atal i alinio â'r Strategaeth Gydol Oed a Lles, Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant. Bydd y cynllun yn amlinellu'r blaenoriaethau allweddol sy'n ofynnol i gyflawni'r weledigaeth. Bydd y cynllun yn seiliedig ar dystiolaeth, data ac ar adborth a gafwyd trwy ymgysylltu â'r gymuned. Bydd y cynllun yn rhoi camau manwl i ni i lywio newid a gwelliant a chefnogi datblygiad gwasanaeth Porth Cymorth Cynnar.	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 1
1.2.2 Cytuno ar Gynllun Lles	1 2 3	Pob un	Cadarnhau beth fydd yr amserlenni ar gyfer cytuno ar y Cynllun Lles ac Atal trwy ein prosesau democrataidd mewnol.	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 2

	4				
	5				

Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwyso gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
1.2.3 Datblygu Gwasanaeth Synhwyrdd Gydol Oed a fydd yn cefnogi'r anghenion ar draws y continwrm ar gyfer ystod o ddefnyddwyr gwasanaethau gan gynnwys gwiriadau iechyd Atal ar gyfer preswylwyr cartrefi gofal a'r gymuned.	1 3 4	Teimlo'n ynysig Eiddilwch Annibyniaeth Dementia Iechyd corfforol gwael	Cefnogi unigolion â nam ar eu synhwyrddau i fyw'n annibynnol a byw bywydau cyflawn.	Porth Gofal -	Blwyddyn 2
1.3 Ystod gadarn o gefnogaeth i Ofalwyr. Nid oes angen cymryd dim camau penodol gan fod y gwasanaeth Gofalwyr yn rhoi cymorth effeithiol a chadarn ar hyn o bryd. Angen sicrhau bod ffocws yn cael ei gadw ar sut mae'r strategaeth yn effeithio ar y gwasanaeth hwn					
1.4 Gwneud y mwyaf o botensial asedau cymunedol.					
1.4.1 Adolygu rolau Cysylltwyr Cymunedol – pennu rolau a chyfrifoldebau. Ffocws posib ar allgymorth i frwydro yn erbyn Ynysigrwydd, annibyniaeth, hyrwyddo Cynghorau Cymuned, clybiau a sefydliadau ym mhob cymuned leol. Cydlynu gyda CAVO a gwirfoddolwyr	1 2 3	Teimlo'n ynysig, Annibyniaeth, Addysg Cyflogaeth Hyfforddiant	Cynnal adolygiad annibynnol o rolau Cysylltwyr Cymunedol (Allgymorth) er mwyn nodi bylchau yn seilwaith y gymuned ac i nodi cymhlethdod cynyddol anghenion pobl (Dwy her allweddol sy'n wynebu ein gwasanaethau). Bydd yr adolygiad yn rhoi argymhellion cynhwysfawr i lywio newid a gwelliant a bydd yn cefnogi datblygiad y Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 1
1.4.2 O safbwynt diogelwch cymunedol, gwella o ran atal troeddu ac ymddygiadau peryglus trwy brosiectau	1 2 3 5	Pob un	Gweithio gyda phartneriaid (y sector statudol a'r 3 ^{ydd} sector) i gael dealltwriaeth gynhwysfawr o nodweddion allweddol 'beth sy'n gweithio' o ran ymyriadau cynnar.	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 1

allgymorth, gan weithio'n agos gyda sefydliadau statudol / partner/3 ^{ydd} sector			Datblygu prosiectau allgymorth wedi'u targedu er mwyn atal neu leihau troseddau ieuenctid, troseddu neu ymddygiad gwrthgymdeithasol		
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
1.4.3 Asesiad o Anghenion – Datblygu rhaglen ymgysylltu â'r cyhoedd a fydd yn pennu anghenion. Gwella'r Asesiad o Anghenion y Boblogaeth	1 2 3 4 5	Pob un	Ail-ganolbwyntio buddsoddiad a datblygu gwasanaeth	Tîm ymgysylltu i weithio gyda'r Pwrth i gytuno ar ddull gweithredu	Blwyddyn 2
1.4.4 Adolygu sut rydym yn gweithio gyda'r trydydd sector i fynd i'r afael â phroblemau o fewn y strategaeth (teimlo'n ynysig, eiddilwch, annibyniaeth ac ati a hybu cyfranogiad y gymuned	1 3	Annibyniaeth Teimlo'n ynysig Eiddilwch Dementia	Cynnal adolygiad / dadansoddiad o gontractau trydydd parti i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn 'addas i'r diben' ac yn cynnig y gwerth gorau ac yn cwrdd â phryderon cynyddol yn y sir e.e. teimlo'n ynysig, eiddilwch ac ati	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 2/3

Blaenoriaeth 2: CRYFHAU TEULUOEDD FEL BOD PLANT A PHOBL IFANC YN AROS GYDA'U TEULU					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
2.1 Cyflwyno dull gweithredu teulu cyfan gydag ystod eang o wahanol asiantaethau statudol a gwirfoddol i weithio gyda theulu. Mae'r dull gweithredu partneriaeth cydgysylltiedig hwn yn helpu i adeiladu ar gryfderau teulu a sicrhau newid cynaliadwy mewn meysydd pryder a nodwyd i'r teulu cyfan.					
2.1.1 Adolygu'r dull gweithredu presennol o ymddrin â'r Tîm o Amgylch y Teulu a'n dull gweithredu "teulu cyfan" i bennu dull gweithredu Gydol Oed newydd o ddarparu Ymyrraeth Gynnar ac Atal	1 2 4 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Diffino'n glir ystyr y 'Dull Gweithredu Teulu Cyfan'. Adolygu model cyfredol y Tîm o Amgylch y Teulu a gwneud argymhellion ar gyfer newid. Dylai'r dull gweithredu 'Teulu Cyfan' fod yn strategaeth a arweinir gan deulu sy'n rhoi'r offer sydd eu hangen ar oedolion a phlant i osod eu nodau eu hunain, gwneud eu penderfyniadau eu hunain a chreu cynlluniau er mwyn sicrhau newid a sefydlogrwydd hidymor.	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 1
2.1.2 Mabwysiadu ymhellach Gynadledda Grŵp Teulu ar draws y rhaglen (cyfnodau cynnar/atal)	1 2 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Hwyluso cymorth a chyngor cynnar i deuluoedd a allai fod angen cefnogaeth i fynd i'r afael â phryderon sy'n dod i'r amlwg ynghylch eu gallu i ymdopi â heriau a chynnal diogelwch a lles aelodau penodol o'r teulu. Hybu cydnerthedd teuluol ac unigol gyda llai o ddibyniaeth ar wasanaethau statudol	Porth Gofal	Blwyddyn 1
2.1.3 Gwella'r gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd ac Ar Ffiniau Gofal i roi cymorth ataliol dwys i blant sydd ar fin dod i ofal	2 4 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Lleihau'r risg y bydd plant yn dod i ofal awdurdod lleol pryd bynnag y mae'n ddiogel gwneud hynny	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
2.1.4 Datblygu Lleihad Diogel Strategaeth Plant sy'n Derbyn Gofal	2 4 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Sicrhau trafodaethau ar y cyd ar draws y Strategaeth Gydol Oed a Llesiant a gyda gwasanaethau perthnasol eraill wrth gytuno ar flaenoriaethau a chamau gweithredu strategol allweddol wrth fynd i'r afael â lleihau plant sy'n derbyn gofal mewn ffordd ddiogel.	Porth Cynnal	Blwyddyn 1

2.1.5 Cymeradwyo a gweithredu Lleihad Diogel y Strategaeth Plant sy'n Derbyn Gofal	2 4 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camdefnyddio Sylweddau	Sicrhau cytundeb corfforaethol a chytundeb y Cyngor a chefnogaeth i gamau gweithredu a blaenoriaethau strategol allweddol er mwyn lleihau plant sy'n derbyn gofal mewn ffordd ddiogel	Porth Cynnal	Blwyddyn n 2
--	-------------	--	--	--------------	-----------------

Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
2.1.6 Adolygu'r cymorth sydd ar gael i warcheidwaid arbennig a gofalmwr sy'n berthnasau fel rhan o ddatblygiad Strategaeth Lleihau'n Ddiogel Blant sy'n derbyn gofal	2 4 5	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Cefnogi plant i gael gofal gan eu teuluoedd estynedig a'u ffrindiau lle bynnag y mae'n ddiogel ac yn briodol gwneud hynny	Porth Cynnal	Blwyddyn 2
2.2 Gweithio gyda'n partneriaid i fynd i'r afael ag achosion anawsterau ac agoredrwydd i niwed teuluoedd (e.e. profiadau niweidiol yn ystod plentyndod).					
2.2.1 Rhoi gwell cymorth magu plant ar draws y continwmm ac o ganlyniad i atgyfeiriadau o bob ffynhonnell - Cymorth a Mentora, Cymorth wedi'i Dargedu	2 3	Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau Pryderon Ariannol Digartrefedd Tai o Ansawdd Gwael	Adolygu'r cymorth magu plant sydd ar gael a llywio datblygiad cymorth cyffredinol ac wedi'i dargedu o ran magu plant	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
2.2.2 Sefydlu darpariaeth graidd gynhwysol ar gyfer gweithgareddau gwyliau a chwarae (gan gynnwys darparu bwyd) gan gynnwys ar ôl ysgol a phenwythnosau.	2 5	Esgeuluso Plant	Cyflwyno rhaglen wedi'i thargedu o weithgareddau strwythuredig / cyfleoedd chwarae i blant, pobl ifanc a theuluoedd agored i niwed yn ystod gwyliau, penwythnosau ac ar ôl ysgol i gefnogi eu lles cymdeithasol, emosiynol, corfforol a meddyliol (a ariennir gan grant eleni - ond bydd angen nodi cyllid y dyfodol)	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 2
2.2.4 Cryfhau'r cymorth ar gyfer ail-uno plant a theuluoedd yn dilyn lleoliadau mewn gofal pryd bynnag y mae'n ddiogel ac yn briodol gwneud hynny fel rhan	2 5	Esgeuluso Plant	Rhoi cymorth i blant ddychwelyd i ofal eu teuluoedd pryd bynnag y mae'n ddiogel ac yn briodol gwneud hynny	Porth Cynnal	Blwyddyn 2

o'r Strategaeth Lleihau Plant sy'n Derbyn Gofal					
--	--	--	--	--	--

Blaenoriaeth 3: GALLUOGI UNIGOLION I FYW'N ANNIBYNNOL YN EU CYMUNED EU HUNAIN					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
3.1 Tîm Amlddisgyblaethol a model cydlynu allweddol o weithio sy'n dwyn ynghyd ystod o wasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol a gwasanaethau cymunedol eraill sy'n canolbwyntio ar ymyrryd yn gynnar i gadw pobl yn iach ac yn annibynnol trwy roi'r gofal cywir gartref neu yn y gymuned.					
3.1.1 Datblygiad pellach tîm Brysbennu Porth Gofal i fodel Gydol Oed (gan gynnwys sefydlu canolbwynt Porth Gofal yng Nghanolfan Byw'n Annibynnol Ceredigion Felin-fach)	3 4	Pob un	Brysbennu atgyfeiriadau mewn ffordd integredig gyda chyfluoedd i gyfeirio ac atgyfeirio ymlaen at wasanaethau cymorth cynnar ac atal yn y gymuned ynghyd â gwasanaethau tymor byr wedi'u targedu i ddiwallu anghenion cymorth a nodwyd ac felly lleihau'r angen am ofal a chymorth hirdymor arbenigol	Porth Gofal	Blwyddyn 1
Archwilio a datblygu'r dull gweithredu cydlynedd allweddol fel model Gydol Oed	3 4	Pob un	Archwilio a fyddai rôl 'Cydlynedd Allweddol' o fewn y Model Gydol Oed a Lles yn briodol. Y cydlynedd allweddol fyddai'r unigolyn sy'n gweithio mewn rôl gefnogol gydag unigolion / teuluoedd. Gallent weithredu fel un pwynt cyswllt ar gyfer yr unigolyn / teulu gan eu cefnogi i gydlynu eu gofal ar draws iechyd, addysg, gofal cymdeithasol, tai, pryderon ariannol ac ati. Dros amser, gallai'r Cydlynedd Allweddol rymuso unigolion / teuluoedd trwy roi cymorth, adnoddau a gwybodaeth iddynt i ddiwallu eu hanghenion unigol	Porth Cymorth Cynnal	Blwyddyn 1
3.2 Yr ystod o ddarpariaeth offer a'r defnydd o dechnoleg gynorthwyol.					
3.2.1 Adolygu'r gwasanaeth mewnol technoleg weithredol presennol: cwmpasu posibiliadau canolbwynt/siop ar gyfer modelau darparu Gydol Oed	3	Annibyniaeth Eiddilwch Dementia	Datblygu strategaeth dechnoleg gynorthwyol ac offer i lywio'r flaenraglen waith i gynyddu hygyrchedd a darpariaeth i'r cyhoedd yn ogystal â'r rhai a atgyfeirir trwy wasanaethau statudol.	Porth Gofal	Blwyddyn 1

3.2.2 Datblygu modelau darparu'r dyfodol ar gyfer technoleg ac offer cynorthwyl ar gyfer model Gydol Oed	3	Annibyniaeth Eiddilwch Dementia	Bydd yn rhoi cyfle hygyrch i unigolion ddod o hyd i gymhorthion ac offer priodol i gynnal annibyniaeth a lles a mwy o gydnerthedd a dibyniaeth unigolion ar wasanaethau statudol	Porth Gofal	Blwyddy n 2
3.3 Ystod o opsiynau gwasanaeth sy'n cynnwys adsefydlu, ail-alluogi, taliadau uniongyrchol, gwasanaethau dydd a darpariaeth gofal cartref well.					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddy n
3.3.1 Datblygu model/au newydd ar gyfer darparu Taliadau Uniongyrchol	3 4	Annibyniaeth	Grymuso unigolion i reoli eu hanghenion cymorth eu hunain yn greadigol ac yn annibynnol gyda llai o ddibyniaeth ar wasanaethau statudol i ddiwallu anghenion	Porth Gofal	Blwyddy n 1
3.3.2 Datblygu model newydd gydol oed ar gyfer ail-alluogi a gofal cartref / gwneud y defnydd gorau o'r ddarpariaeth a'r cyfleusterau cyfredol	3	Annibyniaeth Dementia	Darparu gwasanaeth ymatebol sy'n gallu ateb y galw cynyddol am wasanaethau gofal yn y gymuned wrth ganolbwyntio ar alluogi ac adfer a hybu annibyniaeth a chydnerthedd unigolion	Porth Gofal	Blwyddy n 1
3.3.3 Adolygu gwasanaeth darparu prydau bwyd yn y cartref gan gynnwys cwmpasu'r ddarpariaeth gymunedol	3	Annibyniaeth Eiddilwch	Hybu gwasanaethau effeithiol ac effeithlon wrth gefnogi annibyniaeth pobl	Porth Cynnal	Blwyddy n 2
3.3.4 Datblygu Rhaglen Lles ar gyfer cyflyrau a gweithgareddau cronig	3	Annibyniaeth Eiddilwch	Gwasanaethau rhagweithiol i bobl sy'n byw gyda chyflyrau cronig; dewisiadau sy'n cefnogi'r hyn y gallant ei wneud nid yr hyn na allant ei wneud	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddy n 2
3.4 Dull gweithredu cyfannol o gefnogi pobl ifanc wrth iddynt drosglwyddo i fod yn oedolion.					
3.4.1 Adolygu a datblygu cymorth/hyfforddiant sgiliau bywyd gofynnol mewn meysydd fel tai, cyllid a chyflogaeth	3	Annibyniaeth Pryderon Ariannol Teimlo'n ynysig	Deall y gofynion ar gyfer sgiliau bywyd gydag ystod o grwpiau/defnyddwyr gwasanaethau a chyfleoedd i ddiwallu'r anghenion hynny	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddy n 2

3.4.2 Cymorth â ffocws i Bobl sy'n Gadael Gofal a phobl ifanc ag anableddau dysgu sydd â phrofiad gwaith/prentisiaeth	3	Annibyniaeth Addysg Cyflogaeth Hyfforddiant	Cefnogi cyfleoedd o ran cyflogaeth i bobl agored i niwed	Porth Cynnal	Blwyddyn 2
3.4.3 Datblygu cyfleoedd ar gyfer Mentrau Cydweithredol/Presgripsiynu Cymdeithasol/Cymdeithasol	3	Annibyniaeth Addysg Cyflogaeth Hyfforddiant	Cynnal adolygiad i ddatblygu gwell dealltwriaeth o <ul style="list-style-type: none"> • beth yw ystyr Mentrau Cydweithredol/Presgripsiynu Cymdeithasol/Cymdeithasol • y rhesymau a'r angen i ddatblygu cynlluniau presgripsiynu cymdeithasol • sut y gallai hyn weithio yng Ngheredigion • sut y bydd hyn yn effeithio ar drigolion Ceredigion ac yn fuddiol iddynt 	Porth Cymorth Cynnar	Blwyddyn 4+
3.5 Dull gweithredu system gyfan o gynorthwyo pobl i fyw gydag anhwylderau hirdymor (gyda ffocws penodol ar gymorth dementia).					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
3.5.1 Sefydlu'r model ar gyfer Cydlynu Dementia (mapio a bylchu cylch gwaith / rôl / gwasanaeth ynghyd â chanlyniadau a ddymunir)	3	Dementia Teimlo'n ynysig	Pennu model er mwyn gweithredu cyfeiriad strategaethau cenedlaethol / rhanbarthol mewn lleoliad lleol.	Porth Cynnal (Strategaeth/ Canlyniadau Targed /Cynllun gweithredu)	Blwyddyn 1/2
3.5.2 Datblygu Strategaeth a Chynllun Gweithredu Dementia Ceredigion	3	Dementia	Gweithredu'r strategaethau cenedlaethol a rhanbarthol ar lefel leol gan ystyried yr ystod o gefnogaeth ar gyfer cymorth a gofal dementia	Porth Cynnal (Strategaeth/ Canlyniadau Targed /Cynllun gweithredu)	Blwyddyn 3

3.5.3 Sefydlu perthnasoedd â darparwyr i ddatblygu cyfleusterau, yn enwedig mewn gofal dementia / gofal nyrso pen-uchaf.	3	Dementia	Darparu atebion lleol a darpariaeth ar gyfer dementia ar draws y continwwm angen	I'w bennu gyda chymorth y Gwasanaethu Corfforaethol	Blwyddyn 2
3.5.4 Nodi rhaglen rheoli cyflyrau hirdymor, a ddarperir trwy'r Canolfannau Lles mewn cydweithrediad â'r Bwrdd Iechyd.	3	Iechyd Corfforol Gwael Eiddilwch Annibyniaeth	Darparu gwasanaethau lleol a phwyntiau mynediad cymorth i ddinasyddion sydd ag anhwylderau hirdymor nad oes angen cynllun gofal a chymorth arnynt	Porth Gofal	Blwyddyn 3

Blaenoriaeth 4: DARPARU DULLIAU CYMESUR O DRIN GOFAL A CHYMORTH WEDI'I REOLI					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
4.1 Cynnig gofal canolraddol cydgysylltiedig helaeth.					
4.1.1 Cadarnhau pa ymyrraeth tymor byr (ee Gofal Cartref a Galluogi yn y Cartref) a gynigir gan Borth Gofal ar draws model Gydol Oed (8 i 10 wythnos)	4	Eiddilwch Annibyniaeth Dementia Iechyd Corfforol Gwael	Darparu dull cyfannol o drin cymorth yn y gymuned gyda'r ffocws cychwynnol ar gymorth, galluogi ac adferiad tymor byr wedi'i dargedu, gan leihau'r angen am becynnau gofal hirdymor	Porth Gofal	Blwyddyn 1
4.2 Dull amserol sy'n canolbwyntio ar adferiad o drin gofal a chymorth.					
4.2.1 Gwerthuso Rhaglen 3 - Gweithwyr Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn integreiddio â Gofal a Galluogi yn y Cartref	4	Eiddilwch Annibyniaeth Dementia Iechyd Corfforol Gwael	Galluogi datblygiad dull cyfannol o drin cymorth yn y gymuned gyda'r ffocws cychwynnol ar gymorth, galluogi ac adferiad tymor byr wedi'i dargedu, gan leihau'r angen am becynnau gofal hirdymor	Porth Gofal	Blwyddyn 1
4.2.2 Adolygiad o'r ddarpariaeth o allgymorth gydol oed i bobl ag anawsterau iechyd meddwl er mwyn cynorthwyo adferiad	3 4	Iechyd Meddwl	Llywio datblygiad ymyrraeth gynnar gydol oed a chymorth ataliol i bobl sy'n profi anawsterau iechyd meddwl.	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
4.2.3 Adolygiad o'r ddarpariaeth o allgymorth gydol oed i bobl sy'n camdefnyddio sylweddau	4 3	Camdefnyddio sylweddau Iechyd Meddwl	Llywio datblygiad ymyrraeth gynnar gydol oed a chymorth ataliol i bobl sy'n cael anawsterau o ran camdefnyddio sylweddau	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
4.2.4 Cryfhau darpariaeth cymorth i blant a phobl ifanc sydd angen cymorth ag anawsterau iechyd meddwl	4 3	Iechyd Meddwl	Hybu lles emosiynol a meddyliol plant a phobl ifanc	Porth Cynnal	Blwyddyn 2

Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
4.2.5 Adolygu'r ystod o ddarpariaeth seibiant ar gyfer Gydol Oed, diwrnod / rhan o ddiwrnod / Preswyl / 3ydd Sector er mwyn datblygu cynllun strategol ar gyfer darpariaeth y dyfodol	4 3 2	Eiddilwch Annibyniaeth Dementia Iechyd Corfforol Gwael Iechyd Meddwl	Er mwyn sicrhau bod ystod o gymorth seibiant priodol ar gael i gynnal annibyniaeth a chymorth i ofalwyr, gan leihau'r angen am wasanaethau gofal a chymorth tymor hwy	Porth Gofal	Blwyddyn 2
4.3 Ystod o opsiynau llety a all ddiwallu anghenion tymor byr, tymor canolig a hirdymor am ofal a chymorth.					
4.3.1 Cytundeb â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig ar gyfer darparu ystod o lety gan gynnwys cyfleoedd ar gyfer llety mewn argyfwng	4 2	Digartrefedd Tai o ansawdd gwael Esgeuluso Plant Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau	Argaeledd ystod o opsiynau o ran llety a thai i gynorthwyo unigolion a theluoedd i fyw'n dda a chynnal lles gyda llai o ddibyniaeth ar wasanaethau arbenigol	Porth Gofal	Blwyddyn 1 i 3
4.3.2 Adolygu darpariaeth tai a llety a gofal i bobl ag Anaf i'r Ymennydd i lywio cefnogaeth y dyfodol	4	Iechyd Meddwl Camddefnyddio Sylweddau	Adolygu'r ddarpariaeth i lywio cryfhau cymorth i bobl sydd wedi cael anaf i'r ymennydd.	Porth Cynnal	Blwyddyn 1 i 3
4.3.3 Gwella darpariaeth llety ar gyfer tai â chymorth i grwpiau agored i niwed, yn enwedig pobl sy'n profi anawsterau Iechyd Meddwl, anawsterau Camddefnyddio Sylweddau, Dysgu	4 2	Iechyd Meddwl Cam-drin Domestig Camddefnyddio Sylweddau Digartrefedd Tai o ansawdd gwael Esgeuluso Plant	Hybu cyfleoedd ar gyfer tai/llety i grwpiau agored i niwed	Porth Cynnal	Blwyddyn 2

Blaenoriaeth 5: DIOGELU UNIGOLION A'U CADW'N DDIOGEL RHAG CAMDRINIAETH, NIWED AC ESGEULUSTOD					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwyso gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
5.1 Datblygu trefniadau diogelu cydgysylltiedig a chymesur ar gyfer oedolion a phlant – o fewn y Cyngor a chydag asiantaethau partner.					
5.1.1 Cynyddu cyfleoedd ar gyfer lleoliadau mwy lleol a rhanbarthol i blant a theluoedd trwy ddatblygu'r cyfleuster Rhiant a Baban a chymryd rhan yn natblygiad y Cynllun Llety Diogel i Blant ag Anghenion Cymhleth	54	Esgeuluso Plant	Cynyddu mwy o ddewis o ran lleoliadau lleol a rhanbarthol i blant a theluoedd a sicrhau canlyniadau o ansawdd gwell.	Porth Cynnal	Blwyddyn 2 -3
5.1.2 Datblygu tîm diogelu gydol oed o fewn Cyngor Sir Ceredigion a fydd yn alinio cyn belled â phosibl y trefniadau ar gyfer oedolion a phlant wrth sicrhau cydymffurfedd â deddfwriaeth a chanllawiau perthnasol.	5	Pob un	Datblygu trefniadau diogelu effeithiol o ran gydol oed ar draws y model sydd hefyd yn ystyried gofynion penodol i oedran	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
5.1.3 Datblygu trothwy diogelu a phrotocolau'r llwybr ar draws y model	5	Pob un	Sefydlu protocolau a throthwyon angenrheidiol i gefnogi gweithio diogel ac effeithiol ar draws y model	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
5.2 Canolbwyntio'n benodol ar achosion ac effeithiau cam-drin domestig (e.e. camddefnyddio sylweddau / iechyd meddwl / pwysau ariannol).					
5.2.1 Adolygu'r cymorth lleol a rhanbarthol sydd ar gael i	5	Cam-drin Domestig	Sicrhau mynediad effeithiol at wasanaethau trwodd i bobl a theluoedd sy'n profi cam-drin domestig	Porth Cynnal	Blwyddyn 2

ddioddefwyr cam-drin domestig i hybu mynediad effeithiol at wasanaethau.					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
5.2.2 Cryfhau cymorth gydag ymwybyddiaeth a gwybodaeth o ran diogelu ar strategaethau cadw'n ddiogel ar gyfer pobl sydd mewn perygl o niwed	5	Cam-drin Domestig Esgeuluso Plant	Rhoi cymorth i leihau'r risg o ailatgyfeiriadau diogelu a gwella ymwybyddiaeth pobl o sut y gallant gadw'n ddiogel rhag niwed	Porth Cynnal	Blwyddyn 2
5.2.3 Datblygu ymatebion ymyrraeth gynnar ac ymatebion ataliol i adroddiadau lefel isel nad ydynt yn cyrraedd y trothwy ar gyfer ymyriadau diogelu i blant ac oedolion	5	Cam-drin Domestig Esgeuluso Plant	Sicrhau ymyrraeth gynnar ac atal i bobl a theuluoedd sydd mewn perygl o brofi pryderon diogelu	Porth Cynnal	Blwyddyn 1
5.2.4 Hybu mynediad i'r rhaglen Cyflawnwr ranbarthol a chymorth i ddioddefwyr cam-drin domestig	5	Cam-drin Domestig	Cynyddu cyfleoedd i bobl fynd i'r afael ag ymddygiad treisgar a difriol a lleihau nifer yr achosion o gam-drin domestig	Porth Cynnal	Blwyddyn 2
5.2.5 Parhau i gyflwyno fframwaith hyfforddi Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol	5	Cam-drin Domestig	Cynyddu ymwybyddiaeth a gallu i ymateb yn effeithiol i gam-drin domestig.	Porth Cynnal	Blwyddyn 2

5.3 Arwain ar raglen benodedig i sicrhau bod diogelu yn cael ei fabwysiadu fel cyfrifoldeb pawb.					
Cam Gweithredu	Cyfeiriad allanol	Maes/meysydd angen	Beth fydd yn ei gyflawni/effaith ar ail-gydbwysu gofal a chymorth	Porth Arweiniol	Blwyddyn
5.3.1 Cyflwyno hyfforddiant polisi a gweithdrefn diogelu i'r holl staff o fewn fframwaith y cytunwyd arno	5	Cam-drin Domestig Esgeuluso Plant	Cynyddu ymwybyddiaeth a gallu i ymateb yn effeithiol i bryderon diogelu	Porth Cynnal	Blwyddyn 1

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Model Gydol Oed a Llesiant

Strategaeth | 2021 - 2027

Cyflwyniad

Croeso i Strategaeth Gydol Oed a Llesiant Cyngor Sir Ceredigion.

Mae'r strategaeth hon yn rhan allweddol o Strategaeth Gorfforaethol Cyngor Sir Ceredigion, sef y ddogfen sy'n dangos prif flaenoriaethau'r Cyngor. Nod y blaenoriaethau yw galluogi darparu gwasanaethau a fydd yn gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol pobl Ceredigion.

Mae rhoi cymorth a chefnogaeth i'r holl oedrannau ac anghenion gwahanol yn her sylweddol i'r Cyngor gydag adnoddau cyfyngedig. Mae proffil y gymdeithas a demograffeg wedi newid cryn dipyn dros y degawd diwethaf gyda chynnydd sylweddol yn nifer yr achosion o gamddefnyddio sylweddau, iechyd meddwl gwael a cham-drin domestig ynghyd â chynnydd yn nifer y grwpiau oedran hŷn sy'n byw yng Ngheredigion. O ganlyniad, mae'r galw am rai gwasanaethau wedi cynyddu gan roi mwy o bwysau ariannol ar y meysydd gwasanaeth hynny. Yn ogystal, mae lefelau diweithdra ynghyd â lefelau incwm isel wedi esgor ar fwyfwy o anawsterau i bobl gael mynediad at dai diogel, fforddiadwy.

Un o'r blaenoriaethau allweddol yn y strategaeth gorfforaethol yw **galluogi gwytnwch mewn unigolion a theuluoedd**. O fewn y flaenoriaeth hon mae'r Cyngor yn dymuno sicrhau'r canlyniadau canlynol:

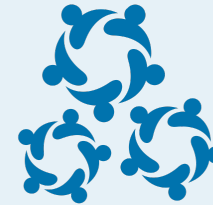
Dinasyddion o bob oed i gael gwell ansawdd bywyd

Gwell rhwydweithiau cymorth i deuluoedd a phobl mewn angen ledled y Sir

Gwell llesiant ac iechyd trwy ymyriadau effeithiol

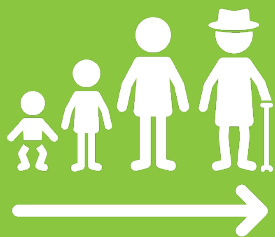
Rhwydweithiau sefydledig o grwpiau cymunedol a gwirfoddol ledled y Sir i roi cefnogaeth ataliol strategol a thrwy hynny gynyddu gwytnwch cymunedol a gofal cymdeithasol cynaliadwy.

Gwell dewis o dai lleol ac ansawdd gwell iddynt.

Mae'r flaenoriaeth sy'n canolbwyntio ar wella dyfodol pobl yn ceisio sicrhau'r canlyniadau canlynol:

Bydd Ceredigion a'i dinasyddion...

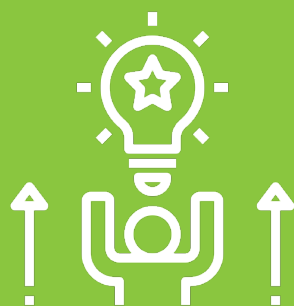

â phroffil cynaliadwy o ran oedran y boblogaeth

yn cael rhagor o gyfleoedd ac yn cael eu hysbrydoli i ddatblygu sgiliau ymarferol, deallusol a chymdeithasol a fydd yn arwain at fywydau gweithgar ac iach.

yn parhau i fod yn gartref bywiog i'r iaith Gymraeg a'r diwylliant Cymreig

yn barod i wireddu eu potensial ym mywyd economaidd a chymdeithasol y Sir

Bydd

pob dinesydd

yn cael mynediad at ystod o raglenni ac ymyriadau sy'n gysylltiedig ag iechyd ym mhob sector yn ein cymunedau, a thargedu'r rhai sydd mwyaf mewn perygl.

Mae'r **Strategaeth Gydol Oed a Llesiant** yn nodi'r **weledigaeth** a'r **dulliau** cysylltiedig a ddefnyddir i drawsffurfio sut y cefnogir llesiant a diogelwch pobl Ceredigion.

Mae'r **strategaeth yn disgrifio'r daith** y bydd y Cyngor yn ei chymryd, ochr yn ochr â'i bartneriaid, i drawsnewid ei ffordd o weithio. Mae'n rhoi'r cyd-destun strategol ar gyfer comisiynu yn y dyfodol, darparu gwasanaethau gweithredol, rheoli gofal a'n rôl yn integreiddio gwasanaethau.

Mae'r strategaeth yn egluro sut y byddwn yn:

rhoi

y model gweithredu
Gydol Oed a Llesiant newydd

ar waith

lleihau'r galw

am ofal a chymorth a reolir a
chanolbwyntio adnoddau ar y
rhai sydd eu hangen fwyaf

cefnogi ein gweithlu

i ddatblygu ffordd newydd o
gefnogi unigolion yng
Ngheredigion

canolbwyntio

ar wasanaethau ataliol sy'n helpu
pobl i aros yn annibynnol neu
adennill yr annibyniaeth y maent ei
eisiau ac yn ei werthfawrogi

darparu gwasanaethau

o fewn y gyllideb

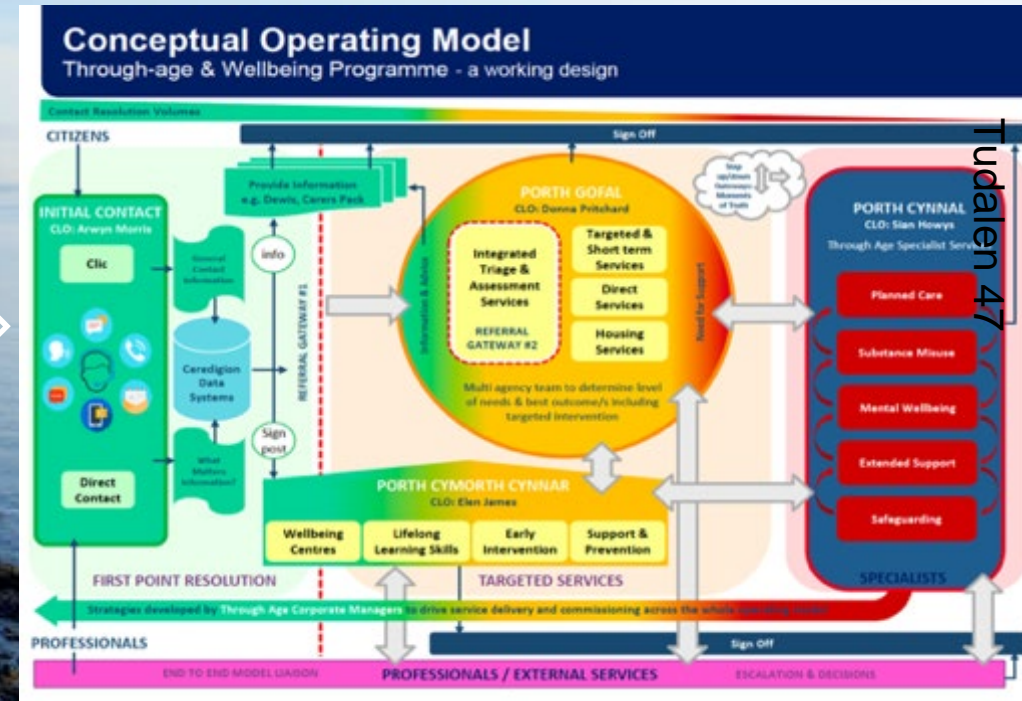
cydweithio gyda phartneriaid

i ddarparu system iechyd, llesiant a gofal
cymdeithasol sy'n fwy cydgysylltiedig

Y weledigaeth

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn darparu gwasanaethau cyhoeddus dwyieithog a chynaliadwy sy'n werth am arian ac sy'n cefnogi economi gref ac amgylchedd iach wrth hyrwyddo llesiant yn ein pobl a'n cymunedau

Sicrhau y bydd pob plentyn, person ifanc ac oedolyn yng Ngheredigion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn. Sicrhau mynediad teg at wasanaethau rhagorol – rhai cyffredinol a rhai wedi'u targedu – sy'n diogelu ac yn cefnogi iechyd a llesiant pob dinesydd. Datblygu sgiliau a gwytnwch a fydd yn para am oes ac yn galluogi unigolion i ymdopi'n dda â'r heriau a'r pwysau sy'n eu hwynebu.

Tudalen 47

SSWBA – dyma’r fframwaith cyfreithiol ar gyfer gwella llesiant pobl sydd angen gofal a chymorth, a gofalywyr sydd angen cefnogaeth, ac ar gyfer trawsnewid gwasanaethau cymdeithasol yng Nghymru. Mae’n gosod cyfrifoldebau ar awdurdodau lleol (gyda’u partneriaid) i ddatblygu ystod o gefnogaeth ataliol, i ganolbwyntio ar yr hyn sy’n bwysig i bobl wrth ddarparu gwasanaeth, i sicrhau bod unigolion yn cael eu hamddiffyn rhag camdriniaeth, niwed ac esgeulustod ac i ddatblygu marchnadoedd gofal a chymorth.

WFGA – mae’r Ddeddf hon yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus yng Nghymru feddwl am effaith hirdymor eu penderfyniadau, gweithio’n well gyda phobl, cymunedau a’i gilydd, ac i atal problemau parhaus fel tloidi, anghydraddoldebau iechyd a newid yn yr hinsawdd.

RISCA - mae’r Ddeddf hon yn darparu’r fframwaith statudol ar gyfer rheoleiddio ac arolygu gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae’n gosod ansawdd gwasanaethau a gwelliant wrth wraidd rheoleiddio. Mae’n cryfhau amddiffyniad i’r rhai sydd ei angen ac yn creu system reoleiddio sy’n canolbwyntio ar bobl sydd angen gofal a chymorth, a’r gweithlu gofal cymdeithasol.

y Model Gydol Oed a Llesiant

Y Papur Gwyn ar Ailgydbwysu Gofal a Chymorth –

mae hwn yn bwriadu datblygu fframwaith cenedlaethol ar gyfer comisiynu gofal cymdeithasol a fydd yn ailgydbwysu gofal a chymorth. Bydd yn lleihau cymhlethdod ac yn sicrhau mai ansawdd yw penderfynydd allweddol llwyddiant yn y farchnad gofal cymdeithasol. Bydd ganddo ffocws cryf ar gryfhau a chefnogi’r gweithlu.

Strategaeth Gorfforaethol Ceredigion – mae hon am geisio ailfywiogi’r economi leol a darparu amgylchedd llewyrchus, iach, diogel a fforddiadwy lle gall dinasyddion Ceredigion fyw a gweithio ynddo ac a fydd yn ceisio cadw pobl ifanc mewn swyddi â chyflogau da.

Asesiad Anghenion Poblogaeth Gorllewin Cymru – mae hwn yn rhoi dadansoddiad strategol lefel uchel o anghenion gofal a chymorth dinasyddion ledled Gorllewin Cymru ynghyd ag anghenion cefnogaeth i ofalwyr. Mae’n asesu i ba raddau y caiff yr anghenion hynny eu diwallu ar hyn o bryd ac yn nodi ymhle y mae angen gwella a datblygu ymhellach i sicrhau bod unigolion yn cael y gefnogaeth gywir ac yn gallu byw bywydau cyflawn.

Asesiad o Lesiant Ceredigion – mae hwn yn amlinellu sut mae llesiant yn edrych yn y Sir a sut mae trigolion a chymunedau Ceredigion eisiau i lesiant edrych yn y dyfodol. Mae’r asesiad yn archwilio materion allweddol sy’n cael effaith gadarnhaol ac/neu negyddol ar lesiant ac yn rhoi trosolwg a dealltwriaeth sylfaenol o natur a lefelau llesiant yng Ngheredigion.

CEREDIGION

NAWR AC YN Y DYFODOL

Yn 2020 cyfanswm poblogaeth Ceredigion oedd

72,695
gan gynnwys 11,318 o fyfyrwyr.

Yn ôl rhagamcanion poblogaeth cyfredol, bydd cyfanswm poblogaeth Gorllewin Cymru yn codi i **425,400** erbyn 2033, gyda chynnydd yn y rhai dros 65 oed o 88,200 yn 2013 i 127,700 erbyn 2033.

Mae dros hanner (58.5%) poblogaeth Ceredigion yn siarad Cymraeg, cynnydd o 6% o'r flwyddyn yn dod i ben fis Medi 2009.

Bydd y boblogaeth dros 65 oed sy'n byw yng Ngheredigion yn cynyddu **27%** erbyn 2039.

Mae **3,444** o sefydliadau trydydd sector gweithredol (sy'n uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol o 3,330)

Canran y plant sy'n derbyn gofal a chymorth gyda phroblemau camddefnyddio sylweddau yng Ngheredigion yw 5% (sy'n is na chyfartaledd Cymru o 7.5%).

Mae **tlodi plant** yng Ngheredigion wedi cynyddu mwy na **3%** ers 2014.

Erbyn 2033 bydd cyfran y boblogaeth sydd rhwng 0-14 oed yng Ngheredigion yn gostwng i 15% a bydd pobl ifanc 15-24 oed hefyd yn gostwng i 11%.

Mae gan Ceredigion nifer is o Blant sy'n derbyn Gofal na'r cyfartaledd cenedlaethol. Mae anghenion gofal a chymorth yn rhychwantu ystod eang – o'r cyffredinol trwy ymyrraeth gynnar, anghenion lluosog ac ymyrraeth adferol.

Mae'r rhanbarth yn denu lefelau uchel o fewnfudo ymysg pobl dros 65 oed. Y lefel ar gyfer Ceredigion yw cyfradd ymfudo o 29% gydag 85% o'r rhain dros 65 oed.

Rhagwelir mai nifer y bobl 0-17 oed a fydd ag anabledd yn ôl diffiniadau y Ddeddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd yng Ngheredigion yn 2035 fydd 1006.

1381

o bobl y gwyddys sydd wedi'u diagnosiso â Dementia yn 2021, rhagwelir y bydd y ffigwr hwn yn codi i 2021 erbyn 2035.

Mae disgwyliad oes Ceredigion yn dda ar 80.5 oed i ddynion ac yn 84.1 oed i fenywod, y ddau ohonynt yn uwch na'r cyfartaleddau cenedlaethol.

Disgwylir cynnydd sylweddol yn nifer y bobl 65 oed a hŷn sydd ag anabledd dysgu o 395 yn 2021 i 463 yn 2035.

Tudalen 49

Cyd-destun Ceredigion – yr achos dros newid

- Galw sy'n cynyddu, cyflenwad sy'n lleihau (disgwyliad oes uchel)
- Nifer sy'n lleihau o blant a phobl ifanc (1-15 oed)
- Costau cynyddol yn y system
- System gymhleth i lywio drwyddi
- Yr angen am atebion integredig ar draws sectorau
- Tan-ddefnyddio ar asedau cymunedol
- Lefelau uchel o yfed alcohol
- Enillion cyfartalog isaf
- Nifer uchel o blant wedi'u haddysgu gartref yng Ngorllewin Cymru
- Cynnydd mewn camddefnyddio cyffuriau ac alcohol mewn cymunedau gwledig a threfol
- Cost gynyddol llety
- Amodau tai o safon wael (yn effeithio ar les pobl hŷn)
- Cyfyngedig yw'r ddarpariaeth o ran tai cysgodol
- Y boblogaeth ymddeol sy'n buddsoddi mewn hunanddatblygiad
- Mae llawer o bobl yn derbyn gofal a chymorth gan deuluoedd
- Argaeledd y gweithlu (niferoedd yn cymudo i mewn ac allan)
- Nifer uwch na'r cyffredin o sefydliadau'r trydydd sector
- Gorddibyniaeth ar y sector cyhoeddus ar gyfer cyflogaeth

- mynd i'r afael ag achosion sylfaenol anawsterau a bregusrwydd pobl a'r rhesymau y maent yn dod i gysylltiad â'r gwasanaeth (e.e. profiadau niweidiol yn ystod plentynodod)
"byddwn yn datrys problemau nid eu cadw dan reolaeth"

Dull ledled y Cyngor cyfan

Cydweithio cryf â phartneriaid

Cynyddu gwytnwch unigolion yn eu cymuned

Llai o ddyblygu adnoddau a chapasiti a gwneud y mwyaf o'r hyn sydd eisoes ar gael

Symud i ffwrdd o ganolbwyntio ar yr unigolyn a'i heriau yn annibynnol ar bopeth arall

Llai o ddibyniaeth ar ofal a chymorth a reolir

DYMA'R HYN RYDYM YN BWRIADU EI GYFLAWNI

Seilwaith ymyrryd ac atal sy'n gynnar ac yn gryf

- i gefnogi pobl i ddatblygu eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u hyder i fyw'n dda

a symud tuag at ddull mwy cyfannol sy'n cefnogi'r unigolyn a'i rwydwaith (e.e. rhwydweithiau cymorth teulu a chymuned) yn ogystal â'r unigolyn

- i gefnogi pobl o bob oed a'u gofalwyr i reoli eu llesiant

Dulliau gweithredu poblogaeth gyfan

Newid trawsnewidiol mewn **diwylliant** ac **ymarfer**

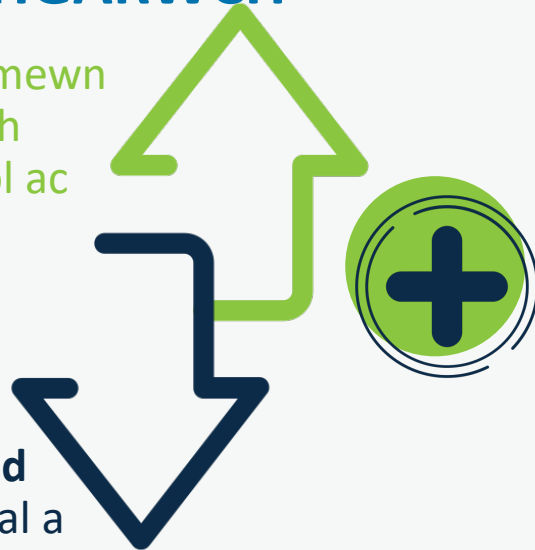
Dull o ddarparu gwasanaeth

- sy'n gweld pob elfen o'r Model Gydol Oed yn rhoi'r gefnogaeth gywir ar yr adeg iawn gan ddefnyddio dull Tîm o Amgylch y Teulu / yr Oedolyn

Y **daith** i ailddiffinio gofal a chymorth yng Ngheredigion

GWEITHGARWCH

Cynnydd mewn cefnogaeth gyffredinol ac ataliol

Gostyngiad mewn gofal a chymorth a reolir

Y GYLLIDEB

Cynnydd yn y gyllideb a ddyrannwyd i Porth Cymorth Cynnar

Gostyngiad yn y gyllideb a ddyrannwyd i Porth Cynnal

BYDD LLWYDDIANT

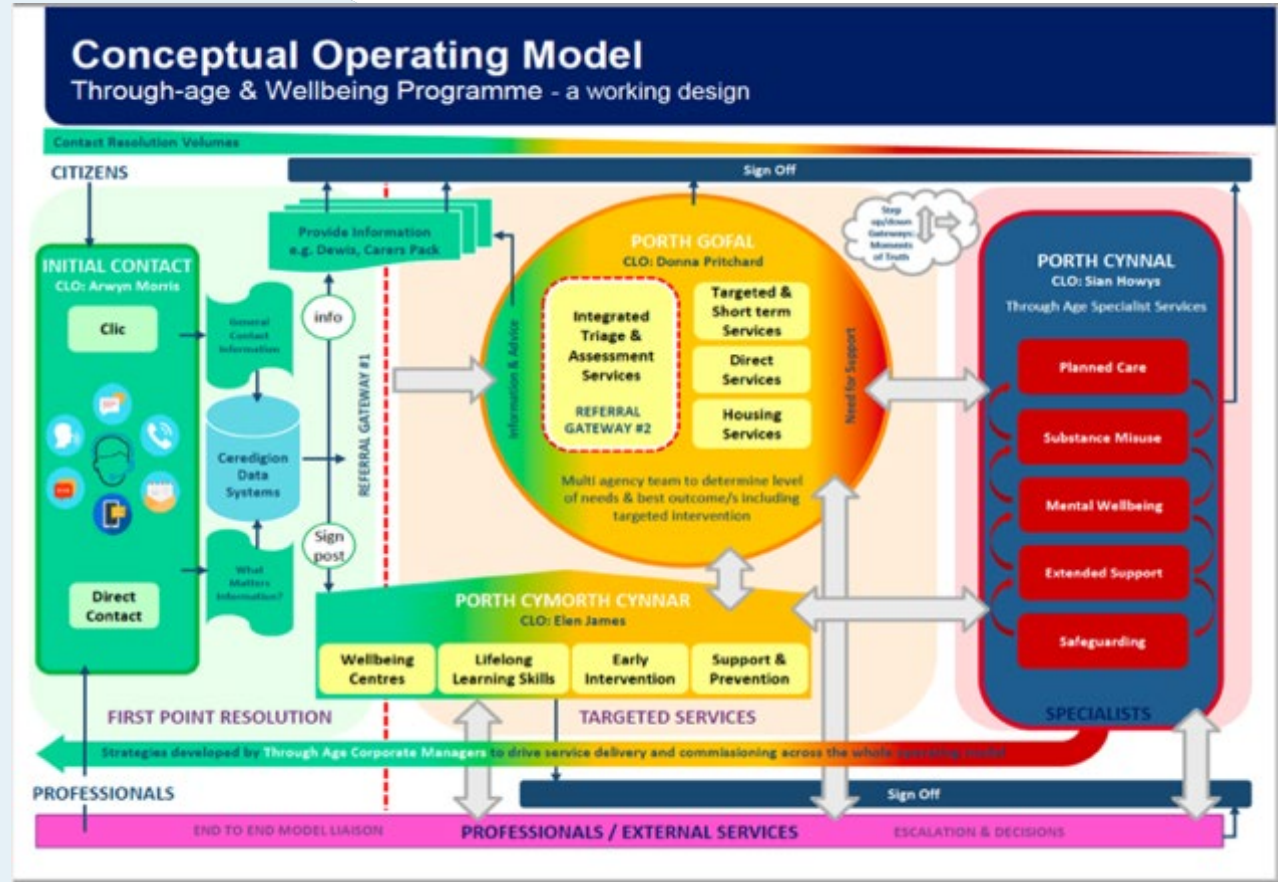
YN EDRYCH FEL HYN

- Diwallu anghenion pobl yn y ffordd fwyaf amserol wrth eu helpu i gyflawni'r hyn sy'n bwysig iddyn nhw
- Llai o ddibyniaeth ar wasanaethau'r Cyngor
- Ailddyrannu adnoddau, a thystiolaeth i ddangos bod atal yn gweithio gan ein bod yn lleihau'r angen am ofal a chymorth a reolir
- Manteisio gymaint ag y bo modd ar rôl technoleg ar gyfer unigolion, staff a darparu gwasanaethau
- Gweithlu hynod fedrus, effeithiol ac ymroddedig
- Marchnad gref a pherthynas agos â darparwyr i'n helpu i gynllunio a chomisiynu yn effeithiol

Y weledigaeth ar gyfer y Model Gydol Oed a Llesiant

- Sicrhau y bydd pob plentyn, person ifanc ac oedolyn yng Ngheredigion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn.
- Sicrhau mynediad teg at wasanaethau rhagorol – rhai cyffredinol a rhai wedi'u targedu – sy'n diogelu ac yn cefnogi iechyd a llesiant pob dinesydd.
- Datblygu sgiliau a gwytnwch a fydd yn para am oes ac yn galluogi unigolion i ymdopi'n dda â'r heriau a'r pwysau sy'n eu hwynebu.

Sut y byddwn yn **cyflawni** ein gweledigaeth

- Sicrhau y bydd pob plentyn, person ifanc ac oedolyn yng Ngheredigion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn. Sicrhau mynediad teg at wasanaethau rhagorol – rhai cyffredinol a rhai wedi’u targedu – sy’n diogelu ac yn cefnogi iechyd a llesiant pob dinesydd. Datblygu sgiliau a gwytnwch a fydd yn para am oes ac yn galluogi unigolion i ymdopi’n dda â’r heriau a’r pwysau sy’n eu hwynebu.

Er mwyn cyflawni ein gweledigaeth rydym wedi datblygu model gweithredu Gydol Oed a Llesiant sydd wedi’i gynllunio i sicrhau bod pobl yn cael y gefnogaeth o’r math a’r lefel gywir, ar yr adeg iawn, i atal, lleihau neu ohirio’r angen am gefnogaeth barhaus, ac i gael pobl i aros yn annibynnol am gyn hired ag y bo modd a chryfhau eu gallu i aros yn eu cartref eu hunain yn eu cymuned eu hunain lle bynnag y bo modd.

Er mwyn gwneud hyn byddwn yn:

- cefnogi’r rhai sydd dan anfantais a’r rhai sy’n wynebu heriau,
- datblygu ymhellach wasanaethau sy’n seiliedig ar gryfderau ac yn canolbwyntio ar ganlyniadau.
- diogelu a meithrin y rhai mwyaf agored i niwed,
- anelu at fod y safon meincnod ar gyfer rhagoriaeth ac arloesedd yng Nghymru a thu hwnt,
- uwchsgilio ein gweithlu i gydweithio i wella’r arweiniad a’r gefnogaeth sydd ar gael i unigolion a theuluoedd yng Ngheredigion.

Byddwn bob amser yn ystyried barn yr unigolion, gweithwyr proffesiynol a phartneriaid, yn ogystal â gweithlu ehangach Ceredigion yn natblygiad ac esblygiad y model a byddwn bob amser yn ceisio bod yn:

- Hygyrch
- Cyfeillgar
- Arloesol
- Hawdd gwneud â ni
- Anfeirniadol
- Effeithiol
- Cefnogol
- Mewn pryd
- Effeithlon

Mae’r model Gydol Oed a Llesiant yn fwy na dim yn fodel gweithredu sy’n canolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau integredig trwy bob oed a thrwy daith y Cleient yn hytrach na thrwy strategaeth systemau neu broses.

YR HYN A WNAWN...

POBL: Byddwn yn cydweithio ar draws timau, a chydâ'r holl bartneriaid lechyd, Trydydd Sector a phartneriaid allanol, i sicrhau gwell canlyniadau i'n holl Gleientiaid a'u teuluoedd; i roi'r help iawn ar yr amser iawn.

Y BROSES: Byddwn wrthi'n barhaus yn ceisio gwella, gan fodloni gofynion deddfwriaethol a statudol a defnyddio egwyddorion a methodolegau cydweithredol ym mhopeth a wnawn, gan rannu arfer gorau ar draws Timau a sicrhau rheolaeth a goruchwyliaeth gadarn.

TECHNOLEG: Byddwn yn defnyddio technoleg er mwyn bod yn effeithlon wrth ddyrannu gwaith, i symleiddio gwaith sy'n digwydd dro ar ôl tro, ac i ddarparu cymorth. Byddwn yn bwrw ymlaen â strategaeth systemau sy'n arolygu data i sicrhau y caiff data ei rannu'n awtomataidd rhwng systemau a sicrhau defnydd effeithlon o brosesau data a chofnodi.

YR EGWYDDORION SY'N SAIL I'N MODEL

RHEOLAETHAU: Byddwn yn amddiffyn yr Awdurdod Lleol rhag Risg Gweithredol a byddwn yn anelu at wella proffil cyffredinol ein holl bartneriaid.

SICRHAU ANSAWDD: Byddwn yn gwneud mwy o waith sicrhau ansawdd i wneud yn siŵr ein bod yn wrthi'n gyson yn adolygu budd pennaf defnyddwyr gwasanaethau ac yn sicrhau y darperir cefnogaeth i safon uchel

CYNALIADWYEDD: Byddwn yn darparu gwasanaeth i'r cyhoedd sydd nid yn unig yn addas at y diben i ddiwallu angen dinasyddion Ceredigion, ond hefyd yn effeithlon ac yn gynaliadwy ar gyfer gofynion yr Awdurdod yn y dyfodol.

YR EGWYDDORION SY'N SAIL I'N MODEL

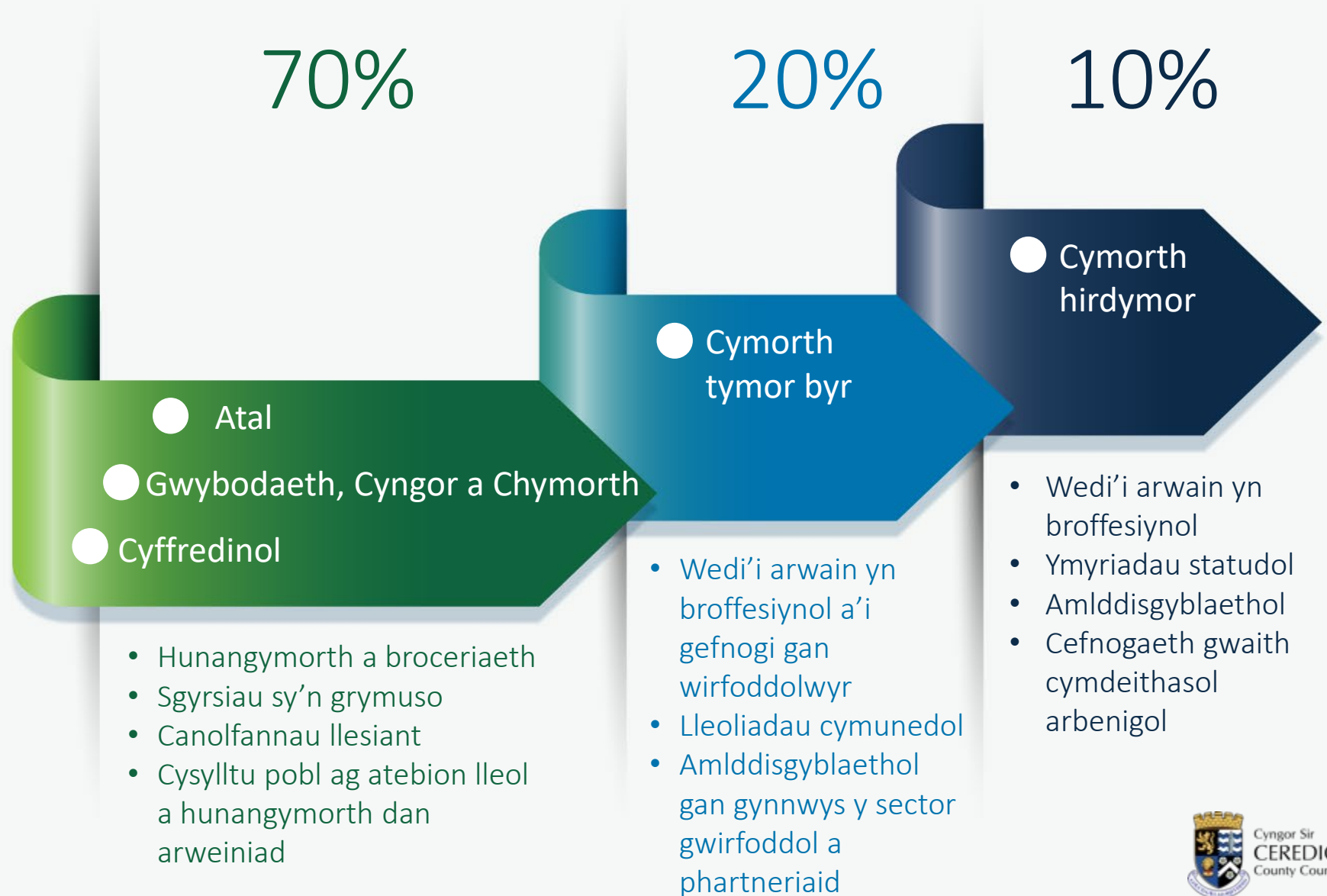
Dylai profiadau deimlo fel rhai sy'n canolbwyntio ar y cleient ac mae'r Model Gydol Oed a Llesiant yn mynd ati i roi parhad a diogelwch mewn perthynas â:

- Mynediad at adnoddau cymorth hyblyg
- Osgoi rhwystrau i gydweithredu, e.e. byddai pasio atgyfeiriadau yn ôl ac ymlaen yn wastraffus a ddim yn gleient-ganolog
- Atal dyblygu
- Atal y model rhag datblygu ymdeimlad o 'brosesu' ac yn lle hynny gadw'r ffocws ar yr unigolyn, eu llesiant a'u hanghenion gofal a chymorth

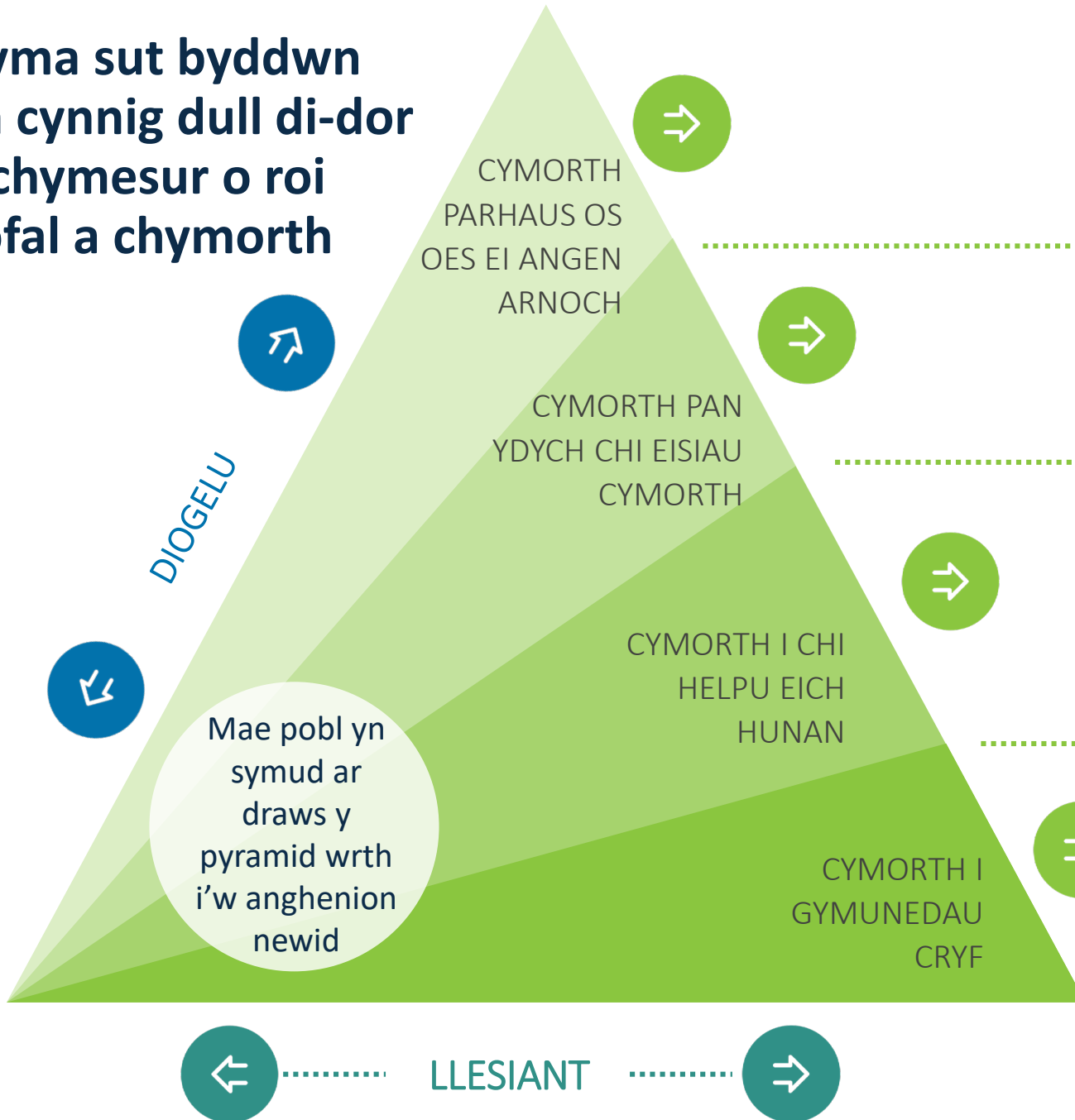
Taith yr unigolyn drwy'r Model Gydol Oed a Llesiant ...erbyn 2027

Ein nod yw sicrhau datrysiad ar y cysylltiad cyntaf o ran darparu gwybodaeth, cyngor a chymorth pan fo hynny'n briodol.

Asesiadau Cymesur a chyfeirio – bydd hyn yn rhyddhau capasiti ac amser ar gyfer gofal mwy cymhleth wedi'i gynllunio a gwasanaethau arbenigol gydol oedran pan nodir anghenion gofal a chymorth cymwys.

Dyma sut byddwn yn cynnig dull di-dor a chymesur o roi gofal a chymorth

Darparu neu drefnu gofal a chymorth a reolir sy'n benodol i'r unigolyn pan na all pobl ddiwallu eu hanghenion gofal a chymorth eu hunain a chadw eu hunain yn ddiogel

Cymorth tymor byr dros dro a chefnogaeth ddwys i helpu unigolion i gryfhau eu gwytnwch ac adennill annibyniaeth

Cymorth lefel isel am y tymor byr wedi'i ddarparu'n uniongyrchol neu'n hunanreoliedig i helpu pobl i ddatrys pryderon sy'n codi mor gynnar â phosibl. Cefnogaeth ar-lein lle bynnag y bo modd. Rhywun i helpu os oes angen hynny.

Gwasanaethau cyffredinol hygyrch a chyflym sy'n cysylltu pobl â'u cymunedau (e.e. ysgolion, ffyrdd, llyfrgelloedd, cyfleusterau hamdden) Gweithio'n agos gyda grwpiau cymunedol, partneriaid a sefydliadau gwirfoddol i gynnig ystod o gefnogaeth

Sut bydd ymarfer yn newid yng Ngheredigion

SYMUD O DDULL GWEITHIO SY’N...

Gwneud pethau i bobl a throstynt ac yn creu dibyniaeth

Yn ystyried yr unigolyn ar ei ben ei hun, ar wahân i eraill

Yn ymateb i’r hyn nad yw pobl yn gallu ei wneud

Yn cael ei arwain gan yr ymatebion gwasanaethau traddodiadol

Yn seiliedig ar ‘yr un peth i bawb’

Yn osgoi risg ac yn uwchgyfeirio achosion i ofal a chymorth a reolir ar y pen uchaf

Byddwn yn alinio gwasanaethau er mwyn i ni gael ‘un person/un pwynt cyswllt’ yn gweithio/cydlynu gyda’r teulu, yn hytrach na sawl person o wasanaethau gwahanol ar draws y model er mwyn osgoi dyblygu gwasanaethau a chefnogaeth.

I DDULL GWEITHIO SY’N...

Canolbwyntio ar alluogi pobl i wneud pethau drostynt eu hunain, gan hyrwyddo annibyniaeth

Yn cefnogi’r teulu a’r rhwydwaith cymdeithasol

Yn galluogi pobl i adeiladu ar yr hyn y gallant ei wneud a’r gefnogaeth sydd ganddynt o’u cwmpas

Yn cael ei arwain gan sgwrs gadarn ar beth sy’n bwysig’ er mwyn nodi’r pethau sydd o bwys i’r unigolyn

Yn greadigol ac yn arloesol ac wedi’i deilwra ar gyfer yr unigolyn a’i rwydwaith

Yn hyrwyddo cymryd risg yn gadarnhaol ac yn galluogi pobl i wneud dewis o ran sut mae eu hanghenion yn cael eu diwallu

Yn barod i roi cynnig ar wahanol ffyrdd o weithio

Traddodiadol

Pontio

Trawsnewidiol

Tudalen 60

Y ffordd y byddwn yn gweithio

Dyma'r model ymarfer y byddwn yn ei fabwysiadu ar draws ein harweinyddiaeth, prosesau a systemau, ymarfer, comisiynu a'r cysylltiadau sydd gennym gyda'r holl bobl yr ydym yn gweithio gyda nhw ac yn eu cefnogi.

Llais,
dewis a
rheolaeth

Yn seiliedig
ar gryfderau

Cymryd
risgiau
cadarnhaol

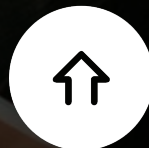
Cydgynhyrchu

Ffocws ar
ganlyniadau
(yr hyn sy'n
bwysig)

Yn gymesur

Arwyddion diogelwch

Y ffordd y byddwn yn gweithio – dyma sut bydd yn edrych

Llais, dewis a rheolaeth

Bydd POBL

- yn gallu gwneud dewisiadau a phenderfyniadau sy'n ystyrllon iddyn nhw.
- yn gallu mynegi pwy ydyn nhw a beth maen nhw eisiau i fod yn wahanol yn eu bywydau.

Bydd STAFF

- yn ystyried barn a phrofiadau'r bobl y maent yn eu cefnogi er mwyn iddynt gael 'dewis' a 'rheolaeth' mewn penderfyniadau sy'n effeithio arnyh nhw.
- yn cynllunio, gweithredu ac yn gwerthuso'r dewisiadau y mae'r unigolyn wedi'u gwneud, gan wneud hynny gyda'r unigolyn a'i rwydwaith.

Bydd ARWEINWYR

- yn sicrhau bod ymarferwyr yn datblygu perthynas ryngpersonol rhwng pobl, eu teuluoedd, gofalwyr a rhwydweithiau a'r staff sy'n gweithio gyda nhw.
- yn gwrando'n astud ac yn ymateb i brofiadau staff wrth weithio yn y ffordd hon.

Yn seiliedig ar gryfderau

Bydd POBL

- yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi o ran eu hannibyniaeth, eu gwytnwch, eu gallu i wneud dewisiadau a'u lles.
- yn gallu pwyso ar eu hadnoddau, galluoedd, sgiliau, gwybodaeth a'u potensial personol, ac ati.

Bydd STAFF

- yn gwerthfawrogi capasiti, sgiliau, gwybodaeth, cysylltiadau a photensial y bobl y maent yn eu cefnogi, eu rhwydweithiau a'u cymunedau.
- yn cydweithio â'r bobl y maent yn eu cefnogi i'w helpu i wneud pethau drostynt eu hunain.

Bydd ARWEINWYR

- yn cydnabod ac yn dathlu llwyddiant ac effaith y gwaith a wneir gan staff.
- yn blaenoriaethu datblygiad sgiliau a hyder ymarferwyr

Y ffordd y byddwn yn gweithio – dyma sut bydd yn edrych

Bydd POBL

- yn teimlo eu bod wedi'u grymuso a'u galluogi i gael y rhyddid i ddewis a'r hawl i wneud eu penderfyniadau eu hunain, ar bopeth o sut maen nhw am gael gofal, i sut maen nhw am dreulio eu hamser rhydd.

Bydd STAFF

- yn gweithio gyda'r unigolyn a'i rwydwaith ac asiantaethau eraill i:
- bwysu a mesur buddion posibl dewis un ffordd o weithredu yn hytrach nag un arall
 - nodi'r risgiau posibl dan sylw
 - edrych y tu hwnt i effeithiau corfforol posibl risg i ystyried agweddau meddyliol risg, megis yr effeithiau ar les neu hunaniaeth
 - datblygu cynlluniau a chamau gweithredu sy'n adlewyrchu canlyniadau'r unigolyn

Bydd ARWEINWYR

- yn cefnogi risgiau rhesymol ac yn rhoi caniatâd i ymarferwyr weithio fel hyn
- yn galluogi ymarferwyr i ddefnyddio'r adnoddau a'r gefnogaeth sydd ar gael i helpu unigolion i sicrhau eu canlyniadau ac i gwtogi gymaint ag y bo modd ar ganlyniadau a allai fod yn niweidiol.

Bydd POBL

yn teimlo eu bod yn cael rhan weithredol wrth:

- reoli eu lles a gweithio tuag at eu hamcanion personol;
- gwneud penderfyniadau am y gofal a'r gefnogaeth a gânt, mewn perthynas â'r hyn sy'n bwysig i'w bywydau;
- ymgysylltu â gwasanaethau a chefnogaeth a'u mowldio.

Bydd STAFF

- yn gweithio tuag at berthynas gyfartal â'r unigolyn a'i rwydwaith er mwyn iddynt fod yn rhan o'r broses gyfan

Bydd ARWEINWYR

- yn cydweithio ag asiantaethau partner i ddylunio a darparu gwasanaethau, gan wneud hynny mewn ffordd integredig lle bynnag y bo modd.
- yn dwyn partneriaid i gyfrif i sicrhau eu bod yn arddel cyfrifoldeb am gefnogi lles unigolion.

Y ffordd y byddwn yn gweithio – dyma sut bydd yn edrych

Ffocws ar ganlyniadau (yr hyn sy'n bwysig)

Bydd POBL

- yn gallu gwneud y pethau sy'n bwysig iddyn nhw yn eu bywydau

Bydd STAFF

- yn cydnabod cryfderau'r unigolyn a'i rwydwaith ac yn datblygu dealltwriaeth o'r hyn sy'n bwysig iddynt hwy ac yn gweithio tuag at sefydlu ymdeimlad cyffredin o bwrpas y gall pawb gyfrannu ato.
- yn symud i ffwrdd o nodi anghenion a phroblemau yn unig a chyfateb y rheini ag atebion gwasanaeth

Bydd ARWEINWYR

- yn ymddiried yn ymarferwyr i wneud penderfyniadau, gan gynnwys y rhai sy'n cynnwys penderfyniadau yn ymwneud ag adnoddau a chymryd risg er mwyn cefnogi sicrhau canlyniadau i unigolion.

Yn gymesur

Bydd POBL

- yn teimlo nad yw'r broses a'r dull o'u cefnogi yn ddiangen o ymwithiol a busneslyd
- yn derbyn cefnogaeth mewn da bryd a dim ond gydag agweddau ar eu bywyd lle mae angen hynny

Bydd STAFF

- yn darparu'r ymateb lleiaf ymwithiol sy'n briodol i'r risg a gyflwynir.
- yn ystyried ac yn mynd i'r afael â phob risg fel na cheir unrhyw niwed pellach.

Bydd ARWEINWYR

- yn cymryd agwedd lawer llai gwrthwynebus, a bydd ymwneud yn gymesurol a pherthynas â pharch wrth wraidd eu hymarfer

Y WELEDIGAETH AC AMCANION

Sicrhau y bydd pob plentyn, person ifanc ac oedolyn yng Ngheredigion yn gallu cyrraedd eu potensial llawn. Sicrhau mynediad teg at wasanaethau rhagorol – rhai cyffredinol a rhai wedi'u targedu – sy'n diogelu ac yn cefnogi iechyd a llesiant pob dinesydd. Datblygu sgiliau a gwytnwch a fydd yn para am oes ac yn galluogi unigolion i ymdopi'n dda â'r heriau a'r pwysau sy'n eu hwynebu.

- Hyrwyddo iechyd a llesiant cadarnhaol a chefnogi pobl i helpu eu hunain
- Cryfhau teuluoedd er mwyn i blant a phobl ifanc gael aros gyda'u teulu
- Galluogi unigolion i fyw'n annibynnol yn eu cymunedau eu hunain
- Mynd ati'n gymesurol wrth gynnig gofal a chymorth a reolir
- Amddiffyn unigolion a'u cadw'n ddiogel rhag camdriniaeth, niwed ac esgeulustod

01

AMCAN

**HYRWYDDO
IECHYD A
LLESIANT
CADARNHAOL A
CHEFNOGI POBL
I HELPU EU
HUNAIN**

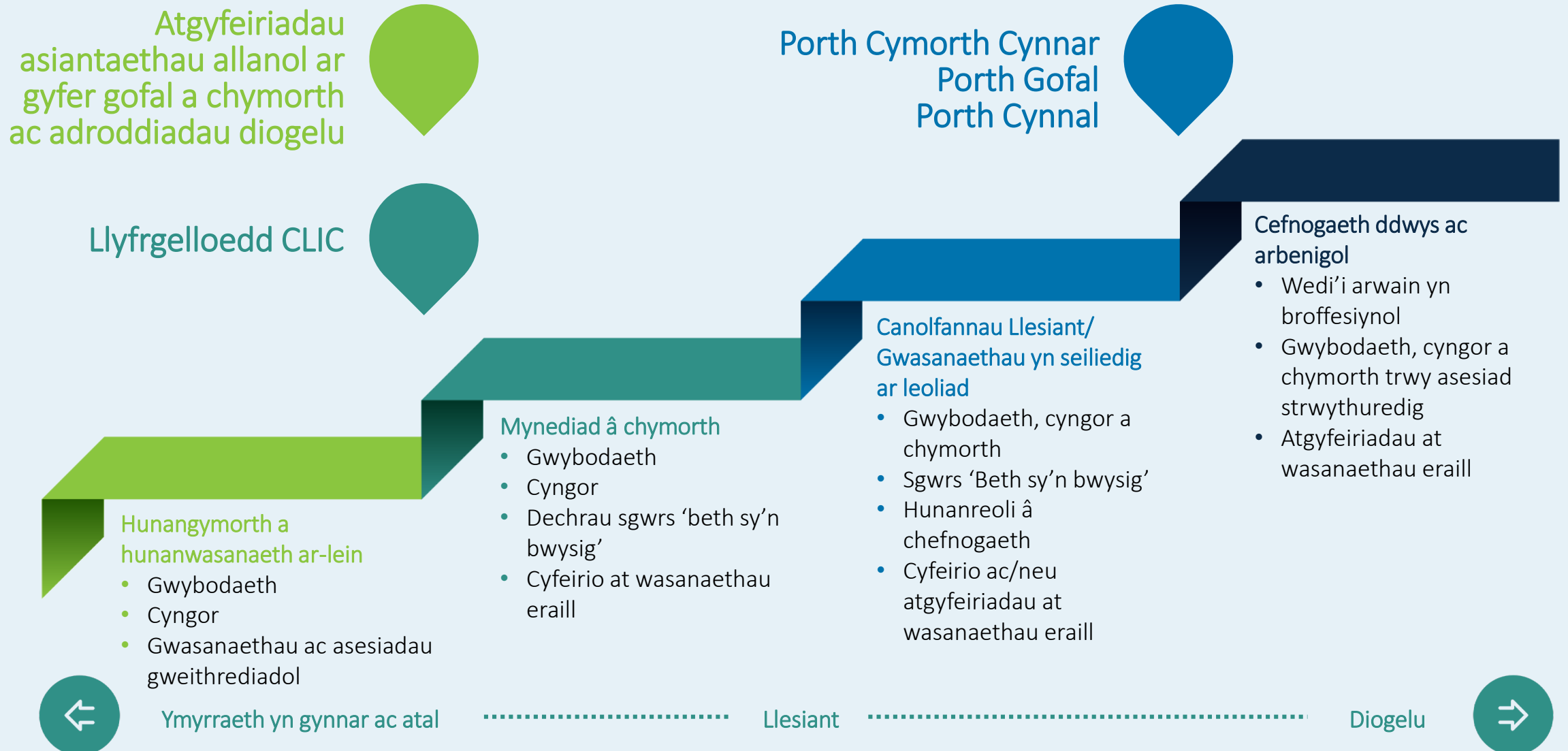
CYFLAWNIR HYN DRWY DDATBLYGU:

- model newydd ar gyfer rhoi gwybodaeth, cyngor a chymorth
- dull haenog o atal
- rhychwant gadarn o gefnogaeth i ofalwyr
- gwneud y gorau o botensial asedau cymunedol

BETH FYDD HYN YN EI OLYGU I'R DYFODOL:

- Bydd proses ddigidol hawdd ei defnyddio a phroses hunanasesu ar-lein er mwyn i bobl ddod o hyd i atebion drostynt eu hunain
- Bydd dull cydgysylltiedig o roi gwybodaeth, cyngor ac arweiniad sy'n rhwydd cael mynediad atynt, er enghraifft trwy ein Canolfannau Lles
- Bydd dull integredig a chymunedol o gynorthwyo pobl i fyw bywydau annibynnol ac iach
- Cefnogir unigolion i gynnal eu hiechyd a'u lles eu hunain gan ddefnyddio adnoddau sydd ganddynt eu hunain ac o'u cwmpas

Model Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth Ceredigion

02

AMCAN

CRYFHAU TEULUOEDD ER MWYN I BLANT A PHOBL IFANC GAEL AROS GYDA'U TEULU

CYFLAWNIR HYN DRWY:

- cyflwyno dull teulu-cyfan i gael ystod eang o wahanol asiantaethau statudol a gwirfoddol i weithio gyda theulu. Mae'r dull partneriaeth, cydgysylltiedig hwn yn helpu i adeiladu ar gryfderau teuluoedd a sicrhau newid cynaliadwy yn y meysydd pryder a nodwyd ar gyfer y teulu cyfan
- cydweithio gyda'n partneriaid i ddatrys yr achosion dros broblemau teuluol a ffactorau risg fel cam-drin domestig, iechyd meddwl gwael a chamddefnyddio sylweddau a phrofiadau niweidiol ehangach

BETH FYDD HYN YN EI OLYGU I'R DYFODOL:

- Cefnogir unedau teulu (pob cenhedlaeth) i aros gyda'i gilydd a chefnogi ei gilydd
- Pan fydd teuluoedd yn cyrraedd neu'n agos at gyrraedd adeg o argyfwng byddant yn gallu cael gafael ar gymorth i ymateb i heriau a meithrin eu gwytnwch ar ôl i'r argyfwng fynd heibio

03

AMCAN

GALLUOGI UNIGOLION I FYW’N ANNIBYNNOL YN EU CYMUNEDAU EU HUNAIN

CYFLAWNIR HYN DRWY DDATBLYGU:

- Tîm Amlddisgyblaethol a phrif fodel gweithio sy’n gydgysylltiedig ac sy’n dwyn ynghyd ystod o wasanaethau iechyd, gofal cymdeithasol a chymunedol eraill i ganolbwyntio ar ymyrryd yn gynnar i gadw pobl yn iach ac yn annibynnol trwy ddarparu’r gofal cywir gartref neu yn y gymuned.
- ystod y ddarpariaeth offer a defnyddio technoleg gynorthwyol
- amrywiaeth o opsiynau gwasanaeth sy’n cynnwys adsefydlu, ailalluogi, taliadau uniongyrchol, gwasanaethau dydd a gwell darpariaeth gofal yn y cartref
- dull holistig o gefnogi pobl ifanc wrth iddynt dyfu i fod yn oedolion
- dull system gyfan o gynorthwyo pobl i fyw gyda chyflyrau tymor hir (gan fod â ffocws penodol ar gymorth dementia)

BETH FYDD HYN YN EI OLYGU I’R DYFODOL:

- Bydd gan unigolion fynediad at gymorth amserol i’w helpu i gadw neu adennill eu hannibyniaeth
- Bydd technoleg gynorthwyol yn allweddol wrth gynorthwyo unigolion i gadw eu hannibyniaeth
- Bydd unigolion yn gallu aros yn eu cymunedau lleol gyda chefnogaeth eu rhwydweithiau lle bynnag y bo modd
- Bydd anghenion unigolion yn cael eu diwallu trwy wasanaethau integredig ond gyda’r person mwyaf priodol yn cydlynu eu gofal

04

AMCAN

MYND ATI'N GYMESUROL WRTH GYNNIG GOFAL A CHYMORTH A REOLIR

CYFLAWNIR HYN DRWY DDATBLYGU:

- cynnig gofal helaeth sy'n ganolraddol a chydgysylltiedig
- dull gweithredu sy'n rhoi gofal a chymorth mewn da bryd ac sy'n canolbwyntio ar adferiad
- ystod o opsiynau llety i ddiwallu anghenion am ofal a chymorth yn y tymor byr, canolig a hir
- cymorth cydlynol i fynd i'r afael ag effaith camddefnyddio sylweddau, iechyd meddwl gwael a phroblemau ariannol

BETH FYDD HYN YN EI OLYGU I'R DYFODOL:

- Bydd unigolion sydd fwyaf bregus yn gallu cael gafael ar y gefnogaeth gywir i'w helpu i fyw eu bywyd yn y ffordd y maent eisiau gwneud, a hynny wrth sicrhau bod eu hanghenion yn cael eu diwallu, eu canlyniadau'n cael eu cyflawni ac unrhyw risgiau yn cael eu rheoli
- Bydd anghenion unigolion yn cael eu diwallu trwy wasanaethau integredig ond gyda'r person mwyaf priodol yn cydlynu eu gofal
- Bydd gan unigolion fynediad at gymorth mewn da bryd sy'n addas iddyn nhw wrth i'w hanghenion newid ac amrywio

05

AMCAN

**AMDDIFFYN
UNIGOLION
A’U CADW’N
DDIOGEL RHAG
CAMDRINIAETH,
NIWED AC
ESGEULUSTOD**

CAIFF HYN EI GYFLAWNI DRWY:

- arwain ar raglen bwrpasol i sicrhau bod diogelu yn cael ei fabwysiadu i fod yn gyfrifoldeb ar bawb
- datblygu trefniadau diogelu cydgysylltiedig a chymesur ar gyfer oedolion a phlant – o fewn y Cyngor a chydag asiantaethau partner
- canolbwyntio’n benodol ar achosion ac effeithiau camdrin domestig (e.e. camdefnyddio sylweddau / iechyd meddwl / pwysau ariannol)

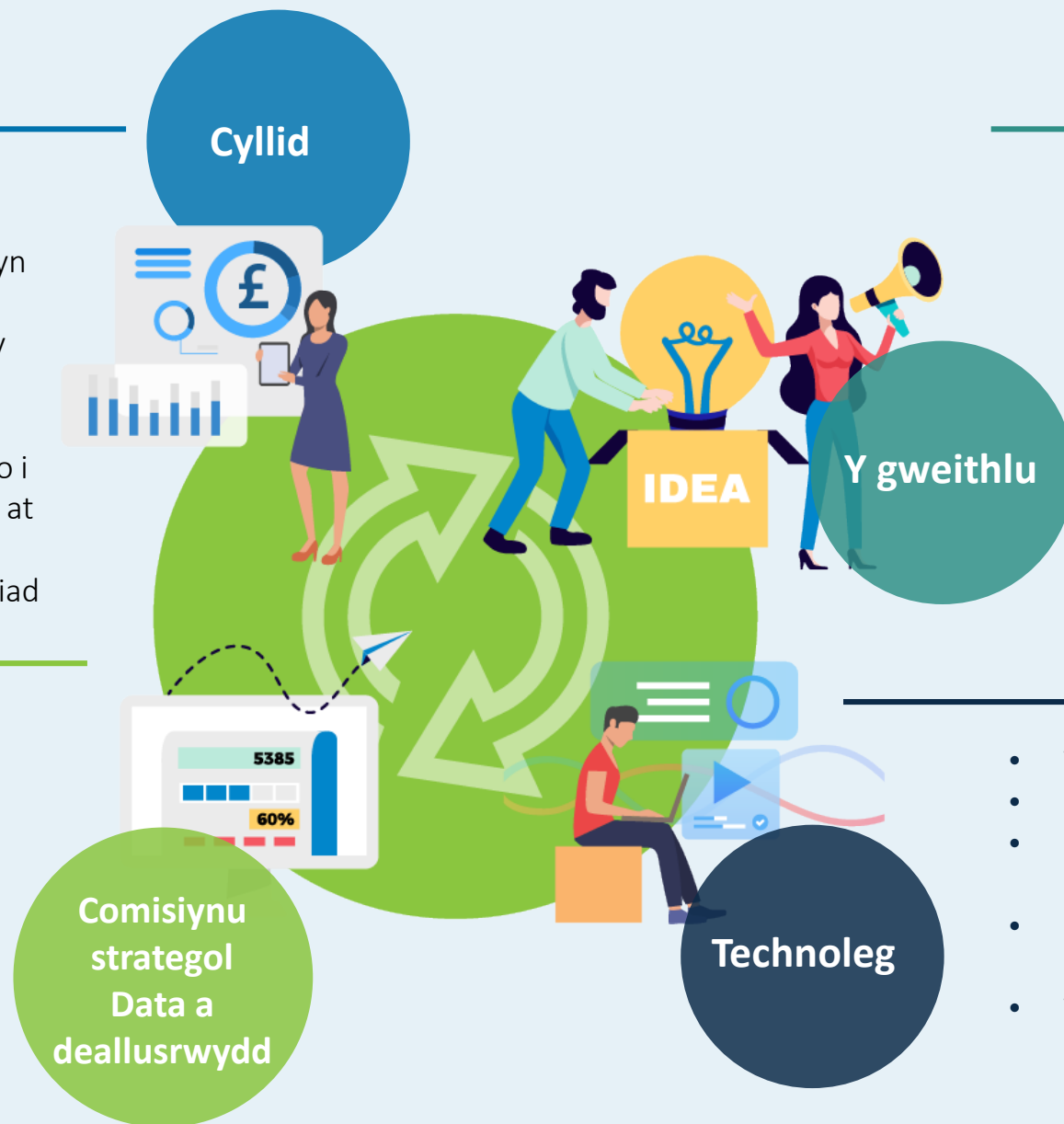
BETH FYDD HYN YN EI OLYGU I’R DYFODOL:

- Cefnogir unigolion ar y pwynt cynharaf i’w hatal rhag dioddef camdriniaeth, niwed neu esgeulustod
- Mae teuluoedd i dderbyn cefnogaeth gyson a chydgyssylltiedig pan fydd pryderon diogelu yn effeithio ar fwy nag un person yn y teulu
- Bydd llesiant ehangach unigolion yn cael ei hyrwyddo’n weithredol nid y meysydd sy’n destun pryder yn unig

Y Sylfeini

- Dyrannu adnoddau yn gymesur
- Sicrhau ansawdd a monitro gwariant i sicrhau gwerth am arian (yn fewnol ac yn allanol)
- Archwilio opsiynau ar gyfer codi tâl fel y galluogwyd gan Ran 5 y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
- Gwneud y mwyaf o'r holl ffrydiau cyllido i gefnogi teuluoedd cyfan ac nid targedu at unigolion cymwys yn unig
- Deall a chydabod enillion ar fuddsoddiad

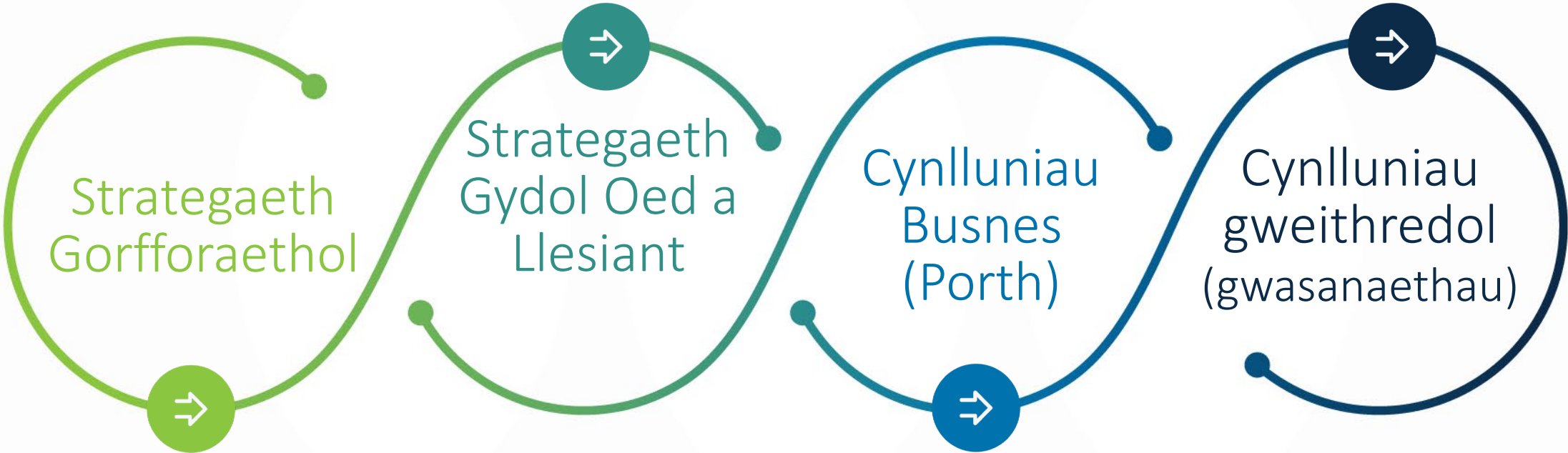
- Proffil manwl o anghenion a chanlyniadau'r boblogaeth
- Deall patrymau galw a chyflenwad
- Gwybodaeth gyfoes am yr hyn y mae'r farchnad yn ei gyflenwi a'r hyn sy'n gweithio
- Perthynas gref â darparwyr er mwyn gallu datblygu'r farchnad
- Mwy o fuddsoddi mewn ymyrraeth gynnar ac atal

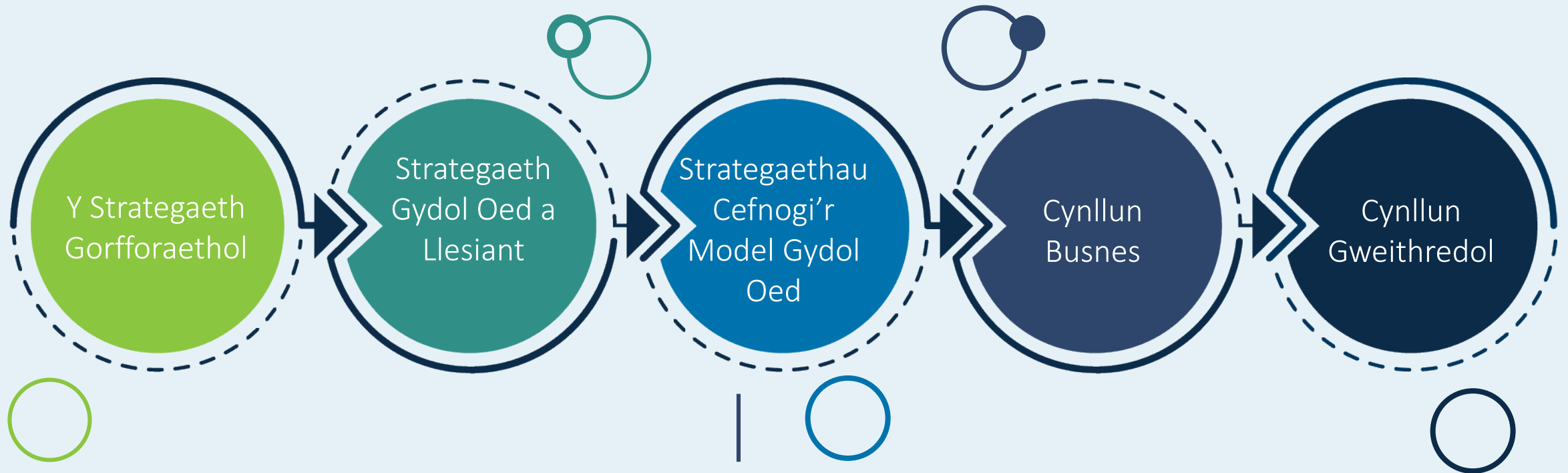
- Arweinyddiaeth drawsnewidiol gref
- Datblygu staff i fod â'r profiad, yr wybodaeth a'r sgiliau cywir
- Dull rheoli ac amgylchedd gwaith sy'n gefnogol
- Cefnogi staff i gydweithio â phartneriaid

- Technoleg gynorthwyol i unigolion
- Systemau data deallus ac integredig
- Defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i gysylltu ag unigolion
- Mynediad ar-lein i wasanaethau'r Cyngor
- Technoleg ddigidol symudol i staff

Y seilwaith ar gyfer gweithredu

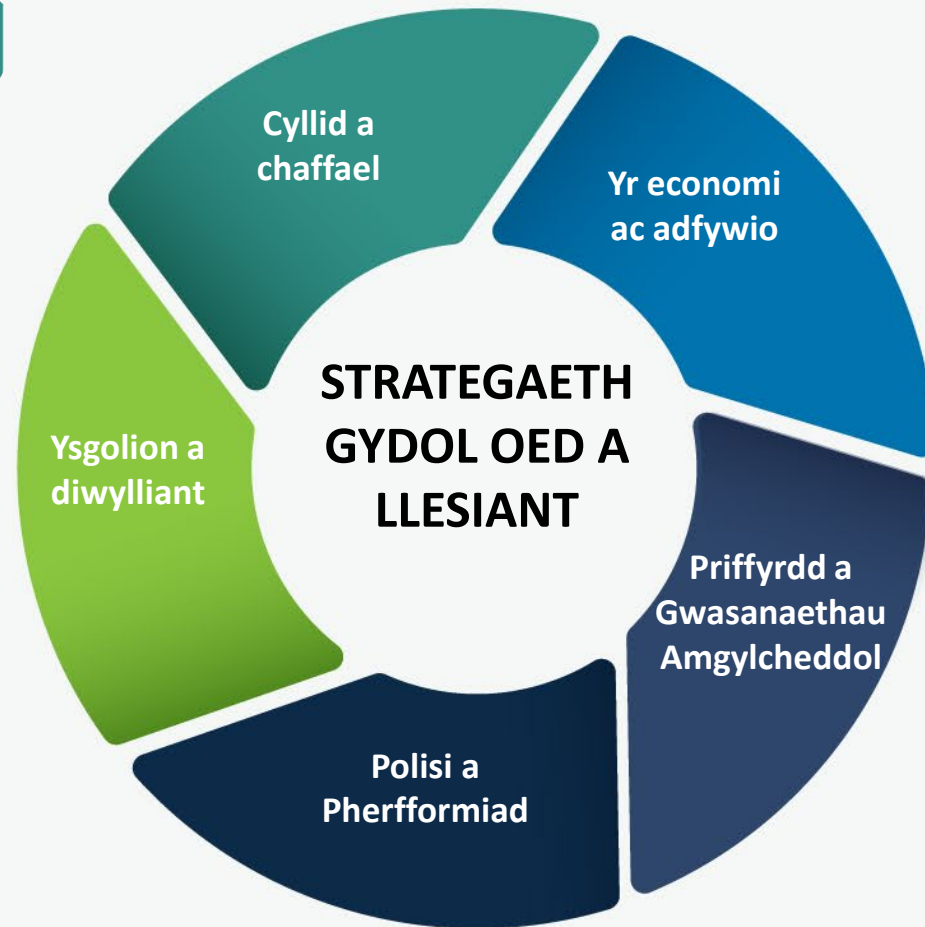
Y seilwaith ar gyfer gweithredu... yn ymarferol

- Strategaethau Comisiynu
- Fframwaith Sicrhau Ansawdd
- Strategaeth y Gweithlu
- Strategaeth Atal
- Strategaeth Dementia

Y seilwaith ar gyfer gweithredu

- Monitro cyllid o ran ansawdd
- Comisiynu a chaffael ar sail canlyniadau
- Cydgasglu a gwneud y mwyaf o'r cyllid sydd ar gael (e.e. grantiau)
- Ystyried y teulu cyfan wrth gefnogi plant
- Defnyddio safleoedd ysgolion ac adeiladau cymunedol fel adnoddau cymunedol
- Ysgolion yn cefnogi gwytnwch cymunedau
- Cyd-ddibyniaethau rhwng partneriaethau strategol
- Sicrhau cysylltiadau â'r strategaeth gorfforaethol

- Gwneud y mwyaf o gyfleoedd trwy Strategaethau Uchelgais Economaidd
- Gwasanaethau gwladol yn cefnogi addasiadau i adeiladau (e.e. hybiau lles)
- Mannau parcio ceir sy'n hygyrch ac ar gael i gael mynediad at adnoddau cymunedol
- Seilwaith trafndiaeth sy'n hygyrch ac ar gael

Y dull pontio i gyflawni'r weledigaeth

Blwyddyn

1

- Gwybodaeth, Cyngor a Chymorth
- Atal
- Datblygu'r gweithlu

Blwyddyn

2

- Adsefydlu ac Ailuno
- Comisiynu gwasanaethau

Blwyddyn

3

- Sicrhau cydbwysedd rhwng gofal a chymorth tymor hir

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r:	Cyngor
Dyddiad y Cyfarfod:	21 Hydref 2021
Teitl:	Adroddiad Blynyddol Drafft ar Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21
Pwrpas yr adroddiad:	Cyflwyno Adroddiad Blynyddol Drafft ar yr Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21
Er:	Cymeradwyaeth
Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Ellen ap Gwynn (Arweinydd y Cyngor) - Polisi a Pherfformiad, Partneriaethau a Gwasanaethau Democrataidd

Cyflwyniad

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 yn gosod rhwymedigaeth ar y Cyngor Sir i gyhoeddi cynllun gwella er mwyn nodi ein hamcanion a'n perfformiad. Mae'n ofynnol i'r Cyngor sicrhau bod trefniadau ar waith er mwyn sicrhau gwelliannau ar draws ystod o swyddogaethau.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor Sir i nodi a chyhoeddi Amcanion Llesiant sy'n cael eu llunio i wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru gan greu'r Gymru yr ydym am fyw ynnddi yn awr ac yn y dyfodol. Yn ogystal, mae'n rhaid i ni gymryd yr holl gamau rhesymol tuag at gyflawni'r Amcanion. Llesiant ac mae'n rhaid inni gyhoeddi adroddiad blynyddol sy'n amlinellu'r cynnydd a wnawn wrth gyflawni'r amcanion hynny. Mae'r canllawiau yn nodi y dylid cynnwys hefyd adolygiad o'r amcanion llesiant yn yr adroddiad.

Mae'r Cyngor yn cyfuno'r gofynion hyn mewn un adroddiad – yr "Adroddiad Blynyddol ar Amcanion Llesiant a Gwella" y mae'n rhaid ei gyhoeddi erbyn 31ain Hydref 2021. Er gwaethaf pandemig Covid-19, mae'r gofyniad i gyhoeddi'r adroddiad hwn yn parhau ar waith. Fodd bynnag, hwn fydd yr Adroddiad Blynyddol olaf yn y fformat hwn gan fod y Mesur Llywodraeth Leol yn cael ei ddisodli gan Ran 6 y Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau sy'n cyflwyno'r drefn berfformiad Hunanasesu newydd o 2021 ymlaen.

Y sefyllfa ar hyn o bryd

Cynhaliwyd adolygiad blynyddol o'r Amcanion Llesiant ym mis Mehefin 2021, gan ystyried effaith barhaus pandemig COVID-19 ar ddarparu gwasanaethau. Daeth yr adolygiad i'r casgliad bod y set bresennol o Amcanion yn parhau i fod yn addas i'r diben ac yn rhoi ymateb â mwy o ffocws i COVID-19 i ddiogelu a gwella llesiant pawb nawr ac yn y tymor hwy.

Tudalen 78

Cymeradwywyd y dull gweithredu hwn gan y Grŵp Arweiniol ar 16eg Mehefin a bydd yn parhau yn 2022/23. (Mae'r rhestr o Amcanion Llesiant i'w gweld yn Atodiad A).

Mae'r Adroddiad Blynyddol drafft wedi'i atodi fel Atodiad B. Mae fformat yr adroddiad wedi'i ddiwygio yn dilyn adborth o'r llynedd a diweddarwyd ei ddiwyg. Mae'r ddogfen yn adolygu perfformiad yn ystod y flwyddyn 2020-21 ac o ganlyniad mae ganddi thema Covid gref sy'n rhedeg drwyddi draw ac wrth asesu perfformiad am y flwyddyn.

Mae'n bwysig nodi, er y bydd Archwilio Cymru yn gwirio hyn i weld a yw'n cydymffurfio ac yn cyhoeddi Tystysgrif Cydymffurfiaeth, ni fyddant yn ei archwilio'n fanwl eleni oherwydd diwedd y gofyniad statudol i gynhyrchu'r adroddiad.

Amserlen

Ar ôl cytuno arno, bydd y cynllun yn cael ei gyhoeddi a bydd ar gael ar wefan y Cyngor.

	Oes Integredig wedi ei gwblhau?	Asesiad Os na, esboniwch pam	Effaith i'r polisi
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:	Crynodeb:		Nid oes unrhyw newid
	Hirdymor:		Datblygwyd yr Amcanion Llesiant a
	Cydweithio:		Gwella yn unol â'r Egwyddor
	Cynnwys:		Cynaliadwyedd.
	Atal:		
	Integreiddio:		
Argymhelliad Argymhellion:	/ (a)	Bod y Cyngor yn ystyried ac yn cytuno ar Adroddiad Blynyddol drafft yr Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21.	
	(b)	Bod y Cyngor yn cymeradwyo'r Amcanion Llesiant a Gwella ar gyfer 2022/21	
Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:		Symud ymlaen â chyhoeddi yr Adroddiad Blynyddol ar Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21.	
Trosolwg a Chraffu:		Pwyllgor Cydlynw Trosolwg a Chraffu 15 Medi 2021	
Fframwaith Polisi:		Fframwaith Perfformiad y Cyngor.	
Blaenoriaethau Corfforaethol:			
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:		Cyllideb graidd	
Goblygiadau cyfreithiol:		Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009	
Goblygiadau staffio:		Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015	
Goblygiadau eiddo / asedau:		Dim	
Risg(iau):		Dim	
Pwerau Statudol:		Dim	
Papurau Cefndir:		Strategaeth Gorfforaethol 2017-2022	

Tudalen 79

Atodiadau:	Atodiad A: Adolygiad o Amcanion Llesiant Atodiad B Adroddiad Blynyddol Amcanion Llesiant a Gwella 2020-21.
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Alun Williams
Swyddog Adrodd:	Rob Starr (Rheolwr Perfformiad ac Ymchwil)
Dyddiad:	21 Medi 2021

Atodiad A: Adolygiad o'r Amcanion Llesiant

Mae'r Amcanion Lles yn canolbwyntio ar ymateb sy'n cynnwys mwy o ffocws yn y tymor byr ac adfer yn dilyn pandemig COVID-19 er mwyn diogelu a gwella lles pawb nawr ac yn y dyfodol. Fe'u nodwyd ac maent yn parhau i gyd-fynd â'n holl Flaenoriaethau Corfforaethol, ac maent yn ystyried y Cynllun Llesiant ac Asesiad Llesiant Lleol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Rydym wedi adolygu'r Amcanion Lles presennol, gan ddod i'r casgliad y dylent barhau i fod mewn grym er mwyn cynorthwyo gwaith adfer parhaus y Cyngor a'i bartneriaid.

Felly, ar gyfer blwyddyn 2022/23, byddwn yn canolbwyntio ein sylw ar gynorthwyo anghenion dinasyddion wrth iddynt adfer o'r pandemig, gan gyflawni yn erbyn blaenoriaethau'r Cyngor ar yr un pryd.

Amcan	Blaenoriaethau Corfforaethol	2020/21 Amcanion Llesiant	Amcanion Llesiant 2021/22 & 2022/23
Cymru lewyrchus Cymru sy'n fwy cyfartal Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	1. Hybu'r Economi	1.1 Cynorthwyo busnesau i ymateb i effeithiau COVID-19	1.1 Cynorthwyo busnesau i ymateb i effeithiau COVID-19
Cymru lewyrchus Cymru iachach Cymru sy'n fwy cyfartal Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	2. Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl	2.1 Cynorthwyo dysgwyr o bob oedran a chefnidir i ddychwelyd yn ddiogel i addysg a hyfforddiant, a gwella mynediad at ddysgu a chyflogaeth. 2.2 Diogelu pobl rhag tlodi 2.3 Hybu a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion	2.1 Cynorthwyo dysgwyr o bob oedran a chefnidir i ddychwelyd yn ddiogel i addysg a hyfforddiant, a gwella mynediad at ddysgu a chyflogaeth. 2.2 Diogelu pobl rhag tlodi 2.3 Hybu a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion
Cymru iachach Cymru sy'n fwy cyfartal Cymru o gymunedau cydlynus Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	3. Galluogi cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd	3.1 Cynorthwyo dinasyddion sydd wedi'u heffeithio'n anghymesur gan COVID-19 i wella'u lles corfforol ac emosiynol 3.2 Hyrwyddo llesiant unigolion a chymunedau o fewn cartrefi diogel, fforddiadwy a hygyrch	3.1 Cynorthwyo dinasyddion sydd wedi'u heffeithio'n anghymesur gan COVID-19 i wella'u lles corfforol ac emosiynol 3.2 Hyrwyddo llesiant unigolion a chymunedau o fewn cartrefi diogel, fforddiadwy a hygyrch
Cymru lewyrchus Cymru gydnerth Cymru iachach Cymru sy'n fwy cyfartal Cymru o gymunedau cydlynus Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	4. Hyrwyddo cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol	4.1 Cefnogi teithio llesol, dulliau eraill o deithio, a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon. 4.2 Cefnogi'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, er mwyn iddyn nhw allu ffynnu er gwaethaf COVID-19	4.1 Cefnogi teithio llesol, dulliau eraill o deithio, a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon. 4.2 Cefnogi'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, er mwyn iddyn nhw allu ffynnu er gwaethaf COVID-19

ADRODDIAD BLYNYDDOL

2020-21

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

**Adroddiad Blynyddol o Amcanion
Perfformiad a Llesiant**

Cysylltwch â ni

✉ Trwy'r Post:

Cyngor Sir Ceredigion
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 3UE

☎ Dros y ffôn :

01545 570881

Mae **fersiwn Testun Plaen** neu **ferwsin Hawdd ei ddarllen** o'r ddogfen hon ar gael gan Gyngor Sir Ceredigion

Statws: Fersiwn Derfynol
Cymeradwyo gan y Cabinet:
Cymeradwyo gan y Cyngor:
Dyddiad Cyhoeddi:

ADRODDIAD BLYNYDDOL

Adroddiad Blynyddol Cyngor Sir Ceredigion 2020-21

Cynnwys

Rhagair	4
Crynodeb Gweithredol	5
Ein Sir mewn Rhifau	6
Ein Blaenoriaethau	7
Cyflawni'r Blaenoriaethau	8
Ble mae'r Arian yn Mynd?	9
Hybu'r Economi	10
Buddsoddi yn Nyfodol Pobl	14
Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd	18
Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylchedd a Chymunedol	22
Themâu Trawsbynciol	26
Gwreiddio'r Hadau Newid	28
Adolygiad o'r Amcanion Llesiant	32
Meincnodi ein Perfformiad	36

Croeso i Adroddiad Blynyddol Cyngor Sir Ceredigion

Croeso i Adroddiad Blynyddol Cyngor Sir Ceredigion ar gyfer 2020/21. Mae'r ddogfen hon yn dangos ein llwyddiannau dros y flwyddyn ddiwethaf, gan nodi ein hymrwymadau i breswylwyr lleol dros y deuddeg mis nesaf. Rydym yn ei defnyddio i fonitro ein perfformiad a hysbysu preswylwyr o'n cynnydd.

Wrth i ni fynd i'r wasg, mae Ceredigion, fel gweddill Cymru, yn parhau i adfer yn dilyn pandemig iechyd Covid-19. Mae'n anochel bod hyn wedi effeithio ar ran fwyaf y gwasanaethau yr ydym yn eu darparu, gan amlygu rhai ohonynt. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hon, mae'r Cyngor wedi cael cyswllt agosach nag erioed o'r blaen gyda'r gymuned yr ydym yn ei gwasanaethu – mae Cyngorwyr, staff, grwpiau cymunedol a'n partneriaid oll wedi cyd-dynnu er mwyn cynorthwyo ein cymunedau a'r rhai mwyaf agored i niwed yn ein cymdeithas.

Rydym yn falch ac yn ddiolchgar am yr ymateb gan ein gwasanaethau rheng flaen, staff y Cyngor a'r gwirfoddolwyr niferus sydd wedi bod yn gweithio mewn partneriaeth gyda'r Cyngor er mwyn sicrhau bod preswylwyr Ceredigion yn cael y cymorth y mae ei angen arnynt.

O ystyried y sialensiau hyn, rydym wedi parhau i ganolbwyntio ar ddarparu gwasanaethau cadarn a chydnerth sy'n wirioneddol ymateb i anghenion ein preswylwyr a busnesau lleol. Wrth i ni symud ymlaen, byddwn yn canolbwyntio ar adfer o bandemig COVID-19, a byddwn yn parhau i ymgysylltu gyda preswylwyr a busnesau ar draws y Sir a'u cynorthwyo. Rydym yn gweithio'n galed i sicrhau adferiad economaidd a llwyddiant i Geredigion, gan gynorthwyo'r rhai mwyaf agored i niwed, gan sicrhau hefyd bod popeth a wnawn yn cael ei seilio ar y newid yn yr hinsawdd wrth i ni geisio diogelu ein hamgylchedd prydferth.

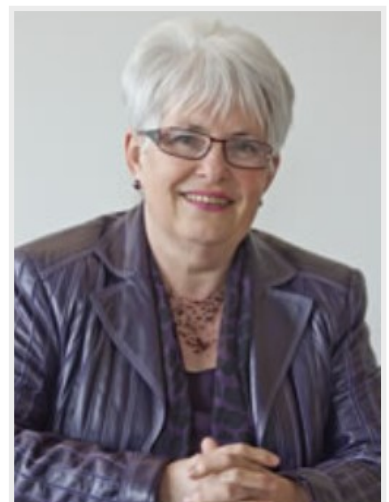
Er gwaethaf effaith arwyddocaol COVID-19, mae'n bwysig ein bod yn myfyrio am ein perfformiad ar ran ein preswylwyr, ac yn ei werthuso. Mae Cyngor Sir Ceredigion yn parhau i fod yn ymhlith yr awdurdodau sy'n sicrhau'r perfformiad gorau yng Nghymru. Er nghrafft, yn ystod 2020/21:

- Rhannwyd ein gweledigaeth ar gyfer economi Canolbarth Cymru ac er mwyn symud Bargen Twf Canolbarth Cymru yn ei blaen gyda Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU er mwyn cynorthwyo buddsoddiad y mae cryn angen ei wneud yng nghymunedau'r rhanbarth.
- Gweinyddwyd 18,835 o daliadau Grant Busnes a oedd yn werth £49m at ei gilydd, er mwyn cynorthwyo busnesau lleol yn ystod y pandemig.
- Dosbarthwyd dros 15,000 o barseli bwyd i drigolion a oedd yn fregus yn feddygol, gan sicrhau eu bod yn cael cyflenwadau hanfodol.
- Cynorthwywyd ysgolion Ceredigion i ailagor yn llwyddiannus trwy gyfrwng ymweliadau safle, canllawiau gweithredol, asesiadau risg a chyflenwadau PPE.
- Cafodd Strategaeth Economaidd a Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi newydd i'w cyhoeddi yn ystod y flwyddyn.

Yn 2021/22, mae ein Blaenoriaethau Corfforaethol yr un fath sef Rhoi Hwb i'r Economi, Buddsoddi yn Nyfodol Pobl, Galluogi Cydnerthedd Unigol a Theuluol a Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol. Byddwn yn cyfeirio ein hadnoddau i'r meysydd hyn er mwyn adfywio'r economi leol a chynnig amgylchedd ffyniannus, iach, diogel a fforddiadwy lle y gall dinasyddion Ceredigion fyw a gweithio, ac a fydd yn ceisio cadw ein pobl ifanc mewn swyddi sy'n talu'n dda. Trwy wneud hyn, byddwn yn parhau i weithredu ac ymwreiddio egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a chyfrannu at y saith Nod Llesiant Cenedlaethol.

Mawr obeithiaf y byddwch yn mwynhau darllen am y rhain ac am weithgareddau eraill yn yr adroddiad hwn.

Cynghorydd Ellen ap Gwynn
Arweinydd, Cyngor Sir Ceredigion

Crynodeb Gweithredol

Crynodeb Gweithredol

1. Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'n rhaid i gyrff cyhoeddus lunio adroddiad am y cynnydd a wnaed ganddynt o ran eu hamcanion llesiant.
2. Yn eu hadroddiadau, mae Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi dweud bod disgwyl i gyrff cyhoeddus roi newidiadau ar waith mewn saith maes craidd i wireddu newid ar hyd a lled eu sefydliadau. Mae'r adran 'Hau Hadau Newid' yn dangos sut yr ydym yn rhoi'r newidiadau hyn ar waith.
3. Rydym bellach ym mlwyddyn olaf y Strategaeth Gorfforaethol sy'n amlinellu ein Blaenoriaethau Corfforaethol ar gyfer y cyfnod 2017-2022. Y rhain yw Hybu'r Economi, Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl, Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd, a Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol. Asesir bod y cynnydd ym mhob un o'r pedair blaenoriaeth yn "Wyrdd". (Gwyrdd = wedi dechrau ac yn unol â'r targed; Amber = wedi dechrau ond ar ei hôl hi o ran y targed; Coch = heb ddechrau). Mae gwybodaeth lawn am y cynnydd a wneir gyda blaenoriaethau'r Cyngor i'w chael ar dudalennau 10-25.
4. Rydym hefyd yn asesu cynnydd gan ddefnyddio 'Gwiriwr Taith' Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol sy'n nodi ar ba gam y mae'r cynnydd - Asesir bod Hybu'r Economi a Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl ar gam "Perchnogi ein Huchelgais", ac asesir bod Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd a Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol yn "Arwain y Ffordd".
5. Asesir bod y cynnydd a wneir mewn saith allan o wyth Blaenoriaeth Llesiant y Cyngor yn "Wyrdd", hynny yw, wedi dechrau ac yn unol â'r targed. (Gwyrdd = wedi dechrau ac yn unol â'r targed; Amber = wedi dechrau ond ar ei hôl hi o ran y targed; Coch = heb ddechrau).
6. Arweiniodd adolygiad o'r Amcanion Llesiant yn 2020 at gyfres ddiwygiedig a oedd yn canolbwyntio ar ymateb ac adfer yn y tymor byr yn sgil pandemig COVID-19. Roedd hyn er mwyn diogelu a gwella lles pawb ar y pryd ac yn y dyfodol, yn enwedig trigolion mwyaf bregus Ceredigion.
7. Roedd yr adolygiad diwethaf o'r Amcanion Llesiant, ym mis Mehefin 2021, wedi dod i'r casgliad y byddai'r Amcanion hyn yn parhau i mewn i 2022/23 wrth i Geredigion, ynghyd â gweddill Cymru, barhau i gael ei gwynt ati yn dilyn y pandemig. Mae adolygiad llawn o'r Amcanion Llesiant i'w gael ar dudalennau 32-33.

Ein Sir mewn Rhifau

EIN POBLOGAETH

72,895

Pobl

25.6%

65+ oed

4%

Poblogaeth BAME*

10%

Gydag Anabledd

7,700

Myfyrwyr Prifysgol

46.8 Years

Oedran Cyfartalog

47%

Siaradwyr Cymraeg

31,246

Cartref

33,434

Annedd

2,835

Menterau
Actif

8,800

Pobl hu-
nangyflogedig

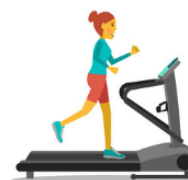
42

Cynghorwyr a 40
gwarchodaeth

43

Ysgol a 9,590
disgybl

6

Canolfan
Hamdden
6 llyfrgell ac 1
ysbyty cyffredin

2,265km

o ffyrdd a 2,500km o
lwybrau ceffylau a
llwybrau cerdded

74

Man chwarae
awyr agored
gydag offer

TWRISTIAETH YNG NGHEREDIGION

96km

o arfordir

£403m

cyfraniad i'r
economi

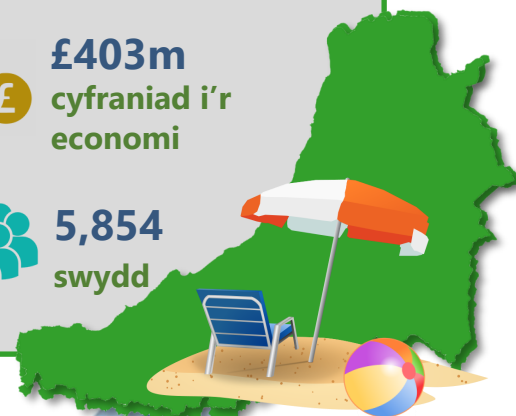
2.94m

ymwelwyr
blynyddol

5,854

swydd

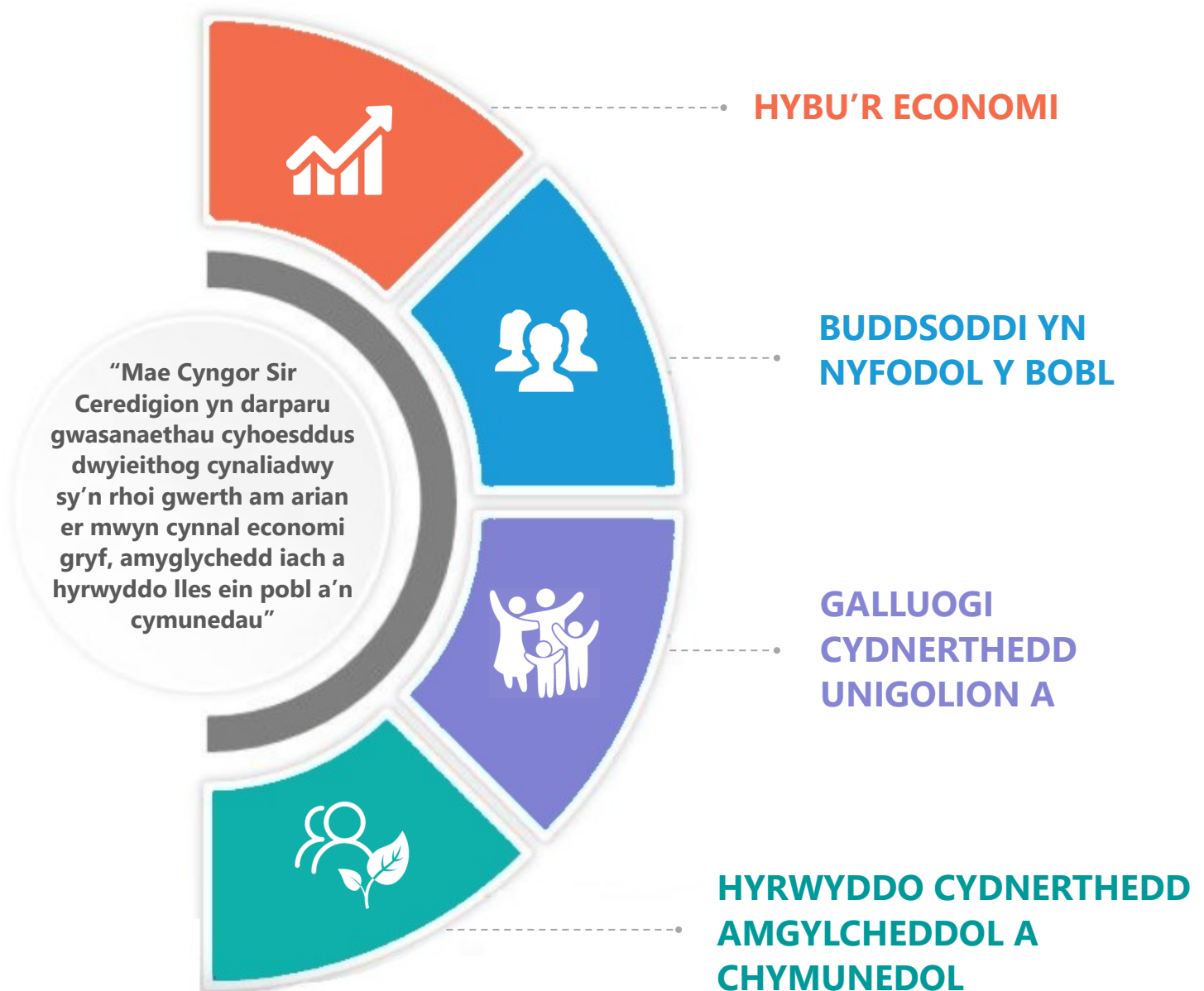
*BAME = Du, Asiaidd a Lleafrifoedd Ethnig

Ein Blaenoriaethau

Mae'r Cyngor wedi sefydlu meysydd blaenoriaeth ar gyfer gwella drwy brosesau hunanwerthuso parhaus, ymgysylltu â rhanddeiliaid, ac amrywiaeth eang o ddigwyddiadau ymgynghori, ffurfiol ac anffurfiol. Mae polisiau a blaenoriaethau cenedlaethol hefyd yn sail i'w ddealltwriaeth.

Mae'r Asesiad o Lesiant Lleol hefyd wedi dylanwadu ar ddatblygiad y Blaenoriaethau Corfforaethol y bydd y Cyngor yn canolbwyntio arnynt hyd at 2022.

Bydd y Blaenoriaethau'n caniatáu inni ddarparu gwasanaethau a fydd yn gwella lles cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol dinasyddion Ceredigion.

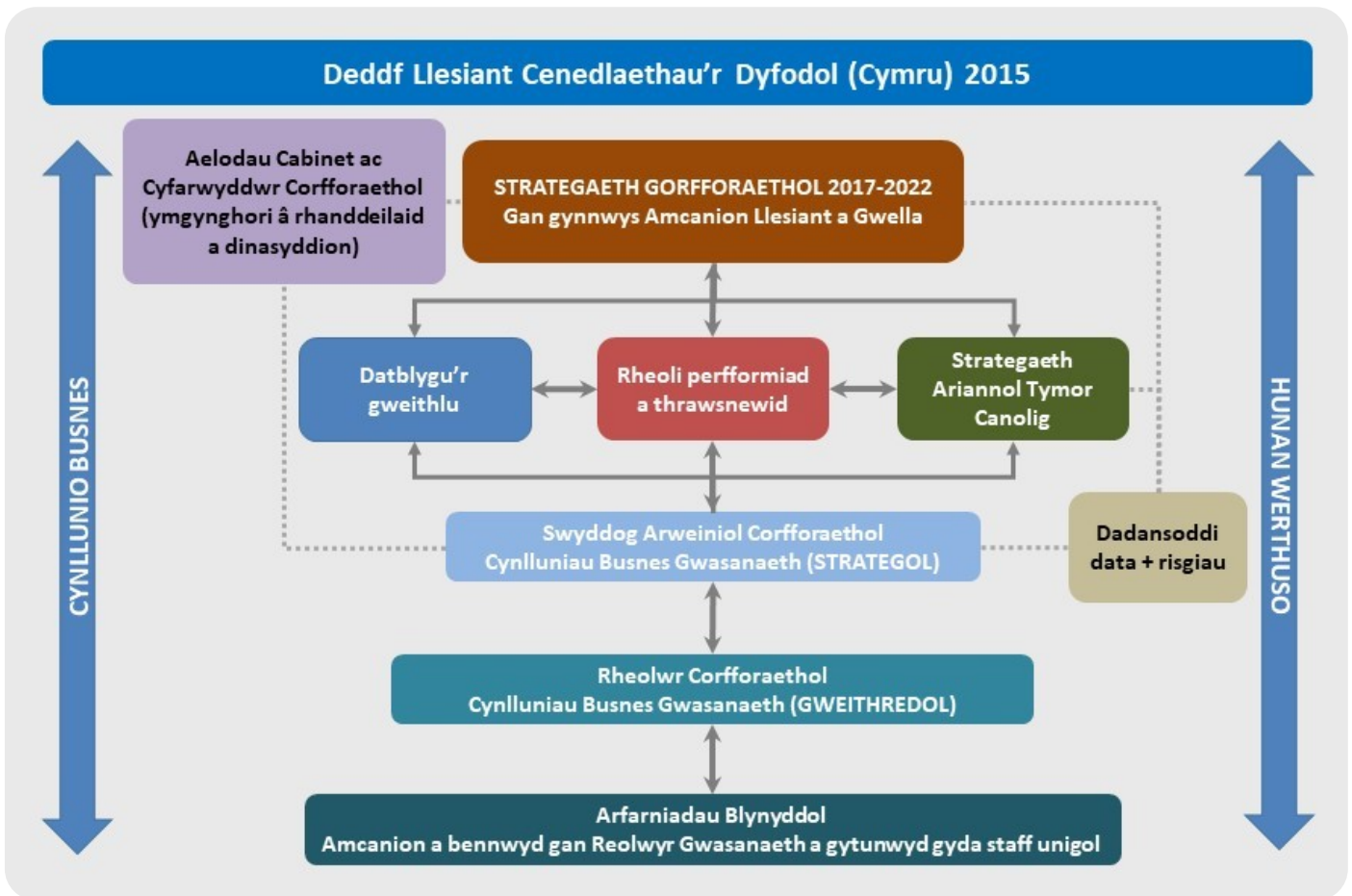

Cyflawni'r Blaenoriaethau

Tudalen 88

Mae'r Strategaeth Gorfforaethol yn cynnwys Cynllun Gweithredu a llinell amser i gyflawni'r Blaenoriaethau. Mae'r Cyngor yn mynd ati'n rheolaidd i adolygu'r perfformiad o ran ein Blaenoriaethau a'n Hamcanion Llesiant gan ddefnyddio gweithdrefnau rheoli perfformiad. Mae'r Adroddiad Blynyddol hwn yn tynnu sylw at y cynnydd a wnaed gennym hyd yma.

Mae'r diagram isod yn darlunio'r strwythurau llywodraethu sydd ar waith.

**CYNGOR SIR CEREDIGION
COUNTY COUNCIL**

STRWYTHUR RHEOLI:

EIFION EVANS
Prif Weithredwr

BARRY REES
Cyfarwyddwr Corfforaethol

MEINIR EBBSWORTH
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Ysgolion

ELIN PRYSOR
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Gwasanaethau Corfforaethol & Llywodraethu

STEVE JOHNSON
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Cyllid & Chaffael

ALUN WILLIAMS
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Polisi, Perfformiad & Diogelu'r Cyhoedd

RHODRI LLWYD
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Gwasanaethau Prifffyrdd ac Amgylcheddol

RUSSELL HUGHES-PICKERING
Swyddog Arweiniol Corfforaethol
Economi ac Adfywio

Ble mae'r Arian yn mynd?

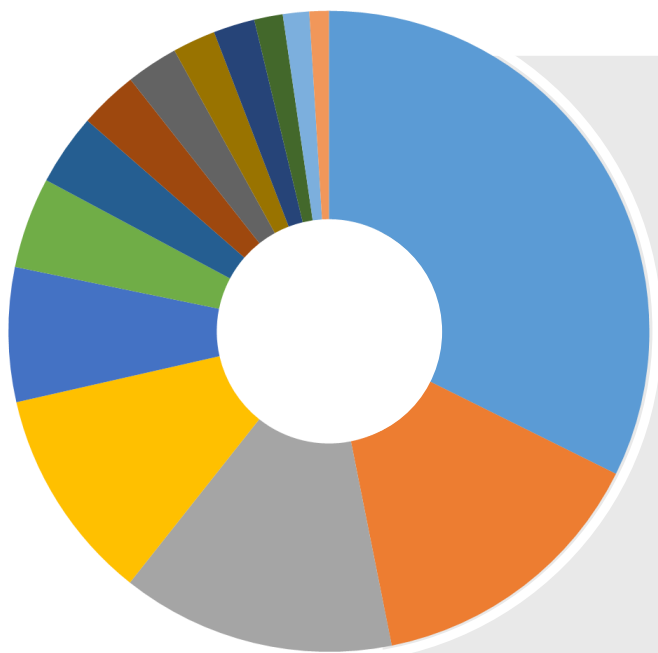
Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolog yn nodi sut y mae'r Cyngor yn cynllunio ei gyllideb bob blwyddyn a thros y tair blynedd nesaf. Mae'r Strategaeth yn cefnogi'r camau cyffredinol i reoli prif adnoddau'r Cyngor er mwyn iddo gyflawni ei amcanion.

Mae gwariant y Cyngor yn cefnogi cyflawni ei Strategaeth Gorfforaethol a'i Amcanion Llesiant. Er gwaethaf pandemig Covid-19 yn ystod 2020, mae Cyngor Sir Ceredigion yn parhau i ddangos awydd agored i wella gwasanaethau a buddsoddi mewn gwell adnoddau a chyfleusterau.

Er mwyn cwrdd â'r heriau cyllidebol mae'n wynebu, mae'r Cyngor yn parhau i weithredu ef-feithlonrwydd wrth gefn, datblygu dulliau cyflenwi amgen tra hefyd yn cynnal gwasanaethau.

Mae'r siart a ganlyn yn nodi'r gwariant a ragwelir ar wasanaethau yn 2020/21:

Gwariant Gwasanaethau 2020/21

Ysgolion	32%	£48.86m
Porth Cynnal	15%	£21.95m
Cyllid a Chaffael	14%	£20.86m
Gwasanaethau Priffyrdd ac Amgylcheddol	11%	£16.31m
Porth Gofal	7%	£10.24m
Grŵp Arweiniol	5%	£6.94m
Cyswllt Cwsmer	4%	£5.45m
Ardollau, Premiwm Treth y Cyngor a Chronfeydd Wrth Gefn	3%	£4.48m
Gwasanaethau Democraidd	3%	£3.96m
Economi ac Adfywio	2%	£3.28m
Porth Cymorth Cynnar	2%	£3.16m
Polisi, Perfformiad a Diogelu'r Cyhoedd	1%	£2.18m
Pobl a Threfniadaeth	1%	£2.01m
Gwasanaethau Cyfreithiol a Llywodraethu	1%	£1.48m

CAROLINE LEWIS

Cyfarwyddwr Corfforaethol Dros Dro

DONNA PRITCHARD

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Porth Gofal

ELEN JAMES

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Porth Cymorth

SIAN HOWYS

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Porth Cynnal

ARWYN MORRIS

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Cyswllt Cwsmer

LOWRI EDWARDS

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Gwasanaethau
Democraidd

GERAINT EDWARDS

Swyddog Arweiniol
Corfforaethol
Pobl &
Threfnidiaeth

Mae Ceredigion yn sir hyderus, ddeniadol, lle mae llawer o'n pobl yn ffynnu ac yn datblygu, lle mae nifer wedi sefydlu busnesau llewyrchus a llwyddiannus, a lle sy'n denu nifer fawr o ymwelwyr. Mae gennym aer glân, lefelau gwych o fioamrywiaeth, a thirwedd naturiol sy'n destun edmygedd.

Mae ein maint a'n lleoliad yn golygu ein bod yn wynebu heriau o ran tyfu'r economi leol, ond ar yr un pryd, mae llawer o gyfleoedd y gallwn fanteisio'n llawn arnynt o ran rhoi'r sir mewn sefyllfa i addasu i ddyfodol carbon isel a digideiddio cynyddol.

Un o'r heriau hyn yw'r nifer o bobl ifanc sy'n gadael y sir, yn rhannol oherwydd y gostyngiad yn y nifer o swyddi sector cyhoeddus, sydd bob amser wedi bod yn rhan bwysig o economi Ceredigion.

Oherwydd hyn, her arall yw cynyddu maint, amrywiaeth a chydnerthedd y sector preifat yng Ngheredigion. Mae angen inni weld mwy o fusnesau'n cael eu sefydlu, a mwy o'n busnesau micro a bychan yn tyfu.

Ar ben hynny, mae angen i economi Ceredigion addasu i heriau allweddol yng ngoleuni penderfyniad y DU i adael yr UE, ac yn dilyn hynny, pandemig COVID-19 sy'n parhau i gael effaith sylweddol ar ein heconomi ac effaith ariannol ar ein dinasyddion. Wrth i'n hymdrechion adfer i gefnogi busnesau barhau, bydd ein hamcan Llesiant ar gyfer y Flaenoriaeth Gorfforaethol hon am weddill 2021/22 ac i mewn i 2022/23 yn parhau i fod:

“ Cynorthwyo busnesau i ymateb i effeithiau COVID-19 ”

Gweledigaeth ar y Cyd Tyfu Canolbarth Cymru

Llwyddodd Bargen Twf Canolbarth Cymru, a ddatblygwyd o'r Weledigaeth ar gyfer Tyfu Canolbarth Cymru, i gyflawni carreg filltir arwyddocaol ym mis Rhagfyr 2020 wrth i Lywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a Chynghorau Ceredigion a Phowys lofnodi Penawdau'r Telerau. Cytunodd y ddwy lywodraeth ddarparu £55m yr un dros gyfnod o 15 mlynedd ar gyfer rhanbarth cyfan Tyfu Canolbarth Cymru.

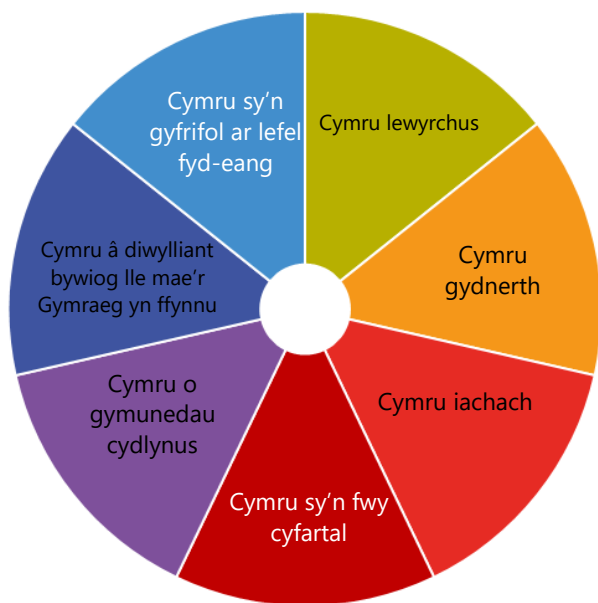
Bydd partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru yn symud ymlaen i'r cynigion manylach nawr ar ffurf Achos Busnes Portffolio, a gaiff ei gwmpasu o wyth maes blaenoriaeth: Amaethyddiaeth, Bwyd a Diod, Cysylltedd Digidol, Ymchwil Gymhwysol ac Arloesi, Ynni, Hunaniaeth Twristiaeth wedi'i Chryfhau, Cefnogi Menter, Trafnidiaeth, Sgiliau a Chyflogaeth. Mae'r Fargen Twf yn cynnig cyfle allweddol er mwyn helpu i roi Hwb i Economi Ceredigion.

Bydd hyn yn gofyn am fuddsoddiad sylweddol gan y Cyngor dros y 15 mlynedd, a disgwylir elw o'r buddsoddiad hwnnw. Mae gan y Fargen Twf y potensial i gyflawni rôl sylfaenol yn adferiad economaidd rhanbarth Canolbarth Cymru ar ôl COVID, a llwyddwyd i sicrhau cynnydd da tuag at gyflawni hyn yn ystod 2020/21, ac ynghyd â datblygiad prosiect i greu swyddi a thwf economaidd yn ein Sir, bydd yn amser cyffroes i ddatblygiad economeg y rhanbarth.

Hirdymor	Atal	Cydweithio	Cynnwys	Integreiddio
<ul style="list-style-type: none"> Cyfeirio at gwendiadau strwythurol i elwa yn yr hirdymor Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru yn gosod gweledigaeth ar gyfer amserlen 15+ mlynedd Dadansoddi tueddiadau'r dyfodol i wneud cynlluniau 	<ul style="list-style-type: none"> Cynyddu cyfleoedd economaidd i osgoi allfudo pellach o bobl ifanc medrus Twf economaidd er mwyn osgoi effeithiau negyddol batrymau mudo ar ddiwylliant ac ar yr iaith Gymraeg Ymyriadau i atal twf pellach yn y bwlch cynhyrchiant 	<ul style="list-style-type: none"> Mae partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru yn dod â'r sectorau cyhoeddus, preifat ac academiaidd at ei gilydd er mwyn cyflawni nodau cyfrannol Gweithio gyda Chyngor Sir Powys a Llywodraethau Cymru a'r DU er mwyn gwneud y defnydd gorau o adnoddau a manteisio ar gyfleoedd 	<ul style="list-style-type: none"> Mae busnesau'r sector preifat a gyrwyr twf economaidd y dyfodol yn ymwneud â nodi blaenoriaethau a strategaethau Sectorau preifat, cyhoeddus a trydydd sydd yn ymwneud â llunio'r rhaglen 'Bargen Twf' 	<ul style="list-style-type: none"> Strategaethau tyfiant economaidd sydd wedi integreiddio â gwasanaethau darpariaeth arall, yn cynnwys addysg, sgiliau, cynllunio ac isadeiledd

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae ein Blaenoriaeth Gorfforaethol yn gwneud y mwyaf o'n cyfraniad at y nodau llesiant a amlygwyd

Asesiad cyffredinol o'r daith hyd yma

Mae'r cynnydd o ran cwrdd â'r flaenoriaeth hon yn **Dda** ac mae'r rhagolygon ar gyfer gwelliant yn **Dda**. Mae'r camau tuag at ddarparu cyfleoedd cyflogaeth a datblygu cynlluniau partneriaeth cydweithredol ac arloesol yn symud ymlaen yn dda.

Mae Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru'n enghraifft o Geredigion yn **perchnogi ei dyhead** i sicrhau ei bod yn cryfhau'r economi leol a rhanbarthol fel rhan o Gymru ffynian-

Perchnogi ein huchelgais

Da

Ymateb i COVID-19 a'r Prif Gyflawniadau:

- Cyhoeddwyd **Strategaeth Economaidd newydd Ceredigion** ym mis Mawrth 2021, a oedd yn nodi sut y byddwn yn cydweithio er mwyn sicrhau twf economaidd cadarn, cynaliadwy a mwy cydnerth i Geredigion, a gaiff ei greu a'i rannu gan bawb. Mae dogfen y strategaeth yn nodi'r camau a fydd yn rhoi sylw i'r sialensiau a'r cyfleoedd sy'n bodoli yn yr economi leol. Mae'n canolbwyntio ar bedwar prif faes blaenoriaeth – Pobl, Menter, Lle a Chysylltedd, gyda phob adran yn amlinellu rhai o'r ymyriadau cynnar a ystyrir. Bydd gwaith yn parhau ar ddatblygu'r cynlluniau gweithredu manwl yn ystod 2021/22.
- Cyflwynwyd cais i **Gronfa Codi'r Gwastad** er mwyn buddsoddi mewn seilwaith a fydd yn gwella bywyd bob dydd ar draws Ceredigion. Cyhoeddwyd Cronfa Codi'r Gwastad yn Adolygiad o Wariant Llywodraeth y DU, ac mae'n cynorthwyo gweithgarwch adfywio mewn canol trefi ac ar y stryd fawr, prosiectau trafndiaeth lleol, ac asedau diwylliannol a threftadaeth, a bydd yn cyflawni rôl allweddol yn y broses adfer yn dilyn pandemig Covid-19.
- Crëwyd gwefan bwrpasol ar gyfer **Cymorth Busnes** i gefnogi economi Ceredigion a bydd yn sicrhau bod busnesau, cyflogwyr a gweithwyr y sir yn gallu cael gafael ar y wybodaeth, y cyngor a'r cymorth diweddaraf i'w helpu i addasu a chael eu gwynt atynt yn dilyn y pandemig.
- Rheolwyd 8,900 o **ymholiadau a oedd yn ymwneud â COVID** gan Ganolfan Cyswllt Cwsmeriaid Ceredigion, 'CLIC', yn ystod blwyddyn 2020/21, gan gynnwys ymholiadau a oedd yn ymwneud â Grantiau Busnes, y Gronfa Adferiad Diwylliannol a'r Cynllun Grant Cyfalaf i Fusnesau Bychain. Roedd dros 2,000 o'r rhain yn ymwneud â help y Grant Ardrethi Annomestig ar gyfer busnesau yn y sectorau lletygarwch, twristiaeth, hamdden a manwerthu dianghenraid.

Mesuriadau Ymateb COVID-19

3,700

Ymweliadau i sicrhau bod adeiladau busnes yn cydymffurfio â rheolau COVID-19

138

Aelod staff wedi adleoli i rolau eraill i helpu i gefnogi ymateb COVID-19

8,835

Taliadau Grant Busnes a weinyddir ar draws Ceredigion

£49m

O'r cyllid Grant Busnes a weinyddir ar draws Ceredigion

◀ Ym mis Gorffennaf 2020, crëwyd "Parthau diogel" yng nghanol trefi Aberaeron, Aberystwyth, Aberteifi a Cheinewydd er mwyn creu trefi diogel a deniadol i bobl ddod i siopa a mwynhau er gwaethaf y pandemig. Roedd hyn yn cynnwys ehangu llwybrau troed, gosod cyrbiau isel, cau ffyrdd, addasu lleoedd parcio a safleoedd i fusnesau allu masnachu er mwyn caniatáu i bobl gadw pellter cymdeithasol o 2 fetr bob amser.

Cafwyd dros 2,000 o ymatebion i'r ymgynghoriad am y parthau diogel yn ystod 2020 a gwnaethpwyd addasiadau. Er bod nifer yr achosion COVID yn parhau i fod yn isel yng Ngheredigion, mae'r risg i iechyd y cyhoedd yn parhau, a bydd y parthau diogel yn parhau i fod yn eu lle am yr hyn a ragwelir a fydd yn dymor prysur iawn yn ystod yr haf 2021. Bydd hyn yn helpu pobl i ymweld â siopau a gwasanaethau yn ein trefi mewn ffordd ddiogel, gan gadw nifer yr achosion yn isel.

Cynnydd yn ein Hamcanion Llesiant Hybu'r Economi

Amcan Llesiant y Cyngor	Statws
<ul style="list-style-type: none"> Cynorthwyo busnesau i ymateb i effeithiau COVID-19 	

 Wedi ei gwblhau
  Wedi cychwyn ac ar targed
  Wedi dechrau ond tu ôl y targed
  Heb cychwyn

Gweithffyrdd+ yn cynnig cyfleoedd newydd yn 2020/21

Gwasanaeth yw Gweithffyrdd+ Ceredigion i helpu pobl nad ydynt mewn cyflogaeth i gael hyfforddiant wyneb yn wyneb ac ar-lein, ynghyd â phrofiad gwaith, cyfleoedd gwirfoddoli a swyddi. Caiff y cynllun ei staffio gan swyddogion o Gyngor Sir Ceredigion ac mae'n cael ei ariannu'n rhannol gan Gronfa Gymdeithasol Ewrop drwy Lywodraeth Cymru.

Mae cymorth ar gael i helpu pobl sydd â chyflyrau iechyd neu anabledau sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio; gofalwyr; y rhai sydd heb fawr o gymwysterau neu ddim cymwysterau; pobl â chyfrifoldebau gofal plant; rhai dros 54 oed; pobl mewn aelwyd un oedolyn neu aelwyd ddi-waith; neu Bobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig.

Un o drigolion Ceredigion sy'n elwa o'r cynllun yw Mary, a roddodd y gorau i'w busnes glanhau domestig oherwydd ei chyfrifoldebau gofalu yn y teulu. Yr oedd wastad yn cynllunio at y dyfodol, a chysylltodd Mary â Gweithffyrdd+ am gymorth. Cafodd fentor i weithio gyda hi ar sail un i un, i nodi ei hanghenion hyfforddiant er mwyn iddi ymglyfarwyddo'n gyflym â defnyddio cyfrifiaduron a chyfryngau digidol.

Daeth y tîm Gweithffyrdd+ o hyd i gwrs hyfforddiant Technoleg Gwybodaeth a oedd yn lleol i Mary ac yn un yr oeddent yn gallu ei ariannu. Roedd y cwrs 'Trwydded Yrru Gyfrifiadurol Ewropeaidd' (ECDL) a gyflwynwyd gan Dysgu Bro, sef un o wasanaethau Cyngor Sir Ceredigion, wedi gwneud argraff dda ar Mary - "Roedd y cwrs ECDL yn fuddiol ar sawl lefel. Dysgodd sgiliau pwysig newydd imi a thrwy orfod bod mewn man yn brydlon a chymysgu â phobl newydd, rhoddodd fi mewn amgylchedd a oedd yn debyg i fyfyrwr. Dechreuais ymlacio, rheoli straen a magu hyder am fy nyfodol." Nod Mary yw defnyddio'i sgiliau TG newydd i'w helpu i ddysgu Saesneg o gartref, ac mae Gweithffyrdd+ yn parhau i'w chefnogi.

Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

System addysg Ceredigion yw un o'r rhai mwyaf llwyddiannus yng Nghymru, ond mae problemau'r economi leol a lleihad mewn cyfleoedd gwaith wedi arwain at nifer fawr o'n hoedolion iau yn gadael y sir.

Mae Ceredigion yn economi incwm isel gydag incwm y cartref sydd ymysg yr isaf yng Nghymru, er gwaelthar lefelau cymwysterau gweddol uchel yn y gweithlu. Mae tlodi mewn gwaith yn arwyddocaol ac yn effeithio ar gyfran uwch o ddinasyddion yn ein sir ni nag yn ardaloedd difreintiedig cydnabyddedig y Cymoedd a Dwyrain Cymru.

Bydd Buddsoddi yn Nyfodol Pobl yn sicrhau'r rhaglenni hyfforddiant priodol a fydd yn galluogi dysgwyr i gwrdd ag anghenion cyflogaeth busnesau presennol a busnesau'r dyfodol yng Ngheredigion. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod dysgwyr ôl-16 ac oedolion sy'n ddysgwyr yn meddu ar y set sgiliau angenrheidiol i'w galluogi i fod yn weithwyr hyblyg, dwyieithog, all addasu i gwrdd â gofynion cyflogaeth y dyfodol.

Er bod y Sir bellach yn dod i'r amlwg o fesurau cloi, mae peryglon amrywiadau pellach o COVID-19 yn golygu bod yn rhaid i ni aros yn wyladwrus, a bydd yr adferiad yn parhau i mewn i 2022/23. O ganlyniad, bydd ein hamcanion Llesiant ar gyfer gweddill 2021/22 ac i mewn i 2022/23 yn aros:

“Cynorthwyo dysgwyr o bob oedran a chefnidir i ddychwelyd yn ddiogel i addysg a hyfforddiant, a gwella mynediad at ddysgu a chyflogaeth”

“Diogelu pobl rhag tlodi”

“Hybu a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion”

Cefnogi Pobl Ifanc yn ystod y Cyfnod Clo

Mae'r tîm Pobl Ifanc Egnïol (PIE) yng Ngheredigion wedi bod yn gweithio mewn ffordd rithers y cyfnod clo er mwyn ymateb i anghenion plant a phobl ifanc dros y misoedd diwethaf. Yn ystod y cyfnod clo, pan na fu modd i bobl ifanc gyfarfod, aeth y tîm PIE ati i ymgysylltu â'i gynulleidfa oedd trwy gyfrwng nifer o blatfformau cyfryngau cymdeithasol. Roedd hyn yn sicrhau y cynigiwyd cyfleoedd a negeseuon cynhwysol pwysig, sy'n cael effaith gadarnhaol ar les corfforol a meddyliol.

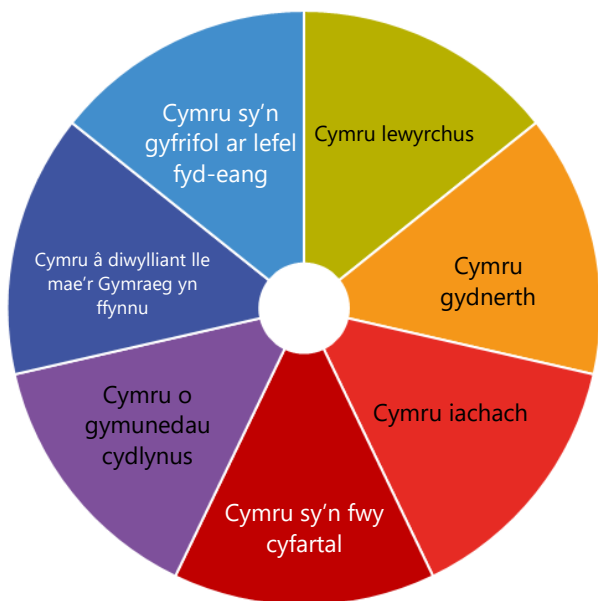
Defnyddiwyd dolen cyfryngau cymdeithasol @CeredigionActif yn rheolaidd ar Facebook, Twitter, Instagram a YouTube er mwyn rhyddhau fideos gan arweinwyr ifanc, gwersi AG, gemau, gweithgareddau a negeseuon ysbrydoledig, a defnyddir nifer o wahanol blatfformau er mwyn cyrraedd cymaint o bobl ifanc a theuluoedd ag y bo modd. Mae'r tîm wedi cynhyrchu 110 o fideos a oedd yn ceisio sicrhau bod pobl ifanc yn eu harddegau, disgyblion cynradd a phlant bach nad ydynt wedi dechrau mynychu'r ysgol eto, yn egnïol yn ystod y cyfnod pan oeddent gartref.

Roedd y gweithgareddau hyn yn cynnwys 27 o gemau rhaglen haf yn ystod gwyliau haf 2020, 40 o wersi AG i ysgolion gan gynnwys diwrnodau chwaraeon ar-lein a 4 fideo ffitrwydd gan genhadon ifanc ar gyfer yr Wythnos Gwirfoddolwyr Ifanc.

Hirdymor	Atal	Cydweithio	Cynnwys	Integreiddio
<ul style="list-style-type: none"> • 10 mlynedd + • Gweithlu i gwrdd ag anghenion cyflogwyr yn y dyfodol • Dadansoddi tueddiadau'r dyfodol 	<ul style="list-style-type: none"> • Ffyrdd iachach o fyw yn atal problemau iechyd yn y dyfodol • Atal tlodi mewn gwaith drwy gynyddu lefelau incwm • Dealltwriaeth glir o atal a'r strategaethau cysylltiedig 	<ul style="list-style-type: none"> • Dull aml asiantaeth o ddarparu gwasanaethau wedi'i deilwra 	<ul style="list-style-type: none"> • Dysgwyr a chyflogwyr yn rhan o'r broses gwneud penderfyniadau 	<ul style="list-style-type: none"> • Mae gwell sgiliau a gwell swyddi yn cynyddu lefelau incwm ac felly'n caniatáu i'r economi leol dyfi

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae ein Blaenoriaeth Gorfforaethol yn gwneud y mwyaf o'n cyfraniad at y nodau Llesiant a amlygwyd

Asesiad cyffredinol o'r daith hyd yma

Mae'r cynnydd a wneir wrth gyflawni'r flaenoriaeth hon yn Dda ac mae'r rhagolygon o ran gwella yn Dda. Mae'r amcanion o gefnogi dysgwyr i ddychwelyd yn ddiogel i fyf addysg ac o amddiffyn pobl rhag tlodi yn unol â'r targed.

Er enghraifft, cyhoeddwyd y Strategaeth newydd Mynd i'r Afael â Chaledi ac mae'n cael ei gweithredu drwy Is-grŵp Tlodi'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Dyma enghraifft o Geredigion yn perchnogi ein huchelgais.

Perchnogi ein huchelgais

Da

Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

Ymateb i COVID-19 a'r Prif Gyflawniadau:

- Sicrhawyd cyllid o £5.8m i adnewyddu ac adeiladu estyniad yn Ysgol Uwchradd Aberteifi trwy'r Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif.
- Gweithredwyd tâl rhieni yn llwyddiannus ym mhob ysgol sydd wedi arwain at leihau'r stigma sy'n gysylltiedig â disgyblion ar brydau ysgol am ddim ac arwain at arbedion o tua £100k.
- Hwb gofal plant a ddarperir ar gyfer plant gweithwyr allweddol a dysgwyr agored i niwed yn ystod y cyfnod clo.
- Parhaodd 42 o ddisgyblion i dderbyn trochiad iaith trwy'r Ganolfan Iaith Rhithwir.
- Sefydlu'r coronafirws - Cynllun Cymorth Gofal Plant (C-CAS) i gymryd lle y Cynnig Gofal Plant yn ystod y cyfnod clo cyntaf. Roedd hyn er mwyn sicrhau cefnogaeth ariannol i ofal plant i weithwyr allweddol - gyda 2 ganolbwynt gofal plant i blant dan 4 oed wedi'u sefydlu yn Aberystwyth ac Aberteifi rhwng Ebrill ac Awst 2020.
- Dysgu o bell ar waith ar gyfer pob disgybl yn ystod y cyfnodau clo ac amrywiaeth eang o adnoddau dal i fyny a ddarperir i staff a disgyblion trwy'r athrawon Cynghori.
- Darparwyd dros 1,000 o liniaduron/taledi a dyfeisiau MiFi i ddisgyblion er mwyn Dysgu o Bell yn ystod y cyfnod clo.
- Cefnogodd ysgolion yn llwyddiannus i ailagor trwy ymweliadau safle, canllawiau gweithredol, asesiadau risg a darpariaeth PPE.
- Roedd adnoddau e-lyfrgell ar gael yn ehangach, ac adleolwyd faniau llyfrgell y Cyngor i ddarparu pecynnau gofal ledled y Sir.
- Roedd rhestr o grantiau a chymorth ar gael i'r unigolion oedd yn wynebu caledi yn ystod y pandemig. Roedd hyn yn cynnwys grantiau megis y Gronfa Cymorth Ddewisol, sydd yn cefnogi costau angenrheidiol mewn argyfwng i grwpiau cymorth lleol sydd yn darparu dillad, cewynnau a thywelion i rieni efo babanod, sydd yn agored i niwed.
- Cwblhau estyniad i Ysgol Gynradd Pontrhydfendigaid yn llwyddiannus, fel rhan o'r grant lleihau maint dosbarthiadau.

600

O ddisgyblion wedi parhâi i dderbyn gwersi cerddoriaeth offerynnol yn ystod 2020/21

£131,000

O gyllid wedi'i derbyn i Amgueddfa Ceredigion

2,400

Unigolyn wedi mynychu Gwyl yr Enfys digidol

6

Prentisiaethau newydd wedi lansio yn y Cyngor yn 2020

Diogelu Dinasyddion Ceredigion rhag Tlodi

- ◀ Cyhoeddwyd **Strategaeth Mynd i'r Afael â Chaledi** newydd ym mis Gorffennaf 2020, sy'n cynnig fframwaith cadarn a fydd yn galluogi dealltwriaeth ar y cyd o'r sefyllfa ac a fydd yn datblygu amrediad o fentrau er mwyn lleihau risgiau tldi gymaint ag y bo modd, a chymryd camau ataliol. Mae COVID-19 wedi cael effaith nid yn unig ar les cymdeithasol ac economaidd pobl, ond hefyd, mae wedi peri risg uwch i unigolion a theluoedd sy'n dioddef caledi. Bu 23 o sefydliadau yn ymwneud â'r broses o ddatblygu'r strategaeth, a chaiff ei chynnydd ei fonitro yn rheolaidd trwy gyfrwng Is-grŵp Tlodi y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Tackling Hardship Strategy

Author: Sian Hoeyn, Porth Cynnal
 Contracting Service: Alan Williams, Policy, Performance & Public Protection
 Date approved by Cabinet: 27/07/2020
 Date approved by Public Service Board: 31/07/20
 Integrated Impact Assessment: Yes
 Publication date: 27/07/2020
 Review date: 31/07/2022

Cynnydd yn ein Hamcanian Llesiant Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

Amcan Llesiant y Cyngor	Statws
<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi dysgwyr o bob oed a chefnidir, i ddychwelyd yn ddiogel i addysg a hyfforddiant a gwella mynediad at ddysgu a chyflogaeth 	
<ul style="list-style-type: none"> Amddiffyn pobl rhag tlodi 	
<ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion 	

 Wedi ei gwblhau
  Wedi cychwyn ac ar targed
  Wedi dechrau ond tu ôl y targed
  Heb cychwyn

110

O fideos Pobl ifanc Actif wedi'i cyhoeddi yn ystod y cyfnod clo

£160,000

Wedi derbyn mewn Cymorthdaliadau Busnes a Chronfa Cadernid

30

Gwersi AG ysgolion wedi cael eu cyflwyno ar-lein yn ystod y cyfnod clo

600

Pobl ifanc a theuluoedd wedi'i chefnogi trwy 3,000 o alwadau

15,000+

O barseli bwyd wedi danfon i breswylwyr sydd yn agored i niwed

50+

Grwpiau a rhaglenni rhieni wedi'i cyflwyno ar-lein

250

O bobl ifanc wedi derbyn cymorth yn yr ysgol

£30,000

Cronfa Gofalwyr wedi'i dyrannu

Hyrwyddo diwylliant a hunaniaeth unigryw Ceredigion yn ystod 2020/21

- ▶ Mae darpariaeth ddigidol wedi galluogi **Cered (menter iaith Gymraeg)** i barhau i hyrwyddo'r Gymraeg mewn cymunedau er cyfyngiadau Covid 19. Mae rhaglen wythnosol o ddigwyddiadau a gweithgareddau wedi'i phostio ar wefannau cyfryngau cymdeithasol gan gynnwys prosiectau ymgysylltu newydd ac arloesol fel Theatr Sofa, Hwyl i Blant a Cefn y Rhwyd darllediadau radio ar y cyd â Radio Aber.
- ▶ Cyflwynodd **Theatr Felinfach** sawl rhaglen celfyddydau digidol trwy gydol y cyfnod clo e.e. Sesiynau 'beat box' efo Ed holden (Mr Phormula), gwersi dawn rhithwir, pantomeim digidol a sawl sesiwn ddychmygus i blant o bob oed. Hefyd, derbyniodd y Theatr enwebiad ar gyfer Gwobr Dyniaethau Achates 2020 am amrywiaeth a safon ei ddarpariaeth ddigidol gyfranogol.
- ▶ Enwebwyd **Amgueddfa Ceredigion** ar gyfer Gwobr Amgueddfeydd a Threftadaeth am yr Arddangosfa Dros Dro neu Deithiol Orau 2020 mewn perthynas â'i harddangosfa Defaid. Mae'r arddangosfa ddefaid hefyd wedi'i defnyddio fel astudiaeth achos gan Swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol sy'n tynnu sylw at sut mae amgueddfeydd lleol yn helpu i gyflawni'r Nodau Llesiant Cenedlaethol.

Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd

Tudalen 98

Mae Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn gosod gofyniad cyfreithiol ar y gwasanaeth i ddatblygu amrywiaeth o strategaethau ymyrryd yn gynnar ac atal, sy'n cynnwys trefniadau cydweithredol â chymunedau a'r sector gwirfoddol i gefnogi byw'n annibynnol.

Yn ogystal, mae'r lefelau diweithdra ynghyd â'r lefelau incwm isel wedi ei gwneud hi'n fwy anodd i bobl cael tai diogel a fforddiadwy.

Bydd Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd yn gwella llesiant drwy wella mynediad i dai fforddiadwy, gan atal problemau yn y dyfodol a chynnal annibyniaeth.

Mae achos COVID-19 wedi cael effaith sylfaenol ar ddarparu gwasanaethau i'r dinasyddion mwyaf bregus gan gynnwys yr henoed, y rhai heb fynediad at band llydan a'r rhai a wynebodd unigedd yn ystod y cyfnod clo cenedlaethol yn 2020. Mewn ymateb, ein hamcanion Lles ar gyfer gweddill 2021-22 ac i mewn i 2022-23 yw i parhau i gefnogi ein dinasyddion sydd mwyaf agored i niwed:

“Cynorthwyo dinasyddion sydd wedi'u heffeithio'n anghymesur gan COVID-19 i wella'u lles corfforol ac emosiynol”

“Hyrwyddo llesiant unigolion a chymunedau o fewn cartrefi diogel, fforddiadwy a hygyrch”

◀ Yn Fehefin 2020, dyfarnwyd £99,000 i Wasanaeth Ieuentid Ceredigion gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol i ddatblygu darpariaeth symudol i blant a phobl ifanc. Mae'r gwasanaeth ieuentid wedi'i leoli o fewn Porth Cymorth Cynnar, sef gwasanaeth cymorth cynnar, cefnogaeth ac ymyriad Cyngor Sir Ceredigion, sydd yn cefnogi cymunedau, plant, pobl ifanc a theuluoedd sydd yn agor i niwed. Nod y prosiect yma yw sefydlu canolfannau ieuentid symudol, a fydd yn ymestyn darpariaeth i ardaloedd gwledig yng Ngheredigion.

Porth y Gymuned – Cynorthwyo Lles Preswylwyr

Cychwynnodd gwasanaeth Porth y Gymuned ym mis Mai 2018 ac mae'n cynorthwyo preswylwyr o bob oed yng Ngheredigion trwy eu helpu i ffurfio cysylltiadau er mwyn manteisio ar gyfleoedd cymorth yn eu hardal, y gallent gynnal a gwella eu lles.

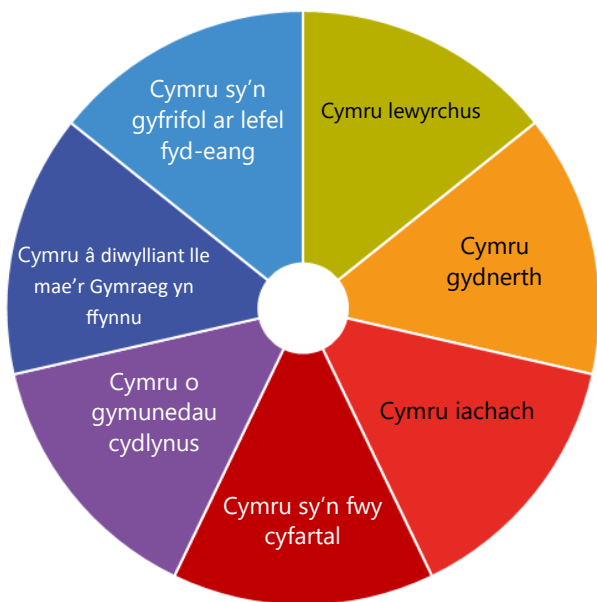
Mae'r gwasanaeth hwn wedi bod yn arbennig o bwysig wrth gynorthwyo ein preswylwyr yn ystod pandemig COVID-19. Fel arfer, bydd yr ymholiadau a gaiff Porth y Gymuned yn amrywiol iawn, o ymyriadau ar lefel isel i gyfeirio a chynorthwyo unigolion y bydd angen iddynt fanteisio ar wasanaethau statudol neu ddwys efallai. Rhwng mis Gorffennaf 2020 a mis Ionawr 2021, gwnaethpwyd 419 o gyfeiriadau i Borth y Gymuned yn ystod anterth y pandemig. Yn ogystal, aeth y gwasanaeth ati i lunio rhestr gynhwysfawr o wasanaethau dosbarthu bwyd, banciau bwyd ac adnoddau ar gyfer ystod eang o gymorth megis help ariannol, grantiau a chynghor ynghylch dyled er mwyn cynorthwyo preswylwyr yn ystod y cyfnod arbennig o anodd hwn.

Mae Porth y Gymuned yn galluogi unigolion i gael sgwrs 'Yr Hyn sy'n Bwysig' gyda Chysylltydd Cymunedol, sy'n gallu eu helpu i nodi datrysiadau wedi'u targedu sy'n bodloni eu hanghenion. Mae'r Cysylltwyr Cymunedol yn cynorthwyo pobl a'u teuluoedd i fanteisio ar gyngor a chymorth a ddarparir gan y trydydd sector, yn ogystal â nodi gwasanaethau a grwpiau priodol o fewn eu cymunedau eu hunain, megis grwpiau cymdeithasol y gallent helpu i gyfrannu at eu lles.

Hirdymor	Atal	Cydweithio	Cynnwys	Integreiddio
<ul style="list-style-type: none"> Model gwasanaethau integredig i sicrhau gwasanaethau cynaliadwy ar gyfer y 15 + mlynedd nesaf Dadansoddi tueddiadau'r dyfodol 	<ul style="list-style-type: none"> Gofal gydlynus i atal materion rhag datblygu ymhellach 	<ul style="list-style-type: none"> Y Bwrdd Iechyd, Awdurdodau Lleol a phartneriaid y trydydd sector yn bwriadu cydweithio i weithredu rhaglenni iechyd a gofal cymdeithasol integredig ar draws Gorllewin Cymru 	<ul style="list-style-type: none"> Y sector cyhoeddus a'r sector preifat yn ymwneud â'r gwaith o ddatblygu'r Model Gwasanaethau Integredig Unigolion yn ymwneud â phenderfyniadau sy'n effeithio arnynt 	<ul style="list-style-type: none"> Y sector cyhoeddus a'r sector preifat yn cydweithio i gyfrannu cymaint â phosibl at Gymru iachach a nodau arall

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae ein Blaenoriaeth Gorfforaethol yn gwneud y mwyaf o'n cyfraniad at y nodau llesiant a amlygwyd

Asesiad cyffredinol o'r daith hyd yma

Mae'r cynnydd wrth gyflawni'r amcan hwn yn **Dda** ac mae'r rhagolygon ar gyfer gwella yn **Dda**. Er gwaethaf yr heriau o ran cefnogi dinasyddion sydd wedi cael ei effeithio gan COVID-19 i wella eu lles corfforol ac emosiynol, a hyrwyddo llesiant unigolion a chymunedau mewn cartrefi diogel a hygyrch, mae'r ddau wedi'u hasesu fel rhai gwyrdd ac yn unol â'r targed.

Mae Porth Gofal yn enghraifft o Ceredigion yn **Arwain y Ffordd** i ddarparu Gwasanaethau Integredig nawr ac yn y dyfodol.

Arwain y ffordd

Da

Ymateb i COVID-19 a'r Prif Gyflawniadau

- Cefnogi Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda trwy sefydlu dau ysbyty maes dros dro yn y sir mewn ymateb i COVID-19.
- Ceredigion oedd yr awdurdod lleol cyntaf yng Nghymru i ddarparu gwasanaeth olrhain cysylltiadau ac wedi hynny fe'i dewiswyd gan Lywodraeth Cymru yn ardal beilot, cyn sefydlu'r cynllun cenedlaethol. Roedd y Tîm Olrhain Cysylltiadau, a oedd yn cynnwys dros 50 o aelodau staff a adleolwyd o rolau eraill ar draws yr awdurdod, wedi rhoi cyngor i unigolion ar gynnal profion coronafeirws ac ar hunan-ynysu neu ar gamau gweithredu eraill fel rhan o'r ymdrechion parhaus i atal y feirws rhag lledaenu ymhellach ac i gadw pawb yn ddiogel.
- Cefnogwyd tua 2,900 o drigolion, o bobl ifanc i deuluoedd i ofalwyr, yn ystod y pandemig trwy alwadau rheolaidd 'Cadw mewn Cysylltiad' gan staff y Cyngor yn Porth Cymorth Cynnar i wirio eu lles a rhoi cyfle i siarad â rhywun yn ystod y cyfnod clo.
- Ym mis Gorffennaf 2020, lansiodd Ceredigion ei hymgyrch Cysylltu â Charedigrwydd, sy'n ceisio creu mwy o dealltwriaeth o fudd ac effaith caredigrwydd arnon ni ac eraill yn ein cymuned. Mae'n seiliedig ar ddull pontio'r cenedlaethau, sy'n meithrin cysylltiadau er mwyn lleddfu'r unigrwydd ac arwahanrwydd sy'n gyffredin mewn nifer o'n cymunedau.
- Ym mis Rhagfyr 2020 cymeradwywyd cynnig Ceredigion i ddatblygu Canolfan Llesiant yn Llanbedr Pont Steffan ac mae'r cynlluniau'n mynd rhagddynt yn ystod 2021. Bydd yr Hwb Llesiant yn cynnal 'Canolfan Llesiant' – cyfleuster a fydd nid yn unig yn cynnig ei darpariaeth graidd, sef Hamdden, ond hefyd yn cynnig manau i gyfarfod, ymgynghori a thrin pobl, i gyfrannu at wella lles corfforol, meddyliol a chymdeithasol trigolion y Sir. Sefydlir hybiau hefyd yng Ngogledd, Canolbarth a De Ceredigion yn ogystal â darpariaeth dros dro mewn llefydd eraill yn y Sir.
- Gan ymateb i'r pandemig, darparodd tîm Cam Nesa Ceredigion becynnau lles i gynorthwyo pobl ifanc y gallent fod yn profi unigrwydd, arwahanrwydd neu faterion eraill sy'n eu gwneud yn agored i niwed. Mae prosiect Cam Nesa yn rhan o Raglen Weithredol Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd (ESF) ac mae'n gweithio gyda phobl ifanc rhwng 16 a 24 oed trwy gynnig dewisiadau iddynt i fanteisio ar amrediad o gymorth personol wedi'i deilwra a chyfleoedd sy'n ymwneud â gwaith er mwyn bodloni eu hanghenion a'u huchelgais.

31

Cymorthdaliadau diogel, cynnes a diogel wedi'i gwblhau

32

Ymgeiswyr digartref potensial wedi'u cefnogi â materion ariannol

900

O preswylwyr oedd yn cysgodi yng Ngherediion wedi derbyn parsekli bwyd wythnosol

1,650

O becynnau lles wedi'i chynhyrchu i ofalwyr di-dâl ac oedolion arunig

◀ Yn ystod y cyfnod clo yn 2020, cydnabu Cyngor Sir Ceredigion mor bwysig oedd cadw mewn cysylltiad yn ystod y cyfnod heriol o hunan-ynysu. Deallai ei bod hi'n anodd ar deuluoedd nad oedd yn gallu ymweld â'u hanwyliaid mewn cartrefi gofal.

Mae staff y Cyngor yn cefnogi ac yn gofalu am ein preswylwyr ac er mwyn rhoi sicrwydd ychwanegol iddynt, gosodwyd cyfleusterau fideo-gynadledda ym mhob un o'n cartrefi gofal i sicrhau cyswllt gydag aelodau'r teulu yn ystod y cyfnod anodd hwnnw.

Cynnydd yn ein Hamcanion Llesiant Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd

Amcan Llesiant y Cyngor	Statws
<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi dinasyddion sydd wedi cael ei effaithio yn anghymesur gan COVID-19 i wella eu lles corfforol ac emosiynol 	
<ul style="list-style-type: none"> Hyrwyddo lles unigolion a chymunedau mewn cartrefi diogel a hygyrch 	

Wedi ei gwblhau
 Wedi cychwyn ac ar
 Wedi dechrau ond tu ôl y targed
 Heb cychwyn

35,000

O deunyddiau wedi postio allan i cefnogi'r rhaglen brechu

11.4m

Dosbarthwyd eitemau o Offer Amddiffynnol Personol

160

Datganiadau i'r wasg gyda newyddion a chyngor ar COVID-19

7,400

Pobl a atgyfeiriwyd am olrhain cyswilt i helpu pawb i gadw'n ddiogel

1,040

Te prynhawn Cymraeg / 'seibiant mewn bocs' wedi dosbarthu

195

O fagiau Teulu Actif wedi'i dosbarthu gan wasanaethau Dechrau'n Deg

100+

O gardiau hunaniaeth gofalwyr a 10 cerdyn gofalwyr ifanc wedi cynhyrchu

50,000

O ymrwymadau ar y cyfryngau cymdeithasol yn ystod y flwyddyn, i roi'r wybodaeth fwyaf diweddar i bobl

Dosbarthu Parseli Bwyd i Breswylwyr Ceredigion

Bob wythnos yn ystod anterth y cyfnod clo ym mis Ebrill / Mai 2020, dosbarthwyd parseli yr oeddent yn cynnwys cynnyrch bwyd lleol i 900 o breswylwyr a oedd yn gwarchod yng Ngheredigion, er mwyn sicrhau bod y rhai yr oeddent yn arbennig o agored i niwed yn gallu cael bwyd ac eitemau hanfodol o hyd.

Ceredigion oedd y sir gyntaf yng Nghymru i sicrhau cymeradwyaeth i gydlynu'r Cynllun Gwarchod yn lleol yn llwyr – menter oedd hon gan Lywodraeth Cymru a oedd yn cynnig y dewis i breswylwyr a oedd yn gwarchod i gael parseli bwyd wythnosol os nad oedd ganddynt deulu neu ffrindiau yr oeddent yn gallu eu cynorthwyo i siopa yn ystod y pandemig.

Llwyddodd Ceredigion i sicrhau perchnogaeth lawn dros gynnwys ac ansawdd y parseli bwyd, er mwyn sicrhau bod y cynnyrch yn cael ei gyflenwi gan gyflenwyr lleol, a threfnwyd bod y parseli yn cael eu pacio a'u dosbarthu i gymunedau gan yrwyr Cyngor Sir Ceredigion.

Sicrhawyd y cynnwys gan gyflenwyr lleol ac roedd eu cynnwys yn amrywiol, er mwyn cynnig gwerth maethol o ansawdd uchel i'r rhai mewn angen.

Mae gan y Cyngor rôl arweiniol i'w chwarae o ran amddiffyn a gwella adnoddau naturiol y Sir, gan ymdrechu hefyd i ddiogelu ansawdd yr aer, y tir a'r dŵr. Mae'n chwarae rôl allweddol hefyd yn hyrwyddo, diogelu a gwella bio-amrywiaeth. Mae cyfrifoldeb y Cyngor o ran stiwardiaeth amgylcheddol hefyd yn cynnwys yr amgylchedd adeiledig, ac mae rheolaeth bositif o waith datblygu a defnydd o dir yn y dyfodol yn hanfodol er mwyn cyflawni'r nodau hyn.

Mae'r Cyngor am wella a datblygu gallu cymunedau i ymateb i fygythiadau a digwyddiadau amgylcheddol, drwy hyrwyddo gwydnwch unigolion a grwpiau, a harnessu'r ewylllys da sy'n bodoli yn ein cymunedau i gefnogi'n gilydd.

Mae Covid-19 wedi gosod prawf ar ein cryfderau a'n gallu i ymateb i argyfwng, ond rydym wedi dangos sut y gall ein cymunedau ymateb i'r her, er mwyn amddiffyn lles ein cymunedau a'n hamgylchedd. Yn sgil y pandemig Covid-19, ein Hamcanion Llesiant diwygiedig ar gyfer gweddill 2021-22 ac i mewn i 2022-23 yw:

“ Cefnogi teithio lledol, dulliau eraill o deithio, a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon ”

a

“ Cefnogi'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, er mwyn iddyn nhw allu ffynnu er gwaethaf Covid-19 ”

Sicrhau bod Lleoliadau Cymunedol yn Agor yn Ddiogel

Sefydlwyd panel amlasiantaethol i sicrhau bod lleoliadau cymunedol yn ailagor yn ddiogel ac yn gymesur ledled Ceredigion wrth i'r cyfnod clo godi. Y nod yw cefnogi a rhoi cyngor i grwpiau cymunedol sy'n paratoi i ailagor. Gwneir hyn drwy ddarparu cyfres o sesiynau briffio i unigolion, grwpiau a sefydliadau sy'n gyfrifol am ganolfannau cymunedol amlbwrpas, gan ganolbwyntio ar adeiladau, pobl a gweithgareddau. Mae'r panel hefyd wedi creu pecyn adnoddau i helpu i ailagor lleoliadau cymunedol yn ddiogel.

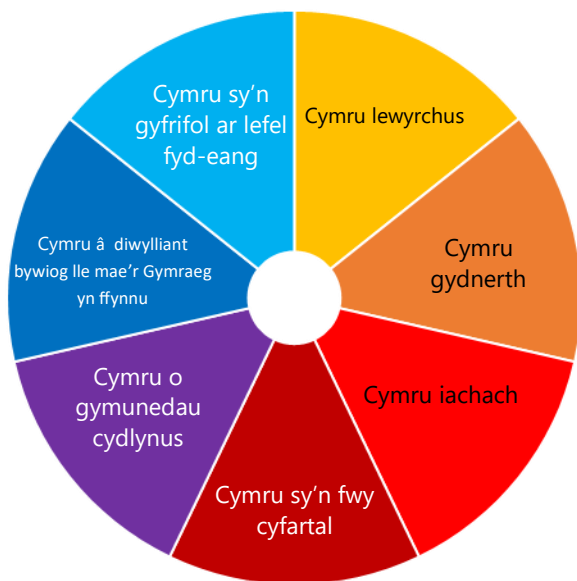
Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn annog y rhai sy'n rheoli canolfannau i roi gwybod i'w hawdurdod lleol os ydynt yn bwriadu ailagor cyfleusterau cymunedol.

Crëwyd y panel o dan Is-grŵp Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, Deall ein Cymunedau. Datblygwyd y grŵp dan arweiniad Cymdeithas Mudiadau Gwirfoddol Ceredigion (CAVO) a Chyngor Sir Ceredigion ar y cyd â Heddlu Dyfed-Powys a Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru. Mae'r panel yn cynnwys cynrychiolwyr o feysydd lechyd a Diogelwch, lechyd yr Amgylchedd a Diogelwch Cymunedol.

Hirdymor	Atal	Cydweithio	Cynnwys	Integreiddio
<ul style="list-style-type: none"> Cynaliadwyedd hirdymor tirwedd Ceredigion 15 mlynedd + Dadansoddi tueddiadau'r dyfodol 	<ul style="list-style-type: none"> Atal dirywiad economaidd pellach Dealltwriaeth glir o atal a'r strategaethau cysylltiedig 	<ul style="list-style-type: none"> Drwy weithio ar y cyd i sicrhau bod effaith newid yn yr hinsawdd yn cael ei leihau, mae'n siapio'r dyfodol trydan yng Ngheredigion ac yn cyfrannu tuag at y cynaliadwyedd hwnnw 	<ul style="list-style-type: none"> Pawb yn cymryd rhan ac yn cael eu hannog i neud dewisiadau a fydd yn lleihau costau yn awr ac yn diogelu'r amgylchedd ar gyfer y dyfodol 	<ul style="list-style-type: none"> Mae i hyrwyddo cydnerthedd amgylcheddol a chymunedol fanteision amlwg o ran sicrhau ein bod yn cyfrannu cymaint â phosibl at yr holl nodau llesiant

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Mae ein Blaenoriaeth Gorfforaethol yn gwneud y mwyaf o'n cyfraniad at y nodau llesiant a amlygwyd

Asesiad cyffredinol o'r daith hyd yma

Mae'r cynnydd o ran bodloni'r flaenoriaeth hon yn **Dda** ac mae'r rhagolygon gwella yn **Dda**. Mae pob cam i leihau'r cyfraniad at newid hinsawdd, gwella isadeiledd i hwyluso datblygiadau i gyrraedd anghenion y gymuned a chynorthwyo cymunedau i fod yn fwy hydwyth ar darged gyda gwelliannau pellach wedi'i gynllunio ar gyfer y dyfodol.

Mae cynllun Carbon y Cyngor yn enghraifft o Ceredigion yn **Arwain y Ffordd** er mwyn lleihau ein hól troed carbon a lleihau ein cyfraniad at newid hinsawdd.

Arwain y ffordd

Da

Ymateb i COVID-19 a'r Prif Gyflawniadau:

- Darparwyd gwasanaethau rheng flaen craidd yn ddiogel yn ystod pandemig COVID-19 ac rydym yn parhau i ymateb i faterion sy'n newid yn barhaus yn sgil y pandemig.
- Cefnogwyd y Priffyrdd a Gwasanaethau Amgylcheddol a'r ymateb corfforaethol ehangach a oedd yn cynnwys dosbarthu blychau bwyd i grwpiau bregus, cymorth logistaidd wrth ddosbarthu deunyddiau i ysgolion, a darparu cymorth gweithredol i sefydlu canolfannau profi a brechu torfol.
- Cefnogwyd cyflenwyr lleol drwy gydol y pandemig a hynny ar adeg lleihau neu ohirio'r gwasanaeth gwastraff a thrafnidiaeth.
- Parhawyd i ddatblygu cynlluniau lliniaru'r arfordir a llifogydd yng Ngheredigion gyda chymorth ariannol Llywodraeth Cymru.
- Cyflawnwyd nifer o welliannau Teithio Llesol, gan gynnwys adnewyddu Pont-yr-Odyn, Trefechan yn sylweddol ac adeiladu llwybr cyd-ddefnyddio rhwng Gogerddan a Phenrhyn-coch.
- Mae'r Cyngor wedi datblygu cynllun gweithredu sy'n amlinellu sut y mae'n bwriadu rheoli'r risgiau a'r anawsterau a ragwelir o ran 'Clefyd Coed Ynn' yng Ngheredigion. Mae'r Cynllun ar waith i sicrhau bod y sir yn barod ac â digon o adnoddau i ymateb i effaith y clefyd a hefyd i leihau'r effeithiau andwyol yn yr hirdymor drwy hybu gwytnwch.
- Cyhoeddwyd Cynllun Gweithredu newydd Carbon Sero-Net gan Gyngor Ceredigion i nodi ei ymateb i'r argyfwng hinsawdd ledled y sir. Hefyd, i esbonio pam mae angen inni gymryd y camau hyn a pham mae targed 2030 mor bwysig i fynd i'r afael â newid hinsawdd.
- Hyd yn hyn, mae'r Cyngor wedi buddsoddi dros £5 miliwn mewn prosiectau effeithlonrwydd ynni a lleihau carbon, ac mae'r buddsoddiad hwn wedi arbed £2.8m hyd yma.
- Ym mis Mehefin 2020 dathlodd Cyngor Sir Ceredigion Wythnos Ffoaduriaid drwy gydnabod y gwaith cadarnhaol a wnaed wrth groesawu 74 o ffoaduriaid o Syria i'n sir.
- Mae Cyngor Sir Ceredigion yn parhau i feddu ar un o'r cyfraddau ailgylchu gorau yn y wlad, sef 70.2% yn 2020/21.

70.2%

o wastraff wedi'i ailgylchu, compostio neu aildefnyddio

29,271

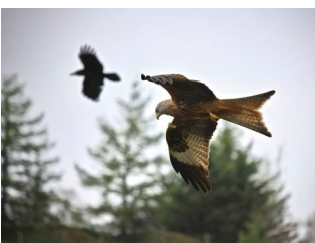
tunnell o wastraff trefol caled wedi'i chasglu

2.53

diwrnod ar gyfartaledd i glirio tomenni anghyfreithlon ledled y Sir

52%

o ostyngiad mewn allyriadau carbon ers 2007, sy'n arbed £6m i'w ail-fuddsoddi

Cynnydd yn ein Hamcanion Llesiant Hyrwyddo Chydnerthedd Amgylcheddol a Cymunedol

Amcan Llesiant y Cyngor	Statws
<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi teithio actif, gwahanol fathau o deithio a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais di-garbon 	
<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi ein cymunedau i fod yn gryf ac efo cysylltiad da fel eu bod yn gallu ffynnu er gwaethaf COVID-19 	

 Wedi ei gwblhau Wedi cychwyn ac ar Wedi dechrau ond tu ôl y targed Heb cychwyn

Gwella Cysylltedd yn ystod cyfnod COVID-19 ac ar ôl COVID-19

Nid yw'r galw am gysylltedd rhyngwyd cyflym a dibynadwy erioed wedi bod yn fwy amlwg nag y bu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf – mae nifer ohonom yn dibynnu'n fwy ar wasanaethau ar-lein ac mae nifer o bobl yn parhau i weithio gartref. Ym mis Awst 2020, dewiswyd Ceredigion i fod yn ardal a fyddai'n treialu menter gan Lywodraeth y DU a fyddai'n ceisio cynyddu band eang ffeibr mewn ardaloedd gwledig.

Mae ymchwil yn dangos y gall band eang dibynadwy gyflawni rôl allweddol wrth gysylltu pobl yn ystod Covid-19. Dywedodd bron i chwech o bob deg (58%) o breswylwyr Ceredigion sy'n defnyddio band eang bod y rhyngwyd wedi cyflawni rôl pwysig wrth helpu i oresgyn teimladau arwahanrwydd neu unigrwydd yn ystod y cyfnod clo. Roedd dau o bob tri (67%) o'r holl ymatebwyr yng Ngheredigion sy'n defnyddio'r rhyngwyd ac sy'n gweithio yn gweithio gartref yr holl amser neu ran fwyaf o'r amser, ond roedd bron i hanner (46%) yn teimlo'n rhwystredig ar brydiau am gysylltiad rhyngwyd annibynadwy.

Nod cynllun peilot o'r enw y "Gronfa Uwchraddio Band Eang" yw cynorthwyo busnesau, cyflogeion a chymunedau gwledig i fanteisio ar yr holl fuddion sy'n gysylltiedig gyda chysylltiadau rhyngwyd cyflymach a mwy dibynadwy. Gan gynnwys cronfa 'Atodol' ychwanegol Llywodraeth Cymru, mae preswylwyr yng Ngheredigion yn gymwys i hawlio hyd at £3,000 a gall busnesau bach i ganolig hawlio hyd at £7,000 er mwyn uwchraddio i fand eang gigabit, sy'n gallu cynnig cyflymder lawrlwytho o 1 gigabit (1,000 megabit) yr eiliad, ac sy'n llawer cyflymach na'r cyflymder presennol a brofir ar draws Ceredigion.

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn parhau i weithio mewn ffordd ragweithiol gyda chyflenwyr masnachol a'r ddwy Lywodraeth er mwyn sicrhau cysylltedd gwell ar gyfer y Sir.

Dyluniwyd gan Freepik

Themâu Trawsbynciol

Fel Cyngor rydym yn ymrwymedig i gyflenwi amrywiaeth o themâu trawsbynciol a fydd yn gwella perfformiad ac ansawdd y gwasanaethau a ddarperir, meant yn cynnwys:

- **Dwyieithrwydd** - Rydym yn sicrhau bod pob maes gwasanaeth yn darparu gwasanaeth hollol ddwyieithog a bod pob aelod o staff yn cael ei annog i ddatblygu ei sgiliau ieithyddol yn y Gymraeg ac yn y Saesneg.
- **Addas i'r diben** - Mae ein strwythurau staffio yn hyblyg ac yn effeithiol. Fodd bynnag, byddwn yn parhau â'r rhaglen ad-drefnu corfforaethol i ganoli'r holl dimau gwasanaeth cymorth.
- **Cynaliadwyedd** - Mae llwyddiant y pum mlynedd flaenorol wedi sicrhau bod y Cyngor yn arwain y sector o ran rheoli carbon ac ailgylchu. Ein bwriad yw parhau yn ein hymdrechion i fod yn awdurdod glân a gwyrdd sy'n darparu amgylchedd i'n preswylwyr sy'n ddeniadol ac yn apelio at y diwydiant twristiaeth.
- **Ymgysylltu** - Bydd ein polisiau ar gyfer y dyfodol yn annog cydweithrediad a gweithio mewn partneriaeth â'r holl randdeiliaid sydd â diddordeb. Rydym yn gweld bod rhyngweithiol effeithiol â'n cymunedau yn gydran hanfodol wrth sicrhau cymdeithas iach a bywiog.
- **Cydraddoldeb** - Sicrhau bod cyfle cyfartal gan bawb i gyfrannu at wneud Ceredigion yn lle gwell i fyw, gweithio a mwynhau. Rydym yn ymrwymedig i drin pob dinesydd â pharch, a darparu gwasanaethau a chynnis cyfleoedd cyflogaeth sy'n ymateb i anghenion amrywiol pobl.

Ein Cyflawniadau yn ystod 2020/21:

1000

Aelod staff wedi mynychu Hyfforddiant Diogelwch Oedolion neu Ddiogelwch Plant

£47_m

O arbedion effeithlonrwydd ar draws y Cyngor ers 2012

272

Aelod staff wedi cwblhau Hyfforddiant Trais yn erbyn menywod a Hyfforddiant Camdriniaeth Ddomestig

416

Aelod staff wedi ymgymryd ag hyfforddiant Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn ystod 2020/21

62%

o weithwyr Cyngor Sir Ceredigion yn siaradwyr Cymraeg

70

aelod staff yn dysgu neu yn gwella eu sgiliau Cymraeg

15

Aelod staff Cyngor Sir Ceredigion yn astudio Cymraeg lefel uwch

476

Aelod staff wedi cwblhau Hyfforddiant Ymwybyddiaeth yr Iaith Gymraeg

Ymgysylltu a Chydraddoldeb

Dros y deuddeg mis diwethaf, rydym wedi parhau i ymwreiddio cydraddoldeb, cyflawni dull gweithredu corfforaethol tuag at ymgysylltu a darparu cyngor ac arweiniad arbenigol ar draws y Cyngor.

Bu rhai o'n cyflawniadau yn ystod y cyfnod hwn fel a ganlyn:

- Gweithredwyd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol (CCS) ac rydym yn monitro cynnydd yn erbyn sicrhau bod ein gweithredoedd yn deg i bawb.
- Ymateb i a gweithredu'r Ddyletswydd Cymdeithasol-Economaidd, sy'n mynnu bod cyrff cyhoeddus yn asesu sut y gellir defnyddio eu strategaethau a'u polisiau er mwyn lleihau anghydraddoldebau sy'n deillio o wahaniaethau mewn statws cymdeithasol-economaidd.
- Diweddarau ein Proses Asesu Effaith Integredig.
- Cyflawni treial rhanbarthol o blatfform ymgysylltu ar-lein a ddarparwyd gan Engagement HQ o'r enw "Dweud eich Dweud Ceredigion" a fydd yn cynnig cyfleoedd ychwanegol a ffyrdd mwy unigryw o ymgysylltu gyda'r Cyngor a mynegi eich safbwyntiau i ni.

Yn ystod 2020/21, ymgysylltom yn helaeth ynghylch cyflwyno Parthau Diogel yn ein trefi, a gynlluniwyd i gadw pawb yn ddiogel a chadw pellter cymdeithasol yn ystod pandemig COVID-19. Cafwyd dros 2,000 o ymatebion i'r ymarfer a gynhaliwyd ym mis Awst 2020, a dilynwyd hyn gan weithgarwch ymgysylltu ehangach ym mis Ionawr 2020 er mwyn deall effaith y parthau yn well.

Mae cydraddoldeb yn parhau i fod yn elfen flaenllaw iawn yn yr adferiad yn dilyn pandemig COVID-19, gan bod rhai grwpiau yn ein cymunedau wedi cael eu heffeithio mewn ffordd anghymesur gan y feirws, megis pobl iau, pobl hŷn a'r rhai o gefndiroedd Du, Asiaidd ac Ethnig Lleiafrifol (BAME).

Yr Egwyddor Datblygu Cynaliadwy a'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Hirdymor	Atal	Cydweithio	Cynnwys	Integreiddio
<ul style="list-style-type: none"> • Mwy o ymwybyddiaeth o nodweddion gwarchoddedig ar draws y sefydliad 	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod nodweddion gwarchoddedig yn cael eu hystyried wrth osod darpariaeth polisiau a gwasanaethau 	<ul style="list-style-type: none"> • Gweithio mewn partneriaeth gyda chyrff sector cyhoeddus arall er mwyn cyrraedd ein Hamcanion Cydraddoldeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Grwpiau Cydraddoldeb Corfforaethol yn parhau i ddatblygu, monitro ac adolygu'r Cynllun 	<ul style="list-style-type: none"> • Bydd y Cyngor yn ymladd yn erbyn rhagfarn ac yn hyrwyddo dealltwriaeth yn ein cymunedau

Gwreiddio'r Hadau Newid

Yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, mae'n rhaid i gyrff cyhoeddus ddefnyddio'r pum ffordd o weithio (yr egwyddor datblygu cynaliadwy) ac ystyried sut y gallant gyfrannu at bob un o'r saith Nod Llesiant Cenedlaethol.

Yn ôl y canllawiau, mae'n debygol mai rhoi gofynion y Ddeddf ar waith ar draws saith maes craidd lle mae angen newid fydd y ffordd fwyaf effeithiol o wireddu'r newid sydd ei angen.

Cafodd Grŵp Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cyngor Sir Ceredigion ei sefydlu i fonitro sut y dylid gwneud newidiadau yn y meysydd craidd i wireddu'r newid.

Cynllunio Corfforaethol

- Sefydlwyd Grŵp Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol gydag arweinydd strategol i fonitro cynnydd yn y saith maes craidd lle mae angen newid. Mae'r Strategaeth Gorfforaethol a'r Adroddiadau Blynyddol yn cynnwys y cynnydd a wnaed.
- Lluniwyd templedi sy'n cynnwys y pum ffordd o weithio ar gyfer y rheini sy'n paratoi adroddiadau'r Cabinet, adroddiadau'r pwyllgorau a chynlluniau busnes.
- Cyflwynwyd Offeryn Asesu Effaith Integredig sy'n cynnwys y pum ffordd o weithio a'r saith nod llesiant cenedlaethol.
- Cafodd amserlenni eu diwygio i sicrhau bod modd rhoi sylw dyledus i oblygiadau'r Asesiadau Effaith Integredig.
- Cafodd y Cyfansoddiad ei ddiwygio i sicrhau bod prosesau penderfynu'n rhoi sylw i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015.

Rheoli Asedau

- Mae adolygiad o Gynllun Rheoli Asedau Eiddo'r Cyngor yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i asesu'r asedau y bydd eu hangen ar wasanaethau dros y tymor canolig i'r tymor hir.
- Cafodd y Policy Rheoli Asedau diwygiedig i'w cyflwyno i Gabinet y Cyngor ym mis Mawrth 2020 ac mae hyn yn gosod allan dull y Cyngor i wella eu Hasedau trwy brydlesu, gwaredu a chaffaeliad.
- Sefydlwyd Grŵp Cydweithio Asedau Rhanbarthol Canolbarth a Gorllewin Cymru i helpu i ymgymryd â mentrau a gwaith sy'n ymwneud â gweithgareddau rheoli asedau cydweithredol sy'n bodloni'r arferion gorau.

► Trawsnewid Cyswllt Cwsmer

Harneisio technoleg newydd i wella profiad ein cwsmeriaid

Tîm CLIC yw wyneb a llais Cyngor Sir Ceredigion. Os yw'r cwsmer yn ffonio'r ganolfan Gyswllt neu'n ymweld â Swyddfa Ariannol gydag ymholiad ynghylch biniau, er mwyn archwilio Treth Gyngor neu gyflwyno cais i'r Tîm Tai, byddant yn cael cyswllt gyda CLIC.

Mae ein Canolfan Cyswllt Cwsmeriaid yn enghraifft o'r ffordd yr ydym yn trawsnewid ein gwasanaethau ac yn manteisio ar dechnoleg newydd er mwyn cynnig profiad gwell i'r cwsmer. Bydd y Ganolfan Gyswllt yn cael ac yn olrhain pob cyswllt cychwynnol â'r Cyngor trwy gyfrwng y system Rheoli Perthynas â'r Cwsmer (CRM). Mae hyn yn cynnig amrediad o fanteision i'n cwsmeriaid:

- Mae'n haws cael cyswllt cychwynnol – dim ond un rhif ffôn ac un cyfeiriad e-bost.
- Mae ein cynghorwyr wedi cael eu hyfforddi i ddelio ag ystod eang o ymholiadau – felly pan fo modd, caiff ymholiadau eu datrys yn ystod y cyswllt cyntaf.
- Ni fydd angen ailddweud yr un stori ychwaith bob tro y bydd cwsmer yn ffonio – bydd eu gwybodaeth ar gael trwy'r system CRM, gan gynnig ymateb cyflymach a mwy pwrpasol er mwyn datrys eu hymholiad.

I'r Cyngor, mae hyn yn cynnig ffordd ymarferol iawn hefyd o reoli nifer gynyddol y cysylltiadau yr ydym yn eu cael, darparu gwasanaeth o ansawdd uwch a mwy pwrpasol a gwella'r profiad i'r cwsmer, gan sicrhau arbedion effeithlonrwydd oherwydd y caiff llai o amser ei dreulio gan swyddogaethau cefn swyddfa yn rheoli ymholiadau arferol. Yn ystod 2020/21, cofnodom dros 57,000 o ymholiadau trwy CLIC, a cheisiadau am Fathodyn Glas, ceisiadau gofal plant ac ymholiadau ynghylch casglu sbwriel oedd rhai o'r cwestiynau mwyaf cyffredin a ofynnwyd.

Yn ystod 2020/21, gwelwyd pandemig iechyd COVID-19 yn cyrraedd Ceredigion, gan arwain at dros 8,900 ymholiad ynghylch y feirws yn unig. Roedd y rhain yn cynnwys ymholiadau ynghylch gofal plant, ysgolion, y parthau diogel yn nhrefi Ceredigion a nifer a oedd yn gofyn am gyngor ynghylch manteisio ar gymorth ariannol yn ystod y cyfnod clo. Mae'r gwasanaeth wedi cyflawni rôl hanfodol wrth hysbysu preswylwyr o'r datblygiadau diweddaraf ynghylch y pandemig, ac mae'n parhau i wneud hynny. O ganlyniad i'r buddsoddiad yn y systemau teleffoni newydd, bu modd i CLIC drosglwyddo i drefniadau gweithio gartref ar unwaith pan ddechreuodd y cyfnod clo, heb unrhyw amhariad i'w wasanaeth i gwsmeriaid.

Gan edrych i'r dyfodol, ein nod yw datblygu'r gwasanaeth ymhellach trwy fanteisio ar ddatblygiadau technolegol newydd er mwyn gwella'r gwasanaeth i gwsmeriaid, megis uwchraddio'r system CRM

Ein Gwasanaeth Mewn Rhifau yn ystod 2020/21

106,650

O alwadau ffôn a gafodd eu trin gan CLIC yn ystod y flwyddyn 2020/21

18%

O alwadau ffôn (neu 16,256) yn Gymraeg

15,600

O E-byst a atebwyd yn ystod y flwyddyn 2020/21 gan CLIC

57,306

O ymholiadau wedi nodi gan CLIC yn ystod y flwyddyn 2020/21

Rheoli Perfformiad

- Mae system Rheoli Perfformiad y Cyngor (Perfformiad Teifi) yn parhau i ddatblygu a mewnosod.
- Yn 2020/21 cafodd proses Cynllunio Busnes diwygiedig i'w cymeradwyo er mwyn gwella'r proses a chefnogi gwasanaethau i ddatblygu cynlluniau busnes effeithiol ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- Dechreuodd y gwaith i ddatblygu set ddiwygiedig o'r mesuriadau perfformio er mwyn cadarnhau bod gan y Cyngor y wybodaeth monitro angenrheidiol er mwyn cefnogi gwelliant perfformiad yn gyson yn y dyfodol.
- Mae gwaith ar y gweill i baratoi ar gyfer cyflwyno trefn perfformiad hunan asesu newydd, sydd wedi'i chynnwys fel rhan 6 o'r Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Rheoli Risg

- Yn ystod 2020/21, cymerwyd nifer o gamau i leddfu risgiau COVID-19 a sicrhau parhad gwaith y Cyngor. Mae hyn yn cynnwys y strwythur Grwpiau Aur ac Arian i reoli'r ymateb i'r pandemig, ynghyd â diweddaru'r holl Gynlluniau Parhau Busnes, a chyflwyno Cynlluniau Addasu Gwasanaeth, gan amlinellu sut y bydd gwasanaethau'n addasu i'r pandemig ac yn dod â gwasanaethau yn ôl ar ôl y pandemig.
- Cafodd hyfforddiant rheoli risg ei darparu i bob rheolwr a swyddogion allweddol yn 2020.
- Cafodd gweithdy gydag yswiriwr a holl reolwyr y Cyngor i'w gynnal yn Hydref 2020 er mwyn adolygu risgiau'r Cyngor yng ngoleuni

Cynllunio Ariannol

- Cafodd y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ei llunio a'i chymeradwyo.
- Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon 2020/21 yn cynnwys manylion Amcanion Llesiant Cyngor ac yn amlinellu sut byddwn yn cwrdd a nhw.
- Cyflwynir pob prosiect cyfalaf newydd drwy'r Panel Rheoli Prosiectau Corfforaethol.

Caffael

- Lluniwyd Strategaeth Gaffael 2018-2022 yn benodol i gynorthwyo'r Cyngor i gyflawni ei nodau a'i amcanion o ran Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol drwy ei weithgarwch caffael.
- Mae Fforwm Caffael Ceredigion yn cynnwys cynrychiolwyr o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus sydd nai llai wedi leoli yn y Cyngor neu sydd efo presenoldeb lleol.
- Y System Prynu Ddynamig Peirianeg Sifil, sydd yn cynnwys pum contractwr sydd yn gweithio yn y sir. Mae'r fath yma o fframwaith yn darparu buddion i'r Cyngor ac i'r cyflenwr ac meant yn addas i weithio gyda busnesau lleol bach - gall cyflenwyr newydd uno a'r system trwy gydol ei bywyd, meant yn gost effeithiol ac yn darparu'r opsiwn o weithio gyda chyflenwyr newydd i gyrchu arloesedd.
- Mae prosesau caffael yn dal i fod yn agored a tryloyw ac yn seiliedig ar ddulliau safonol a defnydd o systemau cyffredin sydd yn lleihau cymhlethdod, cost, amser a gofynion cyflenwyr.
- Mae'r Fframwaith Mân Weithio yn darparu sicrwydd i gontractwyr lleol ar argaeledd ffrydiau gweithio tymor hir posibl ac mae'n sicrhau bod busnesau newydd a phresennol yn medru cynllunio am dyfiant a buddsoddiad yn y dyfodol.
- Mae'n ofynnol i bob contractwr cofrestru gyda 'Construction Line' er mwyn rhoi sicrwydd eu bod yn dal yswriant perthnasol, tanysgrifiadau proffesiynol ac yn cwrdd â'r meini prawf cymhwyster gofynnol.

Cynllunio Gweithlu

- Lluniwyd Pecyn Cymorth Strategol ar gyfer Cynllunio'r Gweithlu, ar sail pecyn cymorth Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'n gydnaws ag egwyddor cynaliadwyedd Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (y pum ffordd o weithio) a'r nodau llesiant.
- Cafodd proses gwerthuso dan arweiniad rheolwr ei chyflwyno yn 2020 i weithwyr a'i rheolwyr, fel cyfle i adolygu cynnydd dros y flwyddyn flaenorol, cytuno ar amcanion ar gyfer y flwyddyn sydd i ddod ac er mwyn adnabod unrhyw anghenion dysgu a datblygiad, a hefyd ystyried dyfodol y gwasanaeth.

Adolygiad o'r Amcanion Llesiant

Mae'r **Amcanion Lles a Gwella** yn canolbwyntio ar ymateb sy'n cynnwys mwy o ffocws yn y tymor byr ac adfer yn dilyn pandemig COVID-19 er mwyn diogelu a gwella lles pawb nawr ac yn y dyfodol. Fe'u nodwyd ac maent yn parhau i gyd-fynd â'n holl Flaenoriaethau Corfforaethol, ac maent yn ystyried y Cynllun Llesiant ac Aseiad Llesiant Lleol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.

Rydym wedi adolygu'r Amcanion Lles a Gwella presennol, gan ddod i'r casgliad y dylent barhau i fod mewn grym er mwyn cynorthwyo gwaith adfer parhaus y Cyngor a'i bartneriaid.

Felly, ar gyfer blwyddyn 2022/23, byddwn yn canolbwyntio ein sylw ar gynorthwyo anghenion dinasyddion wrth iddynt adfer o'r pandemig, gan gyflawni yn erbyn blaenoriaethau'r Cyngor ar yr un pryd.

Hybi'r Economi

- Cefnogi busnesau wrth iddynt ymateb i effaithiau Covid-19

Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

- Cefnogi dysgwyr o bob oedran ac o bob cefndir i ddychwelid yn ddiogel yn ôl i addysg a hyfforddiant a hefyd gwella mynediad i ddysgu a chyflogaeth
- Diogelu pobl rhag tlodi
- Hybu a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion

Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd

- Cefnogi dinasyddion sydd wedi cael i'w effeithio gan Covid-19 i wella eu llesiant corfforol ac emosiynol
- Hyrwyddo llesiant unigolion a chymunedau o fewn cartrefi diogel, fforddiadwy a hygyrch

Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol

- Cefnogi teithio lledol, dulliau eraill o deithio, a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon.
- Cefnogi'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, er mwyn iddyn nhw allu ffynnu er gwaethaf Covid-19

Nod	Sut y bydd Blaenoriaethau ac Amcanion Llesiant y Cyngor yn cwrdd â'r nodau Llesiant?
Cymru lewyrchus	Mae pob un o'n blaenoriaethau'n nodi pwysigrwydd datblygu economi Ceredigion. Bydd cyflogaeth, datblygu sgiliau, tai, yr amgylchedd, cymorth busnes ac adfywio'n cyfrannu at greu Cymru lewyrchus. Bydd cynorthwyo busnesau i ymateb i effeithiau Covid-19 yn helpu i sicrhau bod gennym Gymru ffyniannus, nawr ac yn y dyfodol.
Cymru gydnerth	Mae'r flaenoriaeth 'Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol' yn canolbwyntio ar ddiogelu ein hamgylchedd naturiol ac yn cynnwys mentrau i wella ac i ddatblygu gallu cymunedau i ymateb i drychinebau amgylcheddol. Bydd cynorthwyo'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, fel eu bod yn ffynnu er gwaethaf Covid-19 yn cyfrannu tuag at Gymru gydnerth, sy'n gallu ymateb i unrhyw argyfwng naturiol neu o waith dyn.
Cymru iachach	Mae'r flaenoriaeth 'Buddsoddi yn y Nyfodol y Bobl' yn canolbwyntio ar ddiogelu teuluoedd, plant ac oedolion rhag tlodi ac ar hyrwyddo ffyrdd mwy iach ac actif o fyw, ac mae'r flaenoriaeth 'Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd' yn ceisio gwella tai, galluogi pobl i fyw'n annibynnol, a darparu gwasanaethau atal ac ymyrraeth gynnar i'r bobl sydd fwyaf agored i niwed. Bydd cynorthwyo dinasyddion sydd wedi'u heffeithio'n anghymesur gan Covid-19 i wella'u lles corfforol ac emosiynol yn helpu mentrau eraill i sicrhau Cymru iachach.
Cymru sy'n fwy cyfartal	Mae pob un o'n blaenoriaethau'n ceisio creu Cymru sy'n fwy cyfartal drwy sicrhau cyfle cyfartal o ran cyflogaeth, tai, addysg, ffyrdd iachach o fyw a chymunedau cynaliadwy.
Cymru o gymunedau cydlynus	Mae adeiladu cryfder ein cymunedau yn nodwedd bwysig o dair o'n blaenoriaethau. Bydd cynorthwyo'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, fel eu bod yn ffynnu er gwaethaf COVID-19 yn arwain at Gymru sydd â chymunedau cydlynus.
Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu	Mae'r Cyngor wedi cytuno i gydymffurfio â gofynion Safonau'r Gymraeg ac mae ein hamcanion yn cynnwys mesurau pellach i hyrwyddo dwyieithrwydd a'r Gymraeg.
Cymru sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang	Wrth ystyried ein Hamcanion Llesiant, rydym wedi ystyried yr asesiad Llesiant a'n gwaith ymgysylltu i sicrhau bod modd inni wneud cyfraniad cadarnhaol at lesiant byd-eang. Mae cefnogi teithio llesol, dulliau eraill o deithio a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon yn parhau â'n gwaith yn y maes hwn.

Gosod ein Hamcanion Llesiant

Wrth osod ei Amcanion Llesiant, mae'r Cyngor wedi rhoi'r Egwyddor Datblygu Gynaliadwy ar waith fel a ganlyn:

	Ffyrdd o weithio	Sut y mae'r Cyngor wedi rhoi'r egwyddor datblygu cynaliadwy ar waith?
	<p>Hirdymor</p> <p>Edrych ar yr hirdymor fel nad ydym yn effeithio ar allu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu'u hanghenion eu hunain</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mae Cynllunio Ariannol Tymor Canolig yn sicrhau bod penderfyniadau yn ystyried yr effaith ar genedlaethau'r dyfodol. Drwy gynllunio'r gweithlu, bydd yn sicrhau ein bod yn datblygu sgiliau'r gweithlu ar gyfer y dyfodol. Mae'r Strategaeth Gorfforaethol yn ceisio datblygu a gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Ceredigion dros y pum mlynedd nesaf a thu hwnt.
	<p>Integredig</p> <p>Mabwysiadu dulliau integredig fel bod cyrff cyhoeddus yn edrych ar yr holl nodau llesiant wrth benderfynu ar eu Hamcanion Llesiant</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mae Blaenoriaethau ac Amcanion Llesiant y Cyngor wedi'u rhyng-gysylltu mewn sawl ffordd a bydd gwasanaethau'n cryfhau cydweithredu er mwyn gweithio tuag at gyflawni cyfres o nodau llesiant cyffredin.
	<p>Cynnwys</p> <p>Cynnwys sectorau amrywiol o'r boblogaeth yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt</p>	<ul style="list-style-type: none"> Mae Strategaeth Gorfforaethol y Cyngor 2017-2022 wedi ystyried Asesiad Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a luniwyd yn dilyn cyfres o ymarferion ymgysylltu â dinasyddion, gan gynnwys y rhai sydd â nodweddion gwarchoddedig, fel y'u diffinnir yn y Ddeddf Cydraddoldeb. Bydd y Cyngor yn ymgynghori'n flynyddol â dinasyddion a'i grwpiau ymgysylltu i adolygu ac i dod i ben a'i Amcanion Llesiant blynyddol.
	<p>Cydweithio</p> <p>Gweithio ar y cyd ag eraill i rannu atebion cynaliadwy</p>	<p>Mae'r Cyngor yn cefnogi, ymysg pethau eraill, y partneriaethau a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion Y Bwrdd Diogelu Plant Y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol <p>Rydym hefyd yn croesawu cyfleoedd i gydweithio i ddarparu gwasanaethau ym mhob rhan o'r awdurdod.</p>
	<p>Atal</p> <p>Deall beth sydd wrth wraidd problemau er mwyn ceisio'u hosgoi</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pennwyd Amcanion Llesiant Cyngor er mwyn atal problemau rhag codi neu waethygu, ac maent yn rhoi sylw i effeithiau tlodi, materion sy'n ymwneud â bywyd gwledig a gwella llesiant pobl o bob oed o'r blynyddoedd cynnar hyd at oedran hŷn. Mae digartrefedd yn canolbwyntio ar yr agenda atal. Mae'r Model Gwasanaethau Cymdeithasol yn hyrwyddo gwasanaethau atal ac ymyrryd yn gynnar.

Mae Blaenoriaethau Corfforaethol Cyngor Sir Ceredigion yn alinio gyda Chynllun Llesiant Lleol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Ceredigion, fel a nodir yn y tabl isod.

Blaenoriaeth Gorfforaethol y Cyngor 2017-2022	Amcanion Llesiant y Cyngor 2022-2023	Nod Cynllun Llesiant Lleol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2018-2023
Hybu'r Economi	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi busnesau wrth iddynt ymateb i effaithiau Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig drwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd Galluogi pobl i greu ac i fanteisio ar gyfleoedd ac ymateb i heriau drwy gydol eu bywydau
Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi dysgwyr o bob oedran ac o bob cefndir i ddychwelid yn ddiogel yn ôl i addysg a hyfforddiant a hefyd gwella mynediad i ddysgu a chyflogaeth 	<ul style="list-style-type: none"> Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig drwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd Galluogi pobl i greu ac i fanteisio ar gyfleoedd ac ymateb i heriau drwy gydol eu bywydau Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn
Galluogi cydnheredd Unigolion a Theuluoedd	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi dinasyddion sydd wedi cael i'w effeithio gan Covid-19 i wella eu llesiant corfforol ac emosiynol. 	<ul style="list-style-type: none"> Galluogi pob plentyn i gael y dechrau gorau mewn bywyd Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn Galluogi pobl i fyw bywydau gweithgar, hapus ac iach Galluogi pobl i greu ac i fanteisio ar gyfleoedd ac ymateb i heriau drwy gydol eu bywydau
Hyrwyddo cydnheredd Amgylcheddol a Chymunedol	<ul style="list-style-type: none"> Cefnogi teithio lledol, dulliau eraill o deithio, a ffyrdd o weithio sy'n adeiladu ar ein huchelgais dim carbon. Cefnogi'n cymunedau i fod yn gryf, gyda chysylltiadau da, er mwyn iddyn nhw allu ffynnu er gwaethaf Covid-19. 	<ul style="list-style-type: none"> Creu cymunedau amgylcheddol gyfrifol a diogel sy'n medru addasu ac ymateb i effeithiau newid hinsawdd Creu amodau addas fel y gall cymunedau gefnogi unigolion o bob cefndir i fyw bywydau annibynnol a chyflawn Galluogi cymunedau i ffynnu, i fod yn gynaliadwy ac yn gysylltiedig drwy gefnogi'r broses o drawsnewid rhagolygon economaidd

Meincnodi ein Perfformiad

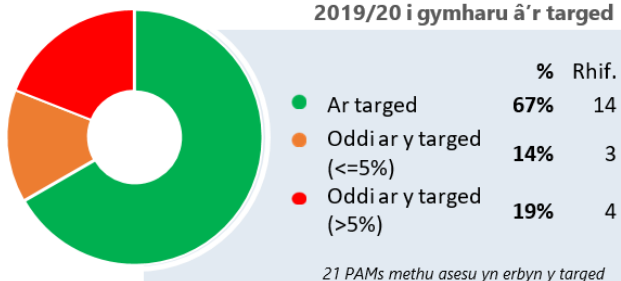
2020/21 Mesurau Atebolrwydd Perfformiad

Mae'r Cyngor yn monitro ac yn meincnodi ei berfformiad yn rheolaidd fel rhan o'i drefniadau rheoli perfformiad. Fodd bynnag, oddi ar fis Mawrth 2020 ataliwyd yr adroddiadau ar y Mesurau Atebolrwydd Perfformiad ar gyfer 2020/21 a hynny yn sgil ail-flaenoriaethu gwasanaethau er mwyn ymateb i bandemig Covid-19. Dim ond nifer fach a gasglwyd yn ystod y flwyddyn a dangosir y rhain isod:

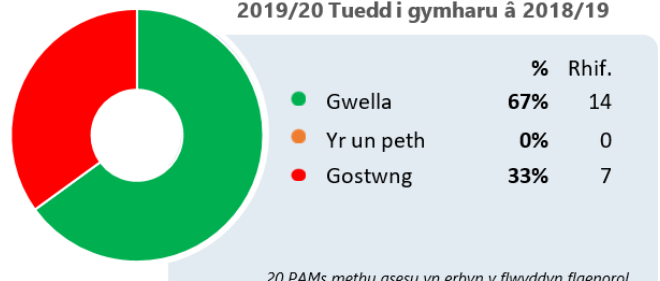

2019/20 oedd y flwyddyn lawn ddiwethaf ar gyfer adrodd ar y Mesurau Atebolrwydd Perfformiad, a dangosir y canlyniadau diweddaraf ar y tudalennau canlynol.

Mesuriadau Atebolrwydd Perfformiad 2019/20 i gymharu â'r targed

Mesuriadau Atebolrwydd Perfformiad 2019/20 Tuedd i gymharu â 2018/19

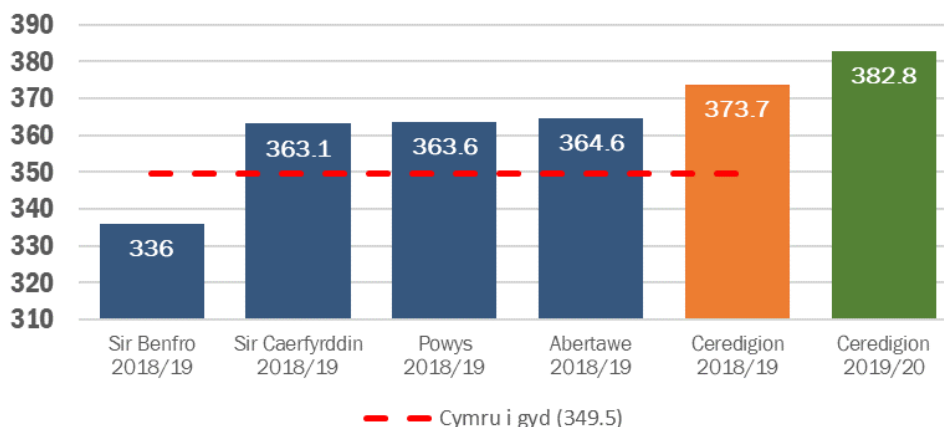

Addysg a Dysgu Gydol Oes

Sgôr Cap 9

Sgôr pwyntiau Cap 9 i ddysgwyr yn flwyddyn 11

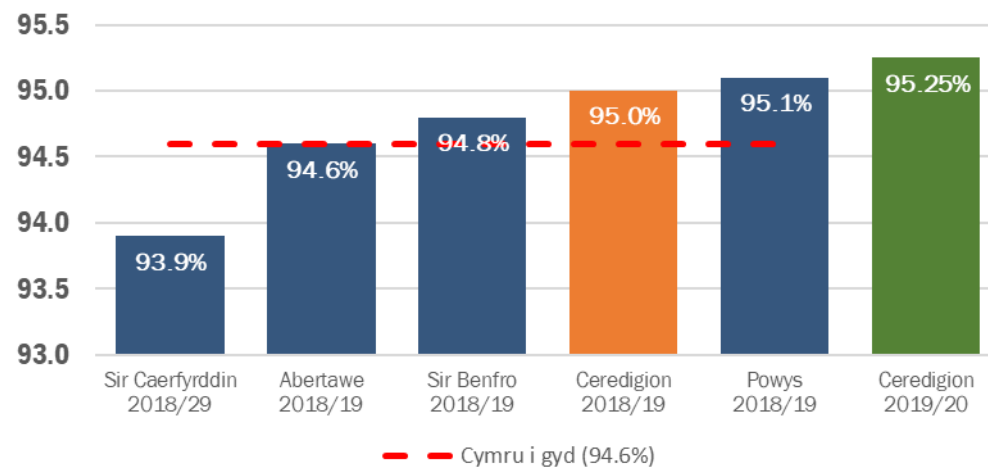
▼ Nifer

Presenoldeb: Ysgol Gynradd

Canran presenoldeb disgyblion yn ysgol gynradd

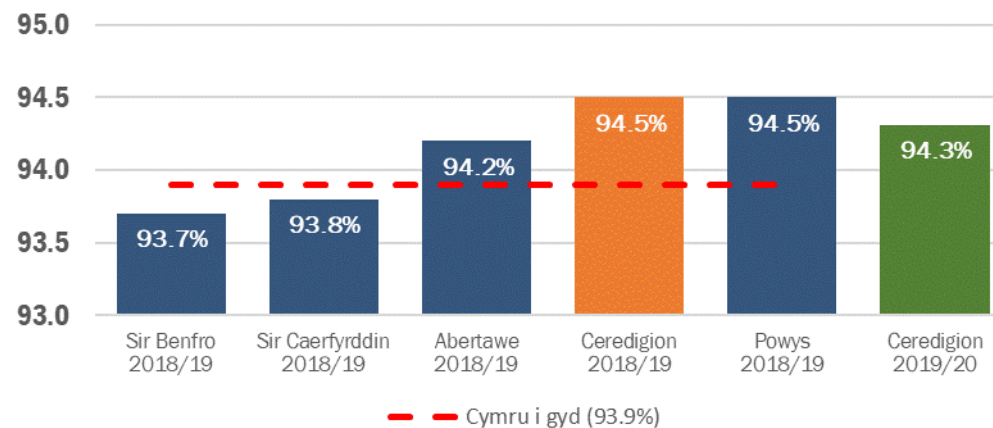
▼ Canran

Presenoldeb: Ysgol Uwchradd

Canran presenoldeb disgyblion yn Ysgol Uwchradd

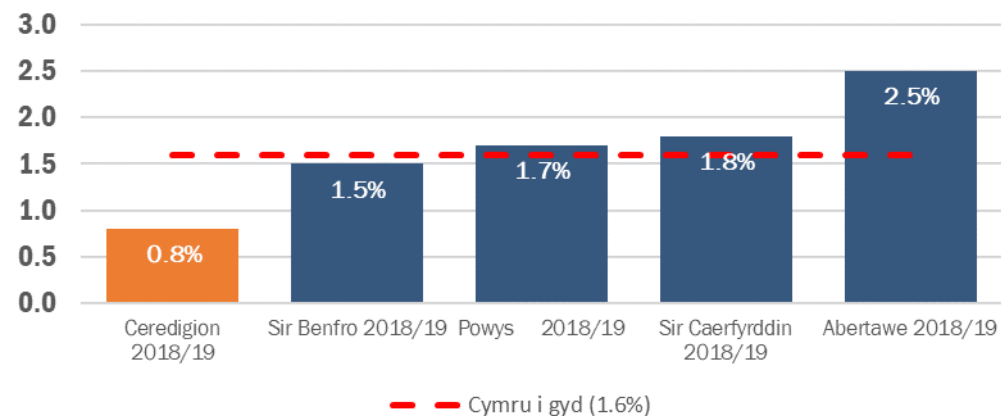
▼ Canran

Sydd ddim mewn Addysg, Hyfforddiant na Chyflogaeth

Canran y rhai sydd yn gadael blwyddyn 11 sydd ddim mewn Addysg, Hyfforddiant na Chyflogaeth (NEET)

▼ Canran

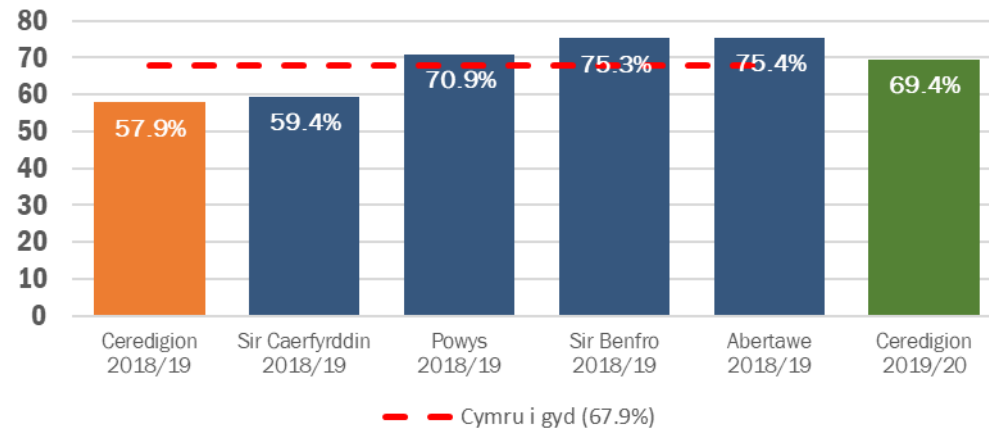

Tai a Digartrefedd

Rhwystadau Digartref

% o gartrefi sydd wedi'i rhwystro yn llwyddiannus o fod yn ddigartref

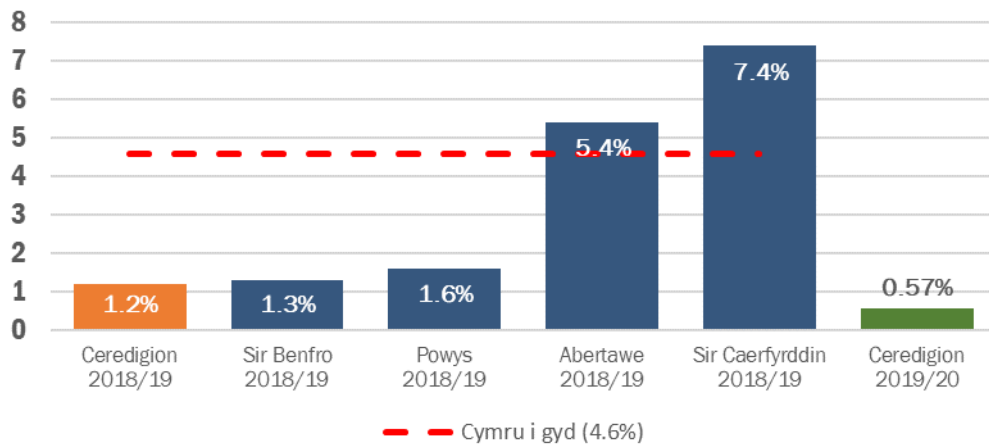
▼ Canran

Briadweddau Gwag

Canran o briodweddau preifat gwag sydd wedi dod yn ôl mewn i ddefnydd

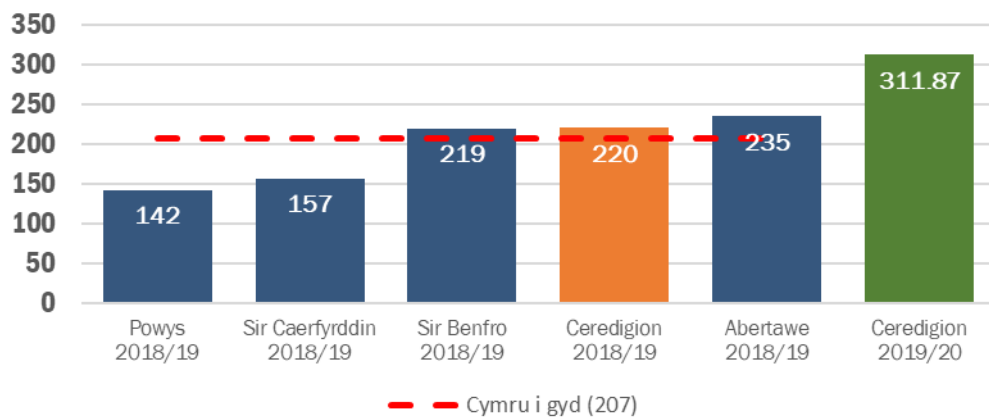
▼ Canran

Grant Cyfleusterau i'r Anabl

Diwrnodau ar gyfartaledd mae'n cymryd i gyflwyno Grant Cyfleusterau i'r Anabl

▼ Nifer

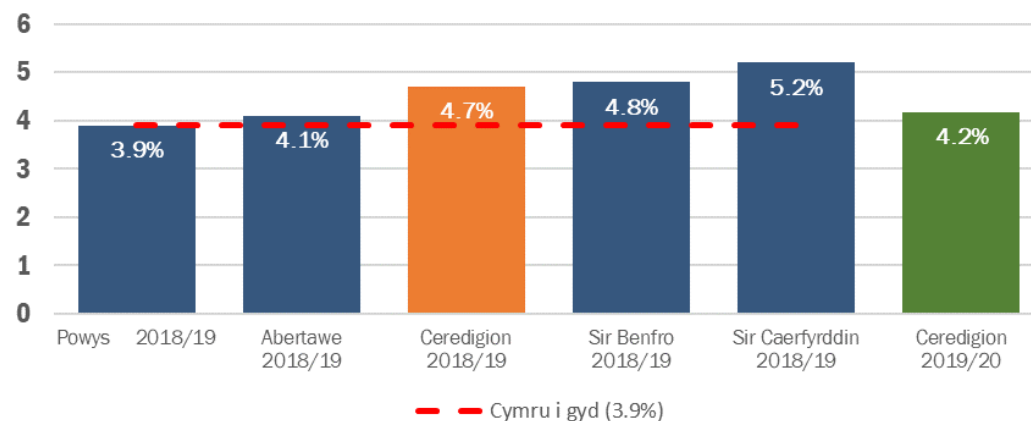

Priffyrdd

Cyflwr Ffyrdd 'A'

Canran o ffyrdd A mewn cyflwr gwael

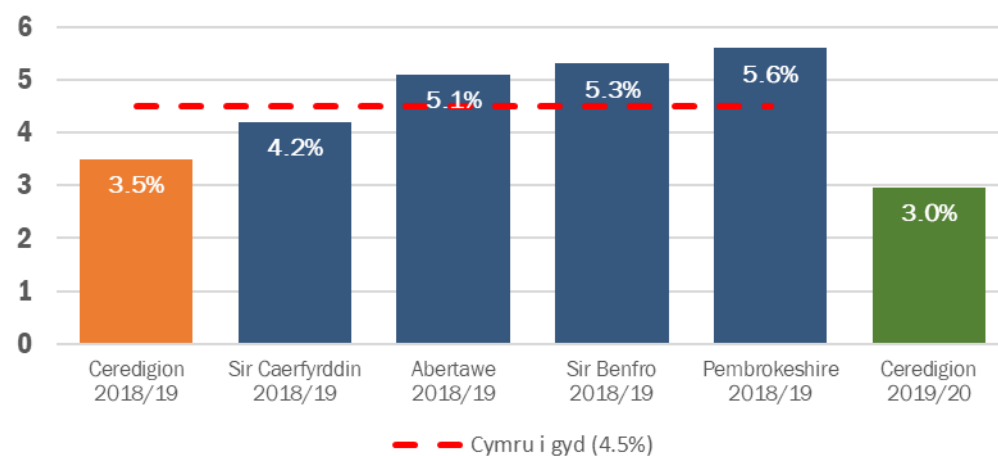
▼ Canran

Cyflwr Ffyrdd 'B'

Canran o ffyrdd B mewn cyflwr gwael

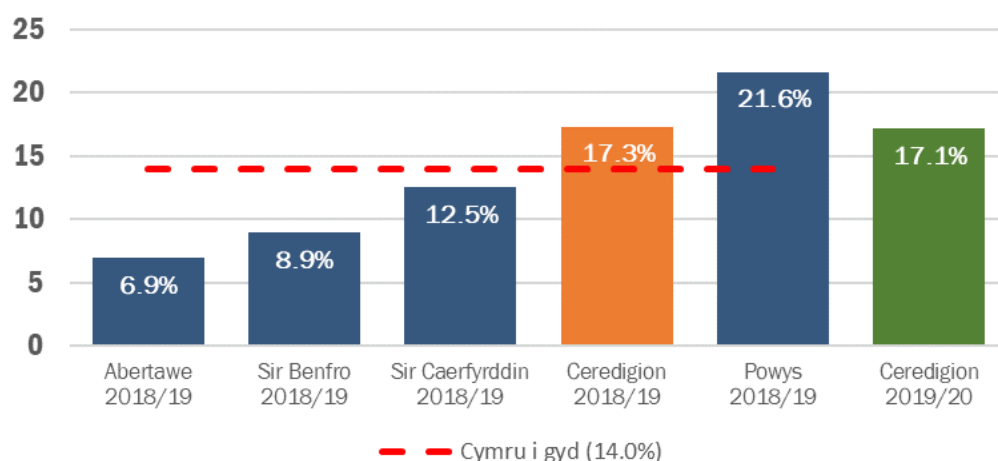
▼ Canran

Cyflwr Ffyrdd 'C'

Canran o ffyrdd C mewn cyflwr gwael

▼ Canran

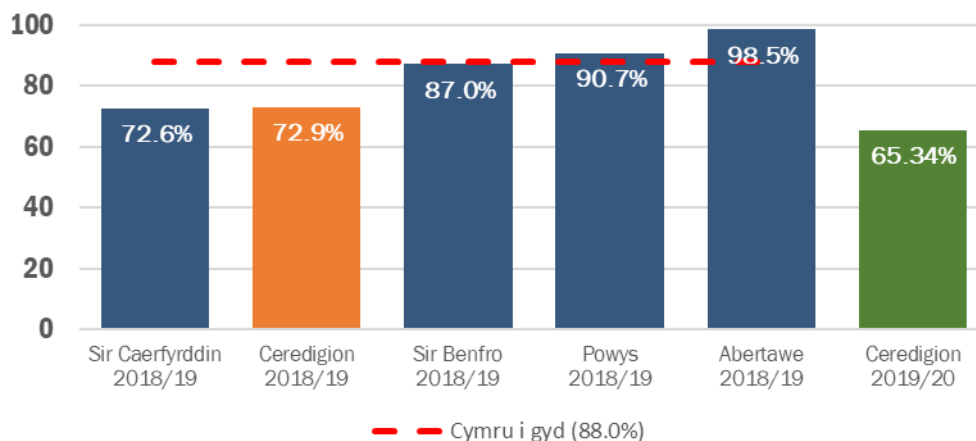

Cynllunio

Geisiadau Cynllunio

Canran yr holl geisiadau cynllunio a bennir mewn pryd

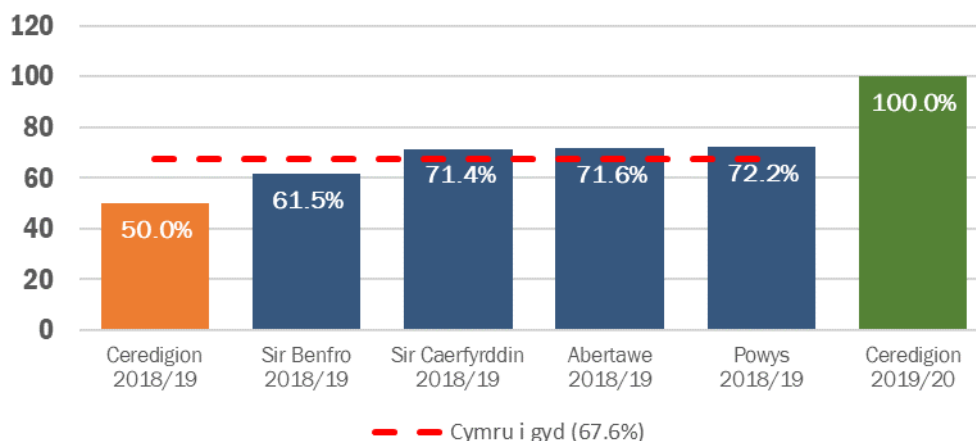
▼ Canran

Apeliadau Cynllunio

% o apeliadau cynllunio a chafodd i'w wrthod

▼ Nifer

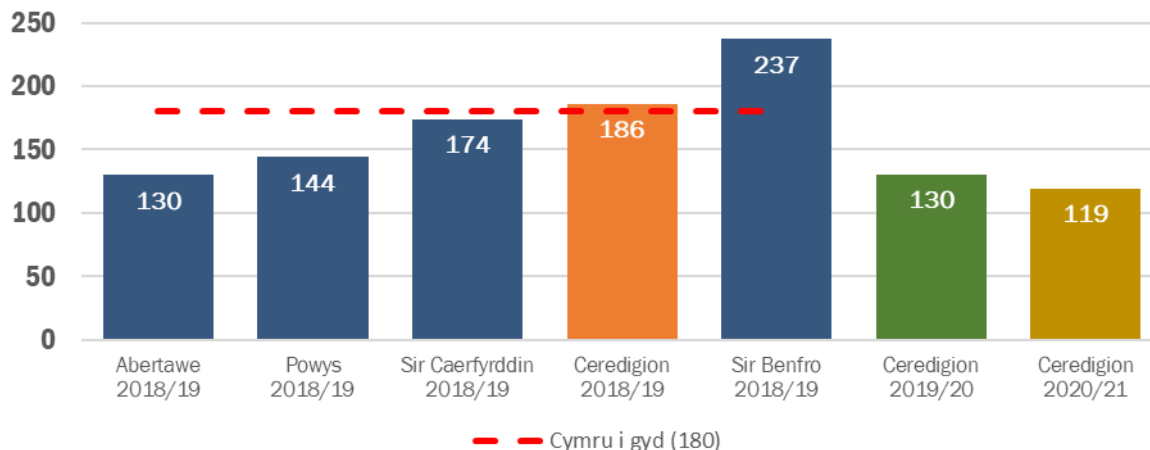

Gwasanaethau Amgylcheddol

Casgliad Gwastraff

Cilogramau o wastraff dros ben cartrefi a gynyrchwyd y pen

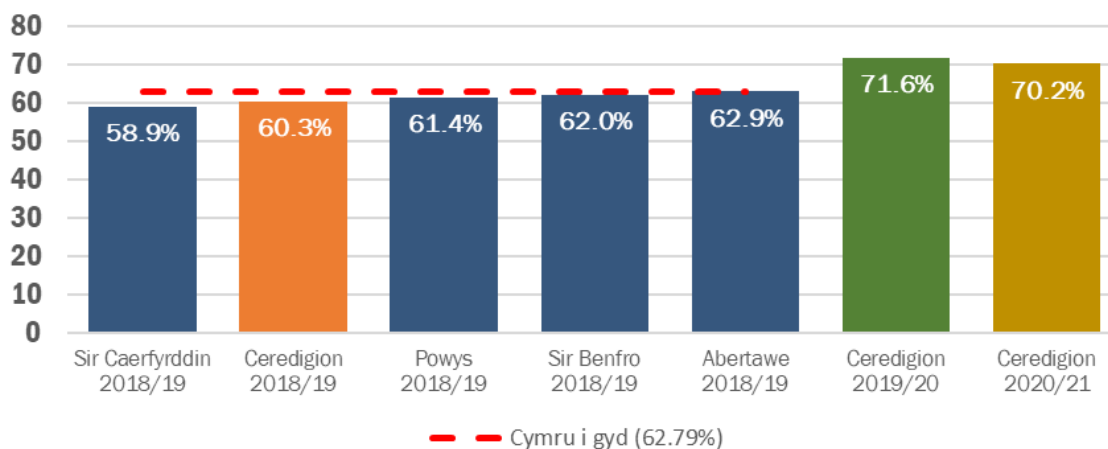
▼ Nifer

Ailgylchu

% o wastraff a gafodd i'w ail-ddefnyddio, ailgylchu neu gompostio

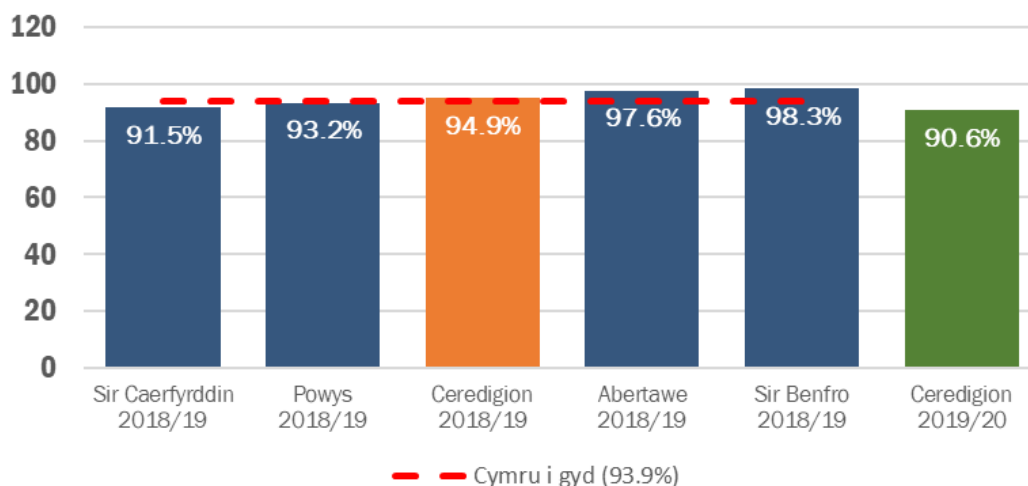
▼ Canran

Glendid Strydoedd

Y % o strydoedd sydd yn lân

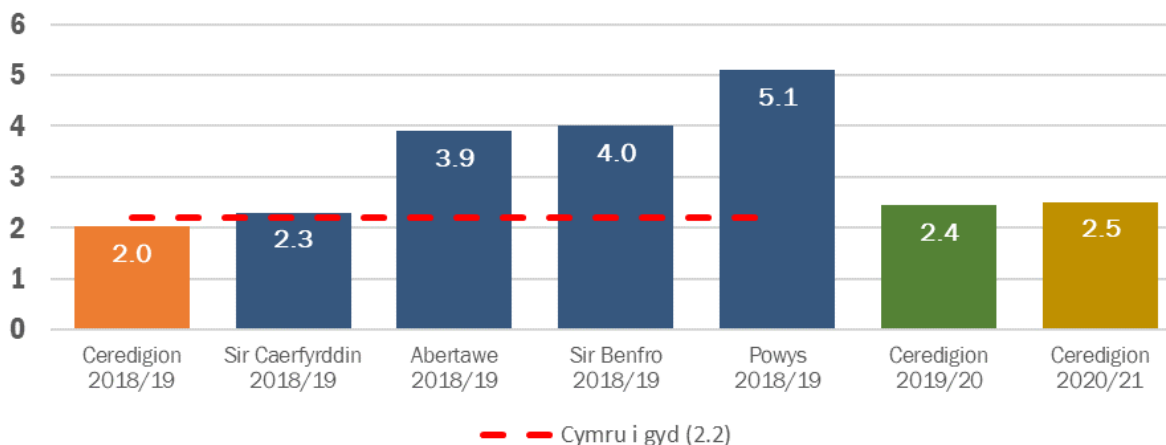
▼ Canran

Tipio Anghyfreithlon

Diwrnodau gweithio ar gyfartaledd mae'n cymryd i glirio achosion tipio anghyfreithlon

▼ Nifer

Yn dilyn ataliad y Mesurau Atebolrwydd Perfformiad oherwydd pandemig COVID-19, roedd y casgliad llawn ddiwethaf yn 2019/20. Mae'r tabl isod yn darparu crynodeb o'r perfformiad rhwng 2017/18 a 2019/20, ynghyd a'r gymhariaeth yn erbyn ein targedau.

Cyfeirnod	Disgrifiad	2017/18 Canlyniad	2018/19 Canlyniad	2018/19 Safle Chwarter	2018/19 Cymru i gyd	2018/19 Tuedd	2019/20 Canlyniad	2019/20 Targed	2019/20 Tuedd	Statws
Addysg										
PAM/032	Sgôr Cap 9	380.08	373.73	1	349.5	▼	382.78	350.00	▲	★
PAM/007	Canran o bresenoldeb disgyblion yn ysgol gynradd	95.3%	95%	1	94.6%	▼	95.25%	95.0%	▲	★
PAM/008	Canran o bresenoldeb disgyblion yn ysgol uwchradd	94.9%	94.53%	1	93.9%	▼	94.31%	94.80%	▼	●
PAM/009	Canran y rhai sydd yn gadael blwyddyn 11 sydd ddim mewn Addysg, Hyfforddiant na Chyflogaeth (NEET)	0.8%	0.8%	1	1.6%	◄►	-	-	-	-
PAM/033	Canran y disgyblion ac aseswyr yn Gymraeg ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen	-	57.45%	-	-	-	74.79%	74.00%	▲	★
PAM/034	Canran disgyblion 11 sydd yn astudio Cymraeg (iaith gyntaf)	-	62.92%	-	-	-	63.43%	62.00%	▲	★
Gwasanaethau Amgylcheddol										
PAM/010	Canran y strydoedd sydd yn lân	89.2%	94.9%	3	93.9%	▲	90.6%	95.0%	▼	●
PAM/035	Diwrnodau gweithio ar gyfartaledd mae'n cymryd i glirio achosion tipio anghyfreithlon	2.29	2.03	2	2.20	-	2.51	5.00	▼	★
Tai										
PAM/012	Canran o gartrefi sydd wedi'i rhwystro yn llwyddiannus o fod yn ddigartref	71.5%	57.9%	3	67.9%	▼	69.44%	65.00%	▲	★
PAM/013	Canran o briodweddau preifat gwag sydd wedi dod yn ôl mewn i ddefnydd	1.9%	1.2%	4	4.6%	▼	0.57%	0.02%	▼	★
PAM/015	Diwrnodau ar gyfartaledd mae'n cymryd i gyflwyno Grant Cyfleusterau i'r Anabl	228	220	3	207	▲	311.87	250.00	▼	▲
Hamdden a Diwylliant										
PAM/040	Canran y Dangosyddion Ansawdd (gyda thargedau) a gyflawnwyd gan y gwasanaethau llyfrgell	77.5%	97.50%	2	80.3%	▲	N/A	95.00%	-	-
PAM/017	Nifer yr ymweliadau a chanolfannau hamdden fesul 1,000 o'r boblogaeth	6,986	5,201	4	9,116	▼	6,689	1,300.0	▲	★
PAM/041	Canran y cleientiaid NERS a gwblhaodd y rhaglen ymarfer corff	-	65.27	-	-	-	88.89%	65.00%	▲	★
PAM/042	Canran y cleientiaid NERS oedd wedi gweld gwella yn eu hiechyd ar ôl cwblhau'r rhaglen ymarfer corff	-	97.84%	-	-	-	N/A	95.00%	-	-

Meincnodi ein Perfformiad (parhad)

Cyfeirnod	Disgrifiad	2017/18 Canlyniad	2018/19 Canlyniad	2018/19 Safle Chwarter	2018/19 Cymru i gyd	2018/19 Tuedd	2019/20 Canlyni- ad	2019/20 Targed	2019/20 Tuedd	Statws
Cynllunio										
PAM/018	Canran yr holl geisiadau cynllunio a bennir mewn pryd	71.0%	72.9%	4	88.0%	▲	65.34%	75.00%	▼	●
PAM/019	Canran o apeliadau cynllunio a chafodd i'w wrthod	83.3%	50.0%	4	67.6%	▼	100.0%	75.0%	▲	★
Gwasanaethau Priffyrdd										
PAM/020	Canran o ffyrdd A mewn cyflwr gwael	4.4%	4.7%	4	3.9%	▼	4.2%	3.5%	▲	▲
PAM/021	Canran o ffyrdd B mewn cyflwr gwael	3.1%	3.5%	1	4.5%	▼	3.0%	3.5%	▲	★
PAM/022	Canran o ffyrdd C mewn cyflwr gwael	17.5%	17.3%	4	14.0%	▲	17.1%	16.0%	▲	▲
Diogelu'r Cyhoedd										
PAM/023	Canran y sefydliadau bwyd sydd yn cyrraedd y safonau hylendid bwyd	92.93%	94.83%	3	95.69%	▲	N/A	90.0%	-	-
Gofal Cymdeithasol										
PAM/025	Cyfradd y bobl sydd yn cael eu cadw yn yr ysbyty wrth aros am ofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth 75+	-	3.75	-	4.9	-	11.87	4.00	▼	▲
PAM/028	Canran o asesiadau plant sy'n cael i'w gwblhau ar amser	-	87.04%	-	88.9%	-	87.68%	75.00	▲	★
Gwasanaeth Gwastraff										
PAM/030	Canran o wastraff a gafodd i'w ail-ddefnyddio, ailgylchu neu gomposio	63.7%	60.34%	4	62.79%	▼	71.6%	58.00%	▲	★
PAM/043	Cilogramau o wastraff dros ben cartrefi a gynyrchwyd y pen	240	186	4	180	▲	130	185	▲	★

Allwedd i Statws Symbolau:

- ★ Targed wedi'i chyrraedd neu ragori arno
- Ychydig yn fyr o'r targed (<=5%)
- ▲ O dan y targed (>5%)

- ▲ Perfformiad wedi gwella i gymharu â'r flwyddyn flaenorol
- ◀▶ Perfformiad yr un peth a'r flwyddyn flaenorol
- ▼ Perfformiad wedi gostwng ers y flwyddyn flaenorol

Chwarter:

- 1 Perfformiad ymhlith y 25% uchaf o Gynghorau
- 2 Perfformiad ymhlith yr 2il 25% uchaf o Gynghorau
- 3 Perfformiad ymhlith y 3ydd 25% uchaf o Gynghorau
- 4 Perfformiad ymhlith y 25% isaf o Gynghorau

Cynhyrchwyd gan Dîm Perfformiad ac Ymchwil Cyngor Sir Ceredigion

www.ceredigion.gov.uk

[CeredigionCC](https://www.facebook.com/CeredigionCC)

[@CeredigionCC](https://twitter.com/CeredigionCC)

CYNGOR SIR CEREDIGION**Adroddiad i'r: Cyngor****Dyddiad y Cyfarfod: 21 Hydref 2021****Teitl: Papur sefyllfa ar ffosffadau ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol****Pwrpas yr Adroddiad: Hysbysu'r Cabinet ynghylch y goblygiadau o ran lefelau ffosffadau yn nalgylch ardal cadwraeth arbennig Afon Teifi ar gyflwyno'r Cynllun Datblygu Lleol newydd.****I BENDERFYNU ARNO****Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Rhodri Evans, Economi ac Adfywio**

Ystyriwyd y papur sefyllfa gan Cabinet ar y 5ed o Hydref 2021, ac fe argymhellwyd i'w gymeradwyo gan y Cyngor.

Ym mis Ionawr 2021, cyhoeddodd Cyfoeth Naturiol Cymru dystiolaeth am lefelau ffosffadau mewn ardaloedd cadwraeth arbennig afonol yng Nghymru (gan gynnwys Afon Teifi yng Ngheredigion) ynghyd â datganiad sefyllfa/canllawiau cynllunio interim a ddiweddarwyd ym mis Mai 2021.

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg o ganllawiau Cyfoeth Naturiol Cymru a'r goblygiadau o ran y Cynllun Datblygu Lleol cyfredol, a'r un newydd. Mae'n amlinellu rhai opsiynau pwysig i'r Cyngor eu hystyried gyda golwg ar ddod o hyd i'r ffordd ymlaen gan gofio y bydd goblygiadau i'r amserlen wrth baratoi'r Cynllun. Mae goblygiadau posibl i'r sefyllfa yn gorfforaethol ac o ran polisi ar gyfer datblygiad gofodol ac effeithiau posibl ar ardaloedd trefol a gwledig Ceredigion.

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi cyflwyno 'cyngor cynllunio interim' i osgoi dirywiad pellach mewn capasiti amgylcheddol sy'n ymwneud â dalgylch Afon Teifi. Y Cyngor, fel yr Awdurdod Cynllunio Lleol, yw'r awdurdod cymwys fel a ddiffinnir yn y Rheoliadau Cynefinoedd ac mae'n ofynnol ei fod yn ystyried y cyngor a roddir gan Gyfoeth Naturiol Cymru (ymgynghorai statudol) wrth wneud penderfyniadau cynllunio ar ddatblygiadau unigol a'r Cynllun Datblygu Lleol fel ei gilydd. Dylai pob Cynllun Datblygu Lleol gael ei sgrinio i bennu a yw unrhyw bolisi yn debygol o gael effaith arwyddocaol ar yr ardaloedd cadwraeth arbennig.

Mae'r goblygiadau o ran y Cynllun Datblygu Lleol cyfredol fel a ganlyn:

- Mae ffosffadau'n effeithio ar 50% o Ganolfannau Gwasanaethau Trefol a 14% o Ganolfannau Gwasanaethau Gwledig.
- Cyfanswm arwynebedd y tir yr effeithir arno - 806km² neu 44.6% o Geredigion.

Tudalen 126

- Mae 14 safle a neilltuwyd ar gyfer tai / 24% o'r holl ddyraniadau tai sy'n cyfateb i 572 o dai, y disgwylir i 114.4 ohonynt fod yn fforddiadwy, wedi'u cyfyngu.
- Effeithir ar 44 o aneddiadau cyswllt.
- 5 dyraniad cyflogaeth (28% o'r holl ddyraniadau cyflogaeth yng Ngheredigion) a 2 ddyraniad defnydd cymysg (20% o'r cyfanswm).

Mae'r goblygiadau o ran y Cynllun Datblygu Lleol newydd fel a ganlyn:

- Mae effaith bosib ar 89 o blith 293 safle ymgeisiol (30% o'r holl safleoedd a gyflwynwyd).
- Bydd 3^{ydd} galwad yn angenrheidiol yn achos safleoedd ymgeisiol a gall fod angen arnynt gynnwys tir ar gyfer mesurau lliniaru ffosffadau pan, a phryd, y bydd y mathau o dir a'r mesurau lliniaru yn hysbys.
- Bydd angen adolygu hierarchiaeth aneddiadau arfaethedig y Cynllun Datblygu Lleol newydd gan y bydd sefyllfa'r ffosffadau yn effeithio ar nifer o'r aneddiadau arfaethedig.
- Bydd angen adolygu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd/Asesiad Amgylcheddol Strategol er mwyn ystyried y goblygiadau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol yn sgil effeithiau'r ffosffadau ar ddalgylch Afon Teifi.
- Bydd y Cynllun Datblygu Lleol newydd yn destun sgrinio pellach mewn perthynas â'r effaith y gallai ei gael ar yr Ardaloedd Cadwraeth Arbennig afonol, a gallai fod yn angenrheidiol i bob dyraniad datblygu ymgymryd ag Asesiad Priodol llawn a allai arwain at effeithio ar gorff dŵr yr ardal cadwraeth arbennig.
- Bydd newidiadau gofodol a strategol i'r Cynllun Datblygu Lleol yn ei gwneud yn ofynnol i ddarnau allweddol o dystiolaeth fynd drwy adolygiad gan gynnwys rôl a swyddogaeth aneddiadau, opsiynau gofodol, cyflenwad tai, hyfywedd ac asesiad effaith y Gymraeg.
- Yn *Cymru'r Dyfodol: y Cynllun Cenedlaethol 2040*, dynodwyd Dyffryn Teifi yn barth twf rhanbarthol. Mae'r ardal hon wedi'i chyfyngu'n llwyr gan ffosffadau yn awr ac felly bydd angen ystyried yr anallu i fodloni'r Polisi Cenedlaethol yn yr adolygiad o'r cynllun.

Bydd angen ffactora rhyw fath o oedi yn yr amserlen wrth baratoi'r Cynllun Datblygu Lleol newydd, waeth beth fo'r opsiwn a ffefrir, oherwydd effeithiau'r sefyllfa gyda ffosffadau.

Arfarnu'r Opsiynau:

1. Cynllun 6 thref - parhau i baratoi'r cynllun, gyda'r Strategaeth a Ffefrir ddiwygiedig yn adlewyrchu'r dull 6 thref y cytunwyd arno'n flaenorol. Byddai risgiau arwyddocaol wrth ddyrannu mewn ardaloedd yr effeithir arnynt gan ffosffadau - ni fyddai'r Cynllun Datblygu Lleol yn medru dangos y gallu i gyflenwi mewn archwiliad, a byddai'n debygol o fethu profion cadernid.
2. Dull goddefol - oedi dros dro y gwaith paratoi ar y Cynllun Datblygu Lleol hyd nes y cytunir ar wybodaeth bellach, tystiolaeth a mesurau lliniaru. Mae'r Cynllun Mabwysiedig yn ei le ac nid oes dyddiad pendant ar ei gyfer sy'n caniatáu i ystyriaeth gael ei rhoi i gynigion datblygu mewn ardaloedd nas

effeithir arnynt gan ffosffadau. Mabwysiadwyd y dull hwn gan Awdurdodau Sir Benfro, Sir Gâr a Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

3. Aildrefnu Gofodol - Cychwyn ar Gynllun Datblygu Lleol newydd i ddisodli'r un blaenorol gyda Chytundeb Cyflenwi newydd a rhoi ailystyriaeth lawn i'r cynllun gan gynnwys strategaeth ofodol nad oedd yn cynnwys yr ardaloedd hynny yr effeithiwyd arnynt gan ffosffadau. Hwn yw'r opsiwn a ffefrir o ran Llywodraeth Cymru. Byddai'n golygu, fodd bynnag, na allem yn y tymor canol ddyrannu unrhyw dir cyflogaeth neu ar gyfer tai yn y dyfodol yn nalgylch Afon Teifi.

Mewn gwirionedd, mae risgiau'n gysylltiedig â phob opsiwn ac mae'r adroddiad yn archwilio'r rhain yn fanylach. Fodd bynnag, byddai'n wastraff tebygol ar adnoddau'r Cyngor i barhau gydag opsiwn 1 - cynllun yn ôl pob golwg a fyddai'n methu mewn archwiliad gan na fyddem yn gallu dangos bod modd ei gyflenwi ac yn codi cwestiynau ynghylch ei gadernid. Ymddengys mai opsiwn 2 yw'r dewis a ffefrir yn rhanbarthol gan ei fod yn caniatáu amser i archwilio'r data a'r dystiolaeth sy'n dod i'r amlwg ac ailystyried ein hopsiynau wrth i ni ddeall mwy am ddulliau lliniaru. Byddai hefyd yn caniatáu amser i ddatblygu Bwrdd Rheoli Maethynnau a Chynllun Rheoli Maethynnau cysylltiedig ar gyfer Afon Teifi. Er y byddai opsiwn 3 yn cyflwyno cynllun mewn modd amserol, byddai'n cyfeirio'r rhan fwyaf o'r twf angenrheidiol ledled y sir i nifer llawer llai o ganolfannau gwasanaethau a byddai cwestiynau o hyd ynghylch cadernid y cynllun os nad yw'n bodloni anghenion cyfran sylweddol o boblogaeth y sir. Gallai hefyd gael ymraniadau gwleidyddol yn lleol gan y byddai'n mabwysiadu dull gwahanol i'n model traddodiadol o 6 thref. Felly, argymhellir bod oedi amhenodol yn cael ei roi ar ddewis 2 i ganiatáu amser i wyddoniaeth a thystiolaeth gryfhau, i ddulliau lliniaru ddatblygu ac i geisio cael datrysiadau lleol.

A gwblhawyd Asesiad Effaith Integredig? Os na, nodwch pam

Oes a chwblhawyd AEI ar gyfer paratoi'r cynllun a'i ddiweddarau i gymryd i ystyriaeth yr oedi oherwydd ffosffadau.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Crynodeb:

Hirdymor:

Cydweithio:

Cynnwys:

Atal:

Integreiddio:

Argymhelliad/Argymhellion: Argymhellir bod y Cyngor yn cytuno ar oedi dros dro, am gyfnod amhenodol am nawr, ar gyfer y cynllun datblygu lleol newydd, yn seiliedig ar gadarnhad gan Lywodraeth Cymru.

Rheswm dros y penderfyniad: Caniatáu i fwy o waith gael ei wneud ar y sefyllfa ffosffadau i gasglu data a thystiolaeth ac i lunio datrysiadau lliniaru.

Sicrhau bod y cynllun newydd yn bodloni'r profion cadernid, bod modd ei gyflenwi a'i fod yn addas i'r diben.

Trosolwg a Chraffu: Mae'r adroddiad wedi'i gyflwyno i'r Gweithgor Cynllun Datblygu Lleol, y Grŵp Gorchwyl a Gorffen Rheoli Datblygu a Chabinet a cytunodd y grŵpiau mai opsiwn 2 oedd yr unig ddewis realistig.

Fframwaith Polisi: Cynllun Datblygu Lleol Ceredigion 2007-2022 a Chynllun Datblygu Lleol Ceredigion Newydd 2018-2033.

Blaenoriaethau Corfforaethol:

Blaenoriaeth Gorfforaethol 1 - Hybu'r Economi

1.1 Hyrwyddo a darparu cyfleoedd cyflogaeth i ddinasyddion Ceredigion.

1.3 Datblygu Seilweithiau ar gyfer yr 21^{ain} Ganrif ar draws y sir.

Blaenoriaeth Gorfforaethol 2 - Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl

2.4 Hybu a hwyluso diwylliant a hunaniaeth ddwyieithog unigryw a bywiog Ceredigion.

Blaenoriaeth Gorfforaethol 3 - Galluogi Cydnerthedd Unigolion a Theuluoedd

3.1 Hyrwyddo llesiant unigolion a theuluoedd o fewn cartrefi diogel, fforddiadwy a hygyrch.

Blaenoriaeth Gorfforaethol 4 - Hyrwyddo Cydnerthedd Amgylcheddol a Chymunedol

4.1 Ymgysylltu'n weithredol mewn rhaglenni i ddelio ag effeithiau newid hinsawdd.

4.2 Gwella'r seilwaith i hwyluso datblygiadau yn y dyfodol er mwyn ateb anghenion cymunedau

4.3 Helpu a chynorthwyo cymunedau i fod yn fwy hunangydnerth.

Goblygiadau Cyllid a Chaffael: Mae Cynlluniau Datblygu Lleol yn gostus i'w cynhyrchu felly byddai goblygiadau ariannol yn gysylltiedig â pharhau â chynllun a fyddai'n debygol o fethu mewn archwiliad. Bydd goblygiadau ariannol hefyd yn gysylltiedig ag oedi'r cynllun gan y byddai'n ymestyn yr amser y byddai'n cymryd i gyflenwi cynllun.

Tudalen 129

Goblygiadau Cyfreithiol:	Mae dyletswydd ar yr awdurdod i baratoi Cynllun Datblygu Lleol. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru yn ymwneud â cheisio cael datrysiadau i'r mater ac wedi cefnogi awdurdodau cyfagos gan bennu mai oedi yw'r datrysiad mwyaf synhwyrol.
Goblygiadau Staffio:	Dim
Goblygiadau Eiddo/Asedau:	Dim
Risg/Risgiau:	Fel a amlinellir yn yr adroddiad
Pwerau Statudol:	
Papurau Cefndir:	Papur Sefyllfa ar Ffosffadau
Atodiadau:	Dim
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Russell Hughes-Pickering
Swyddog Adrodd:	Sarah Groves- Phillips
Dyddiad:	11-10-2021

Papur Sefyllfa - Ffosffadau

Tudalen 131

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Cynnwys

Cyflwyniad a Diben	4
Proses a Llinell Amser	4
Crynodeb o'r Materion Presennol.....	5
Cyngor interim Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer ceisiadau cynllunio o fewn dalgyloedd Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACAOedd) afon (cyhoeddwyd Ionawr 2021).....	5
Gwaith Trin Dŵr Gwastraff (GTDG).....	7
Goblygiadau ar gyfer y CDLI Cyfredol	9
Yr Hierarchaeth Aneidiadau	9
Preswyl: Neilltuadau	10
Preswyl: Cydrannau eraill y cyflenwad tai.....	13
Neilltuadau Cyflogaeth.....	14
Neilltuadau Defnydd Cymysg	15
Goblygiadau ar gyfer y CDLI Amnewid	16
Safleoedd Ymgeisiol	16
Yr Hierarchaeth Aneidiadau	16
Arfarniad Cynladwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol	20
Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd	21
Lliniaru a Datrysiadau eraill	21
Arfarniad o'r Dewisiadau	23
Trosolwg	23
Amserlenni	23
Datrysiadau Technegol Posibl a Dulliau Gweithredu sy'n Seiliedig ar Bolisi ..	30
Pwysigrwydd nodi datrysiadau	30
Datrysiadau Technegol.....	33
Camau Nesaf	36
Tymor Byr/Canolig.....	36
Tymor Hwyl	37

Cyflwyniad a Diben

Proses a Llinell Amser

Mae paratoi'r CDLI Amnewid (CDLla) yn adlewyrchu cyfrifoldebau statudol y Cyngor dan Ddeddf Cynllunio a Phrynu Gorfodol 2004 – gan nodi polisïau a chynigion ynghylch datblygiad a defnydd tir ar gyfer Ceredigion yn ystod y cyfnod tan 2033. Cymeradwywyd Cytundeb Cyflenwi (CC) diwygiedig mewn perthynas â'r CDLla gan Weinidogion Cymru ym mis Mawrth 2020, yn union cyn y cyfnod clo cenedlaethol. O ganlyniad i'r amseriad a'r hysbysiad dilynol gan Lywodraeth Cymru i stopio ymgynghoriadau ffurfiol am y CDLla ac i ganolbwyntio ar dystiolaeth gefndirol, mae'r CC cymeradwy cyfredol yn afraid a bydd gofyn cael CC amnewid pan fydd y gwaith yn ailgychwyn yn ffurfiol.

Yn ystod mis Ionawr 2021, roedd swyddogion yn bwrw ymlaen gyda'r gwaith ar dystiolaeth gefndirol – sef y gwaith o baratoi tystiolaeth ynghylch newidiadau a welwyd yn ddiweddar i brisiau tai a'r effaith ar newidiadau poblogaeth yn y sir. Fodd bynnag, ar 21 Ionawr 2021, cyhoeddodd Cyfoeth Naturiol Cymru (NRW) dystiolaeth ynghylch lefelau ffosffadau ar gyfer Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACAOedd) afonol yng Nghymru (gan gynnwys afon Teifi). Roedd canllawiau/datganiadau sefyllfa cynllunio yn cydfynd â'r dystiolaeth hon¹. Ni ddylid drysu rhwng hyn a Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol) (Cymru) 2021, er y cynghorir partïon y mae ganddynt ddiddordeb i ystyried y rhain hefyd er mwyn datblygu darlun cyflawn y tu hwnt i'r CDLI ei hun (gweler Adran 5 y Papur hwn).

Mae'r Papur hwn yn cynnig trosolwg o ganllawiau NRW a'u goblygiadau ar gyfer y CDLla. Mae'n cyflwyno rhai dewisiadau ar lefel uchel y bydd Aelodau yn dymuno cymeradwyo'r cam o'u harchwilio ymhellach gan swyddogion, gyda'r nod o geisio sicrhau ffordd ymlaen. Yr unig beth sy'n sicr ar yr adeg hon yw y bydd goblygiadau ar gyfer yr amserlen er mwyn paratoi'r Cynllun. Dylid darllen y Papur hwn gyda'r wybodaeth bod y sefyllfa yn esblygu yn gyson wrth i wybodaeth newydd ddod i'r amlwg. Ystyrir bod gofyn adrodd am y mater oherwydd ei oblygiadau y gallent fod yn rhai arwyddocaol ar gyfer

1

Sylwer: Cyhoeddodd NRW ddiweddiariad i'w ganllawiau interim ar 11 Mai 2021, y bydd cynnwys y rhain ac unrhyw ailadroddiadau yn y dyfodol yn fframio ystyriaethau parhaus.

Tudalen 133

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021
polisi ac ar lefel gorfforaethol – yn fwyaf nodedig o ran goblygiadau gofodol a'r
effaith bosibl yng nghefn gwlad Ceredigion.

Crynodeb o'r Materion Presennol

Cyngor interim Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer ceisiadau cynllunio o fewn dalgyloedd Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACAoedd) afon (cyhoeddwyd Ionawr2021).

Nodweddir Ceredigion gan ei nodweddion amgylcheddol cyfoethog ac mae'n gartref i nifer o ardaloedd a nodweddion sy'n rhai dynodedig oherwydd eu pwysigrwydd amgylcheddol, gan gynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACA) afonol Afon Teifi.

Yn dilyn tystiolaeth newydd am effeithiau amgylcheddol ffosffadau mewn cyrsiau dŵr, mae Cyfoeth Naturiol Cymru (NRW) wedi asesu'r 9 SAC afonol yng Nghymru. Cadarnhaodd yr asesiad hwn a oedd yn seiliedig ar dargedau llymach ar gyfer ansawdd dŵr cyrsiau dŵr bod achosion o dorri amodau ynghylch lefelau ffosfforws yn eang o fewn ACA afonydd yng Nghymru, a bod dros 60% o gyrrff dŵr yn methu cyflawni'r targedau heriol.

O ganlyniad i'r methiant hwn, mae NRW wedi cyhoeddi 'cyngor cynllunio interim' er mwyn osgoi gwaethygu pellach o ran y capasiti amgylcheddol. Mae'r 'cyngor' hwn yn ymwneud â phob ACA Afonol y mae eu dalgyloedd yn ymestyn i Geredigion, sef Afon Teifi. Fel Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLI), mae gofyn i'r Cyngor ystyried y cyngor a roddir gan NRW wrth wneud penderfyniadau cynllunio (ar gyfer datblygiadau unigol a Chynlluniau Datblygu Lleol (CDLI)). O ganlyniad, bydd angen i unrhyw ddatblygiad arfaethedig yn nalgyloch yr afon a allai gynyddu lefelau ffosffadau ddangos tystiolaeth glir o'r ffaith y gall y datblygiad ddangos niwtraled neu welliant ffosffadau yn ei ddyluniad a/neu ei gyfraniad i'r corff dŵr. Yn y rhan fwyaf o achosion, bydd y gallu i gysylltu â'r system garthffosiaeth gyhoeddus yn gyfyngedig, a bydd gofyn darganfod datrysiad amgen. Bydd y gofyniad hwn o ran ystyriaethau draenio yn effeithio ar yr holl ddatblygiad sy'n cynyddu cyfanswm neu grynodiad dŵr gwastraff.

Mae Ffigur 1 yn cynnwys map sy'n dangos dalgyloedd yr afonydd yng Ngheredigion.

Cyngor Sir Ceredigion
Ceredigion County Council

Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmarch, Aberaeron, Ceredigion SA46 0PA
 Ffôn/Tel. 01545 570831

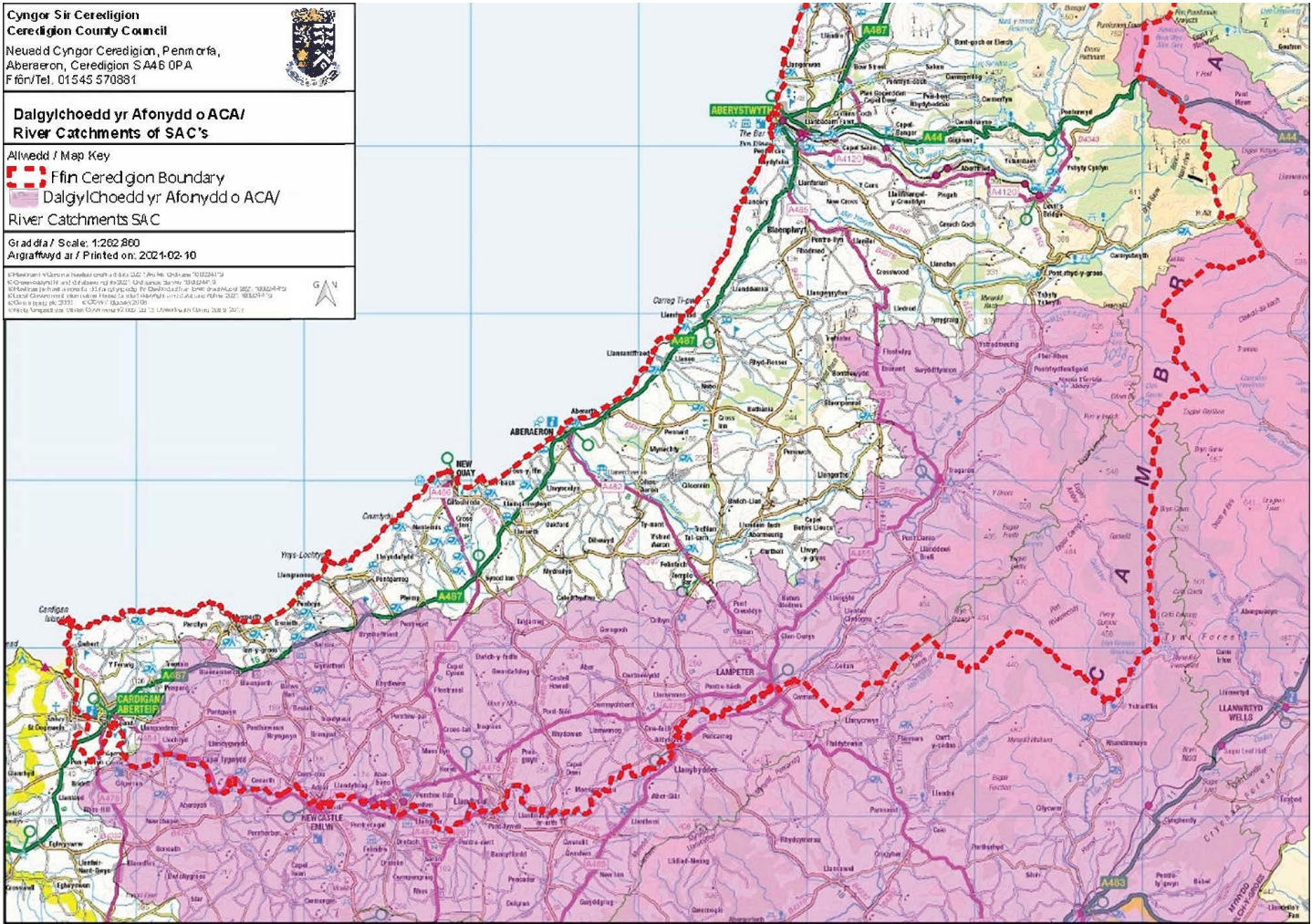
**Dalgylchoedd yr Afonydd o ACA/
 River Catchments of SAC's**

Allwedd / Map Key

- Ffin Ceredigion Boundary
- Dalgylchoedd yr Afonydd o ACA/
 River Catchments SAC

Graddfa / Scale: 1:202 200
 Argraffwyd ar / Printed on: 2021-02-10

© Crown Copyright and Geomatics Great Britain 2021. All Rights Reserved. Ordnance Survey Licence No. 100029479. This map is published by Ceredigion County Council under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. Ordnance Survey is a registered trademark of Ordnance Survey Limited. Ordnance Survey is a registered trademark of Ordnance Survey Limited. Ordnance Survey is a registered trademark of Ordnance Survey Limited.

Ffigur 1: Ardal Dalgylch ACA Afon Teifi yng Ngheredigion

Tudalen 135

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Mae gofyn rhoi ystyriaeth arwyddocaol i gynigion draenio ar gyfer

datblygiadau yn y dalgylchoedd hyn.

Mae NRW wedi darparu [cyngor cynllunio interim i ddatblygwyr](#). Mae'r canllawiau yn cynnwys amlinelliad o'r math o ddatblygiad sy'n annhebygol o gael effaith ar lefelau ffosffadau yn y cyrsiau dŵr.

Gellir gweld gwybodaeth bellach a manylach hefyd [ar wefan NRW yn uniongyrchol](#).

Mae nodyn cyngor NRW yn amlinellu, pan nad yw cais cynllunio sydd o fewn dalgylchoedd Afon Teifi yn gallu dangos tystiolaeth o'r ffaith y byddai'r cynnig ar gyfer datblygiad yn arwain at niwtraled neu welliant o ran ffosffadau, yn anffodus, ni fyddai'r Awdurdod Cynllunio Lleol yn gallu cefnogi'r cais. Mae hyn yn adlewyrchu'r effaith annerbyniol ar ansawdd dŵr yr afonydd a ddynodir yn ACA mewn ffordd sensitif. Mae gan hyn oblygiadau ar gyfer polisïau a chynigion y Cynllun Datblygu Lleol hefyd (gan gynnwys safleoedd a neilltuwyd).

Mae swyddogion yn gweithio ar ddeall goblygiadau llawn canllawiau NRW ar gyfer ceisiadau cynllunio cyfredol a chynnydd y CDLla. Rhaid i'r Cyngor sicrhau na fydd cynigion datblygu yn niweidio capasiti amgylcheddol ein cyrsiau dŵr. Yn ogystal, mae swyddogion yn cydweithio gydag NRW i ddeall y materion ehangach a nodi'r ffordd ymlaen ar gyfer yr holl gynigion, er mwyn darganfod datrysiadau sy'n cydymffurfio gyda gofynion y cyngor cynllunio interim newydd.

Gwaith Trin Dŵr Gwastraff (GTDG)

Mae'r sefyllfa o ran hawlenni ffosffadau GTDG fel a ganlyn.

Ceir hawlenni ffosffadau cyfredol yn: Llanddewi Brefi.

Nid yw Cynllun Rheoli Asedau 2020-2025 (AMP7) Dŵr Cymru Welsh Water (DCWW) yn cynnwys unrhyw welliannau Ffosffadau a gynlluniwyd yng Ngheredigion.

O ran rhaglenni buddsoddi yn y dyfodol, mae gan DCWW raglen dau AMP y cytunwyd arnynt (h.y., AMP7 ac AMP8) gydag NRW. Fodd bynnag, er bod cynnwys AMP7 yn hysbys, nid yw'r cynlluniau i'w cynnwys yn AMP8 wedi cael eu cwblhau eto. Fodd bynnag, deallir bod posibilrwydd y caiff hawlen ffosffadau ei chyflwyno yn Nhregaron. Deallir bod Rhaglenni Amgylchedd

Tudalen 136

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021
Cenedlaethol (NEP) NRW yn llywio lleoliad GTDGs lle y bydd gofyn cyflwyno neu dynhau hawlenni ffosffadau.

Gosodir terfyn hawlen ffosffadau ar wahanol GTDG DCWW gan y Rheolydd Amgylcheddol (NRW yng Nghymru) ac yn ei hanfod, mae'n mynnu bod DCWW yn sicrhau eu bod yn tynnu ffosffadau o ddŵr gwastraff er mwyn bodloni'r terfyn hwnnw. Asesir hawlenni ffosffadau ar sail cyfartaledd o'r holl ganlyniadau ffosffadau yn ystod cyfnod treigl o 12 mis. Y dull nodweddiadol er mwyn tynnu ffosfforws o GTDG yw cyflwyno dosio fferig (haearn) a 'stripio'r' ffosffadau – mae'r fferig yn adweithio gyda'r ffosffadau ac yn ffurfio gwaddodion solet, y byddant yn cael eu gwaredu wedi hynny trwy danc gwaelodi.

Gellir dod i'r casgliad bod y materion a wynebwr yn rhai sy'n ymwneud â seilwaith yn ogystal â rhai amgylcheddol yn hyn o beth. Mae'n fframio'r drafodaeth hefyd gydag ymwybyddiaeth o rôl ehangach sefydliadau aml-asiantaeth – e.e., DCWW ac NRW ac yn hyn o beth, ni fydd y Cyngor yn gallu rhoi sylw i'r mater hwn ar ei ben ei hun.

Goblygiadau ar gyfer y CDLI Cyfredol**Yr Hierarchaeth Aneddiadau**

Ar hyn o bryd, effeithir ar yr aneddiadau canlynol gan Ffosffadau:

Tabl 1: Aneddiadau CDLI yr effeithir arnynt yn ôl GTDG (statws Coch Melyn Gwyrdd):

Categori / Hierarchaeth Anheddiad CDLI	GTDG gyda gweithgarwch stripio ffosffadau yn ei le yn barod a thrwydded gyfredol	GTDG gyda gwelliannau stripio ffosffadau wedi'u cynllunio yn CRhA 7 (2020-2025)	GTDG gyda gwelliannau stripio ffosffadau wedi'u cynllunio yn CRhA 8 (2026-2030)	GTDG heb weithgarwch Stripio Ffosffadau yn ei le nac wedi cael ei gynllunio
Canolfannau Gwasanaeth Trefol			Tregaron	Llandysul Llanbedr Pont Steffan Castellnewydd Emlyn (Adpar)
Canolfannau Gwasanaeth Gwledig				Cenarth Pontrhydfendigaid
Aneddiadau Cysylltiedig	Llanddewi Brefi			Aber-banc Alltyblaca Betws Bledrws Betws Ifan Beulah Blaenannerch Blaen-porth Brongest Bronant Bryn-gwyn Brynhoffnant Capel Dewi (DE) Cellan/Fishers Arms Coed-y-bryn Cribyn Croes-lan Cwm-cou Cwrtnwydd Dre-fach Ffostrasol Gors-goch Henllan/Trebedw Highmead Horeb Llandyfriog Llandygwydd Llangybi Llanwnnen Llechryd

Tudalen 138

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Categori / Hierarchaeth Anheddiad CDLI	GTDG gyda gweithgarwch stripio ffosffadau yn ei le yn barod a thrwydded gyfredol	GTDG gyda gwelliannau stripio ffosffadau wedi'u cynllunio yn CRhA 7 (2020-2025)	GTDG gyda gwelliannau stripio ffosffadau wedi'u cynllunio yn CRhA 8 (2026-2030)	GTDG heb weithgarwch Stripio Ffosffadau yn ei le nac wedi cael ei gynllunio
				Maesymeillion Penrhiw-llan Pentre-llwyn Plwmp Pren-gwyn Rhydlewis / Hawen Rhydowen Sarnau Silian Talgarreg Tan-y-groes Ystradmeurig

Felly, mae ffosffadau yn effeithio ar 50% o USCs ac 14% o RSCs yn y CDLI cyfredol. Mae cyfanswm y tir yng Ngheredigion yr effeithir arno gan Ffosffadau yn cyfateb ag 806 cilomedr sgwâr neu 44.6%

Preswyl: Neilltuadau

Effeithir ar gyfanswm o 14 o safleoedd tai (24% o'r holl neilltuadau tai yn y sir). Mae'r rhan fwyaf o'r materion yn effeithio ar Ganolfannau Gwasanaeth Trefol a Gwledig (USC ac RSC), fel y cânt eu diffinio yn strategaeth y CDLI cyfredol. Mae hyn yn cyfateb â swm o 572 o dai a neilltuwyd, y disgwyliwyd i 114.4 ohonynt fod yn gartrefi fforddiadwy.

Tabl 2: Safleoedd y Neilltuwyd Tai iddynt yn y CDLI yn Nalgylch ACA Afon Teifi

Cyfeirnod y Safle a Neilltuwyd	Enw'r Safle	Enw'r Anheddiad	Ardal_Ha	Nifer y Tai	Nifer y Tai Fforddiadwy
H0401	Tir gyferbyn â Pharc y Trap, Adpar	Adpar	2.69	35	7
H0501	Hen ysgol Gynradd Llanbedr Pont Steffan	Llanbedr Pont Steffan	0.65	12	2.4
H0502	Safle y tu ôl Ffynnon Bedr	Llanbedr Pont Steffan	0.81	20	4
H0503	Safle ar gornel Heol y Wîg	Llanbedr Pont Steffan	0.57	9	1.8
H0504	Heol y Wîg	Llanbedr Pont Steffan	4.52	90	18
H0505	Tir gerllaw Maes-y-deri	Llanbedr Pont Steffan	4.2	105	21
H0601	Tu ôl i'r Ffawydd	Llandysul	4.85	126	25.2
H0701	Tir oddi ar Ffordd Dewi	Tregaron	1.8	36	7.2
H0702	Tir tu ôl Rhyd Y Fawnog	Tregaron	1.52	38	7.6
H1101	Tir oddi ar Ystad Spring Meadow	Cenarth	0.37	7	1.4
H1102	Gogledd-ddwyrain o	Cenarth	0.79	17	3.4

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Cyfeirnod y Safle a Neilltuwyd	Enw'r Safle	Enw'r Anheddiad	Ardal_Ha	Nifer y Tai	Nifer y Tai Fforddiadwy
	Ysgol Cenarth				
H1103	Tir wrth ac i'r gogledd-ddwyrain o Tegfan	Cenarth	0.86	14	2.8
H2001	Dolwerdd	Pontrhydfendigaid	1.76	44	8.8
H2002	Tir gerllaw Rock House	Pontrhydfendigaid	0.77	19	3.8
Cyfanswm			26.16	572	114.4

Tudalen 141

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Preswyl: Cydrannau eraill y cyflenwad tai

Yn ogystal â'r USCs a'r RSCs a restrir uchod, effeithir ar nifer o Aneddiadau Cysylltiedig hefyd ac yn unol â Pholisi S04, nid oes ganddynt unrhyw gapasiti sy'n weddill ac maent yn rhedeg ar sail minws 75 uned ar hyn o bryd (sylwer bod rhif -75 oherwydd bod yr aneddiadau hyn eisoes wedi mynd y tu hwnt i'w lwfans o fewn y CDLI (2007-2022) gymaint â 75 o unedau erbyn Ebrill 2021).

Tabl 3: Aneddiadau Cysylltiedig CDLI o fewn Dalgylch ACA Afon Teifi

Enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Enw Grŵp yr Anheddiad	Unedau sy'n Weddill
Blaenannerch	Aberporth / Parc-llyn	4
Brynhoffnant	Aberporth / Parc-llyn	-2
Sarnau	Aberporth / Parc-llyn	-17
Blaen-porth	Aberporth / Parc-llyn	3
Tan-y-groes	Aberporth / Parc-llyn	-2
Llechryd	Aberteifi	-12
Llandygydd	Cenarth	2
Cribyn	Felin-fach/ Ystrad Aeron	-5
Betws Bledrws	Llanbedr Pont Steffan	4
Cellan/Fishers Arms	Llanbedr Pont Steffan	3
Cwrtnewydd	Llanbedr Pont Steffan	1
Drefach	Llanbedr Pont Steffan	-4
Gors-goch	Llanbedr Pont Steffan	-2
Llangybi	Llanbedr Pont Steffan	5
Llanwnnen	Llanbedr Pont Steffan	-17
Llwyn-y-groes	Llanbedr Pont Steffan	3
Silian	Llanbedr Pont Steffan	3
Aber-banc	Llanbedr Pont Steffan	-25
Coed-y-bryn	Llanbedr Pont Steffan	-2

Tudalen 142

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Enw Grŵp yr Anheddiad	Unedau sy'n Weddill
Croes-lan	Llandysul	10
Henllan/Trebedw	Llandysul	-7
Horeb	Llandysul	-4
Maesymeillion	Llandysul	-4
Pren-gwyn	Llandysul	-1
Rhydlewis / Hawen	Llandysul	-1
Rhydowen	Llandysul	0
Talgarreg	Llandysul	-9
Capel Dewi (DE)	Llandysul	4
Ffostrasol	Llandysul	-5
Penrhiw-llan	Llandysul	-6
Pentre-llwyn	Llandysul	4
Alltyblaca	Llanybydder	0
Highmead	Llanybydder	3
Plwmp	Ceinewydd	-1
Betws Ifan	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	-3
Beulah	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	-4
Brongest	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	-1
Bryn-gwyn	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	3
Cwm-cou	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	-4
Llandyfriog	Castellnewydd Emlyn (Adpar)	6
Pont-rhyd-y-groes	Pontrhydfendigaid	4
Ystradmeurig	Pontrhydfendigaid	1
Bronant	Tregaron	0
Llanddewi Brefi	Tregaron	0

Tudalen 143

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Enw Grŵp yr Anheddiad	Unedau sy'n Weddill
	Cyfanswm	-75

Neilltuadau Cyflogaeth

Ar ei gilydd, effeithir ar tua 5 neilltuad, sy'n cyfateb â 39.25 ha (28% o'r holl neilltuadau cyflogaeth yn y Sir). Lleolir pob un o fewn USCs ac RSCs.

Tabl 4: Safleoedd a Neilltuwyd ar gyfer Cyflogaeth yn y CDLI, o fewn Dalgylch ACA Afon Teifi

Cyfeirnod y Safle a Neilltuwyd	Ha yr Ardal	Enw'r Safle	Enw'r Anheddiad
E0501	15.94	Parc Busnes Llambed	Llanbedr Pont Steffan
E0502	1.07	Safle yr Hen Farchnad	Llanbedr Pont Steffan
E0601	6.43	Parc Menter Llandysul	Llandysul
E0602	5.13	Parc Busnes Horeb	Llandysul
E0801	10.68	Parc Aberporth	Aberporth/Parc-llyn
Cyfanswm	39.25		

Dylid nodi y caiff y broses o gyflawni cynigion cyflogaeth ar draws y Sir ei chynorthwyo trwy gyfrwng polisiâu S03 a S04, sy'n galluogi i gyfleoedd priodol heb eu neilltuo gael eu cyflwyno. Gallai cyfleoedd o'r fath gael eu heffeithio mewn ffordd niweidiol hefyd.

Neilltuadau Defnydd Cymysg

At ei gilydd, effeithir ar tua 2 neilltuad defnydd cymysg sy'n cyfateb â 55.89 ha (20% o'r holl neilltuadau defnydd cymysg yn y Sir). Lleolir y safleoedd o fewn USC neu RSC.

Tabl 5: Safleoedd Neilltuedig Defnydd Cymysg CDLI o fewn Dalgylch ACA Afon Teifi

Tudalen 144

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Cyfeirnod y Safle a Neilltuwyd	Enw'r Safle	Enw'r Anheddiad	Ha yr Ardal
M0701	Prosiect Cylch Caron, tu ôl Gwesty'r Talbot	Tregaron	3.67
M0801	Maes Awyr Gorllewin Cymru, Blaenannerch	Aberporth / Parc-llyn	52.22

**Sylwer y gallai fod nifer o resymau pam na fydd safle a neilltuwyd yn cael ei gyflwyno, ac efallai y bydd ffosffadau yn un effaith ymhlith nifer, felly mae angen ystyried y niferoedd a nodir uchod yn y cyd-destun hwn.*

Goblygiadau ar gyfer y CDLI Amnewid

Safleoedd Ymgeisiol

Hyd yn hyn, fel rhan o'r gwaith o baratoi CDLIa, gwnaethpwyd 2 alwad am safleoedd ymgeisiol, ac ar hynny, cynigiwyd 293 o safleoedd ymgeisiol. Gwnaethpwyd gwaith i asesu'r safleoedd hyn yn erbyn nifer o feini prawf, fodd bynnag nid dadansoddiad penodol am Ffosffadau. O blith y safleoedd ymgeisiol a gyflwynwyd, mae'n bosibl yr effeithir ar 89 gan gyngor cynllunio NRW ynghylch ffosffadau, sy'n cyfateb â 30% o gyfanswm y cynigion ynghylch safleoedd ymgeisiol. Bydd angen cynnal 3edd galwad am safleoedd ymgeisiol a mynd yn ôl at gynigwyr safle presennol gyda holiadur penodol am Ffosffadau er mwyn canfod os neu sut y gellir bodloni canllawiau NRW.

Gallai galwad yn y dyfodol am safleoedd ymgeisiol alw am dir ar gyfer mesurau lliniaru ffosffadau pan fydd y mathau o dir sy'n ofynnol yn hysbys.

Yr Hierarchaeth Aneddiadau

Roedd yr hierarchaeth aneddiadau ar gyfer y CDLIa yn cynnwys yr aneddiadau canlynol (amlygir y rhai yr effeithir arnynt bellach gan ffosffadau yn goch). Bydd angen adolygu'r hierarchaeth aneddiadau yn fanwl, gan ystyried dewisiadau amgen er mwyn darparu tai yn yr ardaloedd hyn.

Terminoleg hierarchaeth:

USC Canolfan Gwasanaeth Trefol

RSC Canolfan Gwasanaeth gwledig

SLS anheddiad cysylltiedig cynaliadwy

LLS anheddiad cysylltiedig mawr

LS Anheddiad cysylltiedig

Mân OMH – mân dai ar y farchnad agored

Safleoedd a neilltuwyd a WF – Safleoedd a neilltuwyd a hap-safleoedd

Pol Cen – Polisi Cenedlaethol yn unig

Tudalen 146

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Tabl 6: Hierarchaeth Aneddiadau a Gynigiwyd o fewn CDLLa, gan Amlygu'r rhai y mae Ffosffadau yn Effeithio arnynt

Canolfan Gwasanaeth ac enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Math o Anheddiad	Datblygiad Posibl
1 Aberaeron (Llwyncelyn / Ffos-y-ffin)		
Aber-arth	SLS	Mân OMH
Ciliau Aeron	SLS	Mân OMH
Pennant	LS	Pol Cen
2 Aberteifi		
Ferwig	SLS	Mân OMH
Gwbert	LS	Pol Cen
Llangoedmor	LS	Pol Cen
Llechryd	LLS	Safleoedd a Neilltuwyd a WF
Pen-parc	LLS	Safleoedd a Neilltuwyd a WF
3 Aberystwyth /Llanbadarn Fawr /Waunfawr /Penparcau / Comins-coch / Rhydyfelin		
Blaen-plwyf	SLS	Mân OMH
Capel Bangor	LLS	Safleoedd a Neilltuwyd a WF
Capel Seion	LS	Pol Cen
Comins-coch	Symudwyd i USC	
Goginan	LS	Pol Cen
Llanfarian	LLS	Safleoedd a

Tudalen 147

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Canolfan Gwasanaeth ac enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Math o Anheddiad	Datblygiad Posibl
		Neilltuwyd a WF
Llangorwen	LS	Pol Cen
4 Castellnewydd Emlyn (Adpar)		
Betws Ifan	LS	Pol Cen
Beulah	LS	Pol Cen
Brongest	LS	Pol Cen
Bryn-gwyn	LS	Pol Cen
Cwm-cou	LS	Pol Cen
Llandyfriog	SLS	Mân OMH
5 Llanbedr Pont Steffan		
Cellan/Fishers Arms	SLS	Mân OMH
Cwrtnewydd	LS	Pol Cen
Drefach / Llanwenog	LS	Pol Cen
Llangybi	SLS	Mân OMH
Llanwnnen	SLS	Mân OMH
6 Llandysul		
Capel Dewi (DE)	LS	Pol Cen
Coed-y-bryn	LS	Pol Cen
Croes-lan	SLS	Mân OMH
Ffostrasol	SLS	Mân OMH
Henllan/Trebedw	SLS	Mân OMH

Tudalen 148

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Canolfan Gwasanaeth ac enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Math o Anheddiad	Datblygiad Posibl
Horeb	Mae angen ei ystyried ymhellach	
Penrhiw-llan / Aber-banc	SLS	Mân OMH
Pentre-llwyn	LS	Pol Cen
Rhydowen / Pontsiân	LS	Pol Cen
Talgarreg	LS	Pol Cen
7 Tregaron		
Bronant	LS	Pol Cen
Llanddewi Brefi	SLS	Mân OMH
Llangeitho	SLS	Mân OMH
8 Aberporth / Parc-llyn		
Blaenannerch	LS	Pol Cen
Blaen-porth	SLS	Mân OMH
Tan-y-groes	SLS	Mân OMH
Tre-saith	LS	Pol Cen
9 Bow Street		
Llandre	LLS	Safleoedd a Neilltuwyd a WF
10 Ceinewydd / Cross Inn		
Caerwedros / Llwyndafydd	LS	Pol Cen
Maen-y-groes	LS	Pol Cen
Pentre'r-bryn / Synod Inn	LS	Pol Cen

Tudalen 149

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Canolfan Gwasanaeth ac enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Math o Anheddiad	Datblygiad Posibl
Plwmp	LS	Pol Cen
11 Cenarth		
Llandygydd	LS	Pol Cen
12 Felinfach / Ystrad Aeron		
Cilcennin	LS	Pol Cen
Cribyn	SLS	Mân OMH
Dihewyd	LS	Pol Cen
Talsarn	LS	Pol Cen
13 Llanarth		
Gilfachreda	SLS	Mân OMH
Mydroilyn	LS	Pol Cen
14 Llanilar		
Llanafan	LS	Pol Cen
Lledrod	LS	Pol Cen
15 Llan-non		
Bethania	LS	Pol Cen
Cross Inn (Llan-non) / Nebo	LS	Pol Cen
16 Llanrhystud		
Llangwryfon	LS	Pol Cen
17 Llanybydder		
Alltyblaca / Highmead	SLS	Mân OMH
18 Penrhyn-coch		

Tudalen 150

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Canolfan Gwasanaeth ac enw'r Anheddiad Cysylltiedig	Math o Anheddiad	Datblygiad Posibl
19 Ponterwyd		
Pontarfynach	LS	Pol Cen
20 Pontrhydfendigaid		
Pont-rhyd-y-groes	LS	Pol Cen
Ysbyty Ystwyth	LS	Pol Cen
Ystradmeurig	LS	Pol Cen
21 Tal-y-bont		
Eglwys-fach / Ffwrnais	SLS	Mân OMH
Tre Taliesin	SLS	Mân OMH
Tre'r-ddôl	SLS	Mân OMH
22 Borth		
Dôl-y-bont	Tynnwyd allan fel Anheddiad	
Ynys-las	LS	Pol Cen
23 Brynhoffnant		
Llangrannog	LS	Pol Cen
Pontgarreg	LS	Pol Cen
Sarnau	LS	Pol Cen
Rhydlewys/ Hawen	LS	Pol Cen

Arfarniad Cynladwyedd / Aseiad Amgylcheddol Strategol

Yn ddibynnol ar y ffordd ymlaen y cytunir arni, bydd angen adolygu'r SA/SEA mewn ffordd ailadroddol. O ystyried natur y materion a drafodir, mae'n

Tudalen 151

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021
debygol y bydd goblygiadau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y
bydd gofyn eu hadolygu.

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Waeth beth fo'r ffordd ymlaen y cytunir arni, bydd dyfodiad y broblem
ffosffadau mewn perthynas â'r ACAoedd dŵr ffres yn golygu y bydd y CDLLa
yn destun gweithgarwch sgrinio pellach mewn perthynas â'i effaith bosibl ar y
dynodiadau hyn. Yn ddibynnol ar y ffordd ymlaen y cytunir arni, efallai y bydd
hyn yn golygu y bydd Asesiad Priodol llawn yn ofynnol ar gyfer pob neilltuad
datblygu lle y gallai arwain at gael effaith ar yr ACA a'i ansawdd dŵr. Heb
fesurau lliniaru y mae modd eu cyflawni a dangos tystiolaeth ohonynt, ni fydd
unrhyw safle yn pasio Asesiad Priodol llawn.

Lliniaru a Datrysiadau eraill

Yn ddibynnol ar y ffordd ymlaen a gytunir, bydd goblygiadau – sef yr
asesiadau effaith hynny sy'n cynnig sylfaen ar gyfer y gwaith o baratoi'r
Cynllun. O ganlyniad i raddfa a natur strategol unrhyw newid i'r Cynllun, bydd
gofyn ailystyried rhai o'r camau cynharach yn y broses o baratoi'r Cynllun.

Mae'r darnau allweddol hynny o dystiolaeth y mae'n debygol y bydd gofyn eu
hadolygu yn cynnwys rôl a swyddogaeth anheddiad, dewisiadau gofodol,
cyflenwad tai, hyfywedd (ar gyfer dewis lle y bydd y datblygwr yn talu) a'r
asesiad o'r effaith ar yr iaith Gymraeg. Bydd graddfa a chwmpas y gwaith yn
amrywio yn unol â'r dewis priodol ac mae'n adlewyrchu'r angen i sail
dystiolaeth y Cynllun fod yn ailadroddol, gan ymateb i newidiadau mewn
amgylchiadau a chynnwys y Cynllun.

Cyhoeddwyd Cymru'r Dyfodol y Cynllun Cenedlaethol 2040 ar 24 Chwefror
2021, ac roedd yn nodi dwy ardal twf rhanbarthol ar gyfer Ceredigion, ac mae'r
rhain yn cynnwys:

- Aberystwyth
- Dyffryn Teifi (Llanbedr Pont Steffan, Llandysul, Castellnewydd Emlyn
ac Aberteifi)

Bellach, y tu hwnt i Aberteifi, mae'n glir bod ardal twf rhanbarthol Dyffryn Teifi
yn cael ei chyfyngu'n llwyr gan ffosffadau, felly bydd angen ystyried y ffaith
hon na ellir bodloni polisi Cenedlaethol wrth adolygu'r cynllun.

Tudalen 152

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Waeth beth fo'r ffordd ymlaen, bydd y CDLla, wrth adlewyrchu'r materion sy'n gysylltiedig â ffosffadau, yn golygu y bydd gofyn cael polisiau ychwanegol er mwyn lliniaru'r effaith (pan fo hynny'n briodol), gan ddarparu llwybr efallai er mwyn i ddatblygiadau derbyniol gael eu hystyried a'u caniatáu. Er mwyn cyflawni polisiau o'r fath, bydd angen datblygu darpariaethau a mecanweithiau sy'n darparu tystiolaeth a fframwaith er mwyn gweithredu'r polisiau hyn. Ystyrir dulliau gweithredu o'r fath ymhellach yn y papur hwn.

Arfarniad o'r Dewisiadau

Trosolwg

Darparir y dewisiadau lefel uchel canlynol er mwyn fframio'r drafodaeth ac er mwyn cyfrannu at y camau nesaf y cytunir arnynt. Dylid nodi bod materion yn esblygu a bwriedir i'r canlynol dywys ein dealltwriaeth o'r dewisiadau sydd ar gael. Dylid darllen yr adran hon gyda'r ymwybyddiaeth, er y gellir rhoi pwyslais ar geisio osgoi'r ardaloedd yr effeithir arnynt, ei bod yn debygol o hyd y bydd angen nodi datrysiadau o fewn yr ardaloedd eu hunain fel rhan o ddull gweithredu blaengar – o'r herwydd, cyfeirir at Adran 6 y Papur hwn.

Amserlenni

Cydnabyddir bod problemau ffosffadau a chyhoeddi Canllawiau Interim NRW wedi cael effaith eang ar Gynllunio ar draws Cymru. Yn hyn o beth, nid yw paratoi CDLI yn wahanol a cheir goblygiadau clir ar gynnwys ei bolisïau a'i ddarpariaethau, yn ogystal â'r gallu i'w cyflawni, ynghyd â'i gydymffurfiaeth gyda deddfwriaeth a chanllawiau a Pholisi cynllunio cenedlaethol. Er bod effeithiau ar ei gynnwys, bydd oedi hefyd o ran yr amserlen ar gyfer paratoi'r Cynllun. Wrth gyflwyno'r dewisiadau canlynol, dylid cydnabod, waeth beth fo'r dewis a ffefrir, y bydd yn rhaid ystyried ffurf o oedi er mwyn cynnwys y potensial ar gyfer adrodd pellach a newidiadau ychwanegol i'w gynnwys.

Mae'r tabl canlynol yn cyflwyno'r dewisiadau sydd ar gael o ran y CDLIa:

Tabl 7: Dewisiadau sydd ar gael mewn perthynas â'r CDLla

Dewisiadau	Esboniad	Risgiau	Effaith ar amserlenni
<p>Cynllun 6 Tref Parhau gyda'r gwaith o baratoi cynllun gyda Strategaeth a Ffefrir (PS) ddiwygiedig yn adlewyrchu strategaeth aneddiadau y cytunwyd arni yn flaenorol e.e. ffocws ar 6 tref</p>	<p>Mae'r dewis hwn yn cydnabod pwysigrwydd blaenoriaeth y cyngor i gynnal dull gweithredu 6 tref yn y CDLla ac os bydd hyn yn parhau, efallai y bydd modd parhau i ddrafftio cynllun gyda'r strategaeth aneddiadau y cytunwyd arni yn flaenorol yn ystod y cam PS gyda rhai diwygiadau. Byddai gofyn cael polisïau am fesurau lliniaru a gwaith monitro cadarn. Byddai modd gwneud neilltuadau o hyd yn yr ardaloedd sy'n cael eu heffeithio gan ffosffadau, ond ni fyddai disgwyl iddynt gael eu darparu yn ystod cyfnodau cynharach y cynllun.</p>	<p>Byddai risgiau arwyddocaol wrth barhau i neilltuo mewn ardaloedd sy'n cael eu heffeithio gan ffosffadau gan na fyddai modd i'r ACLI ddangos cyflawniad wrth archwilio. Yn ogystal, mae risgiau pellach yn cynnwys methu cydymffurfio gyda dyletswydd y Cyngor fel yr Awdurdod Cymwys dan y Rheoliadau Cynefinoedd (HRA). Yn hyn o beth, bydd gofyn i gynnwys y CDLI Diwygiedig fod yn destun gwaith sgrinio pellach a bydd gofyn cynnal asesiad priodol o'r safleoedd neilltuedig yn yr ardaloedd yr effeithir arnynt dan y Rheoliadau Cynefinoedd. Ni ystyrir bod y dewis hwn yn realistig oni bai bod buddsoddiadau gan Ddŵr Cymru Welsh Water (DCWW) yn cael eu rhaglennu cyn yr Archwiliad o Weithfeydd Trin Dŵr Gwastraff (GTDG) yn ne'r Sir o fewn cyfnod y Cynllun, fel eu bod yn cael eu galluogi o ran ffosffadau ac y gellir darparu datblygiad erbyn 2033. Mae hyn yn annhebygol iawn. Byddai hyn yn arwain at y gofyniad i symud llawer o'r datblygiad arfaethedig yn y dalgylchoedd yr effeithir arnynt i ddiwedd cyfnod y Cynllun / trywydd o</p>	<p>Gallai'r ACLI gyflwyno Cytundeb Cyflenwi (CC) gan ailgychwyn ar y gwaith ar y CDLla ymhen wythnosau, a byddai hyn yn arwain at oedi cyffredinol wrth ystyried Covid 19 hefyd, o ystyried y CC y cytunwyd arno yn flaenorol o oddeutu 18 mis.</p>

		<p>hyd, a fyddai'n cwestiynu pa mor realistig yw'r Cynllun, a'i gydymffurfiaeth gyda'r Profion Cadernid. O ran buddsoddiad preifat trwy gyfrwng 'y datblygwr yn talu', mae'n annhebygol iawn o sicrhau cyfraniadau digonol er mwyn gallu uwchraddio cyfleusterau GTDG, o ystyried y ffaith bod hyfywedd eisoes yn cael ei ystyried yn isel yn Nyffryn Teifi. Gallai costau ychwanegol olygu bod datblygiadau yn anymarferol neu fe allent olygu bod gofyn lleihau cyfraniadau cynllunio eraill megis darparu tai fforddiadwy a lle agored cyhoeddus ac ati. Byddai'n rhaid i'r pwyslais fod ar waith monitro rhagweithiol, a byddai'n rhaid dangos bod modd cyflawni'r mesurau lliniaru a nodir yn Adran 6 y Papur hwn a'u bod yn realistig, ac ar hyn o bryd, mae'n rhy gynnar i allu barnu hyn. O ran costau, ceir y potensial am gostau ofer wrth i'r cyngor ganlyn strategaeth na fyddai'n debygol o gael ei chefnogi yn ystod gwaith archwilio, gan gymryd nad yw datrysiadau a mesurau lliniaru ar gael erbyn cyfnod adneuo y CDLIa.</p>	
<p>Dull gweithredu Goddefol (Aros i Weld) Atal y gwaith o baratoi'r cynllun nes y ceir</p>	<p>Mae'r dewis hwn yn cydnabod y ffaith bod gan y Cyngor Gynllun wedi'i Fabwysiadu yn ei le, heb</p>	<p>Mae'r CDLI cyfredol wedi dod i ben a cheir risg y byddai'r ACLI yn gweld ceisiadau yn cael eu hystyried yng ngoleuni polisi cenedlaethol yn</p>	<p>Nid yw'n hysbys faint y bydd yn cymryd i ddatblygu datrysiadau a mesurau lliniaru ar gyfer problem</p>

<p>sicrwydd y gellir datrys y broblem gyda ffosffadau</p>	<p>unrhyw ddyddiad terfynol, ac o ystyried yr ansicrwydd ynghylch ymddangosiad parhaus y 'broblem ffosffadau', efallai y bydd y Cyngor yn barnu ei bod yn briodol oedi'r gwaith o baratoi'r Cynllun amnewid am gyfnod. Ceir y posibilrwydd hefyd y bydd ffocws yn y dyfodol ar yr ardaloedd aberol, yn arbennig mewn perthynas â maethynnau. Mae'r Cynllun Datblygu cyfredol yn caniatáu ystyried cynigion datblygu yn yr ardaloedd hynny nad ydynt yn cael eu heffeithio ac o'r herwydd, gellir ystyried datblygiadau corfforaethol allweddol (gan gynnwys datblygiad strategol / corfforaethol arwyddocaol yn yr ardaloedd twf). Fodd bynnag, maent yn parhau i fod yn rhwym i'r cyfyngiadau sy'n deillio o'r materion sy'n ymwneud â ffosffadau a chanllawiau interim NRW. Ar ôl sefydlu Cydbwyllgorau Corfforaethol, bydd y gwaith o baratoi CDS ar gyfer y</p>	<p>gynyddol, gyda llai o bwyslais lleol. Gallai hyn arwain at bwysau gan Lywodraeth Cymru ynghylch cydymffurfiaeth gyda pholisi cenedlaethol pan fo'r cynllun datblygu wedi dod i ben. Gydag unrhyw 'oedi CDLI', ceir materion a sialensiau nad yw polisïau cyfredol yn gallu rhoi sylw iddynt, y maent wedi cael eu hamlygu neu eu gwaethygu gan Covid 19, gan gynnwys darparu tai fforddiadwy, cynorthwyo twf economaidd ac adfer ac ailfywiogi'r stryd fawr. Byddai'r rhain yn parhau i fod mewn grym yn ystod unrhyw oedi.</p>	<p>Ffosffadau ac unrhyw achosion rhyddhau maethynnau yn y dyfodol gan NRW, felly ceir perygl gyda dull gweithredu goddefol y gallai'r cyngor fod heb gynllun wedi'i ddiweddarau am gyfnod sylweddol.</p>
---	---	--	--

	<p>rhanbarth yn cychwyn yn ystod yr haf 2022. Gallai unrhyw oedi mewn perthynas â pharatoi'r Cynllun arwain at ddiffyg mabwysiadu er mwyn sicrhau ei fod yn cydymffurfio gyda chynnwys y CDS sy'n dod i'r amlwg. Mae'n werth nodi mai hwn yw'r dull gweithredu y mae Awdurdodau Cynllunio Lleol Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog wedi'i fabwysiadu – y maent oll wedi datgan oedi amhenodol o ran y CDLI.</p>		
<p>Adlinio gofodol (y dewis a ffefrir gan LIC) Tynnu'r CDLIa yn ôl a chychwyn ar CDLIa newydd gyda chyfnod cynllun diwygiedig – gan ddilyn dull gweithredu a ffefrir gan LIC o osgoi neilltuo mewn parthau y mae Ffosffadau yn effeithio arnynt</p>	<p>Byddai'r dewis hwn yn golygu y byddai proses y cynllun yn dechrau o'r dechrau gyda CC newydd a chan ailystyried y cynllun yn llawn. Byddai hyn yn cynnwys ystyried strategaeth ofodol amgen na fyddai'n cynnwys yr aneddiadau y mae ffosffadau yn effeithio arnynt, gan ailddosbarthu'r twf i ardaloedd cynaliadwy nad ydynt yn cael eu heffeithio. Er mwyn sicrhau y byddai'r cynllun yn cael ei gyflawni ac</p>	<p>Byddai'r dewis hwn yn cynnwys gwaredu'r holl neilltuadau datblygu (gan gynnwys tai a chyflogaeth) o fewn yr ardaloedd sy'n cael eu heffeithio o'r Cynllun, sef tua 44% o'r sir, sef aneddiadau Llanbedr Pont Steffan, Tregaron, Adpar ac RSCs amrywiol ac Aneddiadau Cysylltiedig fel yr amlinellir yn nhabl statws CAG uchod). Er y byddai hyn yn rhoi sylw i rai o'r materion cyfreithiol a gweithdrefnol wrth symud y Cynllun yn ei flaen, byddai'n lleihau'r cyfleoedd datblygu a fyddai'n codi yn yr ardaloedd sy'n cael eu heffeithio.</p>	<p>Wrth baratoi CC newydd, byddai amserlen newydd yn cael ei phennu, a fyddai'n 3.5 blynedd fel arfer, gyda llithriant o dri mis, felly byddai modd disgwyl y gellid mabwysiadu'r cynllun amnewid erbyn diwedd 2025, gan gymryd y byddai'r CC yn cael ei gyflwyno i LIC erbyn diwedd eleni.</p>

	<p>er mwyn bodloni'r profion cadernid. Er y gallai rhywfaint o ddatblygu ddigwydd yn yr ardaloedd y mae ffosffadau yn effeithio arnynt, byddai angen iddo gydymffurfio gyda chanllawiau NRW. Ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol, gallai polisïau yn y cynllun adlewyrchu dull gweithredu sy'n seiliedig ar feini prawf, gan alluogi datblygiadau i gael eu cyflwyno os a phryd y bydd mesurau lliniaru ar gael.</p>	<p>Fodd bynnag, dylid cydnabod y byddai goblygiadau'r broblem ffosffadau yn cael yr effaith hon ta beth mewn ffaith. Er na fyddai'n gweld yr aneddiadau yn yr ardaloedd yr effeithir arnynt yn cael eu hailddosbarthu o ran eu safle yn y strategaeth o reidrwydd, byddai'n gweld eu cyfraniad o ran twf yn cael ei leihau'n sylweddol. Gallai'r cynllun hwn ar gyfer twf y tu allan i'r 3 phrif dref gael nifer o effeithiau gan gynnwys ar gyfraddau siarad Cymraeg yr ardal oherwydd y byddai twf yn y dyfodol yn cael ei gyfyngu (er ei fod nawr), gallai ailddosbarthu twf i aneddiadau llai hefyd, y gallai gael effeithiau niweidiol ar y cymunedau Cymraeg hynny sy'n teimlo bod gormod o dwf yn eu hardal leol efallai. Yn ogystal, byddai'n gweld baich o ran twf ar Aberystwyth fel yr unig ardal twf rhanbarthol sy'n weddill ac a nodwyd yn nogfen Cymru'r Dyfodol, a allai beri pryder oherwydd y byddai'r dref yn amsugno'r holl dwf ar gyfer Ceredigion mewn un ardal twf rhanbarthol yn lle dwy.</p>	
<p>Dull gweithredu CDS</p>	<p>Byddai'r dewis hwn yn golygu y byddai'r cyngor yn symud tuag at waith ar Gynllun Datblygu Strategol rhanbarthol, y mae bellach yn</p>	<p>Mae'r risgiau sy'n gysylltiedig gyda dull gweithredu o'r fath yn cynnwys dibynnu ar CDLI sydd wedi dyddio heb unrhyw ddyddiad terfynol, a'r goblygiadau cysylltiedig o gael</p>	<p>Gallai gwaith gychwyn ar CDS yn dilyn cyfarfod cyntaf y CJC ym mis Gorffennaf 2022, lle y bydd angen paratoi CC yn nodi'r</p>

	<p>ofynnol dan y Ddeddf Llywodraeth Leol. Mae hwn yn gynllun ar y cyd ar draws rhanbarth TCC sy'n cynnwys Powys, Ceredigion ac APCBB a bydd hwn yn ofynnol waeth beth fo'r dull gweithredu a fabwysiadir uchod. Fodd bynnag, pe byddai gwaith yn cychwyn ar hyn gan ddefnyddio adnoddau sy'n bodoli eisoes (gan bod sicrhau tîm CDS yn debygol o fod yn heriol o ystyried yr anhawster wrth recriwtio pobl i rolau cynllunio yn lleol) tra bod CDLla yn cael ei oedi, byddai'n caniatáu i staff presennol sianelu adnoddau i'r maes hwn ac ar waith mabwysiadu CDLI ysgafn yn hytrach na CDLla, y mae'n debygol y bydd angen iddo gael adolygiad ffurfiol wrth fabwysiadu'r CDS ta beth.</p>	<p>'polisiâu a brofwyd yn lleol' cyfyngedig ac felly, bod yn ddibynnol ar bolisi cenedlaethol er mwyn gwneud penderfyniadau. Fodd bynnag, rhaid nodi bod gallu y CDLI i grwydro o bolisi cenedlaethol yn y CDLla yn gyfyngedig iawn, felly i bob pwrpas, bydd unrhyw CDLla yn cyd-fynd mewn ffordd agosach â Cymru'r Dyfodol na disgwyliadau ehangach y gymuned efallai. Mae LIC wedi bod yn glir ynghylch eu safiad y dylid paratoi CDLla law yn llaw â CDS ac felly, efallai na fydd symud y ffocws i CDS yn cael ei gefnogi ar lefel genedlaethol. Yn olaf, mae gan Bowys gynllun yn ei le gyda dyddiad terfynol o 2026, felly mae eu ffocws nhw ar fabwysiadu CDLla cyn y dyddiad cau hwn fel na fyddant wedi dod allan o gyfnod cynllun cyn y caiff unrhyw CDS ei fabwysiadu. Felly ceir rhai problemau 'heb gydamseru gyda chynllun' yn lleol.</p>	<p>amserlen statudol ar gyfer paratoi CDS o tua 5 mlynedd, felly byddai modd disgwyl y gellid mabwysiadu CDS yn 2027 – 2028. Byddai hyn yn caniatáu i CDLI ysgafn ddechrau a chael ei gwblhau erbyn 2029-2030.</p>
--	--	--	--

Datrysiadau Technegol Posibl a Dulliau Gweithredu sy'n

Seiliedig ar Bolisi

Pwysigrwydd nodi datrysiadau

Er bod Adran 5 y Papur hwn yn nodi 'dewisiadau osgoi' ar raddfa macro, bydd disgwyliad o hyd y caiff datrysiadau eu nodi yn yr ardaloedd sy'n cael eu heffeithio eu hunain. Cynhelir gwaith ymchwil pellach gan swyddogion ynghylch mesurau lliniaru posibl, fodd bynnag, mae amlinelliad o rai canlyniadau cychwynnol yn dilyn isod. Ystyrir cyflwyno polisiau lleol penodedig ar gyfer yr ardaloedd sy'n cael eu heffeithio, ac o'r herwydd, bydd gofyn eu dynodi ar y Map Cynigion.

Mae'n bwysig nodi y bydd y CDLLa yn rhan o'r datrysiad yn unig. Yn hyn o beth, gan geisio adolygu'r risgiau y mae'r Cyngor yn eu hwynebu, bydd rhai materion y tu hwnt i ddylanwad a chwmpas y Gwasanaeth Cynllunio, ac yn wir, y Cyngor ei hun. Mae graddfa'r materion, o ran y graddau gofodol a chyfrifoldeb traws-asiantaeth, yn debygol o olygu y bydd gofyn cael dull gweithredu aml-bartneriaeth ar raddfa tirlun – e.e., Memorandwm Dealltwriaeth (MoU).

O ran cyfyngiadau ac er mwyn gwerthfawrogi maint y materion y mae'r Cyngor yn eu hwynebu, cyfeirir at y sefyllfa ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog. Roedd adroddiad (ENC7Eitem 8) a gyflwynwyd i'r [Pwyllgor Cynllunio, Mynediad a Hawliau Tramwy ar ddydd Mawrth, 26 Ionawr, 2021](#) yn rhoi crynodeb o'r materion dan sylw, a byddai'r rhain yn berthnasol i Geredigion hefyd. Mae'n werth nodi'r dyfyniad canlynol o'r [Adroddiad Eglurhaol](#):

“3.1 Dim ond yr effaith leiaf y bydd cyfyngu ar ganiatâd cynllunio newydd fyth yn ei chael ar fodloni targedau ffosffadau a dwyn y nodweddion dynodedig yn ôl i gyflwr ffatriol; gall ffactorau sylweddol y maent y tu hwnt i gwmpas gweithgarwch rheoli cynllunio i raddau helaeth gael effaith lawer fwy. Yn anffodus, ni ataliwyd y sefyllfa yn gynharach ac nid ydym yn sicr ynghylch pa mor hir y bydd 'ffosffadau etifeddol' a llwytho ffosffadau a gyflwynir gan weithgareddau nas rheolir yn golygu y bydd angen cyfyngu ar ganiatâd newydd. Gallai hyn gynnwys datblygiadau amaethyddol penodol a gyflwynir trwy'r weithdrefn 'hysbysiad ymlaen llaw'. Fan leiaf, mae'n debygol y bydd

Tudalen 161

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

gofyn sicrhau 'cymeradwyaeth ymlaen llaw' yn y rhan fwyaf o amgylchiadau er mwyn caniatáu i'r asesiadau perthnasol gael eu cynnal. Mae swyddogion yn ystyried yr effeithiau posibl ar ffurfiau eraill o waith datblygu a ganiateir, gan gynnwys hawliau perchnogion tai i ychwanegu estyniad a gwneud addasiadau i'w heiddo.

3.2 Mae'n debygol y bydd gofyn cael ymdrech traws-sector ar y cyd ac ar raddfa tirlun er mwyn gwella ansawdd amgylcheddol ac arferion sectorol law yn llaw gyda rheoleiddio a gorfodi, er mwyn gwella ansawdd dŵr a datblygu cydnherthedd ecolegol Afon Gwy fel bod y nodweddion dynodedig y mae'n eu cynnal yn gallu bod mewn cyflwr ffafriol unwaith eto. Rydym yn aelodau o Fwrdd Cynllun Rheoli Maethynnau Afon Gwy, ei grŵp cynghori technegol a Phartneriaeth Dalgylch Gwy. Er gwaethaf ymdrechion y cyrff hyn (ac eraill) dros y 10 mlynedd diwethaf, nid yw'r mater wedi cael ei ddatrys eto.

3.3 Er ei bod yn dasg anodd iawn, rhaid rhoi blaenoriaeth i'r cam o sicrhau'r dystiolaeth, y gwaith modelu a'r dangosyddion monitro y mae eu hangen er mwyn dangos capasiti amgylcheddol ac ecolegol er mwyn derbyn llwyth datblygiad newydd.

3.4 Anfonwyd y llythyr a gafwyd gan NRW a'i amgaeadau i asiantau ar 21 Rhagfyr 2020, gydag ymrwymiad i gael cyfarfod gyda nhw yn y dyfodol agos. Gofynnwyd i swyddogion hefyd a oes modd iddynt gysylltu â'r rhai y rhoddwyd cyngor cyn ymgeisio iddynt yn ystod y 6 mis diwethaf er mwyn rhoi gwybod iddynt am y mater. Cynhaliwyd cyfarfod ar lefel uchel rhwng cynrychiolwyr Awdurdod y Parc Cenedlaethol ac Aelodau Seneddol ar 8 Ionawr. Gellir rhoi diweddariad ar lafar am unrhyw ddatblygiadau ynghylch y mater yn PAROW.

3.5 Bydd datblygiad datrysiadau sy'n seiliedig ar natur ac ar raddfa tirlun i'r materion a nodwyd yn yr adroddiad hwn yn destun gwaith ymchwilio yn ystod iteriad nesaf y Cynllun Rheoli. Bydd gofyn gwneud gwaith ar y cyd mewn partneriaeth ag amrediad o randdeiliaid, ac nid y lleiaf NRW, DCWW a thirfeddianwyr/rheolwyr yn y dalgylch yr effeithir arno. Bwriedir cynnal cyfarfod cyntaf grŵp o'r fath ar 18 Ionawr”.

Wrth nodi nad yw darpariaethau Rheoliadau Adnoddau Dŵr (Rheoli Llygredd Amaethyddol)(Cymru) 2021 yn gysylltiedig â'r CDLI yn uniongyrchol, mae'n fframio'r dimensiwn traws-sectorol ymhellach i'r materion a wyneb. Felly, gofynnir i'r aelodau nodi bod y Cyngor, fel corff corfforaethol, yn wynebu

Tudalen 162

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

sialensiau o ran polisi wrth gysoni ei ymrwymiad i gadwraeth natur a'i ddatganiad ynghylch yr argyfwng hinsawdd, gyda'r gofyniad i gydnabod a chynorthwyo'r cymunedau amaethyddol a gwledig hynny sy'n rhan allweddol o ffabrig cymdeithasol y Sir.

Yn gyffredinol, bydd gofyniad am ddatrysiadau lliniaru neu osgoi strategol. Dangoswyd tystiolaeth mai prosiectau i drawsnewid tir amaethyddol yn gynefin/lle agored ac uwchraddio GTDG yw'r prif fesurau sydd wedi sicrhau llwyddiant yn Lloegr. Mae'n werth nodi hefyd ei bod yn ymddangos bod dŵr ffo yn dod i'r amlwg fel ystyriaeth bellach ar gyfer llwyth ffosffadau, yn deillio o wrtaith gardd a halen ar y ffyrdd er enghraifft, mewn perthynas â chynefinoedd a ddiogelir. [Cyfeirir at y wefan hon](#)

Datrysiadau Technegol

Mesurau i'w gweithredu ar unwaith

Rhaid cymryd unrhyw fesurau trwy roi ystyriaeth lawn i ddyfarniad 2018 Llys Cyfiawnder UE a elwir yr 'Achos Iseldiraidd'. Roedd y dyfarniad yn nodi na ddylai datblygiad beri 'unrhyw niwed' i ansawdd dŵr. Mae dyfarniad yr achos Iseldiraidd yn ymwneud â phob cam o'r broses gynllunio, mewn dalgylch lle y nodwyd bod ansawdd dŵr yn broblem. Er y caniateir mesurau lliniaru dan y dyfarniad hwn, ni ellir dibynnu ar fudd mesurau lliniaru yn y dyfodol mewn asesiad priodol, pan fo'r manteision hynny yn ansicr adeg yr asesiad. Y prif fesur tymor byr a ddefnyddiwyd mewn siroedd yn Lloegr er mwyn rhoi sylw i hyn yw'r cyfleuster cyfrifo ffosffadau. Defnyddir y cyfleuster cyfrifo gan ddatblygwyr i gyfrifo baich ffosffadau datblygiad, a chyflwynir y wybodaeth hon fel rhan o gais cynllunio. Dim ond os caiff niwtraledd ffosffadau ei sicrhau neu os gellir sicrhau mesurau lliniaru pendant a mesuradwy y rhoddir caniatâd ar gyfer datblygiad. Braenaru tir fu'r prif ymateb lliniaru yn siroedd de Lloegr hyd yn hyn. Mae ymatebion eraill gan ddatblygwyr wedi cynnwys cyfleusterau trin dŵr gwastraff preifat ar y safle datblygu, a buddsoddiad gan y datblygwr mewn GTDG cyhoeddus. Cydnabuwyd bod y rhain yn aneffeithiol o ran y gost ac nad ydynt yn ddatrysiad hirdymor hyfyw yn Ne Lloegr. Mae'r diffyg hyfywedd ariannol yn debygol o fod yn fwy amlwg yn ardaloedd dalgylch Ceredigion yr effeithir arnynt o ganlyniad i brisiau tai is, llai o elw a'r angen am dai fforddiadwy.

Cyfrifo Llwyth Ffosffadau

Ar gyfer pob cais cynllunio cymwys neu neilltuad datblygiad o fewn CDLI, gellir gwneud amcangyfrif o'r llwyth ffosffadau ychwanegol. Amcangyfrifir llwythi ffosffadau ar sail graddfa'r ffosffadau a gynhyrchir fel anheddiad, gan dybio deiliadaeth gyfartalog o 2.3 o bobl fesul anheddiad, oni bai y ceir tystiolaeth glir bod rhif uwch neu is yn briodol ar gyfer math y datblygiad preswyl a gynnigir. Caiff y llwyth ffosffadau ei gyfrifo ar y sail y caiff datblygiad preswyl ei adeiladu yn unol â'r safonau uchaf o ran effeithlonrwydd dŵr, y darparir ar eu cyfer gan reoliadau adeiladu. Bydd pob awdurdod cynllunio yn gorfodi amod cynllunio ar bob caniatâd cynllunio ar gyfer un annedd newydd ychwanegol net neu fwy y mae gofyn eu hadeiladu i'r gofyniad optimwm. Mae Natural

Tudalen 164

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021
England ac Asiantaeth yr Amgylchedd wedi darparu tystiolaeth i gyfiawnhau'r orfodaeth hon yn Lloegr.

Mesurau Liniaru Ffosffadau Byr-Interim

Gweithredwyd y mesurau lliniaru canlynol trwy gyfrwng Memorandwm Dealltwriaeth (MoU) o fewn Siroedd yn Lloegr e.e. Wiltshire

- i. Dargyfeirio Llif Dŵr Wyneb a mynediad dŵr daear i ffwrdd o'r Rhwydwaith Carthion Budr (tymor hir);
- ii. Rhoi sylw i gamgysylltiadau (tymor byr);
- iii. Lleihau llif i'r Rhwydwaith Carthion Budr trwy gyfrwng mesurau effeithlonrwydd dŵr (ar unwaith);
- iv. Trapiau Silt a glwptiroedd fferm bychain ar dir amaethyddol (Tymor byr – gweithredir ymhen 1-2 flynedd?);
- v. Tynnu tir allan o weithgarwch cynhyrchu amaethyddol dwys (âr neu borfa) trwy wrthbwyo (Tymor hir);
- vi. Newid defnydd tir o gynhyrchu porfa dwys i gynhyrchu porfa Llai dwys h.y. o ffermio llaeth a moch i wartheg (Tymor byr 1-2 flynedd);
- vii. Cyllid partneriaeth ar gyfer ceisiadau grant e.e., mesurau 4 ac 8 (Tymor byr) – mae'r potensial er mwyn sicrhau cyllid ar ffurf grant yn ansicr;
- viii. Dargyfeirio llif dŵr wyneb a mynediad dŵr daear i ffwrdd o'r rhwydwaith carthion budr (Tymor hir).

Mesurau tymor canolig-hir

Memorandwm Dealltwriaeth (MoU) – Cytundeb aml-asiantaeth er mwyn sicrhau bod datblygiad yn 'niwtral o ran ffosffadau', ac felly, na fydd yn cael effeithiau niweidiol ar integredd y dalgylch ACA yr effeithir arno. Mae MoU yn disgrifio lle y bydd y partïon yn cydweithio er mwyn helpu i ddatblygu a gweithredu mesurau lliniaru a gweithgarwch rheoli ffosffadau.

Cynllun/Bwrdd Rheoli Maethynnau – bwrdd aml-asiantaeth i nodi ffynonellau maethynnau sy'n cyrraedd yr afon a'r camau y gellir eu cymryd i'w rheoli. Gellir gweld enghraifft o'r dull hwn yn Swydd Henffordd. Nod y cynllun yw rheoli maethynnau yn yr ACA yr effeithir arni er mwyn galluogi twf yng Ngheredigion wrth ddiogelu amgylchedd yr afon. Cylch gwaith y bwrdd fyddai

Tudalen 165

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021
casglu tystiolaeth, arfarnu dewisiadau a datblygu cynllun gweithredu ar lefel
leol.

Camau Nesaf

Ystyrir y gellir fframio'r dulliau gweithredu o fewn amserlen tymor byr / canolig a thymor hwy.

Tymor Byr/Canolig

Y Dull Gweithredu Cydweithredol

Gan ddatblygu'r profiadau a gafwyd yng Ngwlad yr Haf, un o'r agweddau a'r rolau pwysicaf ar gyfer yr Awdurdod Lleol fydd hwyluso trafodaeth rhwng rhanddeiliaid. Wrth nodi y gallai'r trafodaethau fod yn anodd ar brydiau ac y gallent gynnwys safbwyntiau cyferbyniol, mae dull gweithredu sectorol neu ar wahân yn annhebygol o fod yn gynhyrchiol. Yn hyn o beth, argymhellir bod cylch gorchwyl, sy'n cynnwys aelodaeth, yn cael ei greu. Rhagwelir y bydd rôl allweddol i gynrychiolwyr etholedig i lobïo a chodi ymwybyddiaeth.

Y CDLI Amnewid

Bydd angen i'r Cyngor llawn ystyried goblygiadau'r dewisiadau a phenderfynu ar y dewis a ffeirir. Yn ogystal, bydd angen diwygio'r Cytundeb Cyflenwi. Os nodir y dylid tynnu'n ôl, bydd angen ystyried a gaiff hyrwyddwyr safleoedd gyfle i ddangos mesurau lliniaru cyn gwaredu safle, neu a gaiff y safle ei waredu gan y Cyngor yn syth ac mae'n fater i hyrwyddwr y safle ddangos y gellir sicrhau mesurau lliniaru ar gyfer yr Arolygydd yn ystod y cam Archwilio. Mae dulliau gweithredu o'r fath yn debygol o fod yn ddatrysiadau ar gyfer safleoedd penodol, o ystyried y ffaith bod diffyg mesurau lliniaru strategol ar gael. Ymhellach, rhoddir ystyriaeth briodol i ddarparu fframwaith polisi a allai alluogi datblygiad i symud yn ei flaen yn yr ardaloedd hynny sy'n cael eu heffeithio yn ystod cyfnod y Cynllun, os nodir datrysiad cyn 2033.

Y realiti o ran mesurau lliniaru yw bod yn rhaid iddynt fod yn seiliedig ar dystiolaeth ac yn gadarn o ran dangos niwtraled.

Rheoli Datblygiad

Mae cyfleoedd ar gael i ddefnyddio rhai o'r datrysiadau hynny a nodwyd yn Adran 6 y Papur hwn. Mae hyn yn cynnwys egwyddor cyfleuster cyfrifo ffosffadau a masnachu 'credydau a debydau'. Argymhellir y cynhelir trafodaethau gydag awdurdodau cyfagos ynghylch eu cynlluniau ac y darparir cymorth ar ffurf adnoddau er mwyn cynorthwyo law yn llaw â gwaith parhaus ar lefel genedlaethol ar yr Is-grŵp Cynllunio Ffosffadau.

Tudalen 167

Cyngor Sir Ceredigion – Cynllun Datblygu Lleol – Gorffennaf 2021

Dylid cynnal adolygiad mewnol o asedau tir cyngor dan berchnogaeth er mwyn nodi cyfleoedd ar gyfer mesurau lliniaru – cyflwynwyd cais gan dîm yr economi ac adfywio er mwyn ariannu gwaith o'r fath, ond ni wnaethpwyd unrhyw benderfyniad am y cyllid eto.

Tymor Hwy

Dilyn y Wyddoniaeth

Er y gallai fod cyfleoedd ar gyfer mesurau lliniaru fesul safle / achos, mae'n glir y bydd gofyn cael dull gweithredu strategol ar lefel uchel tuag at fesurau lliniaru dros y tymor hwy. Er mwyn hwyluso hyn, dylid mabwysiadu dulliau gweithredu rhanbarthol ac ar draws Cymru trwy rannu dulliau gweithredu a gwneud gwaith integredig.

Efallai y sefydlir Bwrdd Rheoli Maethynnau, fel y'i ddefnyddir mewn ardaloedd yn Lloegr sy'n cael eu heffeithio, gyda chyfrifoldeb dros gynhyrchu a monitro Cynllun Rheoli Maethynnau ar gyfer yr ardaloedd yr effeithir arnynt.

O ystyried lefel yr arbenigedd sy'n ofynnol, caiff trefniadau i gaffael arbenigwr i gynnig cyngor eu ceisio, o ran nodi datrysiadau ar gyfer ardaloedd penodol a chynghor cyfreithiol er mwyn sicrhau bod yr ALL yn cyflawni ei ddyletswydd yn y maes cymhleth hwn sy'n tyfu. O'r herwydd, gall Cyngorau gydweithio i fframio'r gwaith hwn, a mawr obeithir y bydd Llywodraeth Cymru yn gallu darparu cyllid. Gallai penodi gwybodaeth arbenigol o'r fath gael ei cheisio hefyd wrth ddatblygu a gweithredu'r dulliau gweithredu dros y tymor byr/canolig.

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Mae'r **offeryn Asesiad Effaith Integredig** hwn yn cynnwys egwyddorion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy, Deddf Cydraddoldeb 2010 a Mesur y Gymraeg 2011 (gofynion Safonau'r Gymraeg), ac ystyriaethau rheoli risg i osod sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol ac i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol.

1. MANYLION Y CYNNIG: (Polisi / Newid amcan / Arbed arian)

Teitl y Cynnig	Adolygu a Diwygio'r Cynllun Datblygu Lleol
----------------	--

Maes Gwasanaeth	Gwasanaethau Perfformiad a'r Economi	Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Russell Hughes-Pickering	Cyfarwyddwr Strategol	Sue Darnbrook
-----------------	--------------------------------------	---------------------------------	--------------------------	-----------------------	---------------

Enw'r swyddog sy'n cwblhau'r AEI	Rebecca Young (hyd 11 / 18) Cath Ranson	E-bost	ldp@ceredigion.gov.uk	Ffôn	01545572166
----------------------------------	--	--------	--	------	-------------

Rhowch ddisgrifiad cryno o bwrpas y cynnig

Adolygu a Diwygio'r Cynllun Datblygu Lleol

Bydd yr AEI hwn yn cwmpasu'r holl broses o adolygu a diwygio'r Cynllun Datblygu Lleol ond, hyd yn hyn, mae ond yn berthnasol i Adroddiad Adolygu a Chytundeb Cyflenwi'r CDLI. Y camau eraill (a restrir uchod) yw'r camau pan fydd newidiadau i'r CDLI presennol yn cael eu gwireddu a dim ond ar y pwynt hwn y gellir ystyried sut bydd y prosiect yn newid polisiâu.

Cafodd yr adolygiad o'r cynllun ei sbarduno gan ganfyddiadau'r trydydd Adroddiad Monitro Blynyddol

o'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae'r adolygiad a diwygiad o'r CDLI yn cynnwys y camau canlynol:

- Adroddiad Adolygu y CDLI: Mae'r adroddiad hwn yn nodi maint y newidiadau angenrheidiol i'r CDLI a'r weithdrefn adolygu sydd i'w dilyn er mwyn cael Cynllun Datblygu Lleol newydd. Bydd yr adolygiad o'r CDLI presennol yn cael ei lywio gan ganfyddiadau adroddiadau monitro blynyddol blaenorol, diweddariadau i'r sail dystiolaeth ac arolygon parhaus. Rhaid i'r adroddiad gael ei gymeradwyo'n ffurfiol gan yr awdurdod cynllunio lleol.

Adolygiad o'r Cynllun Datblygu Lleol

- Cytundeb Cyflenwi: Mae'r cytundeb hwn yn gofyn am ganiatâd gan Lywodraeth Cymru ac mae'n nodi'r amserlen ar gyfer cynhyrchu'r CDLI newydd. Yn ogystal, mae'r cytundeb yn cynnwys cynllun cynnwys cymunedau sy'n amlinellu'r broses y gallai grwpiau, unigolion neu ddatblygwyr â diddordeb gyfrannu tuag at y cynllun trwyddi. Mae'n ofynnol i'r awdurdod cynllunio lleol wneud y cytundeb cyflenwi yn hygyrch i'w archwilio gan aelodau'r cyhoedd ar ôl hyn.
- Strategaeth a Ffafir / Strategaeth Cyn-adnewid: Gweledigaeth, materion strategol, nodau ac amcanion, polisiâu allweddol, targedau monitro a dangosyddion, lleoliadau eang ar gyfer cyflawni anghenion datblygu cynaliadwy, a dehongliad gofodol
- Cynllun Adnewid: Bydd y cynllun yn cynnwys: Polisiâu ledled yr ardal ar gyfer datblygu a fynegir mewn modd generig lle bo modd, gan gynnwys polisiâu pwnc sydd wedi'u cymeradwyo, dyraniadau mawr o dir, a pholisiâu a chynigion penodol ar gyfer ardaloedd allweddol sydd angen eu newid neu eu diogelu

- Cyfiawnhad rhesymegol cryno i esbonio polisiau ac i arwain eu gweithrediad; a
- Map o gynigion ar sylfaen ddaearyddol (gyda mapiau wedi'u mewnosod lle bo hynny'n briodol)
- Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol / Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd. Mae'r asesiadau hyn yn cwmpasu effeithiau cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd y CDLI a byddant yn chwarae rhan bwysig wrth ddangos bod y CDLI newydd yn gadarn trwy sicrhau ei fod yn adlewyrchu amcanion datblygu cynaliadwy.

Y pum prif cam ar gyfer cynnal arfarniad o gynaliadwyedd sydd angen eu hintegreiddio yn y broses o baratoi'r CDLI yw: Cam A – Cwmpasu. Mae hyn yn gosod y cyd-destun a'r amcanion, gan sefydlu'r dystiolaeth sylfaenol a phennu'r cwmpas. Cam B – Arfarniad. Datblygu a mireinio opsiynau ac asesu effeithiau.

Cam C – Adrodd. Paratoi'r adroddiad ar yr arfarniad o gynaliadwyedd.

Cam D – Ymgynghori. Ymgynghori ynghylch y dewis a ffafrir o ran y cynllun datblygu a chanfyddiadau'r adroddiad ar yr arfarniad o gynaliadwyedd. Cam E – Monitro. Monitro effeithiau sylweddol wrth weithredu'r cynllun datblygu.

- Cyflwyno, Archwilio a Mabwysiadu'r CDLI: Mae arolygydd annibynnol yn archwilio'r cynllun, gan gynnwys cydymffurfiaeth â gweithdrefnau cyfreithiol a rheoliadol (gwiriad cadernid).
- Mae'r diweddariad hwn yn ymwneud â'r dewisiadau a gynigir ynghylch oedi'n ffurfiol y gwaith ar y CDLI newydd oherwydd effaith Ffosffad ar Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi a'r cyngor interim a ddarparwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru sydd, i bob pwrpas, wedi rhoi moratoriwm ar y rhan fwyaf o ddatblygu yn nalgylch Afon Teifi yn y dyfodol agos. Mae hyn hyd nes y gellir datblygu gwaith dosrannu a lliniaru i sicrhau y gall datblygiadau gyflawni Niwtraliaeth neu Welliant Maethynnau fel a bennir gan brawf ar yr effaith sylweddol debygol ac Asesiad Priodol fel a amlinellir yn y Rheoliadau Cynefinoedd.

Ar bwy fydd y cynnig hwn yn effeithio'n uniongyrchol? (e.e. y cyhoedd, grwpiau penodol o'r cyhoedd fel grwpiau ieuenctid, gofalwyr, pobl sy'n defnyddio'r ffyrdd, pobl sy'n defnyddio parciau gwledig, pobl sy'n cael budd-daliadau, aelodau staff, neu bobl sy'n meddu ar y nodweddion gwarchoddedig a nodir yn y Ddeddf Cydraddoldeb ac y mae'n rhaid i'r awdurdod roi sylw dyledus iddyn nhw).

Bydd pob rhan o'r cyhoedd yn cael ei heffeithio'n uniongyrchol gan y broses o adolygu a diwygio'r CDLI.

RHEOLI FERSIYNAU Dylid defnyddio'r AEI yn ystod camau cyntaf y broses benderfynu, ac yna dylid ei fireinio drwy gydol y broses benderfynu. Mae'n bwysig cadw cofnod o'r broses hon er mwyn i ni allu dangos sut rydyn ni wedi ystyried ac ymgorffori ystyriaethau datblygu cynaliadwy, y Gymraeg a chydaddoldeb lle bynnag y bo modd.

Awdur	Cam yn y broses benderfynu	Rhif y fersiwn	Dyddiad trafod	Disgrifiad cryno o unrhyw newidiadau a wnaed ar ôl trafod
Cath Ranson	Adroddiad Adolygu CDLI	CDLI2 / IIA001	Medi/Hydref 2017	<i>Bydd hwn yn dangos sut rydym wedi ystyried a chynnwys egwyddorion datblygu cynaliadwy a nodau llesiant trwy gydol y broses o ddatblygu cynnig.</i>
Cath Ranson	Cytundeb Cyflenwi CDLI	CDLI2 / IIA002	Medi/Hydref 2017 (drafft) Ionawr / Chwefror 2018	Mae'n ystyried ymatebion i'r Ymgynghoriad ar Ddrafft y Cytundeb Cyflenwi a'r Adroddiad Adolygu

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

		CDLI2 / IIA003	Mai 2018	Amserlen Cytundeb Cyflenwi Ddiwygiedig, yn dilyn ymyrraeth gan Ysgrifennydd Cabinet Llywodraeth Cymru dros yr Amgylchedd
Cath Ranson	<u>Strategaeth a Ffafir / Strategaeth Cyn-adneuo:</u>	CDLI2 / IIA004vs2	Mai 2019	Strategaeth a Ffafir wedi'i pharatoi ar gyfer ystyriaeth gan y cyngor, gan ystyried canlyniadau ymgysylltu â sefydliadau perthnasol, diweddarau papurau tystiolaeth / papurau cefndirol. Yn awgrymu adolygiadau i'r cyd-destun, materion allweddol a phum polisi strategol diwygiedig ac ychwanegu un polisi strategol newydd. Yr ymgynghoriad cyhoeddus arfaethedig o ddiwedd mis Mehefin i fis Medi yn para'n hirach na'r lleiafswm amser o chwe wythnos.
Sarah Groves-Phillips	Oedi yn y CDLI	LDP2/IIA005v1	Hydref 2021	IIA wedi'i ddiweddarau i adlewyrchu'r Datganiad ar Effaith Ffosffad a'r dewisiadau dilynol yn ymwneud â pharatoi cynllun sy'n cynnwys <ul style="list-style-type: none"> • Diwygio'r strategaeth i eithrio'r parthau yr effeithir arnynt gan ffosffad • Parhau â'r strategaeth gyfredol • Oedi'r gwaith hyd nes y ceir mwy o eglurder ar liniaru ffosffad posib
Cath Ranson	Cynllun Adneuo Ymgynghoriad Cyhoeddus		Cynigiwyd Mai Mehefin 2020	
Cath Ranson	<u>Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol, Asesiad o'r Effaith ar Iechyd, Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd</u>		Strategaeth a Ffafir (cynhaliwyd Mai 2019).	Diweddarau'r Arfarniad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol, Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd, Asesiad o'r Effaith ar Iechyd a'r Asesiad Effaith Integredig hwn yn ystod camau allweddol: Diweddariadau arfaethedig: Cynllun Adneuo (arfaethedig ar gyfer Ebrill 2020) Cyflwyno (arfaethedig ar gyfer Tachwedd 2020)
Cath Ranson	Cyflwyno, Archwilio a Mabwysiadu'r CDLI		Arfaethedig ar gyfer Rhagfyr 2020	

Tudalen 170

AMCANION STRATEGOL Y CYNGOR: Pa rai o amcanion strategol y cyngor y mae'r cynnig yn mynd i'r afael â hwy a sut?

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p>Mae'r cyngor yn sefydliad sy'n addas at y diben o gyflawni gwasanaethau sy'n gwella er mwyn diwallu anghenion ein dinasvddion.</p>	
<p>Mae amodau a chyfleoedd yng Ngheredigion yn caniatáu'r economi a busnes lleol i ddatblygu a ffynnu.</p>	<p>Bydd y broses o adolygu a diwygio'r CDLI yn ystyried yr angen ar gyfer datblygiad economaidd priodol er mwyn cynnal cymunedau a dyrannu cyflenwad digonol o dir ar gyfer datblygu economaidd. Lle mae natur y datblygu disgwylidig yn gofyn am ddarpariaeth o safleoedd cyflogaeth trwy adolygiad cynhwysfawr o'r holl dystiolaeth sydd ar gael.</p>
<p>Bydd Aberystwyth yn cael ei datblygu fel canolfan ranbarthol a chenedlaethol gydnabyddedig.</p>	<p>Bydd y CDLI yn ystyried anghenion Aberystwyth fel rhan o'r casglu tystiolaeth cyffredinol er mwyn hysbysu cynllun newydd. Bydd cyfanswm a dyraniad y twf (ledled y sir ac mewn perthynas â'n canolfannau mwyaf, gan gynnwys Aberystwyth) yn cael eu hystyried a'u cynnwys yn yr adolygiad a diwygiad. Bydd prosiectau sy'n dod i'r amlwg a fyddai'n cynorthwyo'r angen i ddatblygu Aberystwyth fel canolfan ranbarthol a chenedlaethol gydnabyddedig yn cynnwys datblygu Campws Arloesi a Menter Aberystwyth (AIEC) a Gorsaf Drenau Bow Street, yn ogystal â chyllid adfywio a chyflogwyr mawr sydd wedi'u lleoli yno, gan gynnwys y brifysgol a'r sector cyhoeddus.</p>
<p>Mae'r cyngor yn cyflawni'r canlyniadau dysgu gorau ac mae'n darparu addysg a hyfforddiant rhagorol sydd wedi'u teulwra er mwyn diwallu anghenion y rheini sy'n ceisio cyfleoedd gyrfa yn y sir.</p>	
<p>Bydd y cyngor yn darparu gwasanaethau sy'n cyfrannu at amgylchedd iach a bywydau iachach ac sy'n diogelu'r rheini sydd yn agored i niwed yn y sir.</p>	<p>Bydd yr adolygiad a diwygiad o'r CDLI yn darparu fframwaith er mwyn cyfrannu at amgylchedd iach a bywydau iachach ac i ddiogelu'r rheini sy'n agored i niwed yn y sir trwy'r gofyniad i baratoi cynllun yn unol â'r Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy. Bydd y dull hwn yn sicrhau y bydd datblygu yn cael ei gyfeirio at y lleoliadau mwyaf cynaliadwy, a fydd yn cyfrannu at yr amgylchedd a datblygu cynaliadwy yn gyffredinol.</p>

Tudalen 171

Strategaeth Gorfforaethol 2017-22

Mae'r CDLI yn cyfrannu at ac yn helpu i gyflawni pob un o bedair blaenoriaeth gorfforaethol y cyngor:

- Hybu'r economi;
- Buddsoddi yn nyfodol pobl;
- Galluogi cydnerthedd unigolion a theuluoedd;
- Hyrwyddo cydnerthedd amgylcheddol a chymunedol.

Mae Cynlluniau Datblygu yn dangos sut y disgwylir i leoedd newid er mwyn diwallu anghenion datblygu ar gyfer cyfnod y cynllun, gan ddiwallu anghenion tai, cyflogaeth, masnachol, diwylliannol a chymdeithasol o fewn cyddestun cyflawni datblygu cynaliadwy a diogelu a gwella'r amgylchedd. Cyflawnir hyn drwy ragweld defnydd tir anghenion datblygu, cyfeirio datblygu i'r lleoliadau cywir, a darparu diogelwch ar gyfer asedau pwysig, gan gynnwys diwylliant ac amgylchedd y sir. Wrth weithio tuag at y cynllun newydd, mae'r cyngor yn gweithio gyda chymunedau, cyrff cyhoeddus, busnesau, sefydliadau eraill a'r cyhoedd. Mae'r Strategaeth a Ffafir yn nodi cyfradd y twf, yn cynnig hierarchaeth o aneddiadau ar gyfer dyrannu twf, ac yn ceisio darparu tai fforddiadwy.

Mae'r cynllun yn ceisio darparu cyfleoedd ar gyfer gwella'r dyfodol ar gyfer unigolion a phobl yn gyffredinol trwy wella mynediad at dai o ansawdd da sy'n effeithlon o ran ynni ac wedi'u lleoli'n dda o fewn cymunedau bywiog ac sydd wedi'u cysylltu'n dda â chyfleoedd cyflogaeth a gwasanaethau, a thrwy hwyluso cyfleoedd gwell ar gyfer defnyddio'r Gymraeg mewn addysg, yn y cartref, yn y gymuned leol a'r gweithle. Mae'n ceisio gwneud hyn trwy nodi tir er mwyn hwyluso ad-drefnu ysgolion, trwy nodi ffyrdd y mae dylunio da yn gallu lleihau'r galw am ynni, trwy wella ansawdd cyfleoedd gwaith a darparu ar gyfer defnyddio'r Gymraeg yn y cartref, yn y gwaith ac o fewn cymunedau, a thrwy wella cydnerthedd cyflenwadau ynni trwy nodi targed ar gyfer cynhyrchu ynni adnewyddadwy.

Mae tystiolaeth sy'n llywio penderfyniadau o ran y CDLI, gan gynnwys gan ddarparwyr seilwaith, a sylwadau gan y cyhoedd mewn ymateb i ymgynghoriadau ffurfiol yn cael eu profi trwy arfarniadau wrth i'r cynllun gael ei baratoi ac, wedi hynny, trwy weithdrefn archwilio'r CDLI.

SYLWCH: Wrth i chi lenwi'r offeryn hwn, bydd gofyn i chi ddarparu **tystiolaeth i ategu'ch safbwyntiau**. Bydd angen i chi gynnwys eich safbwynt cychwynnol, y mesurau a'r astudiaethau sydd wedi llywio'ch ffordd o feddwl, a'r farn rydych chi wedi dod iddi. O wneud hyn, dylai fod modd i chi nodi a fydd unrhyw newidiadau a fydd yn deillio o roi'r argymhelliad ar waith yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol. Ymhlith y ffynonellau data mae:

- *Data meintiol – data sy'n darparu gwybodaeth rifyddol, e.e. ffigurau poblogaeth, nifer y defnyddwyr, nifer y bobl nad ydynt yn ddefnyddwyr*
- *Data ansoddol – data sy'n darparu dystiolaeth o argraffiadau pobl o'r gwasanaeth/polisi a'u barn amdano, e.e. dadansoddiad o gwynion, canlyniadau grwpiau ffocws, arolygon*
- *Data am y boblogaeth leol, gan gynnwys ffigurau'r cyfrifiad (megis Proffil Iaith Ceredigion a data ar gydraddoldeb a demograffeg Ceredigion)*
- *Data o'r Arolwg Cenedlaethol o Aelwydydd*
- *Data am ddefnyddwyr gwasanaeth*
- *Adborth o ymgynghoriadau ac ymgyrchoedd ymgysylltu*
- *Argymhellion y Pwyllgor Craffu*
- *Cymariaethau â pholisïau tebyg awdurdodau eraill*
- *Cyhoeddiadau academaidd, adroddiadau ymchwil, adroddiadau ymgynghorwyr, ac adroddiadau ar unrhyw ymgynghoriad ag, er enghraifft, undebau llafur neu'r sectorau gwirfoddol a chymunedol, dogfen 'A yw Cymru'n Decach?'*
- *Data ar sgiliau Cymraeg staff y cyngor*

2. EGWYDDORION DATBLYGU CYNALIADWY: Ym mha ffordd mae'r pum egwyddor datblygu cynaliadwy, fel y'u nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, wedi cael eu hymgorffori a'u blaenoriaethu wrth ddatblygu eich cynnig?			
<p>Egwyddor Datblygu Cynaliadwy</p> <p>Hirdymor Sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr ac anghenion tymor hir a'r angen i gynllunio ar gyfer y dyfodol.</p>	<p>Ydy'r cynnig yn dangos eich bod wedi bodloni'r egwyddor hon? Os yw'n awneud hynny, disgrifiwch sut. Os nad Mae Adroddiad Adolygu'r CDLI yn nodi'r newidiadau sydd angen eu gwneud i'r CDLI a'r weithdrefn adolygu sydd i'w dilyn.</p> <ul style="list-style-type: none"> Mae'r Cytundeb Cyflenwi yn un o'r gofynion cyntaf yng ngweithdrefn y CDLI newydd, sef cytundeb rhwng Cyngor Ceredigion a Llywodraeth Cymru i sefydlu: Amserlen ar gyfer mabwysiadu cynllun Cydlyniant â'r gwaith o baratoi cynlluniau a strategaethau/dogfennau eraill Ymrwymiad adnoddau Cynllun Cynnwys Cymunedau 	<p>Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?</p> <p>Sbardunodd canfyddiadau'r trydydd Adroddiad Monitro Blynyddol o'r Cynllun Datblygu Lleol adolygiad o'r cynllun ym mis Hydref 2016.</p> <p>Ymgorfforodd y Cytundeb Cyflenwi a gadarnhawyd newidiadau a gytunwyd gan y cyngor (Ionawr 2018) a wnaed mewn ymateb i ymatebion i'r ymgynghoriad a dderbyniwyd ac adborth gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu.</p> <p>Ar ôl i'r cyngor cytuno (Ionawr 2018), ychwanegwyd atodiad i'r Adroddiad Adolygu sy'n crynhoi'r ymatebion ymgynghori a dderbyniwyd a sylwadau'r cyngor ar y rhain (Ionawr 2018).</p> <p>Mae Adroddiadau Monitro Blynyddol 4 a 5 wedi'u cynnal wedi hynny.</p>	<p>Pa gam(au) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr egwyddor hon?</p> <p>Mae'r Adroddiad Adolygu a'r Cytundeb Cyflenwi braidd yn weithdrefnol o ran eu natur.</p> <p>Ystyriwch cydbwysu'r angen tymor byr â'r angen hirdymor a chynllunio ar gyfer y dyfodol yn ystod y camau olaf (o'r strategaeth a ffafir ymlaen).</p> <p>Mae'r gwaith ar Adroddiad Monitro Blynyddol 6 wedi dechrau.</p> <p>Bydd yr ymateb i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir, yn ogystal â safle arfaethedig y cyngor, yn cael ei ystyried gan y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, gydag adborth yn cael ei ystyried gan y Cabinet a'r cyngor. Bydd yr argymhellion yn cael eu dwyn ymlaen i'r gwaith ar y Cynllun Adneuo.</p>

	<p>Diben y CDLI newydd yw darparu ar gyfer anghenion datblygu hirdymor y sir hyd at fis Mawrth 2033. Ei nod yw darparu ymhellach ar gyfer gofynion mwynau Polisi Cynllunio Cymru 10 Llywodraeth Cymru ar y cyd gydag awdurdodau eraill (cynghorau Sir Caerfyrddin a Sir Benfro ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro) i ddarparu isafswm. Dylid cynnal isafswm o ddeng mlynedd ar gyfer cerrig wedi'u malu a saith mlynedd ar gyfer tywod a graean o'r tir trwy gydol cyfnod y cynllun (h.y. i gyflenwi hyd at 2043 a 2040 yn ôl eu trefn). Mae'r Strategaeth a Ffafrir yn cynnig datblygu er mwyn diwallu anghenion strategol a nodir, gyda gwaith mwy manwl pellach wrth baratoi ar gyfer y Cynllun Adneuo sy'n darparu dyraniadau a thystiolaeth fanwl.</p> <p>Mewn perthynas â'r Ffosffad yn Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi, byddai diwygio ymagwedd y cyngor o ran strategaeth 6 thref a pheidio â chyflawni twf yn Nyffryn Teifi yn datrys problem yn y tymor byr ond ni fyddai'n datrys materion hirdymor o ran lle y dylai'r sir dyfu. Felly, wrth ystyried anghenion cyffredinol y sir, cynghorir bod oedi yn cael ei fabwysiadu gyda'r CDLI fel y gall y CDLI newydd gynllunio'n effeithiol ar gyfer twf cynaliadwy ledled holl ganolfannau trefol Ceredigion.</p>	<p>Strategaeth a Ffafrir: Mae papurau cefndir a phapurau pwnc yn nodi'r dystiolaeth ar gyfer graddfa'r twf sydd ei hangen a'r strategaeth aneddiadau arfaethedig, gan esbonio eu dyraniad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol; • Adroddiad Sgrinio'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd; • Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg; • Asesiad o'r Effaith ar lechyd; • Mae papur sefyllfa ffosffad wedi'i lunio 	<p>Bydd asesiadau wedi'u diweddarau, yn ôl yr angen, yn cael eu cynnwys ar gyfer y Cynllun Adneuo, ar gyfer cyflwyno'r cynllun i Lywodraeth Cymru i'w archwilio, ac ar gyfer y cynllun a gynigir i'w fabwysiadu fel a ganlyn</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol; Adroddiadau Sgrinio; • Adroddiad Cwmpasu'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd; • Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg; • Mae aelodau'r tîm polisi yn hyrwyddo'r agenda drwy'r Gweithgor Ffosffad, mae cydweithio gydag awdurdodau cyfagos ac mae'r cyngor yn arwain ar sefydlu bwrdd rheoli maethynnau ar gyfer Afon Teifi.
--	---	--	---

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p>Cydweithio Cydweithio â phartneriaid eraill i gyflawni canlyniadau.</p>	<p>Mae'r broses CDLI a chreu'r CDLI yn seiliedig ar gynnwys cymunedau yn gynnar ac yn effeithiol (a amlinellir mewn manylder yn y Cytundeb Cyflenwi). Mae'r Cynllun Cynnwys Cymunedau yn galluogi'r broses i ystyried amrediad eang o safbwyntiau, gyda'r nod o adeiladu consensws eang ynghylch strategaeth a pholisïau ar gyfer y CDLI.</p> <p>Mae'r Cytundeb Cyflenwi yn galluogi dull cyflym ac ymatebol i gynllunio, gydag amserlenni cyhoeddedig ar gyfer paratoi a monitro strategol rheolaidd ac adolygu er mwyn galluogi cynlluniau i adlewyrchu amgylchiadau newidiol yn well.</p>		
	<p>Mae gwaith ar agweddau ar dystiolaeth wedi'i wneud ac yn parhau i gael ei wneud gan awdurdodau ledled de-orllewin a chanolbarth Cymru, fel rhan o Bartneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru ac fel rhan o Weithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru. (Adolygiad o DTRh 1 ar waith.) Mae Gweithgor Ffosffad i Gymru gyfan wedi'i sefydlu ac mae'r cydweithredu gydag awdurdodau cyfagos yn parhau ar Y Teifi.</p>	<p>Nodiadau cyfarfod a chyflwyno fesul cam. Papurau tystiolaeth wedi'u cwblhau</p>	<p>Ar gyfer y Cynllun Adneuo, bydd nifer o ffigurau allweddol yn cael eu hymgorffori yn y Cynllun Adneuo, ar ôl cwblhau'r dystiolaeth, gan gynnwys ar Hyfywedd Tai Fforddiadwy, Asesiad o'r Farchnad Dai Drawsffiniol, Asesiad o Anghenion Llety Teithwyr Sipsiwn, Mwynau (Gweithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru – adolygiad o adolygiad cyntaf o'r Datganiad Technegol Rhanbarthol (ar waith)) ac Asesiad Ynni Adnewyddadwy.</p>

Tudalen 176

<p>Cynnwys Cynnwys pobl sydd â diddordeb a gofyn am eu barn</p>	<p>Mae Rheoliad 14 o Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Cynlluniau Datblygu Lleol) (Cymru) 2005 yn ei gwneud yn ofynnol i'r cyngor weithio gyda chyrrff amrywiol wrth baratoi'r CDLI ac i ymgynghori a'r cyhoedd. Mae'r manylion cynnwys wedi'u nodi yn y Cytundeb Cyflenwi rhwng y cyngor a Llywodraeth Cymru.</p> <p>Mae'r Cytundeb Cyflenwi yn helpu i sicrhau bod y cyngor yn cydymffurfio â'r egwyddorion allweddol ar gyfer ymgysylltu â'r gymuned trwy gydol y broses adolygu a bod gweithgarwch o'r fath yn cael ei gynnal mewn modd sy'n unol â Pholisi Ymgysylltiad Cymunedol y cyngor (a gymeradwywyd gan y cyngor ar 12/12/2012) a Phecyn Cymorth Ymgysylltu â'r Cyhoedd (a gymeradwywyd gan y Cabinet ar 01/07/2014). Amcanion y Polisi Ymgysylltiad Cymunedol yw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod dealltwriaeth glir ym mhob rhan o'r cyngor o ymgysylltu â chymunedau am benderfyniadau sy'n cael effaith ar eu bywydau ac ymrwymiad i wneud hyn. • Sefydlu dull cydlynol a chyson ar gyfer ymgysylltiad cymunedol yng Ngheredigion yn unol â'r 'Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru'. • Sicrhau bod ymgysylltiad cymunedol yn gynhwysol trwy roi cyfle i bob dinesydd yn y sir fynegi ei farn, yn enwedig pobl a grwpiau sydd efallai'n anoddach i'w cyrraedd, ac y gwrandewir ar y safbwyntiau hynny ac y byddant yn cael eu parchu. 	<p>Bydd gwaith i gynnwys pobl yn cael ei wneud yn unol â'r rheoliadau.</p>	
--	--	--	--

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

	<ul style="list-style-type: none">• Hysbysu ein cymunedau ynghylch canlyniadau ymgysylltu. Gwerthuso effeithiolrwydd gweithgareddau ymgysylltiad cymunedol a cheisio gwelliant parhaus.		
--	---	--	--

	<p>Trwy dynnu ar Gynllun Cynnwys Cymunedau'r Cytundeb Cyflenwi, mae gwaith paratoi ar y Strategaeth a Ffarfir wedi'i wneud gyda chyfranogiad sefydliadau perthnasol, gan gynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymgynghoriad cyhoeddus ffurfiol ynglŷn â'r Galw am Safleoedd Ymgeisiol; • Cyfarfodydd rhanddeiliaid allweddol, gan gynnwys gyda Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a grwpiau gweithredol / grwpiau prosiect Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus; Cyfarfodydd Partneriaeth Tai Strategol a Grant Tai Cymdeithasol; • Cyfarfodydd rhanddeiliaid yr Arfarniad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol • Cyfarfodydd â swyddogion uwch Llywodraeth Cymru i drafod opsiynau a materion gwledig; • Cyfarfod â Dŵr Cymru i drafod materion ynglŷn â seilwaith; • Cyfarfodydd â Phartneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru; • Cyfarfodydd mewnol â swyddogion o amrediad o adrannau, gan gynnwys Ystadau, yr Economi, Rheoli Datblygiad, Llifogydd, Priffyrdd ac ati; • Cyfarfodydd o aelodau etholedig, gan gynnwys cyfarfodydd Gweithgor Aelodau'r CDLI, cyfarfodydd o Aelodau Ardal, gweithdai ar gyfer yr holl aelodau, nodiadau briffio ar bolisiau penodol cyn pwyllgor, a chyfarfodydd niferus un-i-un ar bryderon lleol penodol; 	<p>Nodiadau cyfarfod.</p>	<p>Ymgynghoriad ffurfiol i'w gynnal yn unol â'r rheoliadau.</p> <p>Wrth gydnabod ymateb gwael i'r Galw am Safleoedd Ymgeisiol, bydd hwn yn cael ei ailagor ar gyfer cyflwyniadau pellach yn ogystal â'r ymgynghoriad ynglŷn â'r Strategaeth a Ffarfir a bydd yn cynnwys ceisiadau i'r rheini sy'n cyflwyno gwybodaeth annigonol er mwyn mynd i'r afael â hyn.</p> <p>Bydd sylwadau a dderbynnir mewn ymateb i'r Ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffarfir yn cael eu hystyried gan y cyngor er mwyn galluogi'r awdurdod i ystyried diwygio'r strategaeth ac er mwyn ystyried unrhyw ofynion gwaith ychwanegol ar gyfer paratoi'r Cynllun Adneuo.</p> <p>Yn ogystal, bydd y Cynllun Adneuo yn ddarostyngedig i'r diweddariad o asesiadau fesul cam fel y'i nodir yn flaenorol.</p> <p>Mae'r tîm CDLI yn gweithio'n agos gyda Chyfoeth Naturiol Cymru, Dwr Cymru Welsh Water, Llywodraeth Cymru, awdurdodau cyfagos ac yn cynghori'r cyhoedd drwy ddulliau cyfathrebu ar y we a phan fo diweddariadau ar gyngor interim ar ffosffad ar gael gan Gyfoeth Naturiol Cymru</p>
--	--	---------------------------	--

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p>Atal Darparu adnoddau i atal problemau rhag codi neu waethygu.</p>	<p>Egwyddor allweddol o'r system a arweinir gan y cynllun yw cyfeirio'r raddfa a math cywir o ddatblygu i'r lleoliadau mwyaf priodol o fewn Ceredigion, yn unol ag egwyddorion cynaliadwy ac amcanion cynaliadwy clir, ac wrth wneud hynny, darparu sicrwydd a hyder ac osgoi datblygu amhriodol.</p>		
	<p>Wrth nodi hierarchaeth arfaethedig o aneddiadau ar gyfer y Strategaeth a Ffafrir, nodir aneddiadau arfaethedig ar gyfer twf, gyda'r rheini nad ydynt wedi'u nodi'n benodol yn gymwys ar gyfer mân ddatblygiadau yn unig yn unol â Pholisi Cynllunio Cymru 10 (polisi Llywodraeth Cymru).</p>	<p>Yn hunan esboniadol yn y Strategaeth a Ffafrir, gyda chefnogaeth papurau cefndirol</p>	<p>Bydd y Cynllun Adneuo yn darparu cyfle am ragor o fanylder ar yr ardaloedd hynny lle na chaiff datblygu ei annog.</p>
	<p>Mewn perthynas â Ffosffad, mae'r tîm Polisi yn cyfeirio adnoddau staff cyfredol i gefnogi'r gwaith sydd ar y gweill, lliniaru, dosrannu, chwilio am ffynonellau cyllido allanol lle'n briodol a chynorthwyo'r gwasanaeth ecoleg i ymgymryd â phrofi effaith sylweddol debygol ac Asesiadau Priodol.</p>	<p>Nodiadau cyfarfod a chynnyrch gwaith parhaus sy'n gysylltiedig â ffosffad</p>	<p>Mae'r gwaith ar liniaru ffosffad yn parhau, yn lleol ac yn genedlaethol, ac mae'r tîm polisi ac ecoleg yn cyfrannu at y drafodaeth a'r gwaith, yn ôl y gofyn.</p>

Tudalen 180

<p>Integreiddio Effeithio'n gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant</p>	<p>Bydd yr Adolygiad a Diwygiad o'r CDLI yn cael effaith gadarnhaol ar bobl, yr economi, yr amgylchedd a diwylliant, gan ymdrechu i elwa'r tri. Bydd y prosiect yn gwneud hyn trwy:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hwyluso datblygu cynaliadwy trwy baratoi a monitro'r CDLI trwy broses sy'n integreiddio arfarniad o gynaliadwyedd, (gan gynnwys gofynion Asesiad Amgylcheddol Strategol) gyda chreu cynlluniau.• Seilio gwaith i greu CDLI newydd ar ymgysylltiad cynnar ac effeithiol â'r gymuned, er mwyn ystyried amrediad eang o safbwyntiau, gyda'r nod o adeiladu consensws eang ar y strategaeth a pholisïau.• Sicrhau integreiddio polisïau drwy greu CDLI newydd sydd yn fewnol gyson ac wedi'i integreiddio â phrif bolisïau a strategaethau eraill ar lefel genedlaethol, ranbarthol a lleol (heb fod yn ailadroddus yn ddiangen).		
---	---	--	--

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

	<ul style="list-style-type: none">• Cyflwyno dull cyflym ac ymatebol i gynllunio, gydag amserlenni cyhoeddiedig ar gyfer paratoi, llai o iteriadau o'r cynllun cyn ei fabwysiadu, a monitro ac adolygu strategol rheolaidd er mwyn galluogi'r cynlluniau i adlewyrchu'r amgylchiadau newidiol o fewn y Gymru gyfoes yn well.• Cyflenwi CDLI diwygiedig sy'n strategol, cryno a nodedig wrth nodi sut bydd Ceredigion yn datblygu a newid, ar sail dealltwriaeth gadarn o'r perthnasau rhwng lleoedd, gan gynnwys ar draws ffiniau gweinyddol, a sbardunau ar gyfer newid.• Cyflenwi datblygu cynaliadwy, gan ystyried gofynion seilwaith, argaeledd adnoddau, hyfywedd, a ffactorau'r farchnad.		
--	---	--	--

Tudalen 182

	<p>Mae'r Strategaeth a Ffafirir yn nodi'r cynlluniau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol a pholisïau hynny sydd wedi llywio'r gwaith o'i pharatoi.</p>	<p>Gweler Pennod 2 o'r Strategaeth a Ffafirir arfaethedig.</p>	<p>Mae polisi cenedlaethol sy'n dod i'r amlwg (Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Llywodraeth Cymru) (adolygiad arfaethedig Llywodraeth Cymru o Bolisi Cynllunio Cymru 10 2020) a chynlluniau rhanbarthol/ardal (Datganiadau Ardal ar gyfer Canolbarth Cymru a'r Ardal Forol Cyfoeth Naturiol Cymru ac ail adolygiad o Ddatganiad Technegol Rhanbarthol Gweithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru (SWRAWP)) yn helpu i wella integreiddio wrth i'r cynllun ddatblygu trwy'r camau adneuo a chyflwyno.</p> <p>Bydd angen i gadernid y cynllun, fel y'i cyflwynir, yn ystyried deddfwriaeth, strategaethau a chynlluniau diweddariedig perthnasol.</p> <p>Bydd asesiadau wedi'u diweddarau, fel y bo angen, yn cael eu cynnwys ar gyfer y Cynllun Adneuo, er mwyn cyflwyno'r cynllun i Lywodraeth Cymru i'w archwilio ac ar gyfer y cynllun arfaethedig i'w fabwysiadu fel a ganlyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adroddiad Cwmpasu'r Arfarniad o Gynaliadwyedd / Asesiad Amgylcheddol Strategol; • Adroddiad Cwmpasu'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd; • Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg;
--	--	--	---

Tudalen 183

3. NODAU LLESIANT: Ydy'r cynnig yn cyflawni unrhyw rai o'r saith nod llesiant cenedlaethol i Gymru a amlinellwyd yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015? Eglurwch yr effaith (gadarnhaol a negyddol) yr ydych yn ei disgwyl, ac awgrymwch sut i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y nod. Mae angen i ni sicrhau nad yw'r camau rydyn ni'n eu cymryd i gyflawni un o'r nodau'n niweidio'r camau i gyflawni nod arall.			
Nod llesiant	Ydy'r cynnig yn cyfrannu at y nod hwn? Disgrifiwch yr effeithiau cadarnhaol neu negyddol.	Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	Pa gam(au) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at y
Cyffredinolrwydd	Ydy, mae'n gynhenid i'r gwaith o baratoi'r cynllun	<p>Mae'r Strategaeth a Ffafir wedi bod yn destun y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd, sy'n cynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol; • Adroddiad Sgrinio Arfarniad Rheoliadau Cynefinoedd; • Adroddiad Asesu'r Effaith ar Iechyd; ac • Asesiad Effaith Integredig <p>Drwy asesu ac arfarnu'n drwyadl, mae'r dogfennau hyn yn ceisio dangos y graddau y mae'r cyngor wedi mynd iddynt i gyflawni saith nod y Ddeddf Llesiant.</p> <p>Ategir hyn gan bapur tystiolaeth sy'n nodi'r gydberthynas rhwng y nodau hyn ac amcanion y cynllun¹. Mae'r holl arfarniadau/asesiadau hyn wedi ceisio dilyn pum ffordd o weithio'r Ddeddf.</p>	Mae'r asesiadau hyn yn iterus fel y dylai'r cynllun, yn ystod pob cam, wella gwaith i gyflawni'r nodau llesiant. Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.

Tudalen 184

<p>3.1. Cymru ffyniannus Defnyddio adnoddau mewn modd effeithlon, datblygu poblogaeth fedrus ac addysgedig, creu cyfoeth, darparu swyddi.</p>	<p>Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafirir ymlaen.</p>		
	<p>Mae'r Strategaeth a Ffafirir yn cynnig y dull strategol ar gyfer cyflwyno'r datblygiad cywir i'r lleoliadau/lleoedd cywir er mwyn cefnogi twf economaidd a chyflenwi tai. Mae cydymffurfiaeth â Pholisi Cynllunio Cymru 10 yn golygu nad yw twf mewn tai a'r economi bob amser yn berthnasol ym mhob lleoliad.</p>	<p>Fel yn y rhes 'Cyffredinolrwydd' uchod.</p>	<p>Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafirir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.</p>
<p>3.2. Cymru gydnerth Cynnal a gwella bioamrywiaeth ac ecosystemau sy'n ategu cydnerthedd ac sy'n gallu addasu i newid (e.e. newid hinsawdd).</p>	<p>Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafirir ymlaen.</p>		
	<p>Mae'r Strategaeth a Ffafirir yn nodi'r mecanweithiau sydd eu hangen er mwyn sicrhau bod cydnerthedd amgylcheddol yn cael ei gyflenwi a bod newid yn yr hinsawdd yn cael ei ystyried mewn cynigion o hyn ymlaen.</p>	<p>Fel yn y rhes 'Cyffredinolrwydd' uchod l gael cynllun cadarn, mae angen cysondeb â gofynion adran 6 o Ddeddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.</p>	<p>Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafirir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.</p>
	<p>Mewn perthynas â Ffosffad yn wyneb canllawiau interim Cyfoeth Naturiol Cymru, mae bodloni ein dyletswyddau statudol yn hanfodol, sef bod</p>	<p>Gwaith ar ffosffad yn parhau</p>	<p>Mae asesiadau'n cael eu cynnal yn barhaus ac mae'r gwaith ar ddynodi datrysiadau hirdymor a lliniaru yn mynd yn ei flaen.</p>

	datblygu yn nalgylch Ardal Cadwraeth Arbennig Afon Teifi yn cyflawni niwtraliaeth neu welliant o ran maethynnau. Felly, mae datblygu yn amodol ar brawf Effaith Sylweddol Debygol ac Aseiad Priodol lle bo angen.		
3.3. Cymru iachach Mae llesiant corfforol a meddyliol pobl cystal â phosibl ac mae pobl yn deall yr hyn sy'n effeithio ar iechyd.	Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
	Mae'r Strategaeth a Ffafir yn cynnig twf sy'n gydnaws â theithio ar drafndiaeth gyhoeddus a llwybrau teithio llesol.	Fel yn y rhes 'Cyffredinolrwydd' uchod	Bydd aseidiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.
3.4. Cymru o gymunedau cydlynus Mae cymunedau'n atyniadol, hyfyw a diogel ac mae ganddynt gysylltiadau da.	Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		

Tudalen 186

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

	<p>Mae creu lleoedd yn egwyddor ganolig o Bolisi Cynllunio Cymru, ac fe'i hadlewyrchir yn y pwyslais a geir yn y Strategaeth a Ffafir.</p>	<p>Fel yn y rhes 'Cyffredinolrwydd' uchod</p>	<p>Fel uchod Cynigir cynnwys manylion pellach yn y Cynllun Adneuo. Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi. Ceir y cyfle i fabwysiadu cynlluniau lleoedd cymunedol sy'n dod i'r amlwg fel canllawiau cynllunio atodol i'r CDLI newydd yn ystod neu ar ôl ei fabwysiadu, ar yr amod eu bod yn gyson â pholisi'r CDLI.</p>
<p>3.5. Cymru sy'n gyfrifol yn fyd-eang Rhoi sylw i'r effaith ar lesiant byd-eang wrth ystyried llesiant cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol lleol.</p>	<p>Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.</p>		

Tudalen 187

	<p>Mae'r Strategaeth a Ffafir yn nodi'r weledigaeth ar gyfer y CDLI: 'Erbyn 2033, bydd Ceredigion yn sir o gymunedau bywiog, dwyieithog ac ymgysylltiedig, lle bydd pobl yn dewis byw, astudio, gweithio ac ymweld, wedi'i hymrwymo i wydnwch ei heconomi, ei diwylliant, ei hamgylchedd a'i hadnoddau naturiol, ac i'w hiechyd a'i llesiant.'</p>	<p>Fel yn y rhes 'Cyffredinolrwydd' uchod</p>	<p>Fel uchod</p> <p>Cynigir cynnwys manylion pellach yn y Cynllun Adneuo.</p> <p>Bydd paratoi'r manylion yn y Cynllun Adneuo yn cynorthwyo gyda gwella datblygu cynaliadwy ac ymatebion i newid yn yr hinsawdd.</p> <p>Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.</p> <p>Bydd y Cynllun Adneuo yn tynnu oddi ar gynigion sy'n dod i'r amlwg o fewn Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Llywodraeth Cymru a chynigion Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer datganiadau ardal.</p>
--	---	---	---

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

<p>3.6. Cymru sy'n fwy cyfartal Mae pobl yn gallu cyflawni eu potensial ni waeth beth fo'u cefndir neu'u hamgylchiadau.</p> <p><i>Yn yr adran hon, mae angen i chi ystyried yr effaith ar grwpiau cydraddoldeb, y dystiolaeth, ac unrhyw gamau yr ydych yn eu cymryd ar gyfer gwella.</i></p> <p><i>Ydych chi wedi ystyried sut allai'r cynnig effeithio ar grwpiau cydraddoldeb gwarchoddedig fel y'u diffinnir yn Neddf Cydraddoldeb 2010?</i></p> <p><i>Mae'r rhain yn cynnwys y nodweddion gwarchoddedig o oedran, anabledd, ailbennu rhywedd, priodas neu bartneriaeth sifil, beichiogrwydd neu famolaeth, hil, crefydd neu gred, rhywedd, a chyfeiriadedd rhywiol.</i></p> <p>Ystyriwch y canllaw a ganlyn hefyd: Comisiwn Cydraddoldeb – Aseu Effaith a Dyletswydd Cydraddoldeb</p>	<p>Disgrifiwch pam y bydd yn cael effaith gadarnhaol/negyddol neu fawr ddim effaith o gwbl.</p> <p><i>Gan ddefnyddio eich tystiolaeth, ystyriwch yr effaith ar bob un o'r grwpiau gwarchoddedig. Bydd angen i chi ystyried a yw'r grwpiau hyn yn cael mynediad cyfartal at y gwasanaeth, neu a oes angen iddyn nhw gael y gwasanaeth mewn ffordd wahanol i bobl eraill oherwydd eu nodweddion gwarchoddedig. Nid yw'n dderbyniol dweud yn syml y bydd y cynnig yn fanteisiol/anfanteisiol i bawb. Dylech ddangos eich bod wedi ystyried yr holl dystiolaeth sydd ar gael a rhoi sylw i unrhyw fylchau neu anghyfartaledd a ddaeth i'r amlwg.</i></p>	<p>Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?</p> <p><i>Mae'n hollbwysig casglu data a thystiolaeth cydraddoldeb ar gyfer AEI. Dylech ystyried pwy sy'n defnyddio'r gwasanaeth neu bwy sy'n debygol o'i ddefnyddio. Os na fyddwch yn defnyddio <u>data</u> nac yn <u>ymgysylltu</u> os ydych yn bwriadu cyflwyno newid, gallai penderfyniadau wynebu her gyfreithiol. Dylech gyplysu hyn â'r blwch cynnwys yn y templed hwn. Dylech hefyd ystyried y canllawiau cyffredinol.</i></p>	<p>Pa gam(au) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at yr effeithiau cadarnhaol?</p> <p><i>Gall y camau hyn gynnwys amryw o gamau cadarnhaol a fydd yn sicrhau bod modd i'r sefydliad drin unigolion yn unol â'u hanghenion, hyd yn oed os bydd hynny'n golygu ei fod yn trin rhai pobl yn fwy ffafriol nag eraill er mwyn iddyn nhw gael canlyniad da. Gallech hefyd gymryd camau i bennu unrhyw fylchau yn y data neu gamau i ymgysylltu â'r rheini y bydd y cynnig yn effeithio arnynt neu y mae'n debygol o effeithio arnynt. Mae angen cyplysu'r camau hyn ag Adran 4 yn y templed hwn.</i></p>																					
<p>Oedran Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl oherwydd eu hoedran? (Ticiwch ✓)</p> <table border="1" data-bbox="53 1133 772 1452"> <tr> <td rowspan="2">Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim / fawr ddim</td> </tr> <tr> <td>Ydw</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Pobl 18–50</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim / fawr ddim</td> </tr> <tr> <td>Ydw</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td rowspan="2">Pobl hŷn 50+</td> <td>Cadarnhaol</td> <td>Negyddol</td> <td>Dim / fawr ddim</td> </tr> <tr> <td>Ydw</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Ydw			Pobl 18–50	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Ydw			Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Ydw			<p>Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.</p>		
Plant a phobl ifanc hyd at 18 oed		Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim																				
	Ydw																							
Pobl 18–50	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim																					
	Ydw																							
Pobl hŷn 50+	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim																					
	Ydw																							

Tudalen 189

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Anabled Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI		
negyddol ar bobl oherwydd eu hanabledd? (Ticiwch ✓)				Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Nam ar y clyw	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim Ydw			
Nam corfforol	Cadarnhaol Ydw	Negyddol	Dim / fawr ddim	Mae'r Strategaeth Aneddiadau yn y Strategaeth a Ffafir yn cynnig mynediad gwell at wasanaethau.	Safon Cartrefi Gydol Oes Mae hwn yn un o ofynion y cynllun presennol y bwriadir parhau ag ef yn y Cynllun Adneuo ar gyfer CDLI2. Cynigion i gyflwyno tai mewn lleoliadau mwy cynaliadwy, ar lwybrau trafnidiaeth gyhoeddus / llwybrau teithio llesol, gan ddarparu felly mynediad gwell i wasanaethau ar gyfer pob sector o'r gymuned.	Er mwyn sicrhau bod y Safon Cartrefi Gydol Oes yn fanwl a bod dyraniadau yn cael eu gwneud yn unol â'r Strategaeth a Ffafir arfaethedig.
Nam ar y golwg	Cadarnhaol Ydw	Negyddol	Dim / fawr ddim			
Anabled d dysgu	Cadarnhaol Ydw	Negyddol	Dim / fawr ddim			
Salwch hirdymor	Cadarnhaol Ydw	Negyddol	Dim / fawr ddim			
Iechyd meddwl	Cadarnhaol Ydw	Negyddol	Dim / fawr ddim			
Arall	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			

Tudalen 190

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Trawsryweddol Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl drawsryweddol? (Ticiwch)				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Trawsryweddol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Priodas neu bartneriaeth sifil Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar briodas neu bartneriaeth sifil?				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
(Ticiwch ✓)						
Priodas	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Strategaeth a Ffafir: effeithiau a nodwyd		
			Ydw			
Partneriaeth sifil	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Beichiogrwydd neu famolaeth Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar feichiogrwydd neu famolaeth? (Ticiwch ✓)				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Beichiogrwydd	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Mamolaeth	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Hil Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar hil? (Ticiwch)				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Gwyn	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			

Tudalen 191

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Grwpiau ethnig cymysg / aml-ethnig	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Asiaidd / Asiaidd Prydeinig	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Du / Affricanaidd / Caribiaidd / Du	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Grwpiau ethnig eraill	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			

<p>Crefydd neu ddim cred Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol grefyddau, credoau neu ddim cred?</p>				<p>Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafrir ymlaen.</p>		
Cristnogion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Bwdhyddion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Hindŵiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Dyneiddwyr	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Iddewon	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Mwslimiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			

Cyngor Sir Ceredigion – Aseiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Sikhaidd	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim		
			Ydw		
Pobl heb gred	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim		
			Ydw		
Eraill	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim		
			Ydw		

Rhyw Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar ddynton a/neu fenywod? (Ticiwch)				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Dynion	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Menywod	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Cyfeiriadedd rhywiol Ydych chi'n credu y bydd y cynnig hwn yn cael effaith gadarnhaol neu negyddol ar bobl â gwahanol gyfeiriadedd rhywiol? (Ticiwch ✓)				Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.		
Pobl ddeurywiol	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Dynion hoyw	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Menywod hoyw / lesbiaid	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			
Pobl heterorywiol/syth	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim			
			Ydw			

Rhoi sylw dyledus i dri nod y Ddyletswydd Cydraddoldeb – penderfynu a fydd y cynnig yn eich cynorthwyo i roi terfyn ar wahaniaethu, hybu cydraddoldeb a meithrin cysylltiadau da, neu'n eich rhwystro rhag gwneud hynny.

3.6.2. Sut allai'r cynnig helpu neu sut mae'n helpu i hybu/hyrwyddo cyfle cyfartal?

Dylech ystyried a fydd y cynnig yn eich helpu chi i wneud y pethau a ganlyn: ● *Dileu neu leihau anfantais* ● *Diwallu anghenion pobl â nodweddion penodol*
● *Annog pobl â nodweddion penodol i gymryd mwy o ran*

Gellir asesu manylion y prosiect o'r cam strategaeth a ffafrir, sef y cam lle penderfynir ynglŷn â gweledigaeth, materion strategol, nodau ac amcanion, polisïau allweddol, targedau monitro a dangosyddion, lleoliadau eang ar gyfer cyflawni anghenion datblygu cynaliadwy, a dehongliad gofodol.

Mae'r Strategaeth a Ffafrir wedi bod yn destun:

- Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd, sy'n cynnwys Asesiad Amgylcheddol Strategol;
- Adroddiad Sgrinio Arfarniad Rheoliadau Cynefinoedd;
- Adroddiad Asesu'r Effaith ar Iechyd; ac
- Asesiad Effaith Integredig

Drwy asesu ac arfarnu'r drwyadl, mae'r dogfennau hyn yn ceisio dangos y graddau y mae'r cyngor wedi mynd iddynt i gyflawni saith nod y Ddeddf Llesiant; ategir hyn gan bapur tystiolaeth sy'n nodi'r berthynas rhwng y nodau hyn ac amcanion y cynllun².

Mae'r holl arfarniadau/asesiadau hyn wedi ceisio dilyn pum ffordd o weithio'r Ddeddf.

Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafrir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.

Bydd sicrhau oedi yn y CDLI er mwyn caniatáu lliniaru a datrysiadau i fater Ffosffad yn Afon Teifi yn sicrhau bod y cynllun newydd nid yn unig yn cyfeirio datblygu i ardaloedd dethol nas effeithiwyd arnynt yng Ngheredigion ond hefyd yn cynnal ymagwedd 6 thref y Cyngor ac yn rhoi cyfle cyfartal i ddatblygu mewn lleoliadau cynaliadwy ar hyd a lled y sir. Byddai paratoi cynllun sy'n dynodi 'dim parthau datblygu' mewn 3 o'r 6 phrif drefi yn anfan teisio cyfran sylweddol o boblogaeth y sir o ran gwireddu'r dewisiadau gyda thai, cychwyn busnesau, darparu cyfleoedd o ran Y Gymraeg ac ati. Drwy oedi'r CDLI hyd nes y gellir datblygu dulliau lliniaru, gobeithir y gellir cyfeirio datblygu i bob un o'r 6 lleoliad cynaliadwy ledled Ceredigion pan ailgychwynnir ar baratoi'r cynllun newydd.

3.6.3. Sut allai'r cynnig/penderfyniad helpu neu sut mae'n helpu i roi terfyn ar wahaniaethu, aflonyddu neu erledigaeth anghyfreithlon?

Dylech ystyried a oes tystiolaeth ar gael sy'n dangos: ● *Y gallai'r cynnig beri i bobl â nodweddion penodol gael eu trin yn llai ffafriol* ● *Y gallai'r cynnig arwain at wahaniaethu anuniongyrchol* ● *Bod y cynnig yn fwy tebygol o'ch cynorthwyo i wneud addasiadau rhesymol neu'ch rhwystro rhag gwneud hynny*

Bydd y prosiect yn ceisio dileu gwahaniaethu trwy gael ei baratoi yn unol ag egwyddorion datblygu cynaliadwy. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam strategaeth a ffafrir ymlaen.

Mae'r Strategaeth a Ffafrir wedi'i hysgrifennu i gyflawni datblygu cynaliadwy sy'n diwallu anghenion pob sector o'r gymuned.

3.6.4. Sut allai'r cynnig effeithio ar hybu/hyrwyddo cysylltiadau da a chydlyniant cymunedol ehangach neu sut mae'n gwneud hyn?

Dylech ystyried a fydd y cynnig yn eich helpu chi i wneud y pethau a ganlyn: ● *Mynd i'r afael â rhagfarn* ● *Hybu dealltwriaeth*

Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam strategaeth a ffafrir ymlaen.

² Papur Pwnc: Cynllun Datblygu Lleol a Llesiant a Chadernid y Cynllun

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Mae'r CDLI wedi'i sefydlu ar Bolisi Cynllunio Cymru Llywodraeth Cymru, ar ei egwyddorion canolog o greu lleoedd, tyfu ein heconomi mewn modd cynaliadwy, creu a chynnal cymunedau, gwneud y defnydd gorau o adnoddau, hwyluso amgylcheddau hygyrch ac iach, a mwyhau diogelwch amgylcheddol a chyfyngu'r effaith ar yr amgylchedd. Ystyrir bod yr egwyddorion allweddol hyn yn tanategu cydlyniad cymunedol ehangach.

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

3.7. Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu Mae diwylliant, treftadaeth a'r Gymraeg yn cael eu hybu a'u gwarchod. <i>Yn yr adran hon, mae angen i chi ystyried yr effaith, y dystiolaeth ac unrhyw gamau yr ydych yn eu cymryd i wella. Dylech wneud hyn i sicrhau nad yw'r cyfleoedd sydd ar gael i bobl sy'n dewis byw eu bywydau a defnyddio gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg yn waeth na'r cyfleoedd sydd ar gael i'r rheini sy'n dewis gwneud hynny drwy gyfrwng y Saesneg, a hynny yn unol â Mesur y Gymraeg 2011.</i>				Disgrifiwch pam y bydd yn cael effaith gadarnhaol/negyddol neu fawr ddim effaith o gwbl.	Pa dystiolaeth sydd gennych i ategu'r farn hon?	Pa gam(au) allwch chi ei gymryd (eu cymryd) i liniaru unrhyw effeithiau negyddol neu i gyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol?
A fydd y cynnig yn cael ei roi ar waith yn ddwyieithog (Cymraeg a Saesneg)?	Cadarnhaol ✓	Negyddol	Dim / fawr ddim	Cyflawnir y prosiect yn ddwyieithog yn unol â gofynion cyfreithiol y cyngor o dan ofynion statudol Safonau'r Gymraeg.	Gweithdrefnau a nodir yn y Cytundeb Cyflenwi / Cynllun Cynnwys Cymunedau (Mehefin 2018)	Tudalen 196
A fydd y cynnig yn effeithio ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafirir ymlaen.		

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

	✓			Mae'r Strategaeth a Ffafrir yn cynnig bod y sir gyfan yn cael ei dosbarthu fel bod yn ieithyddol sensitif ar gyfer yr asesiad o ran y potensial i gynigion datblygu gael effaith ar y Gymraeg.	Polisi arfaethedig SP06 y Strategaeth a Ffafrir Mae'r cynllun yn hwyluso cynigion tir i gyflawni'r rhaglen ad-drefnu ysgolion.	Diffinnir polisïau manwl wrth baratoi'r Cynllun Adneuo. Bydd Asesiadau o'r Effaith ar Iaith yn cael eu cynnal er mwyn llywio penderfyniadau ynglŷn â dyraniadau arfaethedig i'w cynnwys o fewn y Cynllun Adneuo. Bydd asesiadau yn cael eu diweddarau yn ystod pob cam ffurfiol o baratoi'r cynllun, gan ystyried unrhyw ymatebion negyddol i'r ymgynghoriad ar y Strategaeth a Ffafrir a chan ymgorffori unrhyw bolisi sydd newydd gael ei nodi.
A fydd y cynnig yn cynyddu neu'n lleihau'r cyfleoedd i bobl gael gwasanaethau drwy gyfrwng y Gymraeg?	Cadarnhaol ✓	Negyddol	Dim / fawr ddim	Cyflawnir y prosiect yn ddwyieithog yn unol â gofynion cyfreithiol y cyngor o dan ofynion statudol Safonau'r Gymraeg.		
Sut fydd y cynnig yn sicrhau nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg?	Cadarnhaol ✓	Negyddol	Dim / fawr ddim	Bydd y prosiect: <ul style="list-style-type: none"> yn cael ei gyflawni'n ddwyieithog yn unol â gofynion statudol y cyngor o dan ofynion statudol Safonau'r Gymraeg; Bydd yn ystyried effaith y datblygu arfaethedig ar ardaloedd ieithyddol sensitif yn ystod cyfnodau diweddarach. 		

Tudalen 197

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

				Bydd effeithiau manwl ar iaith yn cael eu hasesu fel gwaith paratoi ar gyfer y Cynllun Adneuo.	Papur Pwnc y Gymraeg; Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg arfaethedig	Bydd y cynllun a'r sylfaen dystiolaeth ategol yn cael eu cyhoeddi yn ddwyieithog
A fydd yn gwarchod, yn hybu ac yn cyfoethogi diwylliant a threftadaeth leol?	Cadarnhaol	Negyddol	Dim / fawr ddim	Ddim yn berthnasol yn ystod cam Adroddiad Adolygu'r CDLI a'r Cytundeb Cyflenwi. Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafirir ymlaen.		

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

4. ATGYFNERTHU'R CYNNIG: Os yw'r cynnig yn debygol o effeithio'n negyddol ar unrhyw rai o'r materion uchod (gan gynnwys unrhyw rai o'r nodweddion gwarchoddedig), pa gamau ymarferol / newidiadau a allai helpu i liniaru neu i ddileu unrhyw effeithiau negyddol a nodwyd yn adrannau 2 a 3?			
4.1 Camau			
Beth fyddwch chi'n ei wneud?	Pryd fyddwch chi'n ei wneud?	Pwy sy'n gyfrifol?	Cynnydd
Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.			
Nid ystyrir bod unrhyw effeithiau negyddol yn codi o'r Strategaeth a Ffafir arfaethedig. Nodir rhai gofynion ar gyfer gwybodaeth bellach trwy asesiadau er mwyn sicrhau y caiff penderfyniadau eu hysbysu'n iawn ac i nodi asesiadau negyddol posibl wrth symud ymlaen.	Mewn ymateb i ymgynghoriad ac wrth baratoi'r Cynllun Adneuo: Hydref / Gaeaf 2019	Rheolwr Polisi Cynllunio Uwch-ecolegydd	Asesiadau a gynhaliwyd ar y Strategaeth a Ffafir
4.2. Os na fydd unrhyw gamau yn cael eu cymryd i ddileu neu i liniaru effeithiau negyddol, rhowch gyfiawnhad. <i>(Cofiwch: os ydych chi wedi nodi gwahaniaethu anghyfreithlon, uniongyrchol a phosibl, o ganlyniad i'r cynnig hwn, rhaid i chi newid neu ddiwygio'r cynnig.)</i>			
Bydd effeithiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam strategaeth a ffafir ymlaen.			
Nid ystyrir bod effeithiau negyddol/gwahaniaethol yn codi o'r Strategaeth a Ffafir arfaethedig.			
4.3. Monitro, gwerthuso ac adolygu <i>Sut fyddwch chi'n monitro effaith ac effeithiolrwydd y cynnig?</i>			
Mae Deddf 2004 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau adolygu materion yn barhaus a allai effeithio ar waith cynllunio a datblygu yn eu hardaloedd. Ar ôl adolygu a diwygio'r CDLI, bydd y CDLI newydd yn cynnwys fframwaith monitro, i'w baratoi fel rhan o'r Cynllun Adneuo.			
5. RISG: Beth yw'r risg sydd ynghlwm wrth y cynnig hwn?			

Tudalen 199

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Meini prawf asesu effaith	1 – Isel iawn	2 – Isel	3 – Canolig	4 – Uchel	5 – Uchel iawn
Meini prawf asesu tebygolrwydd	1 – Annhebygol o ddigwydd	2 – Llai tebygol o ddigwydd	3 – Yr un mor debygol o	4 – Mwy tebygol o ddigwydd	5 – Tebygol o ddigwydd
Disgrifiad o'r risg	Effaith (difrifoldeb)		Tebygolrwydd (y gallu i gyflawni)		Sgôr risg
Bydd risgiau'r prosiect yn cael eu gwireddu o'r cam Strategaeth a Ffafir ymlaen.					<i>Tebygolrwydd x Effaith, e.e. 3 x 5 = 15</i>
Mae'r prif risgiau a nodir o fewn y Dadansoddiad Effaith Integredig yn ymwneud â chysondeb y cynllun wrth iddo symud ymlaen, gyda pholisïau cenedlaethol ac ardal sy'n dod i'r amlwg nad ydynt ar gael eto, hyd yn oed ar ffurf ddrafft, ac y gall oedi o ran iddynt fod ar gael wrth i'r cynllun symud ymlaen ohirio gwaith i baratoi'r cynllun ac arwain at newidiadau hwyr er mwyn sicrhau cysondeb. Mae gan y tîm brofiad blaenorol o ddiweddarau cynlluniau er mwyn cymryd polisi newydd i ystyriaeth.					
Mae'r risgiau hyn yn cynnwys:					
Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Llywodraeth Cymru [drafft Gorffennaf 2019; cynllun cyhoeddedig Medi 2020]	3		5		15
Cyfoeth Naturiol Cymru: Datganiadau Ardal ar gyfer Canolbarth Cymru a'r Ardal Forol [drafft Hydref 2019, cyhoeddi Gwanwyn 2020]	2		5		10

Tudalen 200

Cyngor Sir Ceredigion – Asesiad Effaith Integredig (AEI)

Offeryn integredig sy'n sylfaen ar gyfer proses benderfynu effeithiol

Datganiad Technegol Rhanbarthol (Agregau) sy'n dod i'r amlwg Gweithgor Agregau Rhanbarthol De Cymru (SWRAWP) Diwygiad 2 Mae'n debygol y bydd angen ei ymgorffori yn y Cynllun Adneuo	2	5	10
Diweddariad Polisi Cynllunio Cymru [Hydref 2020, mae'n debygol y bydd angen rhoi diweddariad cydymffurfiaeth i'r archwilydd, yn ystod archwiliad y cynllun]	5	4	20
Mae'r prif risgiau sy'n gysylltiedig ag oedi yn y CDLI yn deillio o ddulliau lliniaru Ffosffad sy'n profi'n anodd neu'n anhyfyw ar hyd Afon Teifi yn y tymor canolig	5	4	20
Mae prif risg arall o ran yr oedi gyda'r CDLI yn deillio o'r ffaith fod y CDLI wedi dyddio a phwysau o du datblygiadau allanol nad ydynt yn cydymffurfio â pholisi lleol, sydd felly'n dibynnu ar bolisi cenedlaethol lle nad yw'r polisi lleol yn gymwys	3	2	6

Tudalen 201

A allai eich cynnig chi effeithio ar faes gwasanaeth arall?
Rheoli Datblygiad Polisi Tai Economi a Thwf Priffyrdd Ecoleg Gwastraff Lleihau Carbon

6. CYMERADWYO			
Swydd	Enw	Llofnod	Dyddiad
Rheolwr y Gwasanaeth	Cath Ranson	<i>Cath Ranson</i>	31 Awst 2017
Strategaeth a Ffafir		<i>Cath Ranson</i>	24 Mai 2019
Swyddog Arweiniol Corfforaethol	Russell Hughes-Pickering	<i>Russell Hughes-Pickering</i>	24 Mai 2019
Prif Weithredwr	Eifion Evans		
Deiliad y Portffolio	Y Cyngorydd Rhodri Evans		

Tudalen 202

CYNGOR SIR CEREDIGION**Adroddiad i'r: Cyngor****Dyddiad y cyfarfod: 21 Hydref 2021****Teitl: Adroddiad Blynyddol Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd, 2020/21.****Pwrpas yr adroddiad: Cyflwyno Adroddiad Blynyddol Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd i'r Cyngor.****Er gwybodaeth****Cadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd: Y Cynghorydd Ceredig Davies, Cadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd**

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i bob Cyngor Sir sefydlu Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Mae'r Mesur yn pennu swyddogaethau Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd ac mae'n nodi bod yn rhaid i'r Pwyllgor baratoi adroddiad i'r Cyngor o leiaf un waith y flwyddyn.

Caiff Adroddiad Blynyddol y Gwasanaethau Democrataidd ei ddefnyddio i wneud y canlynol:

- a) Tynnu sylw at waith Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd;
- b) Dangos sut mae Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd wedi gwneud gwahaniaeth;
- c) Cefnogi gwelliannau parhaus i'r Cynghorwyr.

Cyhoeddir yr Adroddiad Blynyddol ar wefan y Cyngor.

**Llesiant
Cenedlaethau'r
Dyfodol:**

Oes Aseiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Na. Nid yw'r adroddiad yma yn cyfeirio at Bolisi neu newid i gwasanaeth.

Crynodeb:

Hirdymor: Ddim yn berthnasol.

Cydweithio: Ddim yn berthnasol.

Cynnwys: Ddim yn berthnasol.

Atal: Ddim yn berthnasol.

Integreiddio: Ddim yn berthnasol.

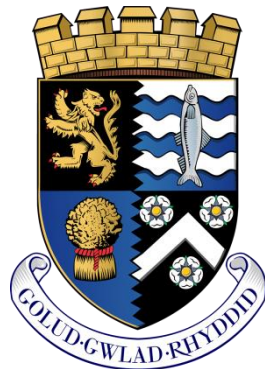
Argymhelliad: Nodi Adroddiad Blynyddol Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd, 2020/21.

Rheswm dros y penderfyniad: y Rhoi gwybod i'r Cyngor am waith Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd.

Tudalen 204

Trosolwg a chraffu:	Ddim yn berthnasol. Wedi'i gadarnhau gan Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd.
Fframwaith Polisi:	Ddim yn berthnasol.
Amcanion Strategol:	<ul style="list-style-type: none">Mae Cyngor Sir Ceredigion yn sefydliad sy'n addas at y diben o ddarparu gwell gwasanaethau i fodloni anghenion ein dinasyddion.
Goblygiadau Ariannol:	Dim.
Pwerau Statudol:	Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011
Papurau Cefndir:	Dim.
Atodiad:	Atodiad A – Adroddiad Blynyddol y Gwasanaethau Democrataidd – 2020/21
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Lowri Edwards, Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad:	15 Hydref 2021

Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

Adroddiad Blynyddol
2020/21

Cynnwys

	<i>Tudalen</i>
Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor	3
Cylch Gorchwyl y Pwyllgor	4
Aelodau'r Pwyllgor 20/21	6
Gweithgareddau'r Pwyllgor	7
Y flwyddyn nesaf	11
Dod i'r Pwyllgor / Cysylltu â ni	12

Rhagair gan Gadeirydd y Pwyllgor

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i bob Cyngor Sir a Chyngor Bwrdeistref Sirol sefydlu Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd, a bu'n fraint imi ddychwelyd i rôl Cadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd yn dilyn yr Etholiadau Lleol yn 2017.

Mae gwaith y Pwyllgor wedi canolbwyntio ar sicrhau bod anghenion a gofynion yr Aelodau yn cael eu diwallu, a bod y trefniadau priodol ar waith i gefnogi Aelodau wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau. Yn ystod y flwyddyn, bûm yn adolygu datblygiadau mewn perthynas â 'Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru)' gan gynnwys dyletswydd i annog cyfranogiad mewn gwneud penderfyniadau, dyletswydd i wneud cynllun deiseb, dyletswydd i gyhoeddi cyfeiriadau swyddogol, darlledu cyfarfodydd yn electronig, galluogi rhannu swyddi ar gyfer swyddi Arweinydd ac Aelodau Cabinet yn ogystal â swyddi anweithredol, absenoldeb teuluol i Aelodau, safonau ymddygiad, a sicrhau bod gwybodaeth ar gael i Bwyllgorau Trosolwg a Chraffu. Bydd llawer o'r newidiadau hyn yn dod i rym o fis Mai 2022, ond oherwydd y pandemig, mae sawl un eisoes wedi'u rhoi ar waith. Cytunwyd i adolygu'r rhain ar ôl i Lywodraeth Cymru gyhoeddi dogfennau canllaw y rhagwelir ar ôl mis Tachwedd 2021. Hefyd adolygwyd maint Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, diwygiadau'r i'r gweithdrefnau 'Cynigion ar Rybudd', 'Galw i Mewn'. A gweithdrefnau pleidleisio.

Mae'r 12 mis diwethaf wedi bod yn heriol iawn, oherwydd pandemig Coid-19, gyda Aelodau a Swyddogion yn gweithio o adre. Mae'r Aelodau wedi addasu'n dda iawn i'r trefniadau newydd, diolch i'r holl gefnogaeth a hyfforddiant a ddarparwyd gan Swyddogion Gwasanaethau Democrataidd. Hoffwn estyn fy niolch a'm gwerthfawrogiad i aelodau'r Pwyllgor am eu hamser, eu hymroddiad a'u cefnogaeth ac i'r swyddogion sydd wedi cefnogi gwaith y Pwyllgor a'r Aelodau a hoffwn ddiolch iddynt oll am eu parodrwydd i wneud hynny, ac am eu hymrwymiad a'u cefnogaeth barhaus.

Bydd y Pwyllgor yn ystyried nifer o faterion yn ystod gweddill 2020/21, gan gynnwys parhau i sicrhau bod sylw yn cael ei roi i anghenion a gofynion yr Aelodau o safbwynt cyfleusterau newydd yn Siambr y Cyngor ac ar ddatrysiadau TGCh i'r Aelodau.

Y Cynghorydd Ceredig Davies
Cadeirydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd, Cyngor Sir
Ceredigion
2020/21

Cylch Gorchwyl y Pwyllgor

Cylch Gorchwyl Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 (y Mesur) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol benodi Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Yn ystod y cyfarfod cyntaf ym mis Gorffennaf 2012, cytunwyd ar y Cylch Gorchwyl fel a ganlyn:

Swyddogaethau Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd yw:

- Cyflawni swyddogaeth yr awdurdod lleol o ran dynodi Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
- Cadw golwg ar y ddarpariaeth o ran staff, adeiladau ac adnoddau eraill sydd ar gael i Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd, er mwyn sicrhau ei bod yn ddigonol ar gyfer dyletswyddau'r swydd.
- Paratoi adroddiadau i'r cyngor llawn am y materion hyn, o leiaf unwaith y flwyddyn.
- Ystyried amser y cyfarfodydd, a gwneud argymhellion i'r Cyngor
- Goruchwylio hyfforddiant a datblygiad yr Aelodau.

Aelodaeth

Bydd y Pwyllgor yn cynnwys chwe Aelod a benodir gan y Cyngor.

Cadeirydd

Caiff y Cadeirydd ei benodi gan y Cyngor a bydd yn gwasanaethu am gyfnod o ddwy flynedd fwrdeistrefol yn olynol (yn unol ag Erthygl 5.2, Rhan 2 y Cyfansoddiad).

Cyfethol

Nid yw'r Mesur yn rhoi pwerau i'r Pwyllgor gyfethol unigolion i'r Pwyllgor.

Is-bwyllgorau

Caiff y Pwyllgor benodi is-bwyllgorau yn ôl y gofyn a dirprwyo swyddogaethau iddynt.

Y Pwyllgor fydd yn penodi Cadeirydd unrhyw is-bwyllgor.

Dod i gyfarfodydd y Pwyllgor i ateb cwestiynau

Mae gan y Pwyllgor (ac unrhyw is-bwyllgor) bŵer i fynnu bod unrhyw rai o Aelodau neu Swyddogion y Cyngor yn dod i'w gyfarfodydd i ateb cwestiynau, a gall wahodd unrhyw un arall y mae'n dymuno ei wahodd hefyd. Os bydd gofyn i'r Aelodau neu'r swyddogion ddod i gyfarfod, rhaid iddynt ateb unrhyw gwestiwn, oni bai ei fod yn gwestiwn y byddai ganddynt hawl i wrthod ei hateb mewn llys barn.

Mynediad at wybodaeth

Mae Rheolau Mynediad at Wybodaeth y Cyngor yn berthnasol i drafodion y Pwyllgor, fel y'u nodir yn Nogfen B Rhan 4 y Cyfansoddiad.

Pa mor aml fydd y pwyllgor yn cyfarfod?

Bydd y Pwyllgor yn cyfarfod o leiaf dair gwaith yn ystod unrhyw flwyddyn fwrdeistrefol.

Gellir cynnull cyfarfod o'r Pwyllgor hefyd os bydd y Cyngor llawn yn penderfynu y dylid gwneud hynny, neu os bydd o leiaf draean o aelodau'r Pwyllgor yn galw am gyfarfod.

Cyfrifoldeb y Cadeirydd yw sicrhau bod y cyfarfodydd yn cael eu cynnal pan fydd angen.

Canllawiau Llywodraeth Cymru

Rhaid i'r Pwyllgor roi sylw i ganllawiau Gweinidogion Cymru pan fydd yn cyflawni ei swyddogaethau.

Adroddiadau Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd

Rhaid i'r Pwyllgor ystyried unrhyw adroddiad a gyflwynir i'r Pwyllgor gan Bennaeth y Gwasanaethau Democrataidd cyn pen tri mis. Yn yr un modd, rhaid i'r Cyngor llawn ystyried unrhyw adroddiad a wneir gan y Pwyllgor cyn pen tri mis.

Aelodaeth y Pwyllgor

Aelodau Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd 2020/21

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys 6 o aelodau ac mae'n wleidyddol gytbwys. Yn 2020/21, cafodd y Pwyllgor ei gadeirio gan y Cyngorydd Ceredig Davies. Mae'r Aelodau wedi gweithio gyda'i gilydd i ddatblygu gwaith Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Cyngorydd	Posibl	Gwirioneddol
Y Cyngorydd Ceredig Davies (Cadeirydd) Democratiaid Rhyddfrydol	1	1
Y Cyngorydd Clive Davies Plaid Cymru	1	1
Y Cyngorydd Lloyd Edwards Democratiaid Rhyddfrydol	1	1
Y Cyngorydd Gwyn James Annibynnol	1	1
Y Cyngorydd Dai Mason Llais Annibynnol	1	1
Y Cyngorydd Wyn Thomas Plaid Cymru	1	1

Oherwydd y pandemig COVID-19 ym mis Mawrth 2020, ni fu'n bosibl cynnal y cyfarfod ym mis Mai 2020, fel a drefnwyd.

Gweithgareddau'r Pwyllgor

2020/21

Yn y flwyddyn ddiwethaf, mae Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd wedi ymgymryd ag amrywiaeth eang o weithgareddau. Mae'r rhestr isod yn tynnu sylw at y materion a drafodwyd a'r safbwyntiau a fynegwyd gan y Pwyllgor:

Cyfarfodydd o bell

Nodwyd bod Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol y Cyngor wedi'i gynnal cyn y cloi lawr ym mis Mawrth. Yn dilyn adolygiad helaeth o'r amrywiol systemau a mecanweithiau ar gyfer cynnal cyfarfodydd o bell, penderfynwyd mai 'zoom' fyddai'r mecanwaith mwyaf priodol gan ei fod yn darparu ar gyfer cyfieithu ar y pryd. Bryd hynny, roedd Microsoft yn datblygu platfform ar gyfer cyfieithu trwy 'Teams', ond nid yw'r cyfleuster hwn wedi'i lansio eto.

Cynigwyd hyfforddiant un i un i bob Aelod, ac ers i gyfarfodydd ailddechrau dros yr haf, mae pob Cynghorydd wedi gallu mynychu trwy 'zoom' gydag un Cynghorydd yn ymuno â'r cyfarfod dros y ffôn.

Cytunwyd a chyhoeddwyd nodiadau canllaw ac ymarfer da ar gyfer mynychu a chymryd rhan mewn cyfarfodydd o bell, a'u cyhoeddi ar y wefan.

Hunanwerthusiad o'r Arolwg Trosolwg a Chraffu

Ystyriwyd canfyddiadau Aelodau'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu ynghylch Trosolwg a Chraffu yng Ngheredigion, a oedd wedi ystyried effeithiolrwydd y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu. Nodwyd bod pump-ar-

ugain o ymatebwyr, sef cynnydd o bump o'r flwyddyn flaenorol; roedd y Pwyllgor yn falch o nodi bod yr ymateb i'r arolwg, ar y cyfan, yn galonogol. Nodwyd, ar argymhelliad y pwyllgor hwn, bod nifer y cwestiynau wedi'u lleihau i 9 gyda'r nod o gynyddu cyfranogiad, a oedd wedi bod yn llwyddiannus.

Nododd y Pwyllgor fod y mwyafrif wedi gofyn i'r patrwm barhau bob tro y cynhelir yr adolygiad o amseriad y cyfarfodydd. Nodwyd bod mynychu cyfarfodydd o bell yn llai heriol ar amser rhai sy'n gweithio yn ystod y dydd ac y byddai heriau ychwanegol i gynnal cyfarfodydd o bell y tu allan i oriau swyddfa.

Cytunodd y Pwyllgor y dylai'r hunanwerthuso ddigwydd bob blwyddyn ac y dylid lleihau nifer y cwestiynau gyda'r nod o gael mwy i gymryd rhan ac i adolygu fformat yr adroddiad a gyflwynir i'r Pwyllgor.

System gweddarlleu ar gyfer Siambr y Cyngor

Nodwyd bod y Pwyllgor, yn ystod cyfarfodydd blaenorol, wedi penderfynu gohirio prynu system gwe ddarlleu ar gyfer Siambr y Cyngor nes bod gwybodaeth bellach ar gael, a monitro ac adolygu datblygiadau mewn perthynas â'r 'Bil Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru)'. Ym mis Rhagfyr 2020 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru becyn i gefnogi gweithrediad Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) gyda £500,000 o hwnnw wedi'i ddyrannu i gefnogi trawsnewid democratiaeth yng ddigidol i danategu llawer o'r ddarpariaeth a gynhwysir yn y Ddeddf. Cyflwynodd Cyngor Sir Ceredigion gais, a chawsom ein hysbysu ar 31 Mawrth 2021, ein bod wedi llwyddo gael cyllid er mwyn uwchraddio'r offer yn Siambr y Cyngor a fyddai'n ein galluogi i gynnal cyfarfodydd hybrid, lle mae Cynghorwyr ac Aelodau o'r cyhoedd yn gallu mynychu'r lleoliad neu o bell o Fai 2022 yn unol â gofyniad y Ddeddf.

Dilynwyd proses dendro a bydd y cynigydd llwyddiannus yn cychwyn ar y gwaith o fis Tachwedd eleni. Darparir hyfforddiant 'r holl Aelodau, yn ogystal ag arweiniad i aelodau'r cyhoedd sydd am fynychu.

Rhoi'r System Rheoli Cyfarfodydd 'Modern.gov' ar waith.

Yn ystod y cyfnod clo, gweithredwyd system rheoli cyfarfodydd 'Modern.gov' yn ogystal, ac fe gynhaliwyd 3 gweithdy i ddarparu hyfforddiant i'r Aelodau.

Hyfforddiant a Datblygiad Aelodau

Roedd y sesiynau hyfforddi/briffio a ganlyn ar gael i Aelodau yn ystod 2020/21:

- Gweithdai'r Pwyllgor Rheoli Datblygu 28.09.2020 / 09.11.2020 / 08.12.2020
- Cyfrifiad 16.12.2020
- Porth Ceredigion 16.12.2020
- Gweithdy'r Gyllideb 19.01.2021
- Gweithdy Trosolwg a Chraffu – Cymunedau sy'n Dysgu 01.02.2021
- CYSGA (Pwyllgor Iaith) 08.02.2021
- Twyll Seibr 30.04.2021
- Modern.gov 29.04.2021 / 30.04.2021 / 04.05.2021

Y Flwyddyn Nesaf

Ymhlith y meysydd allweddol y bydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democratiaidd yn eu hystyried yn ystod 2021/22 y mae'r canlynol:

- Ystyried canlyniadau hunanwerthusiad blynyddol yr arolwg Trosolwg a Chraffu;
- Adolygu cyfranogiad mewn perthynas ag Adroddiadau Blynyddol Aelodau;
- Monitro Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) o ran:
 - Canllawiau ymgeiswyr ar gyfer etholiad 2022
 - Swydd-ddisgrifiadau diwygiedig i Aelodau
 - Hyfforddiant ar gyfer Aelodau newydd a'r rhai sy'n dychwelyd yn dilyn etholiadau 2022
 - Darpariaeth TG ar gyfer Aelodau yn dilyn etholiadau 2022
 - E-ddeisebau
 - Cynnal cyfarfodydd hybrid
- Adolygu maint pob Pwyllgor mewn perthynas â lleihau nifer yr Aelodau o 2022, yn dilyn yr Etholiadau Lleol;
- Datblygu Cynllun Gweithredol yn dilyn cytuno'r Datganiad Amrywiaeth mewn Democratiaeth;
- Sicrhau cefnogaeth ddigonol ar gyfer Aelodau;
- Unrhyw faterion a gaiff eu codi gan Aelodau sy'n gofyn am ystyriaeth y Pwyllgor.

Dod i Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd / Cysylltu â ni

Dod i gyfarfodydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd

Mae'r Cyngor yn awyddus i weld aelodau o'r cyhoedd yn dod i gyfarfodydd Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd a holl gyfarfodydd eraill y Cyngor, gan gynnwys y Cyngor llawn, cyfarfodydd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu, y Pwyllgor Rheoli Datblygu a'r Pwyllgor Trwyddedu.

Cynhelir holl fusnes y Cyngor yn gyhoeddus ac eithrio eitemau cyfrinachol. Cyhoeddir yr holl bapurau cyhoeddus ar-lein a chânt eu cyhoeddi 3 diwrnod gwaith o flaen llaw <http://www.ceredigion.gov.uk/your-council/councillors-committees/committees/>

Cysylltu â ni

Os ydych chi am gael rhagor o wybodaeth ynglŷn â Phwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd neu os ydych chi am wneud sylw neu awgrym, cysylltwch â ni:

Y Gwasanaethau Democrataidd, Neuadd Cyngor Ceredigion, Penmorfa,
Aberaeron, SA46 0PA

01545 570881 democracy@ceredigion.gov.uk

Dilyn y Cyngor ar Facebook a Twitter

www.facebook.com/CeredigionCC

[@CeredigionCC](https://twitter.com/CeredigionCC)

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Cyngor

Dyddiad y Cyfarfod: 21 Hydref 2021

Teitl: Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021

Pwrpas yr adroddiad: Hysbysu'r Cyngor am y ddeddfwriaeth sy'n diwygio'r trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion

Er: Gwybodaeth

**Portffolio Cabinet ac Amherthnasol
Aelod Cabinet:**

Cefndir

Cynhaliodd Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru arolwg o'r trefniadau etholiadol yng Ngheredigion yn unol â Deddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013, gan gyhoeddi ei Argymhellion Terfynol ar 31 Mai 2019.

Cynigiodd y Comisiwn Gyngor o 38 o Gynghorwyr, gostyngiad o'r 42 aelod presennol, gyda chyfartaledd sirol o 1,384 o etholwyr fesul Aelod. Argymhellodd hefyd 34 o wardiau etholiadol, gostyngiad o'r 40 ward bresennol.

Ar 14 Medi 2021, cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol Ddatganiad Ysgrifenedig yn derbyn argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ar gyfer trefniadau etholiadol yng Ngheredigion.

Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021

Ar 11 Hydref 2021, gwnaeth y Gweinidog dros Gyllid a Llywodraeth Leol y Gorchymyn, gan dderbyn yr argymhellion a wnaed gan Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru.

Daw'r Gorchymyn i rym ar y diwrnod arferol ar gyfer ethol cyngorwyr yn 2022 h.y. 5 Mai 2022.

Crynohir y newidiadau fel a ganlyn:

- Gostyngiad o 42 i 38 i Gynghorwyr;
- Gostyngiad yn nifer y wardiau etholiadol o 40 i 34;
- Mae 18 newid i wardiau etholiadol i gyd;
- Bydd 4 ward etholiadol aml-aelod.

Ceir manylion llawn, gan gynnwys enwau Cymraeg a Saesneg pob ward etholiadol, yr ardal a nifer yr aelodau yn Atodiad A.

Tudalen 218

	Oes	Asesiad	Effaith	Dim – mae'r adroddiad yn cyfeirio at
	Integredig wedi ei gwblhau?			Os na, esboniwch pam ddeddfwriaeth
Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:	Crynodeb:			
	Hirdymor:		Amherthnasol	
	Cydweithio:		Amherthnasol	
	Cynnwys:		Amherthnasol	
	Atal:		Amherthnasol	
	Integreiddio:		Amherthnasol	
Argymhelliad / Argymhellion:	I'r Cyngor nodi cynnwys Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021, a ddaw i rym ar ddiwrnod arferol ethol cynghorwyr yn 2022.			
Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:	I'r Cyngor fod yn ymwybodol o'r newidiadau i'r trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion o'r etholiadau lleol a gynhelir ar 5 Mai 2022.			
Trosolwg a Chraffu:	Amherthnasol			
Fframwaith Polisi:	Amherthnasol			
Blaenoriaethau Gorfforaethol:	Amherthnasol			
Goblygiadau Cyllid a Chaffael:	Amherthnasol			
Goblygiadau cyfreithiol:	Amherthnasol			
Goblygiadau staffio:	Amherthnasol			
Goblygiadau eiddo / asedau:	Amherthnasol			
Risg(iau):	Amherthnasol			
Pwerau Statudol:	Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021			
Papurau Cefndir:	Amherthnasol			
Atodiadau:	Atodiad A - Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021			
Prif Weithredwr:	Eifion Evans, Prif Weithredwr			
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Lowri Edwards,	Swyddog Arweiniol	Corfforaethol:	
	Gwasanaethau Democrataidd			
Dyddiad:	13 Hydref 2021			

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 Rhif 1140 (Cy. 277)**LLYWODRAETH LEOL, CYMRU****Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021**

Gwnaed - - - - 11 Hydref 2021

Yn dod i rym yn unol ag erthygl 1(2) a (3)

Mae Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru(1), yn unol ag adran 36(5) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013(2) (“Deddf 2013”), wedi cyflwyno i Weinidogion Cymru adroddiad dyddiedig Mai 2019 yn cynnwys ei argymhellion ar gyfer newid a manylion ei adolygiad o’r trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion.

Mae Gweinidogion Cymru, ar ôl ystyried y materion y cyfeirir atynt ac a nodir yn adran 37(2)(a) ac (c) o Ddeddf 2013, wedi penderfynu rhoi effaith i’r argymhellion hynny gydag addasiadau.

Yn unol ag adran 37(3) o Ddeddf 2013, mae mwy na 6 wythnos wedi mynd heibio ers i’r argymhellion hynny gael eu cyflwyno i Weinidogion Cymru.

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer eu pwerau a roddir gan adran 37(1) o Ddeddf 2013.

Enwi, cychwyn a dehongli

1.—(1) Enw’r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Sir Ceredigion (Trefniadau Etholiadol) 2021.

(2) At unrhyw ddiben a nodir yn rheoliad 4(1) o Reoliadau Newidiadau i Ardaloedd Llywodraeth Leol 1976(3), daw’r Gorchymyn hwn i rym drennydd y diwrnod y’i gwneir.

(3) At bob diben arall, daw’r Gorchymyn hwn i rym ar y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2022(4).

(4) Yn y Gorchymyn hwn—

(1) Sefydlwyd y Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru gan adran 53 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p. 70) (“Deddf 1972”) ac Atodlen 8 iddi. Diddymwyd adran 53 ac Atodlen 8 gan adran 73(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013 (decc 4) (“Deddf 2013”) ac Atodlen 2 iddi. Mae Deddf 2013 yn ailenwi’r Comisiwn Ffiniau Llywodraeth Leol i Gymru yn Gomisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru (gweler adran 2).

(2) 2013 decc 4.

(3) O.S. 1976/246. Mae adran 74(3) o Ddeddf 2013 yn darparu bod y Rheoliadau hyn yn parhau i gael effaith mewn perthynas â gorchymynion a wnaed o dan Ran 3 o Ddeddf 2013, fel pe bai’r gorchymynion hynny wedi eu gwneud o dan Ran 4 o Ddeddf 1972.

(4) Mae Gorchymyn Awdurdodau Lleol (Newid Blynnyddoedd Etholiadau Cyffredin) (Cymru) 2019 (O.S. 2019/1269 (Cy. 220)) yn diwygio adran 26(1) o Ddeddf 1972 i ddarparu y bydd etholiadau cyffredin cynghorwyr awdurdodau lleol yn cael eu cynnal yn y flwyddyn 2022 yn hytrach na 2021.

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

ystyr “ward etholiadol” (“*electoral ward*”) yw unrhyw ardal yr etholir aelodau drosti i Gyngor Sir Ceredigion;

mae i eiriau ac ymadroddion a ddefnyddir yn y Gorchymyn hwn yr un ystyr ag a roddir iddynt yn Rhan 3 o Ddeddf Llywodraeth Leol (Democratiaeth) (Cymru) 2013, ac eithrio i’r graddau yr ymddengys bwriad i’r gwrthwyneb.

Trefniadau etholiadol ar gyfer Sir Ceredigion

2.—(1) Mae wardiau etholiadol Sir Ceredigion, fel y maent yn bodoli yn union cyn y diwrnod arferol ar gyfer ethol cynghorwyr yn 2022, wedi eu diddymu.

(2) Mae Sir Ceredigion wedi ei rhannu’n 34 o wardiau etholiadol a phob un ohonynt yn dwyn yr enw Saesneg a restrir yng ngholofn 1 a’r enw Cymraeg a restrir yng ngholofn 2 o’r Tabl yn yr Atodlen i’r Gorchymyn hwn.

(3) Mae pob ward etholiadol yn cynnwys yr ardaloedd a bennir mewn perthynas â’r ward etholiadol honno yng ngholofn 3 o’r Tabl yn yr Atodlen i’r Gorchymyn hwn.

(4) Nifer aelodau’r cyngor sydd i’w hethol dros bob ward etholiadol yw’r nifer a bennir yng ngholofn 4 o’r Tabl yn yr Atodlen i’r Gorchymyn hwn.

(5) Mae’r darpariaethau yn y Gorchymyn hwn yn cymryd blaenoriaeth dros unrhyw ddarpariaeth wrthdrawiadol mewn unrhyw offeryn statudol blaenorol a wnaed o dan adran 58(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(5).

11 Hydref 2021

Rebecca Evans
Y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol, un o
Weinidogion Cymru

(5) 1972 p. 70; diddymwyd adran 58 o Ddeddf 1972 gan adran 73(2) o Ddeddf 2013 ac Atodlen 2 iddi, yn ddarostyngedig i ddarpariaethau arbed a bennir yn adran 74 o Ddeddf 2013.

Tudalen 221

Document Generated: 2021-10-13

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

YR ATODLEN

Erthygl 2

ENWAU AC ARDALOEDD WARDIAU ETHOLIADOL A NIFER AELODAU'R CYNGOR

Tabl

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Aberaeron and Aberarth	Aberaeron ac Aber-arth	Tref Aberaeron a ward Llanddewi Aber-arth o gymuned Dyffryn Arth	1
Aberporth and Y Ferwig	Aber-porth a'r Ferwig	Cymunedau Aber-porth, a'r Ferwig	2
Aberystwyth Morfa a Glais	Aberystwyth Morfa a Glais	Wardiau Bronglais, Canol Aberystwyth a Gogledd Aberystwyth o dref Aberystwyth	2
Aberystwyth Penparcau	Aberystwyth Penparcau	Ward Penparcau o dref Aberystwyth	2
Aberystwyth Rheidol	Aberystwyth Rheidol	Ward Rheidol o dref Aberystwyth	1
Beulah and Llangoedmor	Beulah a Llangoedmor	Cymunedau Beulah, a Llangoedmor	2
Borth	Y Borth	Cymunedau'r Borth, a Genau'r Glyn	1
Ceulan a Maesmawr	Ceulan a Maesmawr	Cymunedau Ceulan a Maesmawr, Llangynfelyn, ac Ysgubor-y-coed	1
Ciliau Aeron	Ciliau Aeron	Cymunedau Ciliau Aeron, a Henfynyw	1
Faenor	Faenor	Cymuned Faenor	1
Lampeter	Llanbedr Pont Steffan	Tref Llanbedr Pont Steffan	1
Llannarth	Llannarth	Cymuned Llannarth	1
Llanbadarn Fawr	Llanbadarn Fawr	Cymuned Llanbadarn Fawr	1
Llandyfriog	Llandyfriog	Cymuned Llandyfriog	1
Llandysilio and Llangrannog	Llandysilio a Llangrannog	Cymunedau Llandysiliogogo, a Llangrannog	1
Llandysul North and Troedyraur	Gogledd Llandysul a Throed-yr-aur	Cymuned Troed-yr-aur, a wardiau Pontsiân a	1

Tudalen 222

Document Generated: 2021-10-13

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
		Thre-groes o gymuned Llandysul	
Llandysul South	De Llandysul	Wardiau Capel Dewi a Threfol o gymuned Llandysul	1
Llanfarian	Llanfarian	Cymuned Llanfarian	1
Llanfihangel Ystrad	Llanfihangel Ystrad	Cymuned Llanfihangel Ystrad, a wardiau Nantcwnlle a Threfilan o gymuned Nantcwnlle	1
Llangeitho	Llangeitho	Cymunedau Llanddewi Brefi, a Llangeitho	1
Llangybi	Llangybi	Cymunedau Llanfair Clydogau, a Llangybi, a ward Gartheli o gymuned Nantcwnlle	1
Llanrhystud	Llanrhystud	Cymunedau Llangwryfon, a Llanrhystud	1
Llansanffraid	Llansanffraid	Cymuned Llansanffraid, a ward Llanbadarn Trefeglwys o gymuned Dyffryn Arth	1
Llanwenog	Llanwenog	Cymunedau Llanwenog, a Llanwnnen	1
Lledrod	Lledrod	Cymunedau Lledrod, Ystrad Meurig, ac Ysbyty Ystwyth	1
Melindwr	Melindwr	Cymunedau Blaenrheidol, Pontarfynach, a Melindwr	1
Mwldan	Mwldan	Ward Mwldan o dref Aberteifi	1
New Quay and Llanllwchaearn	Ceinewydd a Llanllwchaearn	Tref Ceinewydd a chymuned Llanllwchaearn	1
Penbryn	Penbryn	Cymuned Penbryn	1
Teifi	Teifi	Wardiau Rhyd-y-fuwch a Theifi o dref Aberteifi	1
Tirymynach	Tirymynach	Cymuned Tirymynach	1

Tudalen 223

Document Generated: 2021-10-13

Status: This is the original version (as it was originally made). This item of legislation is currently only available in its original format.

<i>Colofn (1)</i>	<i>Colofn (2)</i>	<i>Colofn (3)</i>	<i>Colofn (4)</i>
<i>Enw Saesneg y ward etholiadol</i>	<i>Enw Cymraeg y ward etholiadol</i>	<i>Ardal y ward etholiadol</i>	<i>Nifer aelodau'r cyngor</i>
Trefeurig	Trefeurig	Cymuned Trefeurig	1
Tregaron and Ystrad Fflur	Tregaron ac Ystrad-fflur	Tref Tregaron a chymuned Ystrad-fflur	1
Ystwyth	Ystwyth	Cymunedau Llanilar, a Thrawsgoed	1

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru ("y Comisiwn"), a roddodd adroddiad ym mis Mai 2019 ar ei adolygiad o drefniadau etholiadol Sir Ceredigion. Roedd Adroddiad y Comisiwn yn cynnig lleihau nifer y wardiau etholiadol o 40 i 34 a lleihau nifer y cynghorwyr o 42 i 38.

Mae'r Gorchymyn hwn yn gweithredu argymhellion y Comisiwn, gydag addasiadau.

Mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn diddymu'r trefniadau etholiadol presennol ar gyfer Sir Ceredigion ac yn cyflwyno Atodlen sy'n nodi'r trefniadau etholiadol newydd ar gyfer y wardiau etholiadol yn Sir Ceredigion.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Gorchymyn hwn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Gorchymyn hwn.

Mae'r dudalen yn wag yn fwriadol